

माटो व्यवस्थापन कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति विवरण २०७१/०७२

नेपाल सरकार
कृषि विकास मन्त्रालय

कृषि विभाग

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय

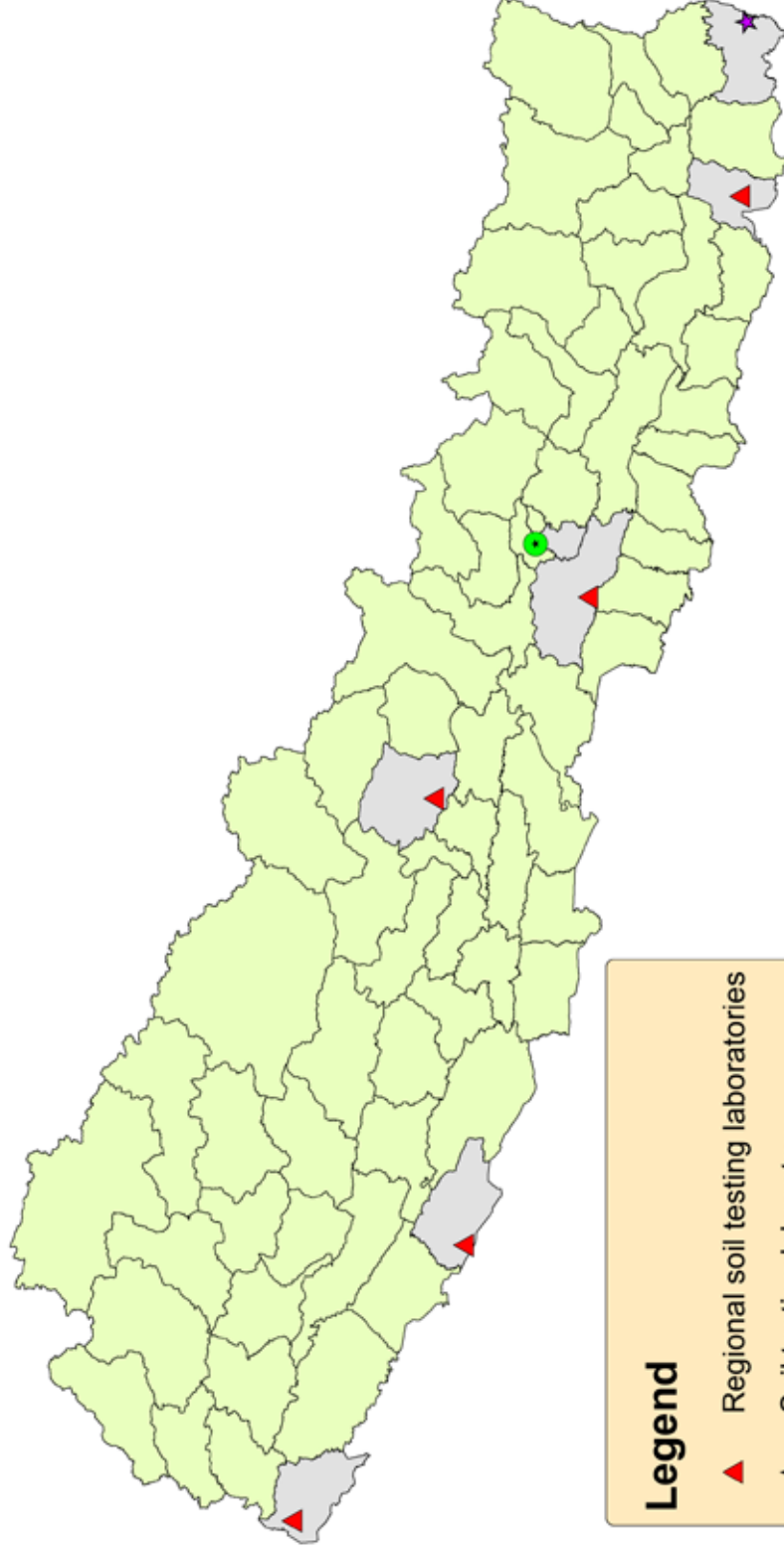
हरिहरभवन, ललितपुर

फोन : ५५२०३९४, फ्याक्स : ५५५३७९९

website: www.doasoil.gov.np

Email : smdhariharbhawan2013@gmail.com

Soil testing laboratories under soil management directorate

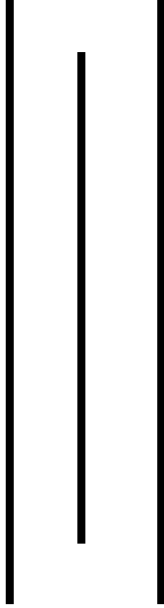
Legend

- ▲ Regional soil testing laboratories
- ★ Soil testing laboratory
- Soil management directorate

माटो व्यवस्थापन कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति विवरण

आ.व. ०७१/०७२

नेपाल सरकार

कृषि विकास मन्त्रालय

कृषि विभाग

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय

हरिहरभवन, ललितपुर

फोन : ५५२०३१४, फ्याक्स : ५५५३७९१

website: www.doasoil.gov.np

Email : smdhariharbhawan2013@gmail.com

दुई शब्द

कृषि विभाग अन्तर्गत माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयले राष्ट्रिय स्तरमा माटो तथा मलखाद व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति नियम तर्जुमा गर्ने, क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशालाहरु मार्फत जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको समन्वयमा कृषकहरुलाई माटो तथा मलखाद व्यवस्थापन सम्बन्धी प्राविधिक सहयोग र प्रयोगशाला सेवा उपलब्ध गराउने काम गर्दै आएको छ । यस्तैगरि बजारमा उपलब्ध विभिन्न प्रकारका मलहरुको गुणस्तर नियन्त्रण गर्न आधिकारिक प्रयोगशालाको रुपमा समेत काम गर्दै आएको छ ।

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय र अन्तर्गतका समेत गरि ७ वटा प्रयोगशालाहरुबाट प्राविधिक तथा प्रयो गशाला सेवा पुर्‍याउँदै आइएको छ । निर्देशनालय र अन्तर्गतका प्रयोगशालाबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरु, प्राप्त नतिजा र उपलब्धिहरुलाई समेटेर हरेक वर्ष वार्षिक प्रतिवेदन पुस्तिका तयार गरिदै आएको छ ।

आ.व. २०७१/७२ मा माटो व्यवस्थापन तथा सुधार सेवा कार्यक्रम र विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम गरी दुईवटा आयोजना सञ्चालित थिए । यस पुस्तिकामा आ.व. २०७१/७२ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरुको वार्षिक प्रगति स्थिति, प्राप्त बजेट तथा खर्च विवरण, जनशक्ति विवरण, आ.व. २०७२/७३ मा सञ्चालन हुने कार्यक्रमको विवरण, माटो तथा मलखाद विश्लेषण नतिजाको साथै केहि प्राविधिक विषयवस्तुहरु पनि समेटिएको छ । मलाई आशा छ, यो पुस्तिकामा समेटिएका विवरण, कृषकवर्ग, कृषि प्राविधिक लगायत कृषि विकासमा संलग्न सबै पक्षलाई उपयोगी हुनेछ ।

अन्तमा, यो पुस्तिका तयार गर्न पुर्‍याउनु भएको सहयोगको लागि माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय तथा मातहतका प्रयोगशालाका साथीहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । यस अध्ययन प्रतिवेदनलाई सकभर सरल, स्पष्ट र सर्व साधारणलाई समेत उपयोगी बनाउन कोशिस गरिएको छ । तर पनि यसमा सुधारका प्रशस्त संभावनाहरु हुन सक्छन । तसर्थ आगामी वर्षमा यसलाई अरु उपयोगी बनाउन पाठकबृन्दबाट सल्लाह र सुझावको अपेक्षा गरिएको छ ।

(दुर्गा प्रसाद दमाडी)
प्रमुख माटो विज्ञ

विषय सूचि

१. माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयको परिचय	१
२. बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन (२०७१/७२)	९
३. आर्थिक प्रगति प्रतिवेदन (आ.व. २०७१/७२)	१८
४. प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाको प्रगति विवरण	१९
५. विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम	३३
६. आ.व. २०७१/७२ मा भएका मुख्य क्रियाकलापहरूको विश्लेषण	३३
७. माटो परीक्षण	३५
८. माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय र अन्तर्गतका प्रयोगशालाहरूको आ.ब. २०७२/७३ को स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम	४२
९. माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय तथा मातहतका प्रयोगशालाहरूबाट प्रदान गरिने प्रमुख कार्यहरूको विवरण	७७
१०. प्रविधि प्रसारण	७८
११. माटो व्यवस्थापन कार्यक्रम सम्बन्धी नर्म	१०३
अनुसूचीहरू	१३४

१. माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयको परिचय

१.१ पृष्ठभूमि :

नेपाल सरकारको २०४९ र २०५२ को संरचनात्मक सुधार अनुरूप कृषि विभाग अन्तर्गत माटो परीक्षण तथा सेवा शाखा र ५ विकास क्षेत्रमा क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशालाको स्थापना भैसकेको थियो । सङ्गठनात्मक सुधारकै क्रममा (२०६१) आएको संरचना सुधारबाट यस कार्यालयको नामाकरण माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय भएको छ । केन्द्रीयस्तरमा माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय र यसको मातहतमा ५ वटा क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशालाहरू र भाषाको सुरुङ्गामा औद्योगिक बालीहरू (अलैंची, चिया आदि) को लागि एउटा माटो परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना भई सेवा दिने काम भइरहेको छ ।

१.२ माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयको उद्देश्य :

- देशको बदलिँदो परिस्थितिलाई मध्यनजर राख्दै समयसापेक्ष मल तथा माटो व्यवस्थापन प्रविधिको विकास गर्ने र प्रविधिलाई कृषकस्तरसम्म पुऱ्याई कृषि उत्पादन बढाउने ।
- विविध बालीमा देखिएको माटोको उर्वराशक्ति ह्रास तथा सो समस्याको पहिचान एवम् निराकरणमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- भौगोलिक विशेषताको आधारमा नेपालको माटोको समस्याको पहिचान गरी दिगो भू-व्यवस्थापन प्रति जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी माटो व्यवस्थापन कार्यक्रम तथा सेवालाई व्यापक गर्दै जाने ।
- कृषिमा बाली विविधिकरण तथा व्यवसायीकरणको कारणले देशमा देखिएको माटोको समस्यालाई न्यूनिकरण गर्दै कृषि उत्पादनमा टेवा पुऱ्याउने ।

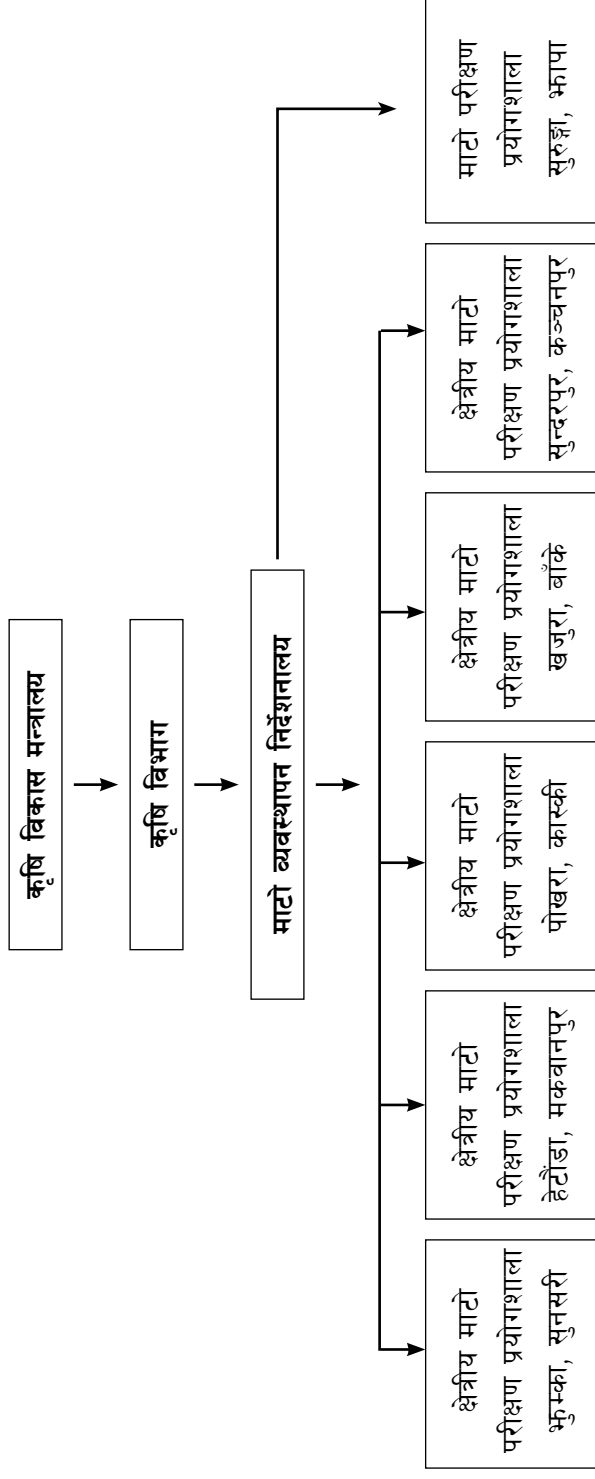
१.३ रणनीति :

- अध्ययन, अनुगमन तथा सर्वेक्षण गरी माटोको समस्या पहिचान गर्ने ।
- समस्यायुक्त माटोको अध्ययन विश्लेषण गरी सोको आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने/गराउने ।

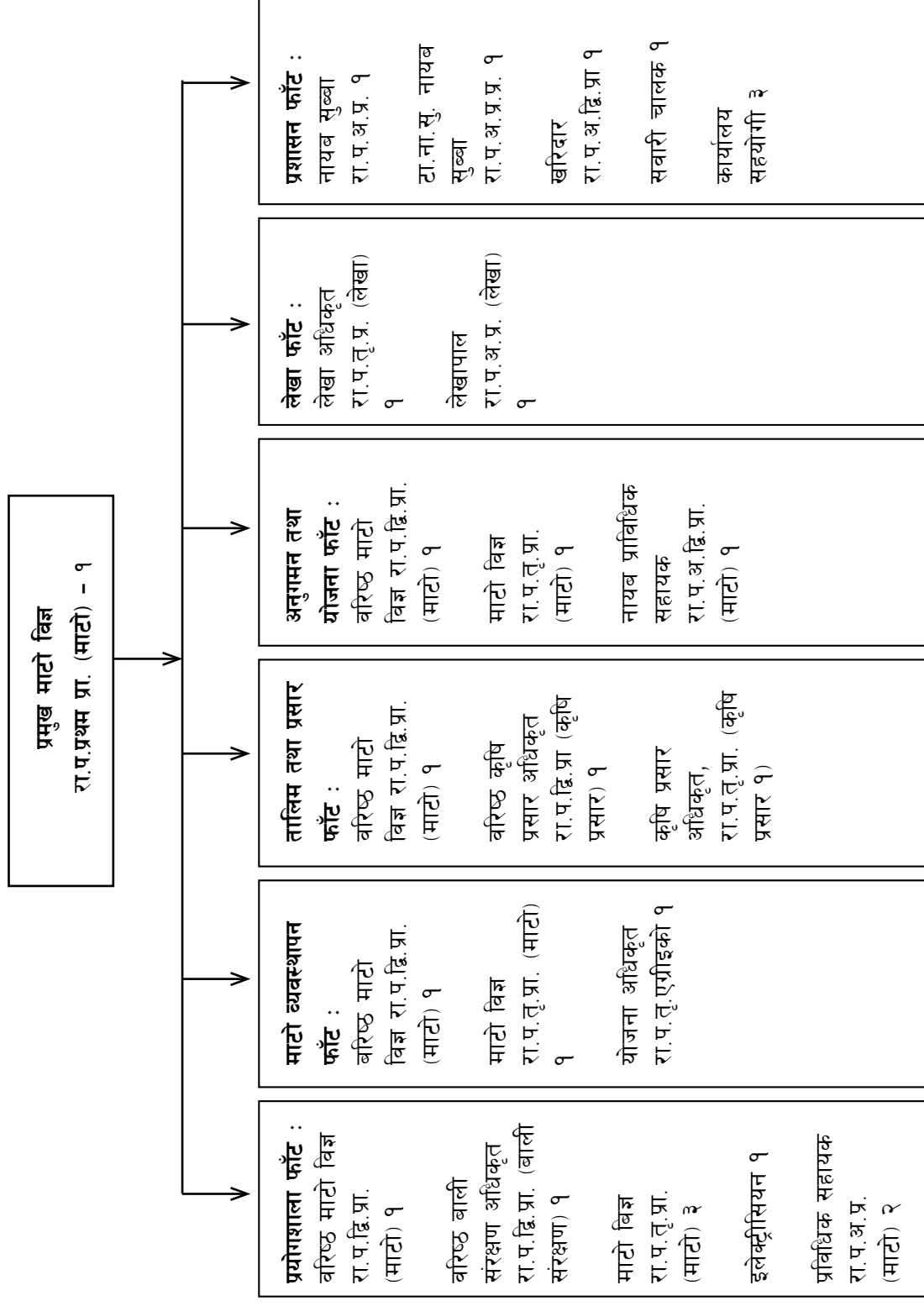
१.४ माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय तथा अन्तर्गतका प्रयोगशालाहरूमा सञ्चालन हुने मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू

■ माटो विश्लेषण तथा मलखाद सिफारिश	■ भकारी सुधार
■ मलखाद विश्लेषण	■ गोठेमल/कम्पोष्ट मल सुधार
■ जैविक मल उत्पादन, परीक्षण तथा प्रदर्शन	■ अध्ययन, अनुगमन
■ सूक्ष्मतत्व विश्लेषण	■ प्राँगरिक मल कारखाना स्थापनाको लागि प्राविधिक
■ माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार	सर सल्लाह तथा अनुदान सहयोग
■ माटो जाँच शिविर सञ्चालन	■ भर्मिबेड निर्माणको लागि कृषकहरूलाई अनुदान
■ एकीकृत बाली खाद्यतत्व व्यवस्थापन-कृषक	उपलब्ध गराउने ।
पाठशाला	

१.५ माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय र मातहतका कार्यालयहरूको संरचना

१.५.१. माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयको आन्तरिक संरचना तथा दरबन्दी

१.६ कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

१.६.१ माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

क्र. सं.	पद	श्रेणी	कार्यरत कर्मचारीको नाम	स्थायी ठेगाना	कैफियत
१	प्रमुख माटो विज्ञ	रा.प.प्र.प्रा.	श्री दुर्गा प्रसाद दवाडी	पटियानी, चितवन	
२	वरिष्ठ माटो विज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	श्री डा.चन्द्रप्रसाद रिसाल	बर्दीबास - ८, महोत्तरी	
३	ब. वाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	श्री राम चन्द्र पौडेल	रुपाकोट - ५, तनहु	
४	वरिष्ठ माटो विज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	श्री किरणहरी मास्के	ठमेल, काठमाडौं-२९	
५	वरिष्ठ माटो विज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	श्री वामदेव पनेरु		
६	वरिष्ठ माटो विज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	रिक्त		
७	वरिष्ठ कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	श्री दिपक बहादुर प्याकुरेल	चितवन	
८	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	श्री ध्रुव ढकाल	बोर्लाङ्ग - ८, गोरखा	अध्ययन विदा
९	कृषि प्रसार अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	श्री मनिता थापा	दिक्तेल - ६, खोटाङ्ग	
१०	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	श्री बलराम रिजाल	घतान - २, म्याग्दी	
११	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.प्र.	श्री आत्माराम थापा	लामाटार, ललितपुर	
१२	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.प्र.	श्री टुक बहादुर थापा	पर्वत	
१३	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.प्र.	रिक्त		
१४	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.प्र.	रिक्त		
१५	योजना अधिकृत	रा.प.तृ.प्र.	रिक्त		
१६	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.प्र.	श्री शारदा कोइराला	सिन्धुली	
१७	ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.प्र.	श्री योगेन्द्र शाही	धनगढी, कैलाली	
१८	टाइपिष्ट ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.प्र.	श्री शारदा पौडेल	भैसीपाटी ललितपुर	करारमा
१९	प्रा.स. (माटो)	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	श्री राजु ढकाल	बांसवारी-१, सिन्धुपाल्चोक	
२०	प्रा.स. (माटो)	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	श्रीमती कल्पना कार्की	गोदामचौर-४, ललितपुर	
२१	ना.प्रा.स.	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	सुमित्रा खतीवडा	गाइघाट, उदयपुर	
२२	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.प्र.	श्री नानु थापा	भुवनेश्वरी-१, सिन्धुली	
२३	इलेक्ट्रीसियन	श्रेणी विहीन	रिक्त		
२४	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहीन	श्री मधु मरहडा	गोर्खा	करारमा
२५	हयाभी सवारी चालक	श्रेणी विहीन	श्री मन कुमार नगरकोटी	सुन्दरीजल, काठमाडौं	
२६	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	श्री कमलकृष्ण भण्डारी	इमाडोल-५, ललितपुर	
२७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	श्री केदारबहादुर कार्की	भरुवारासी-८, ललितपुर	
२८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	श्री त्रिभुवन चौधरी	बनरभुला-१, सप्तरी	करारमा

१.६.२ निर्देशनालय अन्तर्गत प्रयोगशालामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

क) क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, भुम्का, सुनसरी

क्र.स.	पद	श्रेणी	कार्यरत कर्मचारीको नाम
१.	बरिष्ठ माटो विज्ञ	रा.प. द्वितीय	डा. जनार्दन खड्का
२.	माटो विज्ञ	रा.प. तृतीय	सुनिल कुमार सिंह
३.	प्राविधिक सहायक	रा.प. अनं. प्रथम	राजेन्द्र प्रसाद यादव
४.	प्राविधिक सहायक	रा.प. अनं. प्रथम	सूर्यदेव मण्डल
५.	प्राविधिक सहायक	रा.प. अनं. प्रथम	योगेन्द्र यादव
६.	प्राविधिक सहायक	रा.प. अनं. प्रथम	रामएकवाल साह
७.	नायब सुब्बा	रा.प. अनं. प्रथम	रेवती पोखरेल
८.	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प. अनं. द्वितीय	तीर्थमाया राई
९.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	हरिहर मेहता
१०.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	कल्पना भट्टराई (सेवा : करार)

ख) क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, हेटौँडा, मकवानपुर

सि. नं.	कर्मचारीको नाम	पद	श्रेणी	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१	श्री राम दुलार यादव	बरिष्ठ माटो विज्ञ	रा.प. द्वि. प्रा.	सोनामाई -५, महोत्तरी	एम.एस्सी.एजी	कार्यालय प्रमुख
२	श्री हेमन्त कुमार महतो	माटो विज्ञ	रा.प. तृ. प्रा.	सिंग्याही मरान, धनुषा	वि.एस्सी.एजी	
३	रिक्त	माटो विज्ञ	रा.प. तृ. प्रा.			
४	श्री दिल बहादुर श्रेष्ठ	प्रा.स.	रा.प. अन. प्र.	इनरुवा-१, सुनसरी	एस.एल.सी., जे.टी.ए तालिम	
५	श्री गणेश प्रसाद साह	प्रा.स.	रा.प. अन. प्र.	मिथिलेश्वर निकास-७, धनुषा	आई.एस्सी.एजी	
६	रिक्त	प्रा.स.	रा.प. अन. प्र.			
७	श्री दान बहादुर विष्ट	ना.सु.	रा.प. अन. प्र.	जुम्ला		
८	श्री शिवबाबु जोशी	ना.प्रा.स.	रा.प. अन. द्वि.	चित्ती-६, लमजुङ्ग	आई.ए.	
९	श्री राजेन्द्र रुपाखेती	ना.प्रा.स.	रा.प. अन. द्वि.	केवलपुर-३, धादिङ्ग	एस.एल.सी., जे.टी.ए. तालिम	
१०	श्री अमरनाथ आचार्य	ना.प्रा.स.	रा.प. अन. द्वि.	बाँडेगाँउ -४, सिन्धुपाल्चोक	जे.टी.ए. तालिम	
११	रिक्त	स.ले.पा.	रा.प. अन. द्वि.			
१२	श्री वीरमान श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	सालु-४, पाखरे, रामेछाप	साधारण	
१३	श्री शंभु खतिवडा	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	हात्तिलेट-६, मकवानपुर	साधारण	करारमा

ग) क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, पोखरा, कास्की

क्र. सं.	पद	श्रेणी	कार्यरत कर्मचारीको नाम
१.	ब.माटो विज्ञ	रा.प.द्वितीय प्रा.	श्री इन्द्र बहादुर ओली
२.	माटो विज्ञ	रा.प.तृतीय प्रा.	श्री निसार अहमद खा
३.	माटो विज्ञ	रा.प.तृतीय प्रा.	श्री सूनिल पाण्डे
४.	प्रा.स.	रा.प.अनं.प्रथम प्रा.	श्री बाबू राम जि.सी.
५.	प्रा.स.	रा.प.अनं.प्रथम प्रा.	श्री टिका दत्त घिमिरे
६.	प्रा.स.	रा.प.अनं प्रथम प्रा.	श्री हरी राम श्रेष्ठ
७.	प्रा.स.	रा.प.अनं प्रथम प्रा.	श्री प्रयोग बहादुर शाही
८.	खरिदार	रा.प.अनं.द्वितीय	श्री नारायण प्रसाद पौडेल
९.	ना.प्रा.स.	रा.प.अनं.द्वितीय प्रा.	श्री खूब राज बराल
१०.	स.ले.पा.	रा.प.अनं.द्वितीय	रिक्त
११.	का.स. (पांचौ)	श्रेणी विहिन	श्री कृष्ण प्रसाद पौडेल
१२.	का.स (चतुर्थ)	श्रेणी विहिन	श्री गोविन्द ब.अधिकारी

घ) क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, खजुरा, बाँके

क्र.सं.	पद	श्रेणी	कार्यरत कर्मचारीको नाम
१.	वरिष्ठ माटो विज्ञ	रा.प. द्वि. पा	टंक बहादुर कार्की
२.	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.पा	पशुराम शर्मा
३.	माटो विज्ञ	रा.प.तृ पा	रिक्त
४.	प्रा.स.	रा.प. अ.प्रथम	रिक्त
५.	प्रा.स.	रा.प. अ. प्र	देबबहादुर के.सी
६.	ना.प्रा.स	रा.प.अ. द्वि. प्रा	तिलक बहादुर के.सी
७.	ना.सु	रा.प.अ.प्र	धर्मराज भंडारी
८.	लेखापाल	रा.प.अ.प्र	तुलसी राम ओली
९.	कार्यलय सहयोगी	श्रेणीविहीन	प्रेम बहादुर खड्का
१०.	कार्यलय सहयोगी	श्रेणीविहीन	जय बहादुर शाही

ड) क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, सुन्दरपुर, कञ्चनपुर

क्र.सं.	पद	श्रेणी	कार्यरत कर्मचारीको नाम
१.	वरिष्ठ माटो विज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	श्री नुनलाल उराव
२.	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	रिक्त
३.	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	रिक्त
४.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	श्री गोविन्दसिंह साउद
५.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	श्री दल बहादुर खड्का
६.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	श्री धनराज भट्टराई
७.	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	रिक्त

क्र.सं.	पद	श्रेणी	कार्यरत कर्मचारीको नाम
८.	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	श्री हेमप्रसाद न्यूरे
९.	ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.प्र.	तिलक सिंह खत्री
१०.	सह-लेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.प्र.	कृष्ण प्रसाद बोहरा
११.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	श्री नानु धामी
१२.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	रिक्त

च) माटो परिक्षण प्रयोगशाला, सुरुङ्गा, झापा

क्र. सं.	पद	श्रेणी	कार्यरत कर्मचारीको नाम
१.	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	श्री हरि बहादुर भुजेल
२.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	श्री रामआशिष यादव
३.	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	श्रीमती सिता खरेल
४.	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.प्र.	रिक्त
५.	नायब प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	रिक्त
६.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	श्री गोपाल बहादुर थानी

१.६.३ कृषि विभाग अन्तर्गतका माटोविज्ञहरूको विवरण

क्र. सं.	नाम	पद	श्रेणी	हाल कार्यरत कार्यालय
१.	श्री दुर्गा प्रसाद दवाडी	प्रमुख माटोविज्ञ	रा.प.प्र.प्रा.	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन
२.	श्री गंगादत्त आचार्य	वरिष्ठ माटोविज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	कृषि विकास मन्त्रालय (विशेष पद)
३.	श्री टंकबहादुर कार्की	वरिष्ठ माटोविज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्र., नेपालगञ्ज
४.	श्री रामदुलार यादव	ब.माटोविज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्र., हेटौडा
५.	श्री इन्द्रबहादुर ओली	ब.माटोविज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्र., पोखरा
६.	डा. चन्द्रप्रसाद रिसाल	वरिष्ठ माटोविज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन
७.	श्री किरणहरि मास्के	वरिष्ठ माटोविज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन
८.	डा. जनार्दन खड्का	वरिष्ठ माटोविज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्र., भुम्का
९.	श्री बामदेव पनेरू	वरिष्ठ माटोविज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन
१०.	श्री नुनलाल उराव	वरिष्ठ माटोविज्ञ	रा.प.द्वि.प्रा.	क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्र., सुन्दरपुर
११.	श्री राममिलन यादव	वरिष्ठ माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	तरकारी विकास निर्देशनालय
१२.	श्री ध्रुव ढकाल	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन
१३.	श्री सुनिल पाण्डे	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्र., पोखरा
१४.	श्री बलराम रिजाल	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन
१५.	श्री परशुराम शर्मा	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्र., नेपालगञ्ज
१६.	श्री टुक बहादुर थापा	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन
१७.	निसार अहमद खाँ	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्र., पोखरा
१८.	नाथु प्रसाद चौधरी	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	जि.कृ.वि.का. इलाम
१९.	दानालाल शाह	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	जि.कृ.वि.का. धनुषा

क्र. सं.	नाम	पद	श्रेणी	हाल कार्यरत कार्यालय
२०.	दिगम्बर यादव	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	जि.कृ.वि.का. दाड
२१.	शुरेस कुमार चौधरी	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	जि.कृ.वि.का. सुर्खेत
२२	नेत्र भट्ट	माटोविज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन
२३	अश्विनी शर्मा	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	जि.वृ.वि.का. रुपन्देही
२४	भिस्मकान्त घिमिरे	माटो विज्ञ	रा.प.तृ.प्रा.	राष्ट्रिय कृषि अनुसन्धान तथा विकास कोष, सिन्धुदरवार

२. वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन (२०७१/७२)

क) माटो परिक्षण तथा सुधार सेवा कार्यक्रम (४०-३/४-४००)

२.१ माटो परीक्षण तथा सुधार सेवा कार्यक्रम : (एकमुष्ट)

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/२०७२ आ.व.को				
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति	
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार
क. पूजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :							
१	प्रयोगशाला उपकरण खरीद	संख्या	४२	३.००	३५००.००	४२	३.००
२	फर्निचर खरिद	संख्या	८१	०.७६	८९०.००	८१	०.७६
३	प्रयोगशाला भवन तला थप	प्रतिसत	२००	०.९९	११५०.००	२००	०.९९
४	पूँजीगत सुधार	प्रतिसत	४००	१.४९	१७३५.००	४००	१.४९
५	मेसिनरी औजार	संख्या	११	१.३७	१६००.००	११	१.३७
६	सवारी साधन मोटरसाईकल स्कुटर तथा साईकल खरिद	संख्या	५	०.३६	४२५.००	५	०.३६
१. पूजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				७.९७	९३००.००		७.९७
ख. चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :							
१	माटो नमुना विश्लेषण	संख्या	३४००	५४.९७	१७४८.००	४७१७	५४.९७
२	माटो परीक्षण शिविर	संख्या	२३३	१५१.६५	५००५.००	२३३	१५१.६५
३	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	संख्या	७५५	३३.१४	११०३.००	६९८	३०.६४
४	माटो र विरुवाको नमुना संकलन तथा सुक्ष्म तत्व विश्लेषण	संख्या	३००	४.४५	२९९.००	४००	५.९३
५	जिल्लाहरुमा संचालीत माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	पटक	३९	१५.६४	४६९.००	३९	१५.६४
६	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	संख्या	६	१५.३९	३९५.००	६	१५.३९
७	विरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन	पटक	७	१९.३६	५४५.००	७	१९.३६
८	प्रयोगशाला शिप बिकास तालिम प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तर	जवान	१५	६.९५	२३५.००	१५	६.९५
९	वार्षिक प्रगति तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	७	११.४२	३६०.००	७	११.४२
१०	प्रयोगशाला संचालन तालिम (निजीस्तर)	पटक	१५	७.१४	४८०.००	१६	७.६२
११	केन्द्रिय तथा क्षेत्रीय स्तर योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गोष्ठीमा सहभागि हुने	पटक	२८	११.१६	३६०.००	२१	८.३७
१२	माटोको उर्वराशक्ति नक्शा तयार (प्युठान ,तनहु)	जिल्ला	२	१९.२०	१०४५.००	२	१९.२०
१३	माटोको उर्वराशक्ति नक्शा उपयोग गोष्ठी	जिल्ला	५	९.०४	३९१.००	५	९.०४
१४	माटो जाँच कस चेक	पटक	९	२.९४	१००.००	९	२.९४
१५	प्रदर्शन कार्यक्रम	पटक	१९५	२१.२५	५८५.००	१९५	२१.२५
१६	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत सँभार	पटक	७	१६.५१	५३०.००	७	१६.५१
१७	ईन्टरनेट जडान तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण	पटक	१४	१०.१२	२९०.००	१४	१०.१२

१८	आई.पि.एन.एस. तालीम (अधिकृत स्तर)	पटक	२	९.५३	६४०.००	२	९.५३
१९	आई.पि.एन.एस. तालीम (प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तर)	पटक	२	६.४०	४३०.००	२	६.४०
२	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			४२६.२७	१५०१०.००	६३९५.००	४२२.९३
३. कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा १.२				४३४.२४	२४३१०.००	६३९५.००	४३०.९१
४. कार्यालय संचालन खर्च							
५. कूल जम्मा खर्च ३+४					५६६४५.००		

२.१.१ माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/२०७२ आ.व.को					कैफियत
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारीत	
क. पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :								
१	प्रयोगशाला उपकरण खरीद	संख्या			०			
२	फर्निचर खरिद (दराज ५ , कुर्चि ८, टेबल ८, सोफासेट ४)	संख्या	२५	४.४६	३००.००	२५	४.४६	
३	प्रयोगशाला भवन तला थप	संख्या			०			
४	पूँजीगत सुधार (ग्यारेज निर्माण सुधार)	प्रतिसत	१००	१४.५१	९७५.००	१००	१४.५१	
५	मेसिनरी औजार खरिद (ए. सी., यु.पी.एस., स्वयल एनालाइजर)	संख्या	३	८.९३	६००.००	३	८.९३	
६	सवारी साधन (स्कुटर) खरिद	संख्या	१	२.९८	२००.००	१	२.९८	
१	पूजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			३०.८८	२०७५.००		३०.८८	
ख. चालू खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :								
१	माटो नमुना विश्लेषण	संख्या	३००	५.१	३४५	११०५	१८.९	
२	माटो परीक्षण शिविर	सँख्या	८३	१२.८	८६०	८३	१२.८	
३	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	संख्या	१८०	३.३	२२०	१२३	२.२	
४	माटो र विरुवाको नमुना संकलन तथा सुक्ष्म तत्व विश्लेषण	संख्या	३००	४.५	२९९	४००	५.९	
५	जिल्लाहरुमा सँचालीत माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	पटक	६	१.१	७२	६	१.१	
६	विरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन	पटक	१	१.२	७८	१	१.२	
७	प्रयोगशाला शिप विकास तालिम प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तर	जवान	१५	१.०	७०	१५	१.०	
८	वार्षिक प्रगति तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	१	१.२	८०	१	१.२	
९	प्रयोगशाला संचालन तालिम (निजीस्तर)	जवान	१५	७.१	४८०	१६	७.६	
१०	केन्द्रिय तथा क्षेत्रीय स्तर योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गोष्ठीमा सहभागि हुने	पटक	४	१.८	१२०	४	१.८	
११	माटोको उर्बराशक्ति नक्शा तयार (प्युठान)	जिल्ला	१	९.५	६३५	१	९.५	
१२	माटोको उर्बराशक्ति नक्शा उपयोग गोष्ठी	जिल्ला	१	१.९	१२५	१	१.९	

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/२०७२ आ.व.को					
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारीत	
१३	प्राविधिकहरुको भ्रमण गोष्ठी/तालीम	पटक	१	२.८	१८५	१	२.८	
१४	माटो जाँच कस चेक	पटक	३	०.६	४०	३	०.६	
१५	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत सँभार	पटक	१	१.५	१००	१	१.५	
१६	ईन्टरनेट जडान तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण	पटक	२	०.७	५०	२	०.७	
१७	आई.पि.एन.एस. तालीम (अधिकृत स्तर)	पटक	२	९.५	६४०	२	९.५	
१८	आई.पि.एन.एस. तालीम (प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तर)	पटक	२	६.४	४३०	२	६.४	
चालू जम्मा खर्च				१००	६७९		६९	

२.१.२ क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, भुम्का, सुनसरी

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/०७२ आ.व.को						
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		कैफियत	
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारीत		
क. पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :									
१	फर्निचर खरिद (कुर्सि २, टेबल २, सोफासेट १)	संख्या	५	२	७०	५	२		
२	प्रयोगशाला भवन तला थप	प्रतिसत	१००	२१	७००	१००	२१		
३	मेसिनरी औजार खरिद -Spectrophotometer 1, pHMeter 1, Balance 2, Computer 2, Printer 1, UPS 1)	संख्या	८	३०	१०००	८	३०		
१	पूजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			५२.६६	१७७०.००		५२.६६		
ख. चालू खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :									
१	माटो नमुना विश्लेषण	संख्या	६००	७.९	२६७	९८०	७.९		
२	माटो परीक्षण शिविर	संख्या	२४	१८.२	६१३	२२	१८.२		
३	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	संख्या	७५	४.३	१४४	९५	४.३		
४	जिल्लाहरुमा सँचालीत माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	पटक	६	२.०	६८	६	२.०		
५	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	संख्या	१	२.०	६६	१	२.०		
६	विरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन	पटक	१	२.३	७८	१	२.३		
७	प्रयोगशाला शिप बिकास तालिम प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तर	जवान	२	०.९	३०	२	०.९		

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/०७२ आ.व.को					
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारीत	
८	वार्षिक प्रगति तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	१	१.५	५०	१	१.५	
९	केन्द्रिय तथा क्षेत्रीय स्तर योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गोष्ठीमा सहभागि हुने	पटक	४	१.२	४०	४	१.२	
१०	माटो जाँच कस चेक	पटक	१	०.३	१०	१	०.३	
११	प्रदर्शन कार्यक्रम	पटक	३५	३.१	१०५	३५	३.१	
१२	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत सँभार	पटक	१	२.४	८०	१	२.४	
१३	ईन्टरनेट जडान (१) तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण (१)	पटक	२	१.२	४०	२	१.२	
२	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			४७	१५९१			
घ.	कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा १२		०	१००	३३६१			
द्वा	कार्यालय संचालन खर्च				३१९९			
छ	कुल जम्मा खर्च ३४				६५६०			

२.१.३ क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, हेटौडा, मकवानपुर

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/०७२ आ.व.को					
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारीत	
क.	पूजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :							
१	प्रयोगशाला उपकरण खरीद (ग्राइन्डर १, कम्प्युटर १, प्रिन्टर १, सक्सन पम्प १, वाटर डिस्टिलेशन १, ए.सि. १)	संख्या	६	२०.४४	६००			
२	फर्निचर खरिद (स्टिल दराज १, सोफा १, कुर्सि ४, टेबल ३)	संख्या	९	३.४१	१००			
४	पूजीगत सुधार (रंगरोगन, गिल, टवाइलेट निर्माण)	प्रतिशत	१००	६.८१	२००			
१	पूजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			३०.६६	९००.००			
ख.	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :							
१	माटो नमुना विश्लेषण	संख्या	७००.०	११.६	३३९	८०९	११.६	
२	माटो परीक्षण शिविर	संख्या	३५.०	२९.८	८७४	३९	२९.८	
३	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	संख्या	१५०.०	७.२	२११	१५४	७.२	
४	जिल्लाहरुमा संचालीत माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	पटक	६.०	२.३	६८	६	२.३	

५	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	संख्या	१.०	२.२	६६	१	२.२	
६	बिरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन	पटक	१.०	२.७	७८	१	२.७	
७	प्रयोगशाला शिप विकास तालिम प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तर	जवान	२.०	१.०	३०	२	१.०	
८	वार्षिक प्रगति तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	१.०	१.७	५०	१	१.७	
९	केन्द्रिय तथा क्षेत्रीय स्तर योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गोष्ठीमा सहभागि हुने	पटक	४.०	१.४	४०	४	१.४	
१०	माटोको उर्वराशक्ति नक्शा उपयोग गोष्ठी	जिल्ला	१.०	१.५	४४	१	१.५	
११	माटो जाँच कस चेक	पटक	१.०	०.३	१०	१	०.३	
१२	प्रदर्शन कार्यक्रम	पटक	३५.०	३.६	१०५	३५	३.६	
१३	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत सँभार	पटक	१.०	२.७	८०	१	२.७	
१४	ईन्टरनेट जडान (१) तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण (१)	पटक	२.०	१.४	४०	२	१.४	
२	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			६९.३	२०३५		६९.३	
घ. कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा १२				१००	२९३५			
झा कार्यालय संचालन खर्च					४०२६			
छ. कुल जम्मा खर्च ३४					६९६१			

२.१.४ क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, पोखरा, कास्की

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/०७२ आ.व.को						
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		क्वैलिटी	
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित		
क. पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :									
१	उपकरण खरीद (Distillation Machine १,Digestion Tube ८, Hydrometer jar १२, Grading Machine १,)	संख्या	२२	३२.१४	१२००	२२	३२.१४		
२	फर्निचर खरीद (सोफा १,खाट २,कुर्षि १२)	संख्या	१७	२.१४	८०	१७	२.१४		
३	प्रयोगशलाा फलोर र स्यल्याब निर्माण	प्रतिसत	१००	१२.०५	४५०	१००	१२.०५		
४	पूँजीगत सुधार (ढोका तथा भ्याल मर्मत)	प्रतिसत	१००		६०	१००			
१	पूजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			४६.३३	१७३०.००		४६.३३		
ख. चालू खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :									
१	माटो नमुना विश्लेषण	संख्या	५००	५.३	२२१	५००	५.३		
२	माटो परीक्षण शिविर	संख्या	३५	२०.८	८७४	३५	२०.८		
३	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	संख्या	१७५	४.७	१९७	१७५	४.७		

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/०७२ आ.व.को					
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारीत	
४	जिल्लाहरुमा संचालीत माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	पटक	६	१.६	६८	६	१.६	
५	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	संख्या	१	१.६	६६	१	१.६	
६	बिरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन	पटक	१	१.९	७८	१	१.९	
७	प्रयोगशाला शिप विकास तालिम प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तर	जवान	२	०.७	३०	२	०.७	
८	वार्षिक प्रगति तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	१	१.२	५०	१	१.२	
९	केन्द्रिय तथा क्षेत्रीय स्तर योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गोष्ठीमा सहभागि हुने	पटक	४	१.०	४०	४	१.०	
१०	माटोको उर्वराशक्ति नक्शा तयार (तनहुँ)	जिल्ला	१	९.७	४१०	१	९.७	
११	माटोको उर्वराशक्ति नक्शा उपयोग गोष्ठी	जिल्ला	२	३.५	१४८	२	३.५	
१२	माटो जाँच कस चेक	पटक	१	०.२	१०	१	०.२	
१३	प्रदर्शन कार्यक्रम	पटक	३५	२.५	१०५	३५	२.५	
१४	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत सँभार	पटक	१	१.९	८०	१	१.९	
१५	ईन्टरनेट जडान (१) तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण (१)	पटक	२	१.०	४०.०	२	१.०	
२.०	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			५७.४५	२४१७		५७.४५२	
३.	कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा १+२			१००	४२०७			
४.	कार्यालय सचालन खर्च				३७३४			
५	कूल जम्मा खर्च ३+४				७९४१			

२.१.५ क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, खजुरा, बाके

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/७२ आ.व.को					
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारीत	
क. पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :								
१	प्रयोगशाला उपकरण खरीद (कम्प्युटर १, प्रिन्टर १, जिपिएस १ एस.सि.१, डिजिटल ब्यालेन्स ४ डिजिट १, स्पेक्ट्रोफोटोमिटर १ फ्यूम १)	संख्या	७	३५.०८	१२००	७	३५.०८	
२	फर्निचर खरिद (कुर्सि २, टेबल २, ल्याव टेबुल २, स्टूल ६, पलंग २)	संख्या	१४	४.३८	१५०	१४	४.३८	

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/७२ आ.व.को					
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		वर्ग
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारीत	
३	सवारी साधन (साईकल) खरिद	संख्या	३	०.७३	२५	३	०.७३	
१	पूजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा		२४	४०.१९	१३७५.००	२४	४०.१९	
ख. चालू खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :								
१	माटो नमुना विश्लेषण	संख्या	६००	७.३	२४९	६००	७.३	
२	माटो परीक्षण शिविर	संख्या	३०	२९.१	९९६	३०	२९.१	
३	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	संख्या	१००	४.३	१४८	५१	४.३	
४	जिल्लाहरुमा संचालीत माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	पटक	६	२.३	८०	६	२.३	
५	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	संख्या	१	१.९	६६	१	१.९	
६	बिरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन	पटक	१	२.३	७८	१	२.३	
७	प्रयोगशाला शिप विकास तालिम प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तर	जवान	२	०.९	३०	२	०.९	
८	वार्षिक प्रगति तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	१	१.५	५०	१	१.५	
९	केन्द्रिय तथा क्षेत्रीय स्तर योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गोष्ठीमा सहभागि हुने	पटक	४	१.२	४०	४	१.२	
१०	माटोको उर्वराशक्ति नक्शा उपयोग गोष्ठी	जिल्ला	१	२.२	७४	१	२.२	
११	माटो जाँच कस चेक	पटक	१	०.३	१०	१	०.३	
१२	प्रदर्शन कार्यक्रम	पटक	३५	३.१	१०५	३५	३.१	
१३	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत सँभार	पटक	१	२.३	८०	१	२.३	
१४	ईन्टरनेट जडान (१) तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण (१)	पटक	२	१.२	४०	२	१.२	
२	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			५९.८१	२०४६		५९.८०७०७	
३.	कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा १+२		०	१००	३४२१			
४.	कार्यालय संचालन खर्च				३३५८			
५	कूल जम्मा खर्च ३+४				६७७९			

२.१.६ क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, सुन्दरपुर, कञ्चनपुर

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/७२ आ.व.को						कैफियत
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारीत		
क. पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :									
२	फर्निचर खरिद (कुर्सि २, टेबल २, दराज २, सोफासेट १)	संख्या	१०	६.५	१५०	१०	६.५		
४	पूँजीगत सुधार (ट्वाईलेट मर्मत सम्भार)	प्रतिसत	१००	२१.५	५००	१००	२१.५		
६	सवारी साधन मोटरसाईकल खरिद	संख्या	१	८.६१	२००.००	१	८.६१		
१	पूजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			२७.९७	६५०.००		२७.९७		
ख. चालू खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :									
१	माटो नमुना विश्लेषण	संख्या	५००	९.०	२०८	५३९	९.०		
२	माटो परीक्षण शिविर	सँख्या	१८	२४.३	५६४	१८	२४.३		
३	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	संख्या	५०	५.८	१३५	५०	५.८		
४	जिल्लाहरुमा सँचालीत माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	पटक	६	२.९	६८	६	२.९		
५	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	संख्या	१	२.८	६६	१	२.८		
६	विरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन	पटक	१	३.४	७८	१	३.४		
७	प्रयोगशाला शिप विकास तालिम प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तर	जवान	२	१.३	३०	२	१.३		
८	वार्षिक प्रगति तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	१	२.२	५०	१	२.२		
९	केन्द्रिय तथा क्षेत्रीय स्तर योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गोष्ठीमा सहभागि हुने	पटक	४	१.७	४०	४	१.७		
१०	माटो जाँच कस चेक	पटक	१	०.४	१०	१	०.४		
११	प्रदर्शन कार्यक्रम	पटक	३५	४.५	१०५	३५	४.५		
१२	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत सँभार	पटक	१	३.४	८०	१	३.४		
१३	ईन्टरनेट जडान (१) तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण (१)	पटक	२	१.७	४०	२	१.७		
२	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			६३	१४७४				
३. कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा १+२			०	१००	२३२४				
४. कार्यालय सचालन खर्च					३७७९				
५. कूल जम्मा खर्च ३+४					६१०३				

२.१.७ माटो परिक्षण प्रयोगशाला, सुरुङ्गा, भ्पाण

क्र. सं.	कार्यक्रम र क्रियाकलाप	इकाई	२०७१/०७२ आ.व.को					कुल
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	
क. पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :								
१	प्रयोगशाला उपकरण खरीद (Magnetic stirrer 1, pHMeter 2, Moisture Meter 1, Balance 1, Inverter 1, Laptop 1)	संख्या	७	३७.२	५००	७	३७.२	
२	फर्निचर खरिद (सोफा सेट)	संख्या	१	२.९८	४०	१	२.९८	
१	पूजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			४०.२१	५४०.००		४०.२१	
ख. चालू खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु :								
१	माटो नमुना विश्लेषण	संख्या	२००	८.८६	११९	२६३	८.८६	
२	माटो परीक्षण शिविर	संख्या	८	१६.६८	२२४	८	१६.६८	
३	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	संख्या	२५	३.५७	४८	२५	३.५७	
४	जिल्लाहरुमा संचालीत माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	पटक	३	३.३५	४५	३	३.३५	
५	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	संख्या	१	४.८४	६५	१	४.८४	
६	बिरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन	पटक	१	५.७३	७७	१	५.७३	
७	प्रयोगशाला शिप विकास तालिम प्रा.स./ना.प्रा.स. स्तर	जवान	१	१.१२	१५	१	१.१२	
८	वार्षिक प्रगति तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	१	२.२३	३०	१	२.२३	
९	केन्द्रिय तथा क्षेत्रीय स्तर योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गोष्ठीमा सहभागि हुने	पटक	४	२.९८	४०	४	२.९८	
१०	माटो जाँच कस चेक	पटक	१	०.७४	१०	१	०.७४	
११	प्रदर्शन कार्यक्रम	पटक	२०	४.४७	६०	२०	४.४७	
१२	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत सँभार	पटक	१	२.२३	३०.०	१	२.२३	
१३	ईन्टरनेट जडान (१) तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण (१)	पटक	२	२.९८	४०	२	२.९८	
२	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा		०	६०	८०३	०	६०	
३. कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा १+२			०	१००.०	१३४३.०			
४. कार्यालय सचालन खर्च					१९१०.०			
५. कुल जम्मा खर्च ३+४					३२५३.०			

३. आर्थिक प्रगति प्रतिवेदन (आ.व. २०७१/७२)

३.१ जम्मा बजेट निकास र खर्च

३.१.१ माटो परीक्षण तथा सेवा सुधार कार्यक्रम (३१२११८-३/४)

आ.व. ०७१/७२ वार्षिक निकास तथा खर्चको विवरण

क.सं.	कार्यालय	वार्षिक बजेट (०००)	वार्षिक	
			निकास	खर्च
अ	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन	१९०४८	१५४७९९१८.३०	१५४७९९१८.३०
इ	माटो परीक्षण प्रयोगशाला, सुरुङ्गा, भापा	३२५३	२९५५७६.८६	२९५५७६.८६
घ	क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला, भुम्का	७३२	७३१२४१.०	७३१२४१.०
ङ	क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला, हेटौँडा	६९६१	६७६६४४०	६७६६४४०
छ	क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला, पोखरा	८५४१	८४३३६३०	८४३३६३०
ट	क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला, खजुरा	६७७९	६६१११९०	६६१११९०
ठ	क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला, सुन्दरपुर	६१८८	६११३७५३	६११३७५३
	जम्मा	५७९०२	५३४९१८८९.२	५३४९१८८९.१६

३.२ बेरुजु विवरण:

माटो व्यवस्थापन तथा सुधार सेवा कार्यक्रम (ब.शि.नं. ३१२११८/३-४)

आ.व. ०७१/७२ वार्षिक

बेरुजु विवरण:

क.सं.	कार्यालय	आ.व.को शुरुमा कायम	वार्षिक फछैँट रकम	बाँकी बेरुजु रकम
१	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन	३५४३५३.६६	३५११०३	३२५०.६६
२	माटो परीक्षण प्रयोगशाला, सुरुङ्गा	३७६७६	३६८३६	८४०
३	क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला, भुम्का	५४२०३		५४२०३
४	क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला, हेटौँडा	१८९४४३.९६		१९२३०३.९६
५	क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला, पोखरा	०		०
६	क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला, खजुरा	०		०
७	क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला, सुन्दरपुर	०		०
	कुल जम्मा	६३५६७६.६२	३८७९३९	२४७७३७.६२
		बेरुजु फछैँट प्रतिशत	६१.०२५	

३.३ राजश्व विवरण

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन
आ.व. ०७९/७२ वार्षिकराजश्व विवरण:

क्र.सं.	कार्यालय	हाल सम्म जम्मा भएको राजश्व
१	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन	२२९१८१.५
२	क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, सुनसरी	३४४७६७.५
३	क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, मकवानपुर	१४७२९६
४	क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, कास्की	११५३३५.५
५	क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, बाके	६०१६८
६	क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला, कञ्चनपुर	४९४२५
७	माटो परिक्षण प्रयोगशाला, भ्रपा	३३७३७.५
	जम्मा	९७९९११

४. प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाको प्रगति विवरण

४.१ माटो परीक्षण तथा सुधार सेवा कार्यक्रम

४.१.१ आयोजना नाम : माटो परीक्षण तथा सुधार सेवा कार्यक्रम

४.१.२ मन्त्रालय/विभाग/संस्था : कृषि विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग

४.१.३ स्थान (जिल्ला) : माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशालाहरू र माटो परीक्षण प्रयोगशाला

४.१.४ आयोजनाको अवधि : सालवसाली

विवरण	आयोजना शुरू भएको मिति	आयोजना पुरा हुने मिति
क) आयोजना प्रस्ताव अनुसार:	२०४९.५०	सालवसाली
ख) खास आयोजना शुरू भएको:	२०५०.५१	सालवसाली

४.१.५ आयोजनाको मुख्य उद्देश्य

- समय सापेक्ष मल तथा माटो व्यवस्थापन प्रविधि विकास गर्ने र कृषक स्तरसम्म पुऱ्याइ कृषि उत्पादन बढाउने ।
- विविध बालीमा माटोको उर्वराशक्ति तथा सो सम्बन्धी समस्याको पहिचान/निराकरणमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- भौगोलिक विशेषताको आधारमा नेपालको माटोको समस्या पहिचान गरि दिगो भु-व्यवस्थापन प्रति जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी माटो व्यवस्थापन कार्यक्रम तथा सेवालाई व्यापक गर्ने ।

४.१.६ आयोजनाको मुख्य काम (परिणात्मक उपलब्धी सूचक/लाभान्वितवर्ग समेत):

- माटो विश्लेषण तथा मलखाद सिफारिश
- मलखाद विश्लेषण
- सूक्ष्मतत्व विश्लेषण
- जैविक मल उत्पादन, परीक्षण तथा प्रदर्शन

- विभिन्न बालीमा मलखाद प्रयोग अध्ययन
- माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार
- माटो शिविर सञ्चालन
- निजी स्तरमा माटो परिक्षण तथा माटो व्यवस्थापन तालिम
- अनुसन्धानात्मक कार्यहरु (विरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन)
- सन्तुलित मलखाद प्रयोग अभियान
- दिगो माटो व्यवस्थापनका लागि भकारो सुधार अभियान
- क्षेत्रीय तथा जिल्ला स्तरीय माटो सेवा कार्यक्रम अनुगमन तथा समस्या अध्ययन
- एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला
- सम्बन्धित निकायका मुख्य उपलब्धिहरु (आ.व. २०७१/७२)
- देशको बदलिँदो परिस्थितिलाई मध्यनजर राख्दै समयसापेक्ष मल तथा माटो व्यवस्थापन प्रविधिको विकास गर्ने र प्रविधिलाई कृषकस्तरसम्म पुऱ्याई कृषि उत्पादन बढाउनुका साथै विविध बालीमा देखिएको माटोको उर्वराशक्ति ज्ञास तथा सो समस्याको पहिचान एवम् निराकरणमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यकासाथ यो कार्यक्रम संचालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रमका मुख्य क्रियाकलापहरुमा माटो विश्लेषण तथा मलखाद सिफारिश, मलखाद विश्लेषण, सूक्ष्मतत्व विश्लेषण, माटो जाँच शिविर सञ्चालन, भकारो सुधार आदि पर्दछन् ।
- कृषिमा बाली विविधिकरण तथा व्यवसायीकरणको कारणले देशमा देखिएको माटोको समस्यालाई न्यूनिकरण गर्दै कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्नका लागि यस आ.व. मा कृषकहरुको खेतबारीबाट संकलित माटो नमुनाहरु प्रयोगशाला तथा माटो परीक्षण शिविर संचालन गरी कुल २८,००० कृषकहरुको माटो नमुना परीक्षण गरिएको थियो जसबाट कृषकहरुले खेतबारीको माटोको अवस्था थाह पाउनुका साथै आवश्यक सुधारको लागि सुझाव प्राप्त गरेका छन् । प्रयोगशाला तथा माटो शिविर मार्फत कृषकहरुले माटो तथा मलखाद परीक्षण सेवा प्राप्त गरी सन्तुलित मलखाद प्रयोग बाट दिगो माटो व्यवस्थापनको साथै उत्पादन तथा आम्दानीमा वृद्धि गर्न सक्षम भएका छन् । प्रयोगशाला तथा माटो शिविरबाट कृषकहरुले माटो तथा मलखादको उचित व्यवस्थापन गरेका छन् ।
- त्यसैगरी यस आ.व.मा यस निर्देशनालय र अन्तर्गतका कार्यालय गरी जम्मा ६०८ वटा विभिन्न प्राङ्गारिक तथा रासायनिक मलको गुणस्तर विश्लेषण गरिएको छ । रासायनिक तथा प्राङ्गारीक मलको गुणस्तर विश्लेषण बाट जिल्ला कृषि विकास कार्यालय तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरुको समन्वयमा मलको गुणस्तर नियन्त्रण गर्न सहयोग पुगेको छ ।
- २१ दिनको प्रयोगशाला सम्बन्धी निजिस्तर तालिम संचालनपश्चात तालिममा सहभागीले चितवन, दोलखा, नुवाकोट, ओखलढुङ्गा आदि जिल्लामा प्रयोगशाला खोली माटो जाँच सेवा सुरु गरेका छन् भने विभिन्न जिल्लामा माटो परीक्षण शिविर संचालन गर्न सक्षम भएका छन् ।
- प्यूठान र तनहु जिल्लाको माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार गरी ति जिल्लाको समग्र माटोको स्थिति प्रस्तुत गरिएको । हालसम्म ४२ जिल्लाको माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार तयार भैसकेको ।

४.१.७ आयोजनाको कुल लागत (रु. हजारमा)

नेपाल सरकार	वैदेशिक		कूल जम्मा
	ऋण	अनुदान	
आ.व. २०४९/५०			०.००
आ.व. २०५०/५१			५४.००

नेपाल सरकार	वैदेशिक		कूल जम्मा
	ऋण	अनुदान	
आ.व. २०५१/५२			१२००.००
आ.व. २०५२/५३			३३८३.००
आ.व. २०५३/५४			३३९९.००
आ.व. २०५४/५५			२७८४.००
आ.व. २०५५/५६			१४५६.००
आ.व. २०५६/५७			३९९५.००
आ.व. २०५७/५८			१३०५३.००
आ.व. २०५८/५९			६०४४.००
आ.व. २०५९/६०			२७८९.००
आ.व. २०६०/६१			२३२७.२५
आ.व. २०६१/६२			२७५५.००
आ.व. २०६२/६३			१४४४७.००
आ.व. २०६३/६४			१५११५.००
आ.व. २०६४/६५			२४१३४.००
आ.व. २०६५/६६			२२५०४.००
आ.व. २०६६/६७			२२६४२.००
आ.व. २०६७/६८			३१३२१.००
आ.व. २०६८/६९			३५३३८.००
आ.व. २०६९/७०			२९०४२.६५
आ.व. २०७०/७१			१०६६०७.३०
आ.व. २०७१/७२			५३४९१.८८९
कूल जम्मा			३९,७८८२.०८९

४.१.८ आयोजनाको मुख्यमुख्य उपलब्धी (आ.व. २०७१/७२)

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	वार्षिक प्रगति
१	माटोको नमूना विश्लेषण	संख्या	३४००	४७१७
२	रसायनिक मल विश्लेषण	संख्या	७५५	६९८
३	माटो परीक्षण शिविर	पटक	२३३	२३३
४	सुक्ष्मतत्व विश्लेषण	संख्या	३००	४००
५	माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार	जिल्ला	२	२

४.१.१० आयोजनाको वार्षिक वित्तीय प्रगति : आ.व. २०७१/७२ (रु.)

कुल बजेट	निकासा	यथार्थ खर्च
५६६४५०००/-	५३४९१८८९/-	५३४९१८८९/-
वित्तीय प्रगति प्रतिशत		९४.४३

४.१.११ यस आ.व.मा आयोजनाको स्थलगत निरीक्षण भए/नभएको, भएको भए निरीक्षण गर्नेको नाम, दर्जा र कार्यालय

यस आयोजना अन्तर्गत सञ्चालित क्रियाकलापहरूको स्थलगत निरीक्षण माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयका प्रमुख माटो विज्ञ, वरिष्ठ माटो विज्ञ, ब. वाली संरक्षण अधिकृत, ब. कृषि प्रसार अधिकृत, माटो विज्ञहरू, कृषि प्रसार अधिकृत एवम् अन्य सहयोगी कर्मचारीहरूबाट समय-समयमा गरिएको थियो। निरीक्षण क्रममा पाइएका समस्याहरूलाई समय सापेक्ष समाधान गर्ने प्रयासहरू भएका थिए। संचालित प्रयोगशाला तालीम पश्चात सहभागीहरूले हालसम्म चितवन, दोलखा, रुपन्देही, ओखलढुङ्गा, नुवाकोट लगाएत अन्य जिल्लामा समेत निजी स्तरको प्रयोगशाला संचालन गरी माटो परिक्षण सेवामा कृषकको पहुच वृद्धि गरिएका छन्।

४.१.१२ आयोजनाको कामको गुणस्तरबारे आयोजना प्रमुखको मन्तव्य

विगत देखि नै माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय र अन्तर्गतका कार्यालयहरूले विभिन्न किसिमबाट माटो व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै आइरहेको छ। आ.व. २०७१/७२ मा प्रयोगशाला, शिविर तथा जिल्लाको नक्साङ्कन तथा घुम्ती माटो परीक्षण प्रयोगशालामार्फत करीव अठ्ठाइस हजार जति माटोको नमुना विश्लेषण भएका छन्। कृषकहरूलाई माटो जाँचबाट प्राप्त नतिजाबारे जानकारी गराई उक्त माटो व्यवस्थापनको लागि आवश्यक प्रविधिसमेत सिकाइने गरिएको छ। यस माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय र अन्तर्गतका कार्यालयहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरू आफ्नो कामप्रति संवेदनशील छन्। आ.व. २०७१/७२ मा संचालित भकारी सुधार कार्यक्रमबाट कृषकहरू सन्तुष्ट छन्। यस कार्यक्रमले गर्दा कृषकहरूले रसायनिक मलको सट्टा संकलित मल तथा मुत्र प्रयोग गर्न सुरुवात गरेका छन्। यसैगरी निर्देशनालयबाट संचालित निजी क्षेत्रमा प्रयोगशाला संचालन तालिम पश्चात सहभागीले देशका विभिन्न जिल्लामा निजी प्रयोगशाला संचालनमा ल्याएका छन्। तालिमा सहभागीहरूलाई तालिमपश्चात माटो परीक्षण शिविर संचालन गर्न आवश्यक पर्ने किट बक्स तथा अन्य प्रयोगशाला उपकरण पनि हस्तान्तरण गरिएको थियो। उनीहरूको सिकाइलाई निरन्तरता दिनका लागि आ.व. २०७१/७२ मा प्रत्येक सहभागीले ५ वटा माटो परीक्षण शिविर संचालन गर्ने कार्यक्रम रहेको थियो। यसैगरी आ.व. २०७१/७२ तनहु र प्युठान जिल्लाको माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार गरिएको थियो। समग्रमा अनुगमनको आधारमा हालसम्म सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमहरूको विश्लेषण गर्दा सन्तोषजनक पाईएको छ।

४.१.१३ आयोजना प्रमुखको नाम र सम्पर्क फोन नं.

श्री दुर्गा प्रसाद दवाडी, फोन नं.: ०१-५५२०३९४

५. विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम

५.१ आ.ब. २०७१/७२ को प्रगति विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	इकाई	आ.ब. २०७१/७२ को वार्षिक लक्ष्य			आ.ब. २०७१/७२ को वार्षिक प्रगति	
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार
१	२	३	१०	११	१२	१८	१९
अ	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु						
क	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमको जम्मा						
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु						
१.	कृषि विभाग/माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय						
१	प्राङ्गारिक मल अनुदान निर्देशन समिति र अन्तर्गतको प्राविधिक उपसमितिको बैठक	पटक	१०	०.०५	५०	१०	०.०५
१	रासायनिक मल निरीक्षक तालिम (४५ जवान अधिकृतहरु)	पटक	३	१.३९	१५००	३	१.३९
१	स्थानियस्तरमा कृषक समुह/सहकारीमार्फत प्राङ्गारिक मल (भर्मिकम्पोष्ट) उत्पादनका लागि सहयोग कार्यक्रम (१५ जिल्ला, संख्या: ७५०)	संख्या	७५०	१७.८२	१९२००	७०७	१६.८०
१	स्वीकृत निर्देशिका बमोजिम प्राङ्गारिक मल उत्पादन कारखाना स्थापना गर्न चाहने फर्म, कम्पनी वा संघ संस्था छनौट गरी मेशिनरी उपकरण लागतमा ५० प्रतिशतसम्म अनुदान उपलब्ध गराउने	प्रतिसत	१००	१६.२४	१७५००	१००	१६.२४
२	स्वीकृत निर्देशिका बमोजिम भकारो सुधार कार्यक्रम सञ्चालन (५९ जिल्ला)	संख्या	१२४००	५९.८५	६४४८०	११६६९	५६.३२
२	स्थानियस्तरमा कृषक समुह/सहकारीमार्फत प्राङ्गारिक मल (भर्मिकम्पोष्ट) उत्पादनका लागि सञ्चालित सहयोग कार्यक्रमको अनुगमन	जिल्ला	१५	१.३९	१५००	१५	१.३९
२	भकारो सुधार कार्यक्रमको अनुगमन	संख्या	१२४००	२.८८	३१००	११६६९	२.७१
२	प्राङ्गारिक मल कारखाना स्थापना अनुगमन	पटक	१०	०.३७	४००	१०	०.३७
ख)	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमको जम्मा			१००.००	१०७७३०		
(ग)	कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा (क+ख)			१००.००	१०७७३०		९५.२८
(घ)	उपभोग खर्च						
(ङ)	कार्यालय संचालन खर्च				१६२		
(च)	कूल जम्मा खर्च (ग+घ+ङ)				१०७८९२		

५.२ विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम आ.व. २०७१।७२ को निकासा तथा खर्च विवरण

कार्यालय	वार्षिक बजेट (०००)	वार्षिक (०००)	
		निकासा	खर्च
माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन	१०७८९२	९५९८९.०८७	९५९८९.०८७
वित्तीय प्रगति प्रतिशत			८८.९६७७५

५.३. माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयबाट अनुदान प्राप्त प्राङ्गारिक मल कारखाना

नेपालमा रासायनिक मलको उत्पादन नभएको र आयातित रासायनिक मल पनि पर्याप्त मात्रामा उपलब्ध हुन नसकेकोले माटोको उर्वराशक्तिलाई कायम राख्दै रासायनिक मलको परिपूरकका रूपमा प्राङ्गारिक मलको उत्पादन प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने भएकोले र प्राङ्गारिक मलको उत्पादन कृषकस्तरमा व्यवसायोन्मुख हुदै गएको तथ्यलाई समेत मध्य नजर गर्दै नेपाल सरकारले स्वदेसमा उत्पादित प्राङ्गारिक मलमा अनुदान दिई यसको व्यवसायीकरण प्रवर्द्धन गर्ने आ.व. २०६७/६८ बाट प्राङ्गारिक मल उत्पादन गर्न चाहने फर्म कम्पनीहरूलाई मेसिनरी उपकरण खरिदमा ५०५ अनुदान दिँदै आएको छ । आ.व. २०६७/६८ बाट २०७१।७२ सम्म आइपुग्दा विभिन्न २३ वटा फर्म कम्पनीहरूले जम्मा रु ८८०९५८२९/- लगिसकेका छन् । हालसम्म नेपालको पाँचै विकास क्षेत्रमा कम्तीमा एउटा प्राङ्गारिक मल कारखाना स्थापना भई सकेको अवस्था छ । माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयबाट हालसम्म अनुदान प्राप्त गरेका फर्म र कम्पनीहरूको नाम र अनुदानित रकम निम्नानुसार छ ।

क्र.सं.	कम्पनीको नाम	खरिद गरिएको उपकरण	संख्या	अनुदानित रकम(रु.)	आ.व. को जम्मा
आ.व. २०६७/६८					२०५२९६४
१	बनसुन एग्रो अर्गानिक्स प्रा.लि., जुगेडी, चितवन	कुकर मेसिन	१	८८९५००	
		व्वाइलर मेसिन	१		
		मिक्सचर मेसिन	१		
		ग्राइन्डर मेसिन	२		
		कटर मेसिन	२		
		नेटिङ्ग मेसिन	१		
		सिलिङ्गमेसिन	२		
		वर्डिङ्ग मेसिन	१		
		वर्कसप टुल सेट	१		
२	त्रिवेणी बायो रिसर्च एण्ड डेभलपमेन्ट सेन्टर प्रा.लि., रामपुरटोक्नी-३, बारा	ग्राइन्डर लम्प	१	८५२६६४	
		मिक्सचर मेसिन	१		
		चाफ कटर विथ १५ एच.पी. मोटर	१		

क्र.सं.	कम्पनीको नाम	खरिद गरिएको उपकरण	संख्या	अनुदानित रकम(रु.)	आ.ब. को जम्मा
३	प्राकृतिक शक्षम जिवाणु मल उद्योग, कोटीहवा, रुपन्देही	मिक्सचर मेसिन	१	३१००००	
		ग्राइन्डर मेसिन	१		
		छाटी मेसिन	१		
		कन्भेयर	१		
		चाल्लि	१		
		डायर मेसिन	१		
आ.ब. २०६८/६९					
१	बनसुन एग्रो अर्गानिक्स प्रा.लि., जुगेडी, चितवन	बकेट एलेभेटर नं १	१	२५८५२८४	१७२९५६५४
		ब्याच होल्डिङ्ग होपर	१		
		बकेट एलेभेटर नं २	१		
		ब्याच होल्डिङ्ग होपर नं २	१		
		मिक्सचर सेट	१		
		लिक्वीड डेलिभरी पम्पीङ्ग सिस्टम	१		
		इलेक्ट्रिक प्यानल बोर्ड	१		
		ग्राइन्डर १० एच.पी.	१		
		ग्राइन्डर ५ एच.पी.	१		
		६३ के.भि.ए. जेनेरेटर	१		
		वर्किङ्ग स्टेसन विथ कन्भेयर	१		
२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि., धनुषा	मिक्सचर मेसिन	१	१३४७०००	
		ग्राइन्डर लम्प	१		
		चाफ कटर	१		
		छाटी मेसिन	१		
		व्हील ब्यारो	३		
		डायर	१		
		फर्क सिभर	५		
		स्पेड	५		
		वर्डिङ्ग मेसिन	२		

क्र.सं.	कम्पनीको नाम	खरिद गरिएको उपकरण	संख्या	अनुदानित रकम(रु.)	आ.ब. को जम्मा
३	सहयोगी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था, बसन्तीपट्टी(७) रौताहट	मिक्सचर मेसिन	१	१६८४८००	
		ग्राइन्डर लम्प	१		
		चाफ कटर	१		
		छाटी मेसिन	१		
		व्हील ब्यारो	३		
		डायर	१		
		फर्क सिभर	५		
		स्पेड	५		
		वर्डिङ मेसिन	२		
		जेनेरेटर	१		
४	प्राङ्गारिक कृषि उत्पादन केन्द्र, फूलवारी(३, चितवन	कन्भेयर मेसिन टु मिक्सचर	१	३९०७५००	
		मिक्सचर मेसिन	१		
		कन्भेयर टु फिडर	१		
		फिडर वीथ कन्भेयर	१		
		स्किनिङ मेसिन	१		
		कन्भेयर फ्रम स्किनिङ टु प्याकेजिङ	१		
		स्केल १००० के जी	१		
		स्केल ५० के जी	१		
		स्वीङ मेसिन	१		
		सिलिङ मेसिन	१		
		ब्याक होइ वीथ लोडर	१		
५	लुम्बिनी एग्रो प्रोडक्ट्स एण्ड रिसर्च सेन्टर, भैरहवा	मिक्सिङ सिस्टम	१	४०७५०७०	
		सुपर ब्याक होइ वीथ लोडर	१		
		स्प्रे द्याङ्कुर	१		
		जेनेरेटर	१		
		प्याकेजिङ युनिट (१ र २ के जी)	१		
		प्याकेजिङ युनिट (५ र १० केजी)	१		

क्र.सं.	कम्पनीको नाम	खरिद गरिएको उपकरण	संख्या	अनुदानित रकम(रु.)	आ.ब. को जम्मा
६	जनकपुर फर्टिलाइजर्स इण्डस्ट्रिज, जनकपुर, धनुषा	टर्निङ मेसिन	१	१८८३०००	
		क्रसर मेसिन	१		
		मिक्सचर मेसिन	१		
		ग्रानुलेटिङ मेसिन	२		
		डायर मेसिन	१		
		कुलर मेसिन	१		
		स्क्रीनिङ मेसिन	१		
		कोटिङ मेसिन	१		
		प्याकिङ मेसिन	१		
७	बुद्ध प्राङ्गारिक मल उद्योग, जनकपुर, धनुषा	टर्निङ मेसिन	१	१८१३०००	
		क्रसर मेसिन	१		
		मिक्सचर मेसिन	१		
		ग्रानुलेटिङ मेसिन	२		
		डायर मेसिन	१		
		कुलर मेसिन	१		
		स्क्रीनिङ मेसिन	१		
		कोटिङ मेसिन	१		
		प्याकिङ मेसिन	१		
आ.ब. २०६९/७०					
१	प्राङ्गारिक कृषि उत्पादन केन्द्र, फूलवारी(३, चितवन	जेनेरेटर सेट	१	१२७००००	१६२०७७२५
		बोन ग्राइन्डर	१		
२	प्रारम्भ बायो टेक प्रा.लि. रामकोट ६, काठमाण्डौ	विद्युतीय भर्मिकम्पोष्ट स्क्रीनर	१	१४००००	
३	बुद्ध प्राङ्गारिक मल उद्योग, जनकपुर, धनुषा	मिक्सचर मेसिन (१ टन)	१	४१३०२००	

क्र.सं.	कम्पनीको नाम	खरिद गरिएको उपकरण	संख्या	अनुदानित रकम(रु.)	आ.ब. को जम्मा
४	लुम्बिनि एग्रो अर्गानिक फर्टिलाइजर प्रा. लि., मकहर द रुपन्देही	फयान ग्राइन्डर १६ इन्च	१	२०६२०००	
		कन्भेयर (११ फीट)	१		
		ग्राइन्डर मेसिन	१		
		एलिमिटर	१		
		होपर (१ टन)	१		
		डायर	१		
		मोटर (३०,२०,१०,७,५ एच.पी.)	५		
५	नेपाल इन्टिग्रेटेड मोडल एग्रो फर्म प्रा. लि., उग्रचण्डि १ नाला, काभ्रे	जेनेरेटर सेट	१	३२३०४००	
		कन्भेयर मेसिन टु मिक्सचर	१		
		ग्राइन्डर मेसिन	१		
		बेल्ट कन्भेयर	१		
		रोटरी स्क्रीनिङ मेसिन	१		
		होपर एण्ड सेकेण्डरी बेल्ट कन्भेयर फर प्याकिङ	१		
		होपर एण्ड स्टेण्ड	१		
		ड्रम रोलर	१		
		म्यानुअल ग्राइन्डर मेसिन	१		

क्र.सं.	कम्पनीको नाम	खरिद गरिएको उपकरण	संख्या	अनुदानित रकम(रु.)	आ.ब. को जम्मा
६	युनिक बायो टेक अर्गानिक प्रा.लि., जगतपुर, चितवन	होरिजेन्टल क्रसर	१	१४००१२५	
		सेल्फ क्लिनीङ्ग क्रसर	१		
		प्यान मिक्सर	२		
		ड्रम ग्रानुलेटर	१		
		डायर	१		
		कुलर			
		रोलिङ्ग एण्ड सिभिङ्ग मेसिन	२		
		बेल्ट कन्भेयर	५		
		वेभिङ्ग बेल्ट वर्डिङ्ग मेसिन	३		
		इनडियुस डाफ्ट फान	२		
		क्याबिनेट	१		
		कोटिङ्ग मेसिन	१		
		प्याकिङ्ग मेसिन	१		
		फायर बार	१		
		ब्लोवर	१		
		रक उल	१		
		स्टील प्लेट	१		
		बोइलर	१		
		साभेल	१		
		वर्डिङ्ग मेसिन	१		
		मिक्सचर मेसिन	१		

क्र.सं.	कम्पनीको नाम	खरिद गरिएको उपकरण	संख्या	अनुदानित रकम(रु.)	आ.ब. को जम्मा
७	कन्चन प्रांगारिक मलखाद उधोग, भलारी-३, कंचनपुर	वर्डङ्ग मेसिन (५०० के.जी.)	२	१९५००००	
		स्क्रियु कन्भेयर (५ एच.पी.)	२		
		ग्राइन्डर लम्प	१		
		सिभिङ्ग युनीट	१		
		स्क्रियु कन्भेयर (३ एच.पी.)	१		
		लिव्वीड स्प्रे युनिट	१		
		मिक्सचर मेसिन	१		
		फोर्क सोभेल	६		
		चफ कटर (५ एच.पी.)	१		
		व्हील ब्यारो (७५ के.जी द ६)	१		
		ब्याग क्लोजर मेसिन	२		
		ट्रेण्ड सिलिङ्ग मेसिन	२		
		जेनेरेटर (५० केभी)	१		
		ट्रयाक्टर	१		
८	किसान कृषि सहकारी संस्था लि., बिष्णुपुर ७, सिराहा	ब्याग क्लोजर मेसिन	२	२०२५०००	
		ट्रेण्ड सिलिङ्ग मेसिन	२		
		ट्रयाक्टर	१		
		सिभिङ्ग युनीट	१		
		वर्डङ्ग मेसिन	२		
		स्क्रियु कन्भेयर (३ एच.पी.)	२		
		ग्राइन्डर लम्प	१		
		जेनेरेटर (५० केभी)	१		
		व्हील ब्यारो (७५ के.जी द ६)	१		
		स्क्रियु कन्भेयर(३ एच.पी.)	१		
		लिव्वीड स्प्रे युनिट	१		
		मिक्सचर मेसिन	१		
		चफ कटर (५ एच.पी.)	१		
		फोर्क सोभेल	६		
हालसम्म अनुदानित रकम: ८८०९५८२९/-					

५.४. आ.ब. २०७१।७२ मा विशेष कृषि कार्यक्रम अन्तर्गत भकारो सुधार कार्यक्रम र भर्मिकम्पोष्ट निर्माणमा कृषक समुह तथा सहकारीलाई अनुदानको कार्यक्रम राखिएको थियो । ५६ जिल्लामा कुल १२४०० भकारो निर्माण गर्ने लक्ष रहेकोमा ११६६६ वटा सम्पन्न भएका थिए । यसैगरी १५ जिल्लामा ७५० वटा भर्मिबेड निर्माणमा अनुदान दिने कार्यक्रम रहेकोमा जम्मा ७०७ वटा निर्माण भएका थिए । वृत्तत विवरण तलको तालिकामा दिएको छ ।

आ.ब.२०७१।७२ को भकारो सुधार तथा भर्मिकम्पोष्ट अनुदान कार्यक्रमको प्रगति अवस्था

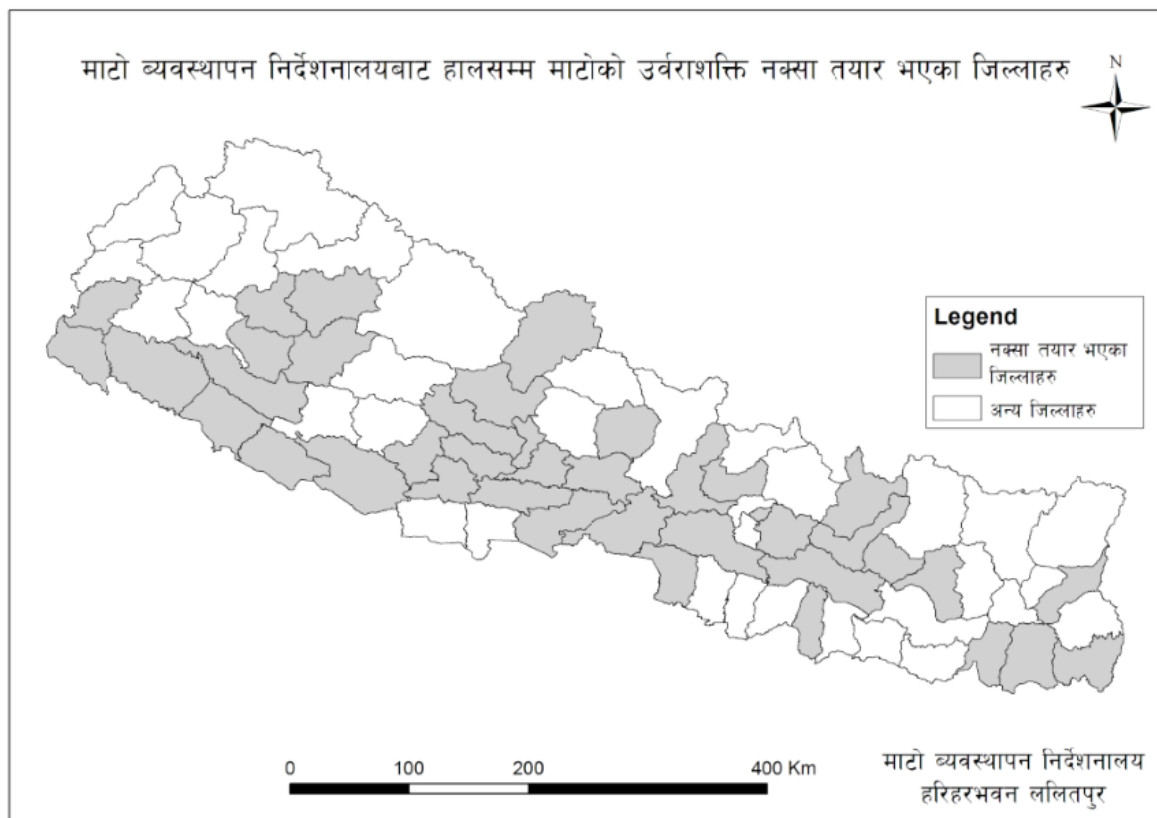
क्र.सं.	कार्यालय रजिल्ला		वार्षिक लक्ष (संख्या)		वार्षिक प्रगति (संख्या)	
			भकारो सुधार	भर्मिकम्पोष्ट	भकारो सुधार	भर्मिकम्पोष्ट
१	जि.कृ.वि.का.	भापा	१००		१००	
२	जि.कृ.वि.का.	उदयपुर	१००		१००	
३	जि.कृ.वि.का.	तेह्रथुम	२५०		२५०	
४	जि.कृ.वि.का.	संखुवासभा	२००		१९०	
५	जि.कृ.वि.का.	धनकुटा	२५०		२५०	
६	जि.कृ.वि.का.	मोरङ	२००		२००	
७	जि.कृ.वि.का.	भोजपुर	२५०		२५०	
८	जि.कृ.वि.का.	खोटाङ	२५०	५०	२५०	५०
९	जि.कृ.वि.का.	ओखलढुङ्गा	२५०	५०	२५०	५०
१०	जि.कृ.वि.का.	सोलुखुम्बु	२००		२००	
११	जि.कृ.वि.का.	पाँचथर	२५०		२५०	
१२	जि.कृ.वि.का.	इलाम	२५०	५०	२५०	५०
१३	जि.कृ.वि.का.	सिन्धुपाल्चोक	२५०		१५	
१४	जि.कृ.वि.का.	पर्सा	२००		१९३	
१५	जि.कृ.वि.का.	सिन्धुली	३००	५०	३००	५०
१६	जि.कृ.वि.का.	धनुषा	१००	५०	१००	५०
१७	जि.कृ.वि.का.	रसुवा	२००		२००	
१८	जि.कृ.वि.का.	ललितपुर	२५०		१७५	
१९	जि.कृ.वि.का.	चितवन	२००	५०	२००	५०
२०	जि.कृ.वि.का.	दोलखा	२००	५०	२००	५०
२१	जि.कृ.वि.का.	रामेछाप	३००		३००	
२२	जि.कृ.वि.का.	काठमाडौँ	१००		१००	
२३	जि.कृ.वि.का.	भक्तपुर	१००		१००	
२४	जि.कृ.वि.का.	धादिङ	२५०		२५०	
२५	जि.कृ.वि.का.	नुवाकोट	३००		२००	
२६	जि.कृ.वि.का.	मकवानपुर	२००	५०	२००	५०
२७	जि.कृ.वि.का.	काभ्रे	३००		३००	
२८	जि.कृ.वि.का.	कास्की	२००		२००	

क्र.सं.	कार्यालय रजिल्ला		वार्षिक लक्ष (संख्या)		वार्षिक प्रगति (संख्या)	
			भकारो सुधार	भर्मिकम्पोष्ट	भकारो सुधार	भर्मिकम्पोष्ट
२९	जि.कृ.वि.का.	म्याग्दी	२००		२००	
३०	जि.कृ.वि.का.	लमजुङ्ग	२५०		१७९	
३१	जि.कृ.वि.का.	तनहुँ	२००		२००	
३२	जि.कृ.वि.का.	पर्वत	२००		२००	
३३	जि.कृ.वि.का.	बागलुङ्ग	२००		२००	
३४	जि.कृ.वि.का.	स्याङ्गजा	२००		२००	
३५	जि.कृ.वि.का.	नवलपरासी	१००	५०	९६	१९
३६	जि.कृ.वि.का.	गोर्खा	२५०		२१६	
३७	जि.कृ.वि.का.	रुपन्देही	१००	५०	१००	४३
३८	जि.कृ.वि.का.	गुल्मी	२५०		२५०	
३९	जि.कृ.वि.का.	पाल्पा	२००	५०	२००	४५
४०	जि.कृ.वि.का.	अर्घाखाँची	२५०		२५०	
४१	जि.कृ.वि.का.	दैलेख	२५०		२५०	
४२	जि.कृ.वि.का.	जाजरकोट	२००		२००	
४३	जि.कृ.वि.का.	कालीकोट	२००		२००	
४४	जि.कृ.वि.का.	बर्दिया	२००		२००	
४५	जि.कृ.वि.का.	दाङ्ग	२५०	५०	२४२	५०
४६	जि.कृ.वि.का.	प्युठान	२५०		२५०	
४७	जि.कृ.वि.का.	रुकुम	२५०		२५०	
४८	जि.कृ.वि.का.	रोल्पा	२५०		२५०	
४९	जि.कृ.वि.का.	सुर्खेत	३००	५०	३००	५०
५०	जि.कृ.वि.का.	बाँके	१००	५०	१००	५०
५१	जि.कृ.वि.का.	सल्यान	२५०		२५०	
५२	जि.कृ.वि.का.	कैलाली	२००		१३६	
५३	जि.कृ.वि.का.	बैतडी	२५०		२५०	
५४	जि.कृ.वि.का.	अछाम	२५०		१४९	
५५	जि.कृ.वि.का.	बझाङ्ग	१५०		१५०	
५६	जि.कृ.वि.का.	दार्चुला	१००		१००	
५७	जि.कृ.वि.का.	डडेल्धुरा	२५०	५०	२५०	५०
५८	जि.कृ.वि.का.	कंचनपुर	१००		७८	
५९	जि.कृ.वि.का.	डोटी	२००		२००	
		जम्मा	१२४००	७५०	११६६९	७०७

६. आ.व. २०७१/७२ मा भएका मुख्य क्रियाकलापहरूको विश्लेषण

६.१ माटोको सर्भेक्षण (Soil Survey)

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवनले माटो व्यवस्थापन सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू जस्तै माटोको नमूना विश्लेषण, विश्लेषणका आधारमा मलखाद सिफारिश गर्ने र रसायनिक मल विश्लेषण गरी मलको गुणस्तर नियन्त्रणमा टेवा पुऱ्याउने, एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापनमा कृषक पाठशालाको अनुगमन, निरीक्षण र सञ्चालनमा समेत सहयोग गरि दिगो माटो व्यवस्थापनमा टेवा पुऱ्याउँदै आउनुको साथै विभिन्न जिल्लाको माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार गर्दै आइरहेको छ । यसै अनुरूप यस आर्थिक वर्ष २०७१/७२ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार प्युठान र तनहुँ जिल्लाको माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार गरिएको छ । सो समेत हालसम्म ४० वटा जिल्लाको माटो उर्वराशक्ति नक्सा तयार भएको छ ।

माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार भएका जिल्लाहरूको माटोको उर्वराशक्ति स्थिति यस प्रकार छ ।

क्र. सं.	जिल्ला	खाद्यतत्व				
		नाईट्रोजन	फस्फोरस	पोटास	प्राङ्गारिक पदार्थ	पि.एच.
१	भापा	-	-	-	-	अम्लीय
२	सुनसरी	कम-मध्यम	कम-अधिक	मध्यम	धेरै कम - कम	अम्लीय

क्र. सं.	जिल्ला	खाद्यतत्व				
		नाईट्रोजन	फस्फोरस	पोटास	प्राङ्गारिक पदार्थ	पि.एच.
३	नुवाकोट	मध्यम	मध्यम	मध्यम-अधिक	मध्यम	अम्लीय
४	कञ्चनपुर	कम	मध्यम-अधिक	कम	कम	हल्का अम्लीय
५	बर्दिया	कम	कम	मध्यम	कम	तटस्थ-क्षारीय
६	कैलाली	कम	मध्यम	मध्यम	कम	तटस्थ-क्षारीय
७	पर्वत	मध्यम	मध्यम	मध्यम-अधिक	मध्यम	अम्लीय
८	बाँके	कम	कम-मध्यम	मध्यम	कम	तटस्थ
९	पर्सा	कम	मध्यम	कम	कम	हल्का अम्लीय-तटस्थ
१०	स्याङ्जा	मध्यम	कम-मध्यम	मध्यम	मध्यम	अम्लीय
११	महोत्तरी	कम	कम	कम	कम	हल्का अम्लीय
१२	नवलपरासी	कम	कम	कम-मध्यम	कम	अम्लीय
१३	काभ्रे	कम-मध्यम	कम	मध्यम	कम-मध्यम	हल्का अम्लीय-तटस्थ
१४	चितवन	कम	कम	कम	कम	हल्का अम्लीय-तटस्थ
१५	ओखलढुंगा	मध्यम-अधिक	अधिक	मध्यम	मध्यम	अम्लीय
१६	सुर्खेत	मध्यम-अधिक	अधिक	अधिक	मध्यम	तटस्थ-अम्लीय
१७	भक्तपुर	-	-	-	-	तटस्थ - हल्का अम्लीय
१८	धादिङ	मध्यम	मध्यम	मध्यम	मध्यम	हल्का अम्लीय
१९	गुल्मी	मध्यम-अधिक	अधिक	मध्यम	मध्यम	अम्लीय
२०	रुपन्देही	कम	कम	मध्यम-कम	कम	तटस्थ
२१	दोलखा	अत्याधिक	अत्याधिक	मध्यम	मध्यम	अम्लीय
२२	दाङ	धेरै कम	मध्यम-धेरै	मध्यम	मध्यम	हल्का अम्लीय
२३	सिन्धुली	कम	मध्यम-अधिक	कम-मध्यम	कम	अम्लीय
२४	बागलुङ	मध्यम	अत्यधिक	धेरै-मध्यम	मध्यम	हल्का अम्लीय
२५	जुम्ला	अधिक	मध्यम	अधिक	मध्यम	अम्लीय
२६	अर्घाखाँची	मध्यम	मध्यम	मध्यम	मध्यम	तटस्थ
२७	डडेल्धुरा	मध्यम	मध्यम-अधिक	अधिक	कम-मध्यम	हल्का अम्लिय-तटस्थ
२८	पाँचथर	मध्यम	अधिक	अत्यधिक	मध्यम	अम्लीय
२९	पाल्पा	अधिक	कम	मध्यम	मध्यम	हल्का अम्लिय
३०	दैलेख	मध्यम	अधिक	अधिक	मध्यम	अम्लीय
३१	खोटाङ	मध्यम	अधिक	अधिक	मध्यम	अम्लीय
३२	रामेछाप	मध्यम	अधिक-त्यधिक	अत्यधिक	मध्यम	हल्का अम्लिय
३३	म्याग्दी	अधिक	अत्यधिक	मध्यम	अधिक	हल्का अम्लिय
३४	मुस्ताङ	अधिक	अधिक	अत्यधिक	अधिक	क्षारीय
३५	मकवानपुर	कम-मध्यम	कम-मध्यम	अत्यधिक	मध्यम	अम्लीय-हल्का अम्लिय
३६	कालिकोट	मध्यम	अधिक-त्यधिक	अधिक-अत्यधिक	मध्यम	हल्का अम्लिय
३७	जाजरकोट	मध्यम	कम	अधिक	मध्यम	अम्लिय

क्र. सं.	जिल्ला	खाद्यतत्व				
		नाईट्रोजन	फस्फोरस	पोटास	प्राङ्गारिक पदार्थ	पि.एच.
३८	लमजुङ	मध्यम	मध्यम-अधिक	मध्यम	मध्यम	अम्लिय
३९	प्युठान	मध्यम	अत्यधिक	अत्यधिक	मध्यम	हल्का अम्लिय
४०	तनहुँ	मध्यम	मध्यम	कम	मध्यम	अम्लिय

IWRMP बाट उर्वराशक्ति तयार गरिएका जिल्लाहरू

सि. नं.	जिल्ला	खाद्यतत्व				
		नाईट्रोजन	फस्फोरस	पोटास	प्राङ्गारिक पदार्थ	पि.एच.
१.	रोल्पा	अधिक	मध्यम	मध्यम	मध्यम	हल्का अम्लीय
२.	सल्यान	कम	अधिक	मध्यम	कम	हल्का अम्लीय
३.	ताप्लेजुङ	कम	अधिक	मध्यम	मध्यम	हल्का अम्लीय
४.	तेरथुम	कम	मध्यम	मध्यम	मध्यम	अम्लीय

७. माटो परीक्षण

७.१ आ.व. २०७१/७२ मा जाँचिएका माटोको नतिजा

क) प्रयोगशालामा माटो बिश्लेषण:

आ.व. २०७१/७२ मा प्रयोगशालाहरू बाट कुल ४७७ नमुना जाँच गरी कृषक, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, विद्यार्थी तथा विभिन्न सँघ संस्थाहरूलाई सेवा पुऱ्याइएको थियो। उक्त सेवा प्राप्त गर्ने कृषकहरूले आफ्नो माटोको उचित व्यवस्थापनको साथै सन्तुलित मलखाद प्रयोगबाट बाली उत्पादन बढाउनुको साथै अन्य कृषकहरूलाई पनि माटो जाँच सेवा तथा यसको महत्व बारे बुझाउन सहयोगि भएको पाईएको छ। जसको फलस्वरूप बिगतमा निशुल्क माटो जाँच गर्दा पनि कृषकहरू माटो जाँचाउन अनिच्छुक देखिन्थे भने हाल स्वयम कृषकहरू पैसा तिरेर समेत माटो जाँच गराउन प्रयोगशालामा आउने गरेको पाईन्छ। हुन त हाल सम्म संस्थागत तथा व्यक्तिगत रुपमा प्रयोगशालामा माटो जाँच गराउन आउने सेवाग्राहिको संख्या हेर्नो भने व्यक्तिगत रुपमा आउने कृषकहरू मुस्किलले १० देखि १५ प्रतिशत पाईन्छ भने अन्य सबै जिल्ला कृषि विकास कार्यालय तथा अन्य संस्थामार्फत आएको पाईन्छ। जे होस व्यक्तिगत कृषकको सहभागिता बढ्दो रुपमा नै भएको पाईएको छ। तर समस्या के छ भने व्यक्तिगत रुपमा आउने कृषकहरू व्यवसायिक कृषकहरू हुने र उनीहरूको समस्या तथा सेवाको माग पनि अलि उच्च स्तरको हुने तर प्रयोगशालाहरूको हालको भौतिक तथा जनशक्तिको अवस्थाबाट बिशिष्टकृत सेवा दिन कठिनाई भएको कारण कर्मचारी तथा प्रयोगशालाको क्षमता अभिवृद्धी तथा भौतिक सुविधा बिस्तारमा समेत ध्यान दिई कृषकको मागलाई सम्बोधन गर्नुपर्ने अवस्था छ।

तालिका: आ.ब. २०७१/७२ मा गरिएका माटो जाचको कार्यालयगत विवरण :

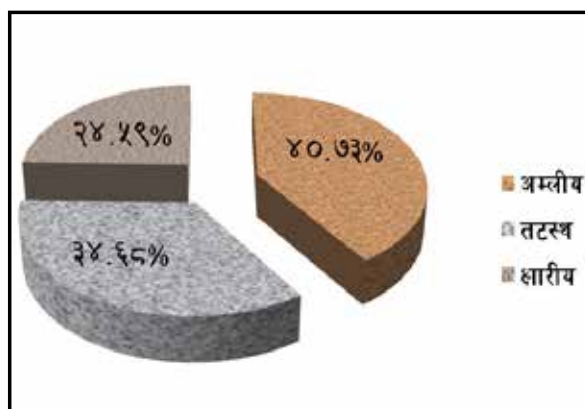
माटोको अवस्था		प्रयोगशाला							जम्मा	प्रतिशत
		ललितपुर	पोखरा	काचनपुर	खाजुरा	हेटौडा	भुम्का	सुरुङ्गा		
पि.एच	अम्लिय	४२४	२६१	१७१	४६८	५३०	४४९	९३	२३९६	५४.२७
	तटस्थ	३६१	१२६	२१६	१३९	१२३	३४३	९३	१४०१	३१.७३
	क्षारीय	२५६	६१	११७	१४	४२	८८	४०	६१८	१४.००
प्राँगारिक पदार्थ	कम	५६३	१०२	३३९	३६६	४३१	५६४	१७६	२५४१	५७.२२
	मध्यम	४००	२४४	६१	२४८	२८५	१६७	४७	१४५२	३२.७०
	अधिक	१२०	११७	११	७	२१	१५०	२२	४४८	१०.०९
नाईट्रोजन	कम	४४७	४२	२८१	१८७	३५५	४९३	१५३	१९५८	४५.४४
	मध्यम	४१५	१८५	११६	३०६	३०७	१८५	६३	१५७७	३६.६०
	अधिक	२२४	१७८	१३	१२८	२०	२०२	९	७७४	१७.९६
फस्फोरस	कम	३५९	१०	९५	२५९	१८६	२८२	११०	१३०१	३३.०८
	मध्यम	१६१	९	१०९	१९५	१०९	२६४	७७	९२४	२३.४९
	अधिक	५६६	८१	१३६	१६७	३८५	३३५	३८	१७०८	४३.४३
पोटास	कम	२९२	५५	१७३	३६०	२२३	१९४	६९	१३६६	३१.७२
	मध्यम	३२७	१६६	१५४	१३१	२९१	४१४	७४	१५५७	३६.१६
	अधिक	४६७	२०४	६२	१३०	१६८	२७३	७९	१३८३	३२.१२

उक्त विश्लेषण नतिजाहरुको जिल्लागत तथा गा.वि.स. स्तरको प्रस्तुति सम्बन्धित प्रयोगशालाहरुबाट प्रकाशन भईसकेको छ । माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय बाट आ.ब. २०७१/७२ मा प्रयोगशालामा गरिएको माटो विश्लेषण र विभिन्न तत्वहरुको अवस्थाहरुको बारेमा तल विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

यस निर्देशनालयको प्रयोगशालामा परिक्षण गरिएको नतिजा अनुसूची १ मा उल्लेख गरिएको छ ।

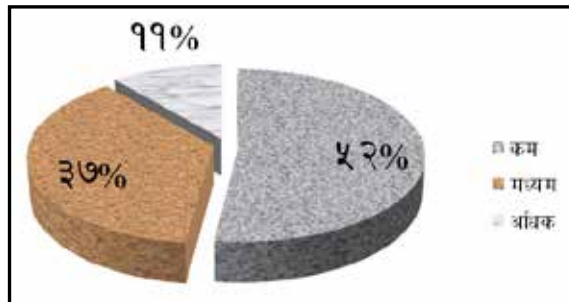
७.१.१ माटोमा पि.एच. को अवस्था

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयबाट विभिन्न जिल्ला कृषि विकास कार्यालय तथा कृषकहरुबाट प्राप्त १०८२ वटा माटोको नमुना विश्लेषण गरिएकोमा ६०.१२ प्रतिशत माटो अम्लिय, १९.६१ प्रतिशत माटो हल्का अम्लिय, १३.८२ प्रतिशत तटस्थ तथा ६.४३ प्रतिशत माटो क्षारीय प्रकारको पाईएको थियो । गत आ.ब. मा सबैभन्दा बढी माटोको नमुना ललितपुर जिल्लाबाट ल्याइएको थियो र धेरैजसो नमुनाको पि.एच. अम्लीय पाइएको थियो ।

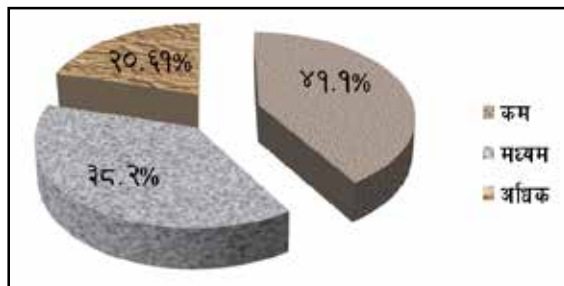
७.१.२ प्राणारिक पदार्थको अवस्था:

प्रयोगशालामा प्राप्त माटोको जम्मा १०८२ वटा नमुनाको प्राणारिक पदार्थको जाँच गरिएको थियो । अधिकाँश नमुनामा कम (५२ प्रतिशत) र मध्यम (३७ प्रतिशत) प्राणारिक पदार्थको मात्रा कम पाईएको थियो । जाँच गरिएको नमुना मध्ये ११ प्रतिशत नमुनामा मात्र बढी प्राणारिक पदार्थ पाईएको थियो ।

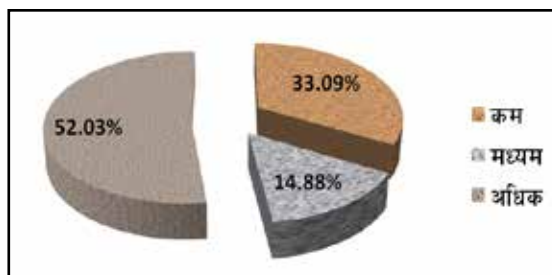
७.१.३ माटोमा नाईट्रोजनको अवस्था :

जाँच गरिएको १०८६ माटोको नमुनामध्ये धेरैजसो नमुनामा नाईट्रोजनको मात्रा कम पाईएको थियो । तसर्थ बाली लगाउँदा माटोमा नाईट्रोजन मलको प्रयोगमा विशेष ध्यान दिनपर्ने देखिन्छ । नाईट्रोजन मलको व्यवस्थापन गर्न पिना, बाली प्रणालीमा कोशे बालीको प्रयोग, इपिल इपिल जस्ता डाले घाँस लगाउने, राम्ररी पाकेको गोबर मल, कम्पोस्ट वा गड्यौला मल र गहुँत वा पिसावको प्रयोग पनि गर्न सकिन्छ । तर व्यवसायिक खेती गर्दा र बढी खाद्यतत्व आवश्यक पर्ने बालीमा युरीया तथा अन्य रासायनिक मलबाट नाईट्रोजन दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।

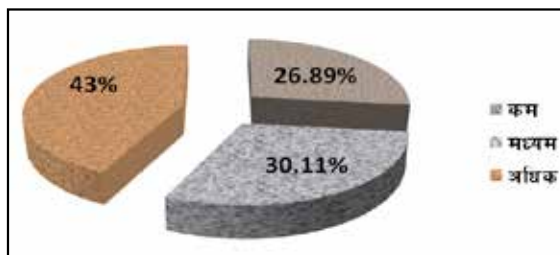
७.१.४ माटोमा फस्फोरसको अवस्था:

प्रयोगशालामा दर्ता भएका जम्मा माटोको नमुनामध्ये १०८६ वटा माटोमा फस्फोरस जाँच भएको थियो । अधिकाँश माटोमा फस्फोरस मध्यम देखि बढी पाईएको थियो । जाँच गरिएका नमुनामध्ये ३३.०९ प्रतिशतमा फस्फोरसको मात्रा कम पाईएको थियो । अधिकाँश कृषकहरुले डि.ए.पी. को प्रयोग गर्ने गर्दछन् । मलको रुपमा प्रयोग भएको १० देखि १५ प्रतिशत फस्फोरस मात्र तत्काल बिरुवालाई प्राप्त हुन्छ भने बाँकी माटोमा जम्मा भएर रहन्छ । तसर्थ माटोमा बढी फस्फोरस पाईनु मलको प्रयोगको कारण हुन सक्छ भने पैतृक पदार्थमा फस्फोरस बढी भएको कारण पनि यस्तो हुन सक्छ, जे होस यस्तो माटोमा कम फस्फोरस प्रयोग गर्दा पनि राम्रो उत्पादन लिन सकिन्छ ।

७.१.५ माटोमा पोटासको अवस्था:

जाँच गरिएको माटोको नमुनामा अधिकाँश माटोमा पोटासको मात्रा मध्यम देखि अधिक पाईएको थियो । फस्फोरसको जस्तै पोटास पनि माटोमा राम्रै पाईयो । तसर्थ बाली लगाउँदा पोटास मलको सिफारिस मात्राको आधा मात्रा मात्रै प्रयोग गरे पनि पुग्ने देखिन्छ । तर आलु, उखु तथा फल खाने तरकारी हरूमा भने प्रशस्त पोटासको आवश्यक पर्ने हुँदा सिफारिस मात्रामा प्रयोग गर्नु पर्दछ ।

७.२ स्थलगत माटो शिवीर तथा शिवीरमा जाँच गरिएको माटो विश्लेषणको नतिजा:

आ.व. २०७१/७२ मा २१३ वटा माटो परीक्षण शिवीर सञ्चालन गर्ने लक्ष भएकोमा जम्मा २१३ वटै शिवीर सञ्चालन गरिएको थियो । उक्त शिवीरमा विभिन्न प्रयोगशालाबाट जम्मा १७००० माटोको नमुना सँकलन तथा जाँच गरिएको थियो । नियमित कार्यक्रमको साथै कृषि विभाग जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, स्थानीय निकायहरु तथा गैरसरकारी संस्थाहरु समेतको सहकार्यमा माटो परीक्षण शिवीरहरु सञ्चालन भएका थिए । स्थलगत माटो परीक्षण शिवीर हरूको नतिजा र प्रयोगशालामा जाँच भएका नतिजाहरुको प्रकृति एकै खालको पाईएको छ । यसले के अनुमान गर्न सकिन्छ भने सबै प्रकृया पुरा गरी सञ्चालन गर्न सके स्थलगत माटो शिवीरहरुमा जाँच भएको माटोको नतिजा बाट पनि माटो तथा मलखाद व्यवस्थापनमा उल्लेखनिय उपलब्धि हासिल गर्न सकिन्छ । साथै नियमित कार्यक्रम बाट लक्षित भन्दा धेरै बढी प्रगति हुनुले यदि श्रोत साधन उपलब्ध भएमा मौजुदा जनशक्ति तथा भौतिक साधन बाट पनि धेरै काम समेत गर्न सकिन्छ ।

प्रयोगशाला	माटो शिवीरमा माटो जाचको बिबरण											
	पि.एच			नाईट्रोजन			फस्फोरस			पोटास		
	अम्लिय	तटस्थ	क्षारीय	कम	मध्यम	अधिक	कम	मध्यम	अधिक	कम	मध्यम	अधिक
माटो व्य. निर्देशनालय	३८१	१९८	१	३८४	११२	८४	२९४	१६५	१२१	२२९	१४६	१०५
क्षे.मा.प.प्र. हेटौँडा	२४४८	७९६	२२५	२२८२	८२०	२१५	१८४७	११९८	१७७	२३५६	७२१	२३१
क्षे.मा.प.प्र. कंचनपुर	३७४	१४८६	६६८	१८६३	४६१	२०४	१४२४	६६६	४३८	१४३०	५१३	५८५
क्षे.मा.प.प्र. खजुरा	१७०६	१४७३	३२५	१७१८	१४३३	३६३	१५३४	१२०४	७६६	१४२०	१०७७	१००७
क्षे.मा.प.प्र. पोखरा	११२९	७५७	३६१	११८७	६४७	४०३	५०२	८३१	९०४	१०२६	७२९	४८२
क्षे.मा.प.प्र. भुम्का	२७९३	१०४८	३९	३१४२	६२१	११६	३०६५	७३८	७८	२४०५	८१५	६६०
क्षे.मा.प.प्र. सुरुङ्गा	४०९	४५५	४६	६३६	५९	९	४४५	३६४	१००	६००	१९९	११०
जम्मा	९२४०	६१३३	१६६५	११२१२	४१५३	१३९४	९१११	५१६६	२५८४	९४६६	४२००	३१८०
प्रतिशत	५४.२३१७२	३५.९९६	९.७७२३	६६.९०१	२४.७८१	८.३१७९	५४.०३६	३०.६३९	१५.३२५	५६.१९१	२४.९३२	१८.८७७

७.३. घुम्ती माटो परीक्षण प्रयोगशालाको विवरण:

आ.व. २०७१/७२ को कार्तिक महिनामा भारतको पारदीप फस्फेट लिमिटेड बाट प्राप्त घुम्ती माटो परीक्षण प्रयोगशालाको संचालनको जिम्मा माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयले पाएको थियो । डिसेम्बर ५ सन् २०१४ मा विश्व माटो दिवश मनाउने क्रममा काभ्रे जिल्लाको पाँचखालमा एक हप्तासम्म यस प्रयोगशालाबाट माटो परीक्षण कार्यक्रम तथा प्रचारप्रसार गरी यसको उदघाटन तात्कालीन कृषि मन्त्री श्री हरि प्रसाद पराजुलीबाट गरिएको थियो । उक्त शिवीरमा जम्मा २६० वटा माटोको नमुना विश्लेषण गरिएको थियो । सोही आर्थिक वर्षमा यसबाट माटो परीक्षण गर्ने कुनै पनि

लक्ष नरहेको भएता पनि विभिन्न जिल्लाबाट आएको माग, खेतीयोग्य माटोको उर्वराशक्तिमा ह्रास हुँदै गएको अवस्था, देशमा अवस्थित माटो परीक्षण प्रयोगशालाले सबै ठाउँमा सेवा पुर्याउन नसकिरहेको अवस्था र विश्वभर अन्तराष्ट्रिय माटो वर्ष २०१५ मनाइरहेको अवस्थामा यस घुम्ती माटो परीक्षण प्रयोगशालाको परिचालन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखियो । यसैअनुरूप आ.ब.२०७१/७२ मा विभिन्न जिल्लाबाट माग आएको भएता पनि ५ वटा जिल्लामा (काभ्रे, धादिङ, कास्की, पाल्पा र गुल्मी) जम्मा आठवटा शिविर (एकएक हप्ते) संचालन गरिएको थियो जसमा जम्मा ६१० वटा माटोको नमुनाको ३०५० वटो विश्लेषण गरिएको थियो । माटोको नमुना विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजा अनुसूचीमा २ मा दिइएको छ ।

घुम्ती प्रयोगशालाको आवश्यकता:

नेपालमा रहेका सरकारी तथा निजी प्रयोगशालाहरुबाट माटो परीक्षण सेवा प्रवाह भए पनि यो सेवा देशको सम्पूर्ण भागमा चुस्त रूपमा पुग्न सकिरहेको छैन। कृषि विभाग अन्तर्गतका सातवटा माटो परीक्षण प्रयोगशालाहरुले क्षमता अनुसार माटो परीक्षण सेवा दिईरहेका छन् । केही जिल्लाहरुमा भएका मिनील्याबहरुले पनि माटो परीक्षण सेवाको सुरुवात गरेका छन् । नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषदका विभिन्न केन्द्रहरुमा रहेका प्रयोगशालामा अनुसन्धानका नमुनाको चाप बढि हुँदा कृषकले सेवा पाउन कठिन भइरहेको अवस्था छ । निजी स्तरमा खुलेका माटो परीक्षण प्रयोगशालाहरुमा पनि प्राय काठमाण्डौ उपत्यका भित्रमात्र सीमित छन् । तसर्थ माटो परीक्षण सेवा लाई विस्तार गर्न र यो सेवालाई सकेसम्म कृषकको नजिक पुऱ्याई माटो परीक्षण सेवामा कृषकको पहुँच बृद्धि गर्न र बिग्रदै गएको माटोको अवस्था र उर्वराशक्ति साथै असन्तुलित मलखादको प्रयोगलाई दीर्घकालीन रूपमा व्यवस्थापन गर्नका निमित्त यस माटो परीक्षण घुम्ती प्रयोगशाला एउटा अत्यन्त उपयोगी माध्यम देखिन्छ ।

भावी योजना:

चालु आ.ब. २०७२/७३ मा माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार जम्मा २४ ठाउँमा (एकएक हप्ते) घुम्ती माटो परीक्षण प्रयोगशालामार्फत शिविर संचालन गर्ने कार्यक्रम रहेको छ । यो कार्यक्रम विशेष गरी व्यवसायिक पकेट र विभिन्न बालीको प्राथमिकता तोकिएको क्षेत्रमा केन्द्रीत गरिने छ । यो लक्षलाई यति मै सीमित नगरी अन्य ठाउँबाट यथार्थपरक माग आएको खण्डमा थप गर्न सकिने छ ।

समस्याहरु:

- बढि खर्चिलो (इन्धन, रसायन र कम्तीमा प्राविधिकसहित ५ जनाको टोली चाहिने)
- जनशक्ति अभाव (घुम्ती माटो परीक्षण प्रयोगशाला थपिए पनि प्रयोगशालामा काम गर्ने जनशक्ति यथावत रहेको)
- नेपालको सबै ठाउँमा पुर्याउन नसकिने (भौगोलिक हिसाबले विकट र फराकिलो बाटो नभएका जिल्लाहरुमा लान असजिलो)

आ.ब. २०७१/७२ मा संचालित घुम्ती माटो परीक्षण प्रयोगशालाबाट जाच गरिएको माटोको नमुनाको विवरण

पी. एच.		प्रांगारिक पदार्थ		नाइट्रोजन		फस्फोरस		पेटास	
क्षारीय	५७	अति कम	३	अति कम	३	अति कम	१९२	अति कम	५९
तटस्थ	३ ०३	कम	३६१	कम	३०७	कम	१२१	कम	८९
हल्का अम्लीय	२२९	मध्यम	१८९	मध्यम	१८४	मध्यम	६०	मध्यम	२८४

पी. एच.		प्रांगारिक पदार्थ		नाइट्रोजन		फस्फोरस		पेटास	
अम्लीय	२१	अधिक	५६	अधिक	११५	अधिक	७४	अधिक	११९
	०	अत्याधिक	१	अत्याधिक	१	अत्याधिक	१६३	अत्याधिक	५९
जम्मा	६१०		६१०		६१०		६१०		६१०

Sample Size: Kavre:260; Dhading:107; Kaski:30; Palpa:86, Gulmi:127

७.४ मलखाद विश्लेषण :

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयमा आ.व. २०७१/७२ मा परिक्षण गरिएका ११८ वटा मलखादको नतिजा अनुसूचि ३ र ४ मा दिएको छ ।

७.५ तालिम तथा प्रदर्शन कार्यक्रम :

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयको आयोजनामा सञ्चालित विभिन्न किसिमका तालिमहरु तथा प्रदर्शन कार्यक्रमहरुमा निम्न अनुसारको सहभागिता रहेको थियो ।

आ.व. २०७१/७२ भाद्र २९ देखि आश्विन ३ गतेसम्म सम्म माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय बाट संचालित एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम (प्रा.स.र ना.प्रा.स्र स्तरीय)

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय
1	दिनेश पाठक	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, बाँके
2	सुरेन्द्र कुमार सिंह	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, नवलपरासी
3	देवी प्रसाद ढकाल	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सल्यान
4	नरेन्द्र बहादुर खड्का	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, प्यूठान
5	दीपेन्द्र न्यौपाने	ना.प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सुर्खेत
6	राजेन्द्रबहादुर सिंह	ना.प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, तनहुँ
7	टोपबहादुर नेपाली	ना.प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, जाजरकोट
8	चन्द्रसोभा कडेल	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, कैलाली
9	चन्द्रकुमारी राई	ना.प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, गुल्मी
10	नारायणी कुमारी घर्ति	ना.प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, दाङ्ग
11	कर्ता राम यादव	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, दैलेख
12	श्याम लाल चाई	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, बर्दिया
13	पराग प्रसाद चौधरी	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुपन्देही
14	सन्तोष कुमार भुषाल	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, अर्घाखाँची
15	मनि राम पौडेल	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, कास्की
16	मिन बहादुर के.सी.	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुकुम

आ.व. २०७१/७२ आश्विन ०५ देखि आश्विन १० गतेसम्म सम्म माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय बाट संचालित एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम (प्रा.स./ ना.प्रा.स्र स्तरीय)

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय
१	महेन्द्र ओली	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रामेछाप
२	बेचन सढोक यादव	ना.प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सप्तरी
३	उमादेवी श्रेष्ठ	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, धनकुटा
४	अनिता पाखीन	ना.प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सिरहा
५	नन्द किशोर गुप्ता	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, पर्सा
६	राम प्रकाश यादव	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सुनसरी
७	रामचन्द्र साह	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रौतहट
८	तिलक पोखेल	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सर्लाही
९	सुरोज चिलवाल	ना.प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, मोरङ
१०	जानुका जोशी	ना.प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, ओखलढुङ्गा
११	बिमलेश पाण्डे	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, भद्रा
१२	रामचन्द्र सापकोटा	ना.प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रसुवा
१३	उमराज अर्याल	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, नुवाकोट
१४	छविबाल गुरुङ्ग	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, धादिङ्ग
१५	श्रीनारायण यादव	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, इलाम
१६	राम स्वार्थ यादव	प्रा.स.	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, धनुषा

अधिकृत स्तरीय मल नीरिक्षक आधारभुत तालीम मिति २०७१/११/१० देखि २०७१/११/१५ गते सम्म

क्र.सं.	प्रशिक्षार्थको नाम थर	पद	कार्यालय
१	विद्यासागर यादव	बाली विकास अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सप्तरी
२	नवराज श्रेष्ठ	कृषि प्रसार अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सल्यान
३	राम चन्द्र पोखरेल	कृषि प्रसार अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, प्युठान
४	रण बहादुर महतो	कृषि प्रसार अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, गुल्मी
५	उमेश राउत	बागवानी विकास अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, ताप्लेजुङ्ग
६	मिन बहादुर पुन	कृषि प्रसार अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सोलुखुम्बु
७	दुर्गादत्त पन्थी	कृषि प्रसार अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, धादिङ्ग
८	नरसिंह प्रसाद चौधरी	कृषि प्रसार अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, कपिलवस्तु
९	लक्ष्मी दत्त पाण्डेय	बागवानी विकास अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, बैतडी
१०	टीका कुमारी थापा	कृषि प्रसार अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, काठमाण्डौ
११	नील कमल सिंह	कृषि प्रसार अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, पाँचथर
१२	उदय नारायण शर्मा	कृषि प्रसार अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, संखुवासभा
१३	शोभा पौडेल	कृषि प्रसार अधिकृत	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, भक्तपुर
१४	टुकु बहादुर थापा	माटो विज्ञ	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन

८. माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय र अन्तर्गतका प्रयोगशालाहरूको आ.ब. २०७२/७३ को

स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम

८.१ माटो परीक्षण तथा सुधार सेवा कार्यक्रम : (एकमुष्ट)

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			प्र.मु.१६
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२										२२
अ	पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू															
१	भवन निर्माण कार्यलय पुजिगत					५१			१२			२०			१९	
२	प्रीप्याव स्टोर घर निर्माण	२९२२९१	संख्या	१	०.३४	२	१	३४	२							
३	प्रयोगशाला भवन निर्माण	२९२२९१	संख्या	१	८.३७	४९	२०	१.७१	१०	४०	३.४१	२०	४०	३.२४	१९	
४	कार्यालय संचालन संग सम्बन्धि यन्त्र उपकरण तथा मेशीन औजार					७७.२४			८२			६९.०४				
५	Oven	२९५११	जना	१	०.२९	१.७					२९	१.७				
६	डिजिटल ब्यालेन्स	२९५११	संख्या	१	०.१	०.६				१	१	६				
७	फोटोकपी मेशिन खरीद	२९५११	संख्या	१	०.१४	०.८				१	१४	८				
८	प्रिन्टर	२९५११	संख्या	२	०.०७	०.४				२	०.०७	४				
९	Nitrogen Distillation	२९५११	संख्या	२	२.७७	१६.२	१	१.४	८.२	१	१.३७	८				
१०	टर्बोसाफ	२९५११	संख्या	१	०.६	३.५				१	६	३.५				
११	Digestion Tube	२९५११	संख्या	२०	०.२७	१.६				२०	२७	१.६				
१२	Acid Dispenser	२९५११	संख्या	१७	०.१७	१				२	१७	१				
१३	Auto Pipette	२९५११	संख्या	१७	०.२७	१.६				४	२७	१.६				
१४	Pipette Sucker	२९५११	संख्या	४	१	०.६				४	१	६				
१५	Block Digester	२९५११	संख्या	२	२.४३	१४.२५				२	२.४३	१४.२५				
१६	Water Distillation Machine (Double)	२९५११	संख्या	१	१.०२	६				१	१.०२	६				

क्र. सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			ए.डि.यू. सं.
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
१७	ल्यापटप कम्प्यूटर (७४) खरिद	२९५११	संख्या	२	०.२२	१.३				२	२२	१.३				
१८	म्यानेटिम स्टीरर	२९५११	संख्या	१	०.११	०.६५				१	११	६५				
१९	Spectrophotometer	२९५११	संख्या	२	२.६५	१५.५				२	२.६५	१५.५				
२०	PH meter	२९५११	संख्या	१	०.१	०.६				१	१	६				
२१	Auto burette	२९५११	संख्या	२	०.०५	०.२७				२	०.०५	०.२७				
२२	Mechanical mixture	२९५११	संख्या	१	०.०७	०.४				१	०.०७	०.४				
२३	Stand Fan	२९५११	संख्या	२	०.०२	०.१				२	०.०२	१				
२४	एशी	२९५११	संख्या	१	०.११	०.६५				१	११	०.६५				
२५	Scanner	२९५११	संख्या	१	०.०३	०.१५				१	०.०३	०.१५				
२६	Alti meter	२९५११	संख्या	१	०.०५	०.३				१	०.०५	०.३				
२७	Hygrometer	२९५११	संख्या	१	०.०१	०.०५				१	०.०१	०.०५				
२८	USB microscope	२९५११	संख्या	१	०.२२	१.३				१	०.२२	१.३				
२९	Camera	२९५११	संख्या	१	०.०६	०.३५				१	०.०६	०.३५				
३०	Generator	२९५११	संख्या	१	०.१२	०.७				१	०.१२	०.७				
३१	Stabilizer	२९५११	संख्या	१	०.०३	०.१५				१	०.०३	०.१५				
३२	Magnifying lens	२९५११	संख्या	१		०.०२				१		०.०२				
३३	फ्याक्स मेशिन	२९५११	संख्या	१	०.०९	०.५				१	०.०९	०.५				
३४	इन्वर्टर ब्याट्री समेत	२९५११	संख्या	१	०.३४	२					०.३४	२				
३५	जि.पि.एस. मेशिन	२९५११	संख्या	६	०.२६	१.५				१	२६	१.५				
३६	Titration Set	२९५११	संख्या	१	०.२	१.२				१	०.२	१.२				
३७	डेस्कटप कम्प्यूटर	२९५११	संख्या	२	०.२२	१.३				२	०.२२	१.३				
३८	अन्य पुर्जिगत सुधार					१२.६						१२.६				
३९	स्व्याब निर्माण, टाइल्स फिटिङ रंगारोगन	२९६२१	प्र.श.	१००	०.८५	५				१००	०.८५	५				

क्र. सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
४०	पानी पाइप फिटिङ्ग तथा मर्मत व्यवस्थापन	२९६२१	प्र.श.	१००	०.३४	२				१००	०.३४	२				
४१	श्याम च्याम्बर निर्माण	२९६२१	प्र.श.	१००	०.१	०.६				१००	०.१	०.६				
४२	प्रयोगशाला लोर निर्माण	२९६२१	प्र.श.	१००	०.८५	५				१००	०.८५	५				
क)	पुर्जगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			४७४	२४.०४	१४०.८४	२२	३.४५	२०.२	५०५	१७.३४	१०१.६४	४०	३.२४	१९	
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु					९.९८			४.३५			५.६३				
१	उद्यमशीलता, रोजगारी मुलुक / सशक्तिकरण / शिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि															
२	प्रयोगशाला शीप विकास तालिम अधिकृत स्तर	२२५१२	पटक	६	०.१९	१.१					१९	१.१३				
३	आई.पि.एन.एस.तालीम (प्रा.स.ना.प्रा.स.स्तर)	२२५१२	पटक	७	०.५	२.९५		०.५	२.९५							
४	प्रयोगशाला संचालन (निजिस्तर)	२२५१२	पटक	१	०.७७	४.५					०.७७	४.५				
५	माटोको उर्वरशक्ति नक्सा तयार अभिमुखिकरण तालीम	२२५१२	पटक	१	०.१५	०.९	१	०.१५	०.९							
६	माटोको उर्वरशक्ति नक्सा उपयोगिता सम्बन्धि तालीम	२२५१२	पटक	१	०.०९	०.५	१	०.०९	०.५							
७	गोष्ठी तथा कार्यशाला					१.८			६.१५							
८	माटोको उर्वरशक्ति नक्सा तयार अभिमुखिकरण गोष्ठी	२२५१२	जिल्ला	३	२३	१.३५		२३	१.३५							
९	माटोको उर्वरशक्ति नक्सा उपयोग गोष्ठी	२२५१२	जिल्ला	१	०.०८	०.४५		०.०८	०.४५							
१०	अन्य					२७६.६३			२८.३२			२२१.७			३२.७७	
११	माटो नमुना टिप्पणी	२२५२२	संख्या	३५००	०.०५	२.०५	५०		४१	१४२५	०.१४	०.८२	१४.२५	०.१४	०.८२	

क्र. सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			ए.पू. सं.
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
१२	घुम्तीप्रयोगशाला मार्फत शिविर संचालन	२२५२२२	संख्या	२४	०.२	१.२	४.८	०.०६	०.२	११.२	०.०९	०.५	११.३	०.०९	०.५	
१३	मलखादको गुणस्तर विशेषण	२२५२२२	संख्या	३२०	२२	१.७	१.५	०.०४	०.२४	२५.५	०.०९	०.५४	२५.०	०.०९	०.५२	
१४	माटो र विरुवाको नमुना संकलन तथा शुष्म तत्व विशेषण	२२५२२२	संख्या	२००			४०			८०			८०			
१५	पकेट क्षेत्र विशेष माटो परिक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	२२५२२२	संख्या	१८	१.५४	९	६	०.५१	३	६	०.५१	३	६	०.५१	३	
१६	माटो परिक्षण शिविर संचालन	२२५२२२	संख्या	११५	६.१४	३५.९४	२३	१.२३	४.२	४६	२.४५	१४.३७	४६	२.४६	१४.३८	
१७	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	२२५२२२	संख्या	६	४७	२.७	१.२		५९	२.४	१८	१.०८	२.४	१९	१.०९	
१८	विरुवाको खाद्यतत्व समस्याको अध्ययन	२२५२२२	संख्या	४	३१	१.८४	८	६	३८	१.६	१२	७२	१.६	१३	७४	
१९	प्रणारिक मल अध्ययन परिक्षण	२२५२२२	संख्या	४	२	१.२		०.०४	२४	१.६	८	४८	१.६	८	४८	
२०	माटोको उर्वरशक्ति नक्सा तयार	२२५२२२	संख्या	४	१.३७	८	८	३२	१.९	१.६	५२	३.०५	१.६	५२	३.०५	
२१	माटो विश्लेषण तथा व्यवस्थापन तालीम	२२५२२२	संख्या	६	१३	६.६	०	०	०	६	१.१३	६.६	०		०	
२२	विश्व माटो दिवस कार्यक्रम	२२५२२२	संख्या	७	६	३.५	०	०	०	७	६	३.५	०		०	
२३	मलखाद सम्बन्धि सरोकारवालाहरूसँग अन्तिक्रिया गोष्ठी	२२५२२२	संख्या	३	२६	१.५	०	०	०	३	२६	१.५	०		०	
२४	माटो जाच कस चेक	२२५२२२	संख्या	७	२४	१.४	०	०	०	७	२४	१.४	०	०		
२५	वार्षिक प्रगती तथा माटो विशेशाङ्क प्रकासन	२२५२२२	संख्या	२	२६	१.५	१	१३	७५	०		०	१	१३	७५	
२६	प्रचार प्रसार सामग्री छपाई	२२५२२२	संख्या	१३	५६	३.३	६	२६	१.५	७	३१	१.८	०		०	
२७	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत संभार	२२५२२२	संख्या	१४	१.१३	६.६	०	०	०	७	५६	३.३	७	५६	३.३	

क्र. सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			दि. पू. क्र.
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
२८	टि.भी. कार्यक्रम उत्पादनमा वितरण र प्रचार प्रसार	२२५२२	पटक	४	८	४.७	१	०.२६	१.५	१	०.२७	१.६	१	२७	१.६	
२९	कृषि चुन प्रदर्शन	२२५२२	पटक	६०	०.२	१.२	१२	०.०४	०.२४	०.२४	८	०.४८	२४	०.०८	०.४८	
३०	हरियोल प्रदर्शन	२२५२२	पटक	४०	०.१४	०.८	६	०.०२	०.१२	१४	०.०४	०.२४	२३	०.०८	०.४४	
३१	सन्तुलितमलखाद प्रयोग प्रदर्शन	२२५२२	पटक	३५	१२	०.७	६	०.०२	०.१२	१७	०.०६	०.३४	१२	०.०४	२४	
३२	शुष्मतत्वयुक्त मलखाद तथा नीजी प्रयोगशाला अनुगमन नियमित	२२५२२	पटक	३	०.०९	०.५४	१	०.०३	१.८	१	०.०३	१.८	०	०.०३	०.१८	
३३	इन्टरनेट जडान तथा टी.भी. कार्यक्रम उत्पादन	२२५२२	संख्या	०/१२	५१	३	२.४	०.१	०.६	४.८	०.२	१.२	४.८	०.२	१.२	
३४	वार्षिक प्रगति तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकासन	२२५२२	पटक	६	५१३	६	०.५१	३	०							
३५	जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा माटो परिक्षण प्रयोगशाला स्थापना	२२५२२	जिल्ला	३५	२९.८८	१.७५	०	०	०	३५	२९.८८	१.७५	०			
३६	कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिद खर्च					३०.६९			९.८१			११.०५			९.८३	
३७	माटो जाँचको लागि रसायन तथा ग्यासवयर खरिद	२२५२१	पटक	१४८	२४४	१४.३२	०	०.७९	४.६५	०	०.८५	४.९५	०	०.८१	४.७२	
३८	घुम्ती माटो परिक्षण प्रयोगशाला मार्फत शिविर संचालनको लागि रसायन तथा ग्यासवयर खरिद	२२५२१	पटक	२०	०.४७	२.७५	०	०.१६	०.९५	०	०.१५	९	०	०.१५	०.९	
३९	मलखादको गुणस्तर विशेषणको लागि रसायन खरिद	२२५२१	पटक	४०	०.६५	३.८२	०	०.२२	१.२६	०	०.२२	१.३	०	०.२२	१.२६	
४०	शुष्मतत्व विशेषणको लागि रसायन तथा ग्यासवयर खरिद	२२५२१	पटक	१८	०.३१	१.८	०	०.०९	०.५५	०	०.१२	०.७	०	०.०९	०.५५	

क्र. सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
४१	उर्वराशक्ति नक्सा तयारिको लागि रसायन तथा अन्य सामग्री खरिद	२२५२९१	पटक	१६	१.३७	८	०	०.४१	२.४	०	०.५५	३.२	०	०.४१	२.४	
४२	अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च					२५.७८			६.९९			९.८१			८.९८	
४३	माटो जाँचको लागि समन्वय तथा अनुगमन भ्रमण	२२६९१	पटक	२८	०.५७	३.३२	८	०.१३	०.७४	१३	०.२३	१.३५	७	०.२१	१.२३	
४४	मलको नमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण	२२६९१	पटक	२७	०.५५	३.२५	७	०.११	०.६२	१३	०.२२	१.३१	८	०.२३	१.३२	
४५	सुक्ष्मत्व नमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण	२२६९१	पटक	७	०.१२	०.६८		०.०५	०.३	३	०.०५	०.३	१	०.०१	०.०८	
४६	माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार कार्यक्रम संचालन भ्रमण	२२६९१	पटक	३०	०.८९	५.१९	८	०.२३	१.३६	१३	०.३४	२.०२	१०	०.३१	१.८१	
४७	जिल्लाहरुमा संचालन माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	२२६९१	पटक	४०	०.८२	४.८१	१३	०.२७	१.५८	१३	०.३	१.७८	१४	०.२५	१.४५	
४८	निजी प्रयोगशाला लाई रसायन तथा उपकरण सहयोग कार्यक्रम संचालन भ्रमण	२२६९१	पटक	३	१	५.८	१	३	१.८	१	३	१.८	१	४	२.२	
४९	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला अनुगमन भ्रमण	२२६९१	पटक	२६	०.४६	२.६८	८	०.१४	०.८४	९	०.१६	०.९२	९	०.१६	०.९२	
५०	विरुवाको खाद्यतत्व समस्याको अध्ययन कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६९१	पटक	१२	०.२३	१.२६	४	०.०८	०.४४	४	०.०८	०.४६	४	०.०८	०.४६	
५१	प्राणारिक मल अध्ययन परिक्षण कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६९१	पटक	३	०.०३	२	१	०.०१	०.०६	१	०.०१	०.०७	०	०.०१	०.०७	

क्र. सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
५२	प्रदर्शन कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६११	पटक	१२५	०.२९	१.७१	२६	५.८	०.४९	४१	०.११	०.६२	४१	०.११	०.६२	
५३	कृषि चुन कारखाना अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	१०	०.३४	२	२	०.०७	०.४	४	०.१८	४	४	०.१४	०.८	
५४	कृषि चुन कारखाना स्थापना गर्न चरन फर्म कम्पनी लाई ५० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराएने	२६४१३	प्र.स	१	१३	१००	०	३.४१	२०	०	६.८३	४०	१	६.८३	४०	
ख	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			५३२५	७५.९५	४४४.८८	९६६.८	११.१	६५.१२	२०७७.३	४९.१९	२८८.१९	१९९८.३	१५.६६	९१.५८	
	कुल जम्मा				१००	५८५.७२		१४.५५	८५.३२		६६.५३	३८९.८३		१८.९२	११०.५८	

द.१.१ माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवन

क.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			टिप्पणी
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२				१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
अ	पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	प्रीफ्याक्स स्टोर घर निर्माण (भवन निर्माण कार्यलय प्रयोजन)	२९२२१	संख्या	१	०.६४	२	१	०.६४	२	०		०	०		०	
क)	पुजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				०.६४	२		०.६४	२			०			०	
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	आइ पि एन एस. तालीम (प्रा.स.ना.प्रा.स. स्तर) उद्यमशीलता रोजगारी मुलुक/सशक्तिकरण/सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि	२२५१२	पटक	१	०.६९	२.१५	०	०.६९	२.१५	०		०	०			
२	प्रयोगशाला संचालन तालीम (निजीस्तर) उद्यमशीलता, रोजगारीमुलुक/ सशक्तिकरण/ सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि	२२५१२	पटक	१	१.४४	४.५	०	०	०	०	१.४४	४.५	०		०	
३	माटोको उर्वर्यशक्ति नक्सा तयार अभिमुखीकरण तालिम (उद्यमशीलता, रोजगारीमुलुक/ सशक्तिकरण/ सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२२५१२	पटक	१	०.२९	०.९	१	०.२९	०.९	०		०	०		०	

क.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२				१३	१४	१५	१६	१७	१८	२२
४	माटोको उर्वराशक्ति नक्सा उपयोगी सम्बन्धि तालिम (उद्यमशीलता, रोजगारीमुलुक/ सशक्तिकरण/ सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२२५१२	पटक	१	०.१६	०.५	१	०.१६	०.५	०	०	०	०	०	०	
५	माटो नमुना विशेषण (अन्य)	२२५२२	संख्या	५००	०.१३	०.४	१००	०.०३	०.१	२००	०.०५	०.१५	२००	०.०५	०.१५	
६	घुम्ती प्रयोगशाला मार्फत शिविर संचालन (अन्य)	२२५२२	संख्या	२४	०.३८	१.२	४८	०.०६	०.२	११.३	०.१६	०.५	११.३	०.१६	०.५	
७	मलखादको गुणस्तर विशेषण (अन्य)	२२५२२	संख्या	२००	०.०६	०.२	४०	०.०१	०.०४	८०	०.०३	०.०८	८०	०.०३	०.०८	
८	माटो र विस्फाको नमुना संकलन तथा शुक्ष्म तत्व विशेषण (अन्य)	२२५२२	संख्या	२००		०	४०	०	०	८०	०	०	८०		०	
९	कमाटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार (अन्य)	२२५२२	जिल्ला	१	०.६४	२	०.२	०.१६	०.५	०.४	०.२४	०.७५	०.४	०.२४	०.७५	
१०	विश्व माटो दिवस कार्यक्रम (अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.१६	०.५	०	०	०	१	०.१६	०.५	०		०	
११	माटो नाँच कस चेक (अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.०६	०.२	०	०	०	१	०.०६	०.२	०		०	
१२	वार्षिक प्रगती तथा माटो विशेषाङ्क प्रकाशन (अन्य)	२२५२२	पटक	२	०.४८	१.५	१	०.२४	०.७५	०		०	१	०.२४	०.७५	
१३	प्रचारप्रसार सामग्री छपाई (अन्य)	२२५२२	पटक	२	०.१६	०.५	१	०.०८	०.२५	१	०.०८	०.२५	०		०	
१४	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत संभार (अन्य)	२२५२२	पटक	२	०.३२	१	०	०	०	१	०.१६	०.५	१	०.१६	०.५	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
१५	टि.भी कार्यक्रम उत्पादन तथा वितरण र प्रचारप्रसार (अन्य)	२२५२२	पटक ३		१.५	४.७	१	०.४८	१.५	१	०.५१	१.६	१	०.५१	१.६	
१६	सुक्ष्मतत्वयुक्त मलखाद तथा नीजि प्रयोगशाला स्थापना (अन्य)	२२५२२	पटक ३		०.१७	०.५४	१	०.०६	०.१८	१	०.०६	०.१८	०	०.०६	०.१८	
१७	जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा माटो परिक्षण प्रयोगशाला स्थापना (अन्य)	२२५२२	जिल्ला ३५		५२.८५	१७५	०	०	०	३५	५५.८५	१७५	०		०	
१८	माटो जाँचको लागि रसायन तथा ग्यासवर खरिद (कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिद खर्च (अन्य)	२२५२१	पटक २०		०.६४	२	०	०.१९	०.६	०	०.२६	०.८	०	०.१९	०.६	
१९	घुम्ती माटो परिक्षण प्रयोगशाला मार्फत शिविर संचालनको लागि रसायन तथा ग्यासवर खरिद गर्न (कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिद खर्च (अन्य)	२२५२१	पटक २०		०.८८	२.७५	०	०.३	०.९५	०	०.२९	०.९	०	०.२९	०.९	
२०	मलखाद गुणस्तर विशेषणको लागि रसायन खरिद (कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिद खर्च (अन्य)	२२५२१	पटक १२		०.३८	१.२	०	०.१३	०.४	०	०.१३	०.४	०	०.१३	०.४	
२१	सुक्ष्म तत्व विशेषणको लागि रसायन तथा ग्यासवर खरिद (कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिद खर्च (अन्य)	२२५२१	पटक १०		०.३२	१	०	०.१	०.३	०	०.१३	०.४	०	०.१	०.३	

क.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			एकमुनि
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२				१३	१४	१५	१६	१७	१८	२२
२२	उर्वराशक्ति नक्सा तयतरीको लागि रसायन तथा अन्य सामाग्री खरिद, नक्सा खरिद (कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामाग्री खरिद खर्च	२२५२१	पटक	४	०.६४	२	०	०.१९	०.६	०	०.२६	०.८	०	०.१९	०.६	
२३	माटो जाँचको लागि समन्वय तथा अनुगमन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	६	०.२१	०.६७	२	०.०७	०.२२	२	०.०७	०.२२	२	०.०७	०.२३	
२४	मलको नमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	४	०.१४	०.४५	१	०.०३	०.१	२	०.०५	०.१७	१	०.०६	०.१८	
२५	सुक्ष्म तत्व नमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	६	०.०७	०.२२	१	०.०४	०.११	१	०.०४	०.११	०		०	
२६	माटोको उर्वराशक्ति नक्सातयार कार्यक्रम संचालन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	६	०.४	१.२६	२	०.१३	०.४	४	०.१८	०.५६	४	०.१	०.३	

क.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			ए.क.रु.
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२				१३	१४	१५	१६	१७	१८	२२
२७	जिल्लाहरुमा माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक ६		०.४	०.७६	२		०.०८	२	०.०८	०.२५	२	०.०८	०.२६	
२८	निजी प्रयोगशाला लाई रसायन तथा उपकरण सहयोग कार्यक्रम संचालन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक ३		०.१९	०.५८	१		०.०६	१	०.०६	०.१८	१	०.०७	०.२२	
२९	एकिकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला अनुगमन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक ६		०.२	०.२४	२		०.०७	२	०.०७	०.२२	२	०.०७	०.२१	
३०	कृषि चुन कारखाना अनुगमन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक १०		०.६४	९	६		०.१३	४	०.२६	०.८	४	०.२६	०.८	
३१	कृषि चुन कारखाना स्थपना गर्न चाहाने फर्म कम्पनीलाई ५० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गरायने (अन्य)	२६४१३	प्रा.स.	१	३१.९२	१००	०		६.३८	०	१२.७७	४०	१	१२.७७	४०	
ख	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				९९.३६	३११.३२			१०.१६	३१.७९	७३.४५	२३०.०२		१५.८३	४९.५१	
	कुल जम्मा				१००	३१३.३२			१०.८	३३.७९	७३.४५	२३०.०२		१५.७५	४९.५१	

द.१.२ क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला भुम्का, सुनसरी

क्र.सं	कार्यक्रम क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
अ	पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	ल्यापटप कम्प्युटर (७ ४) खरिद (कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र उपकरण तथा मेहीन औजार)	२९५११	संख्या २		३.०५	१.३	०	०	०	२	३.०२	१.३	०		०	
२	फ्याक्स मेशिन (कार्यालयसंग सम्बन्धी सम्बन्धी यन्त्र उपकरण तथा मेहीन औजार)	२९५११	संख्या १		१.१६	०.५	०	०	०	१	१.१६	०.५	०		०	
३	कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी सम्बन्धी यन्त्र उपकरण तथा मेहीन औजार)	२९५११	संख्या १		२.७९	१.२	०	०	०	१	२.७९	१.२	०		०	
४	फोटोकपी मेशिन खरिद (कार्यालय संचालन सम्बन्धी यन्त्र उपकरण तथा मेहीन औजार)	२९५११	संख्या १		१.८६	०.८	०	०	०	१	१.८६	०.८	०		०	
५	कार्यालय संचालन सम्बन्धी (यन्त्र उपकरण तथा मेहीन औजार)	२९५११	संख्या १		१.८६	८	०	०	०	१	१.८६	८	०		०	
६	कार्यालय संचालन सम्बन्धी (यन्त्र उपकरण तथा मेहीन औजार)	२९५११	संख्या १		१३.९५	६	०	०	०	१	१३.९५	६	०		०	
७	पानी पाइप फिटिङ तथा मर्मत व्यवस्थापन (अन्य पुजीगत सुधार)	२९६२१	प्र.स. १००		४.६५	२	०	०	०	१००	४.६५	२	०		०	

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
क	पुजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				४६.०३	१९.८			०			१९.८			०	
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	प्रयोगशाला शिप विकास तालिम अधिकृतस्तर (उद्यमशीलता रोजगारी मुलुक/सशक्तिकरण/सीप विकासतथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	१	०.३५	०.१५	०	०	०	०	०.३५	०.१५	०		०	
२	आई.पी.एन.एस.तालीम प्रा.स.ना.प्रा.स.स्तर) उद्यमशीलता रोजगारी मुलुक/सशक्तिकरण/सीप विकासतथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	२	०.५१	०.२२	०	०.५१	०.२६	०		०	०		०	
३	माटोको उर्वरशक्ति नक्सा तयार अभिमुखकरण गोष्ठी (गोष्ठी तथा कार्याशाला)	२२५१२	जिल्ला	१	१.०५	०.४५	७	१.०५	०.४५	०		०	०			
४	माटो नमूना विश्लेषण (अन्य)	२२५२२	संख्या	६००	०.७	०.३	१६०	०.१४	०.०६	२४०	०.२८	०.१२	२४०	०.२८	०.१२	
५	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण (अन्य)	२२५२२	संख्या	७५	०.४६	०.६	१५	०.०९	०.०४	३०	०.१९	०.०८	३०	०.१९	०.०८	
६	पकेट क्षेत्र विशेष माटो परिक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम (अन्य)	२२५२२	संख्या													
७	माटो परिक्षण शिविर संचालन (अन्य)	२२५२२	संख्या	२०	१४.५३	६.२५	४	२.९१	१.२५	८	५.८१	२.५	८	५.८१	२.५	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१२			३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
८	माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार (अन्य)	२२५२२	जिल्ला	१	४.६५	२	२	१.१६	५	४	१.७४	७५	४	१.७४	७५	
९	माटो विश्लेषण तथा व्यवस्थापन तालिम (अन्य)	२२५२२	पटक	१	२.५६	१.१	०	०	०	१	२.५६	१.८	०		०	
१०	विश्व माटो दिवस कार्यक्रम (अन्य)	२२५२२	पटक	१	१.१६	५	०	०	०	१	१.१६	५	०		०	
११	माटो जाँच कस चेक (अन्य)	२२५२२	पटक	१	४६	२	०	०	०	१	४६	२	०		०	
१२	प्रचारप्रसार समायोजी छपाई (अन्य)	२२५२२	पटक	२	१.१६	५	१	५८	२५	१	५८	२५	०		०	
१३	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत संभार (अन्य)	२२५२२	पटक	२	२.३२	१	०	०	०	१	१.१६	५	१	१.१६	५	
१४	इन्टरनेट जडान तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण (अन्य)	२२५२२	संख्या	२	१.१६	५	४	२३	१	८	४६	२	८	४६	२	
१५	वार्षिक प्रगती तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकासन (अन्य)	२२५२२	पटक	१	१.१६	५	१	१.१६	५	०		०	०		०	
१६	माटो जाँचको लागि रसायन तथा रसायन खरिद तथा रसायन खरिद	२२५२१	पटक	२४	५.५८	२.४	०	१.८६	८	०	१.८६	८	०	१.८६	८	
१७	मलखादको गुणस्तर विश्लेषणको लागि रसायन खरिद (कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिद खर्च (अन्य)	२२५२१	पटक	५	१.०५	४५	०	३५	१५	०	३५	१५	०	३५	१५	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
१८	उर्वरशक्ति नक्सा तयारीको लागि रसायन तथा अन्य सामाग्री खरिद, नक्सा खरिद(कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामाग्री खरिद खर्च (अन्य)	२२५२१	पटक	४	४.६५	२	०	१.३९	६	०	१.८६	८	०	१.३९	६	
१९	माटो जाँचको लागि समन्वय तथा अनुगमन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	४	१.१२	४८	१	१९	८	२	४६	२	१	४६	२	
२०	माटोको नमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	४	१.१२	४८	१	१९	८	२	४६	२	२	४६	२	
२१	माटोको उर्वरशक्ति नक्सा तयार कार्यक्रम संचालन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	८	२.९३	१.२६	२	६	२६	३	१.१६	५	३	१.१६	५	
२२	जिल्लाहरूमा संचालित माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	६	१.८१	७८	२	६	२६	२	६	२६	२	६	२६	
ख	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				५३.९८	२३.२२		१४.१७	६.१		२२.६६	९.७६		१७.०८	७.३६	
	कुल जम्मा				१००	४३.०२		१४.१७	६.१		६८.६९	२९.५६		१७.१४	७.३६	

ट.१.३ क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला हेटौडा, मकवानपुर

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			प्रतिक्रिया
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
अ	पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	इन्भेष्टर ब्याटी समेत (कार्यालय संचालन संग सम्वन्धी यन्त्र ,उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या १		३.९२	२	०	०	०	०	३.९२	२	०		०	
२	जि.पी.एस. मेशिन (कार्यालय संचालन संग सम्वन्धी यन्त्र ,उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या ६		२.९४	१.५	०	०	०	१	२.९४	१.५	०		०	
३	डिजिटल ब्यालेन्स (कार्यालय संचालन संग सम्वन्धी यन्त्र ,उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या १		१.१८	०.६	०	०	०	१	१.१८	०.६	०		०	
४	कार्यालय संचालन संग सम्वन्धी यन्त्र ,उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या १		१६.०९	८.२	१	१६.०९	८.२	०		०	०		०	
५	टर्बोसक (कार्यालय संचालन संग सम्वन्धी यन्त्र ,उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या १		६.८७	३.५	०	०	०	१	६.८७	३.५	०		०	
६	(कार्यालय संचालन संग सम्वन्धी यन्त्र ,उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या २०		३.१४	१.६	०	०	०	२०	३.१४	१.६	०		०	
७	(कार्यालय संचालन संग सम्वन्धी यन्त्र ,उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या २		१.९६	१	०	०	०	२	१.९६	१	०		०	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
८	(कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र ,उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	४	३.१४	१.६	०	०	०	४		१.६	०		०	
९	एउभततभ (कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र ,उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	४	१.१८	०.६	०	०	०	४	१.१८	०.६	०		०	
१०	सव्याव निर्माण , टाइल्स फिटिङ्ग, एक्जस्ट प्यान फिटिङ्ग, रंगरोगन (अन्य पुजिगत सुधार	२९६२१	प्र.स.	१००	९.८१	५	०	०	०	१००	९.८१	५	०		०	
क	पुजिगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				५०.२३	२५.६		१६.०९	८.२		३४.१४	१७.४				
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	प्रयोगशाला शिप विकास तालिम अधिकृतस्तर (उद्यमशीलता रोजगारी मुलुक /सशक्तिकरण/सीप विकासतथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	१	२९	१५	०	०	०	०	२९	१५	०		०	
२	माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार अभिमुखिकरण गोष्ठी (गोष्ठी तथा कार्याशला	२२५१२	जिल्ला	१	८८	४५	०	८८	४५	०		०	०		०	
३	माटो नमुना विश्लेषण(अन्य)	२२५२२	संख्या	५००	५९	३	५०	८	४	२२५	२६	१३	२२५	२६	१३	
४	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण (अन्य)	२२५२२	संख्या	७०	३९	२	५	४	२	३५	२	१	३०	१६	८	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
५	पकेट क्षेत्र विशेष माटो परिक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम (अन्य)	२२५२२	जिल्ला	३	२.९४	१.५	१	९८	५	१	९८	५	१	९८	५	
६	माटो परिक्षण शिविर संचालन अन्य	२२५२२	संख्या	२०	१२.२६	६.२५	४	२.४५	१.२५	८	४.९१	२.५	८	४.९१	२.५	
७	विरवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन अन्य	२२५२२	संख्या	१	९	४६	२	२	१	४	३५	१८	४	३५	१८	
८	प्रांगारिक मल अध्ययन परिक्षण अन्य	२२५२२	संख्या	१	५९	३	२	१२	६	४	२४	१२	४	२४	१२	
९	माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार (अन्य)	२२५२२	जिल्ला	१	३.९२	२	२	९८	५	४	१.४७	७५	४	१.४७	७५	
१०	माटो विश्लेषण तथा व्यवस्थापन तथा तालीम (अन्य)	२२५२२	पटक	१	२.१६	१.१	०	०	०	१	२.१६	१.१	०		०	
११	विश्व माटो दिवस (अन्य)	२२५२२	पटक	१	९८	५	०	०	०	१	९८	५	०		०	
१२	मलखाद सम्बन्धी सरोकारवालाहरूसँग अन्तर्क्रिया गोष्ठी (अन्य)	२२५२२	पटक	१	९८	५	०	०	०	१	९८	५	०		०	
१३	माटो जाँच कस चेक (अन्य)	२२५२२	पटक	१	३९	२	०	०	०	१	३९	२	०		०	
१४	प्रचारप्रसार सामग्री छपाई (अन्य)	२२५२२	पटक	२	९८	५	१	४९	२५	१	४९	२५	०		०	
१५	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत संभार (अन्य)	२२५२२	पटक	२	१.९६	१	०	०	०	१	९८	५	१	९८	५	
१६	प्रदर्शन कार्यक्रम (अन्य)	२२५२२	पटक	१५	५९	३	०	०	०	५	२	१	१०	३९	२	
१७	सन्तुलित मलखाद प्रयोग प्रदर्शन		पटक	५	२	१	०	०	०	५	२	१	०		०	
१८	हरियोमल प्रदर्शन		पटक	१०	३९	२	०	०	०	०		०	१०	३९	२	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
१९	इन्टरनेट जडान तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण (अन्य)	२२५२२२	संख्या	२	९८	५	४	२	१	८	३९	२	८	३९	२	
२०	वार्षिक प्रगती तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकासन (अन्य)	२२५२२२	पटक	१	९८	५	१	९८	५	०		०	०		०	
२१	माटो जाँचको लागि रसायन तथा ग्लासवेयर खरिद (कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिद खर्च (अन्य)	२२५२९१	पटक	२४	४.७१	२.४	०	१.५७	८	०	१.५७	८	०	१.५७	८	
२२	मलखादको गुणस्तर विश्लेषणको लागि रसायन खरिदकच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिद खर्च (अन्य)	२२५२९१	पटक	५	८८	४५	०	२९	१५	०	२९	१५	०	२९	१५	
२३	उर्वराशक्ति नक्सा तयारीको लागि रसायन तथा अन्य सामग्री खरिद, नक्सा खरिद (कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिद खर्च (अन्य)	२२५२९१	पटक	४	३.९२	२	०	१.१८	६	०	१.५७	८	०	१.१८	६	
२४	माटो जाँचको लागि समन्वय तथा अनुगमन भ्रमण ((अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६९१	पटक	४	९४	४८	१	१६	८	२	३९	२	१	३९	२	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
२५	मलकोनमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	४	९४	४८	१	१६	८	२	३९	२	१	३९	२	
२६	माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार कार्यक्रम संचालन भ्रमा (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	८	२,६९९	१,३७	२	६९	३५	३	९६	४९	०	१,०४	५३	
२७	जिल्लाहरुमा संचालित माटो सेवा कार्यक्रमको अनुमान (अनुगमन मुल्यांकन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च	२२६११	पटक	६	१,३१	६७	२	४३	२२	२	४३	२२	२	४५	२३	
२८	विरुवाको खाद्यतत्व समास्था अध्ययन कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६११	पटक	३	५९	३	१	२	१	१	२	१	१	२	१	
२९	प्रांगारिक मल अध्ययन परिक्षण कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६११	पटक	३	३९	२	१	१२	६	१	१४	७	१	१४	७	
३०	प्रदर्शन कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६११	पटक	१५	५९	३	५	२	१	५	२	१	५	२	१	
ख	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				४९,७२	२५,३६		१२,४	६,३१		२१,४१	१०,९१		१५,९८	८,१४	
	कुल जम्मा				१००	५०,९६		२८,४९	१४,५१		५५,५५	२८,३१		१५,९६	८,१४	

द.१.४ क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला पोखरा, कास्की

क्र.सं	कार्यक्रम क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			प्र.पु.क्र.
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
अ	पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	(कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र उपकरण साथ मेशिन औजार	२९५११	संख्या १		१९.७७	८.२५	०	०	०	१	१९.७७	८.२५	०		०	
२	ध्वतभच मष्कतषवितथ्यल :वअजप्लभ (कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र उपकरण साथ मेशिन औजार	२९५११	संख्या १		१४.३८	६	०	०	०	१	१४.३८	६	०		०	
३	रयास च्यम्बर नमार्ण (अन्य पुजिगत सुधार	२९६२१	प्र.स. १००		१.४४	०.६	०	०	०	१००	१.४४	०.६	०		०	
क	पुजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				३५.५९	१४.८५					३५.५९	१४.८५				
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	प्रयोगशाला शिप विकास तालीम अधिकृतस्तर (उद्यमशीलता रोजगारी मुलुक /सशक्तिकरण/सीप विकासतथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक १		०.३६	१५	०	०	०	०	३६	१५	०		०	
२	आई.पी.एन.एस.तालीम प्रा.स.ना.प्रा.स.स्तर) उद्यमशीलता रोजगारी मुलुक/सशक्तिकरण/सीप विकासतथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक २		०.५३	२२	०	५३	२२	०		०	०		०	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			टिप्पणी
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
३	माटोको उर्वराशक्ति नक्सा उपयोग गोष्ठी	२२५१२	जिल्ला	१	१.०८	४५	०	१.०८	४५	०		०	०		०	
४	माटो नमुना विश्लेषण	२२५२२	संख्या	५००	०.७२	३	१००	१४	६	२००	२९	१२	२००	२९	१२	
५	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	२२५२२	संख्या	१००	०.४८	२	२०	१	४	४०	१९	८	४०	१९	८	
६	पकेट क्षेत्र विशेष माटो परिक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	२२५२२	जिल्ला ३		३.५९	१.५	१	१.२	५	१	१.२	५	१	१.२	५	
७	माटो परिक्षण शिविर संचालन (अन्य)	२२५२२	संख्या	२५	१८.७२	७.८१	५	३.७६	१.५७	१०	७.४८	३.१२	१०	७.४८	३.१२	
८	प्रोगारिक मल अध्ययन परिक्षण	२२५२२	संख्या	१	०.७२	०.३	२	१४	६	४	२९	१२	४	२९	१२	
९	माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार	२२५२२	जिल्ला	१	४.७९	२	२	९६	४	४	१.९२	८	४	१.९२	८	
१०	माटो विश्लेषण तथा व्यवस्थापन तालीम	२२५२२	पटक	१	२.६४	१.१	०	०	०	१	२.६४	१.१	०		०	
११	विश्व माटो दिवस कार्यक्रम अन्य	२२५२२	पटक	१	१.२	०.५	०	०	०	१	१.२	०.५	०		०	
१२	मलखाद सम्बन्धी सरोकारवालाहरु संग अन्त्यक्रिया	२२५२२	पटक	१	१.२	०.५	०	०	०	१	१.२	०.५	०		०	
१३	माटो जाँच कस चेक	२२५२२	पटक	१	०.४८	२	०	०	०	१	४८	२	०		०	
१४	प्रचारप्रसार सामाग्री छपाई	२२५२२	पटक	२	१.२	०.५	१	०.६	०.२५	१	,६	०.२५	०		०	
१५	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत संभार	२२५२२	पटक	२	२.४	१	०	०	०	१	१.२	०.५	१	१.२	०.५	
१६	इन्टरनेट जडान तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण	२२५२२	संख्या	२	१.२	०.५	०.४	०.२४	०.१	०.८	०.४८	०.२	०.८	०.४८	०.२	

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		इकाई	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
१७	वार्षिक प्रगती तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	१.२	०.५	१	१.२	०.५	०		०	०		०	
१८	माटो जाँचको लागि रसायन तथा ग्लासवयर खरिद	२२५२१	पटक	२४	५.७५	२.४	०	१.९२	०.८	०	१.९२	०.८	०	१.९२	०.८	
१९	मलखादको गुणस्तर विशेषको रसायन खरिद	२२५२१	पटक	६	१.४४	०.६	०	०.४८	०.२	०	०.४८	०.२	०	०.४८	०.२	
२०	शुष्मतत्व विश्लेषणको लागि रसायन तथा ग्लासवयर खरिद	२२५२१	पटक	५	१.२	०.५	०	०.३६	०.१५	०	०.४८	०.२	०	०.३६	०.१५	
२१	उर्वराशक्ति नक्सा तयारीको लागि रसायन तथा अन्य सामग्री खरिद, नक्सा खरिद	२२५२१	पटक	४	४.७९	२	०	१.४४	०.६	०	१.९२	०.८	०	१.४४	०.६	
२२	माटो जाँचको लागि समन्वय तथा अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	४	१.१५	०.४८	१	०.१९	०.०८	२	०.४८	०.२	१	०.४८	०.२	
२३	मलको नमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	४	१.१५	०.४८	१	०.१९	०.०८	२	०.४८	०.२	१	०.४८	०.२	
२४	शुष्मतत्व संकलन तथा अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	३	०.५३	०.२२	१	०.१७	०.०७	१	०.१७	०.७	१	०.१९	०.०८	
२५	माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार कार्यक्रम संचालन भ्रमण	२२६११	पटक	८	३.१२	१.३	२	०.८४	०.३५	३	१.१३	०.४७	३	१.१५	०.४८	
२६	जिल्लाहरुमा संचालित माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	२२६११	पटक	६	१.७३	०.७२	२	०.५८	०.२४	२	०.५८	०.२४	२	०.५८	०.२४	
ख	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				६३.३७	२६.८८		१७.२	७.१७		२७.१७	११.३२		२०.१३	८.३९	
	कुल जम्मा				१००	४१.७३		१७.२	७.१७		६२.७६	२६.१७		२०.०४	८.३९	

८.१.५ क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला खजुरा, बाँके

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			टिप्पणी
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	प्रयोगशाला शिप विकास तालीम अधिकृतस्तर	२२५१२	पटक १		१	०.२२	०	०	०	०	१	०.२२	०			
२	माटो नमुना विश्लेषण	२२५२२	संख्या ६००		१.३६	०.३	१२०	०.२७	०.०६	२४०	०.५४	०.१२	२४०	०.५४	०.१२	
३	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	२२५२२	संख्या १००		०.९१	०.२	२०	०.१८	०.०४	४०	०.३६	०.०८	४०	०.३६	०.०८	
४	पकेट क्षेत्र विशेष माटो परीक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	२२५२२	जिल्ला ३		६.८	१.५	१		०.८	१	२.२७	०.५		२.२७	०.५	
५	माटो परीक्षण शिबिर संचालन	२२५२२	संख्या २०		२८.३४	६.२५	४		१.२५	८	११.३४	२.५		११.३४	२.५	
६	एकिकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	२२५२२	संख्या २		४.१७	०.९२	०.४		०.२३	०.८	१.५४	०.३४		१.५९	०.३५	
७	विरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन	२२५२२	संख्या १		२.०९	०.४६	०.२		०.१	०.४	०.८२	०.१८		०.८२	०.१८	
८	प्रांगारिक मल अध्ययन परिक्षण	२२५२२	संख्या १		१.३६	०.३	०.२		०.०६	०.४	०.५४	०.१२		०.५४	०.१२	
९	माटो व्यवस्थापन तालीम	२२५२२	पटक १		४.९९	१.१	०		०	१	४.९९	१.१			०	
१०	विश्व माटो दिवस कार्यक्रम	२२५२२	पटक १		२.२७	०.५	०		०	१	२.२७	०.५			०	
११	मलखाद सम्बन्धी सरोकार वाला संग अन्तिक्रिया गोष्ठी	२२५२२	पटक १		२.२७	०.५	०		०	१	२.२७	०.५			०	
१२	माटो जाँच कस चेक	२९५२२	संख्या १		०.९१	०.२	०		०	१	०.९१	०.२			०	
१३	प्रचारप्रसार सामग्री छपाई (अन्य)	२९५२२	पटक २		२.२७	०.५	१		०.२५	१	१.१३	०.२५			०	

क.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक				दोस्रो चौमासिक				तेस्रो चौमासिक				एकमुकुट
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२			१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
१४	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत संभार	२१५२२	पटक	२	४.५४	१	०	०	०	१	२.२७	०.५	१	२.२७	०.५	०.५	२.२७	०.५	०.५
१५	प्रदर्शन कार्यक्रम	२१५२२	पटक	४०	३.६३	०.८	८	०.७३	०.१६	१६	१.४५	०.३२	१६	१.४५	०.३२	१.४५	०.३२	०.३२	०.३२
१६	सन्तुलित मलखाद प्रयोग प्रदर्शन		पटक	१०	०.९१	०.२	२	०.१८	०.०४	४	०.३६	०.०८	४	०.३६	०.०८	४	०.३६	०.०८	०.०८
१७	कृषि चुन प्रदर्शन		पटक	२०	१.८१	०.४	४	०.३६	०.०८	८	०.७३	०.१६	८	०.७३	०.१६	८	०.७३	०.१६	०.१६
१८	हरियो मल प्रदर्शन		पटक	१०	०.९१	०.२	२	०.१८	०.०४	४	०.३६	०.०८	४	०.३६	०.०८	४	०.३६	०.०८	०.०८
१९	इन्टरनेट जडान तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकासन (अन्य)	२२५२२	संख्या	२	२.२७	०.५	०.४	०.४५	०.१	०.८	०.९१	०.२	०.८	०.९१	०.२	०.८	०.९१	०.२	०.२
२०	वार्षिक प्रगती तथ्य अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	२.२७	०.५	१	२.२७	०.५	१	२.२७	०.५	१	२.२७	०.५	१	२.२७	०.५	०
२१	माटो जाँचको लागि रसायन तथा म्लासवर खरिद (२२५२१	पटक	२४	१०.८८	२.४	०	३.६३	०.८	०	३.६३	०.८	०	३.६३	०.८	०	३.६३	०.८	०.८
२२	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण को लागि रसायन खरिद	२२५२१	पटक	६	२.७२	०.६	०	०.९१	०.२	०	०.९१	०.२	०	०.९१	०.२	०	०.९१	०.२	०.२
२३	माटो जाँचको लागि समन्वय तथा अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	४	२.१८	०.४८	१	०.३६	०.०८	२	०.९१	०.२	१	०.९१	०.२	१	०.९१	०.२	०.२
२४	मलको नमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	४	२.१८	०.४८	१	०.३६	०.०८	२	०.९१	०.२	१	०.९१	०.२	१	०.९१	०.२	०.२
२५	जिल्लाहरुमा संचालित माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	२२६११	पटक	६	३.४५	०.७६	२	०.१३	०.२५	२	१.१३	०.२५	२	१.१३	०.२५	२	१.१३	०.२५	०.२६
२६	एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	६	३.०४	०.६७	२	१	०.२२	२	१	०.२२	२	१	०.२२	२	१	०.२२	०.२३
२७	विरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६११	पटक	३	१.७२	०.३८	१	०.५४	०.१२	१	०.५४	०.१२	१	०.५४	०.१२	१	०.५४	०.१२	०.१३

क.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक				दोस्रो चौमासिक				तेस्रो चौमासिक				एकमुकुट
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२			१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
२८	प्रदर्शन कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६११	पटक	४०	२.४	०.५३	१०	०.५	०.११	२०	०.९५	०.२१	२०	०.९५	०.२१				
ख	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				१००.०२	२२.०५		२३.१६	५.११		४४.६४	९.८४		३२.२१	७.१				
	कुल जम्मा				१००	२२.०५		२३.१६	५.११		४४.६४	९.८४		३२.२१	७.१				

द.१.६ क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला सुन्दरपुर, कञ्चनपुर

क.सं	कार्यक्रम क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			प्र.कु.क्र.
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
अ	पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	डेस्कटप कम्प्युटर	२९५११	संख्या	२	३.२	१.३	०	०	०	२	३.२	१.३	०		०	
२	(कार्यालय संचालनसंग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	जना	१	४.१८	१.७	०	०	०	१	४.१८	१.७	०		०	
३	प्रिन्टर	२९५११	संख्या	२	०.९८	०.४	०	०	०	२	०.९८	०.४	०		०	
४	म्याग्नेटिम स्टिर र	२९५११	संख्या	१	१.६	०.६५	०	०	०	१	१.६	०.६५	०		०	
५	(कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	१९.६८	८	०	०	०	१	१९.६८	८	०		०	
६	(कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	१.४५	०.६	०	०	०	१	१.४८	०.६	०		०	
७	(कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	०.३७	०.१५	०	०	०	१	०.३७	०.१५	०		०	
८	(कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	०.९८	०.४	०	०	०	१	०.९८	०.४	०		०	
९	(कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	२	०.२५	०.१	०	०	०	२	०.२५	०.१	०		०	
१०	ए.सी.	२९५११	संख्या	१	१.६	०.६५	०	०	०	१	१.६	०.६५	०		०	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
११	(कार्यालय संचालन संग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२१५११	संख्या	१	०.३७	०.१५	०	०	०	१	०.३७	०.१५	०	०	०	
१२	प्रयोगशाला फ्लोर निर्माण	२१६२१	प्र.स.	१००	१२.३	५	०	०	०	१००	१२.३	५	०	०	०	
क	पुजिगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				४६.९९	१९.१					४६.९९	१९.१	०			
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू												०			
१	प्रयोगशाला शिप विकास तालिम अधिकृतस्तर	२२५१२	पटक	१	०.५९	०.२४	०	०	०	०	०.५९	०.२४	०	०	०	
२	आई पि.एन.एस. तालिम	२२५१२	पटक	१	०.५९	०.२४	०	५९	२४	०		०	०		०	
३	माटो नमुना विश्लेषण	२२५२२	संख्या	६००	०.७४	०.३	१२०	१५	०.०६	२४०	०.३	०.१२	२४०	०.३	०.१२	
४	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	२२५२२	संख्या	५०	०.४९	०.२	१०	०.१	०.०४	२०	०.२	०.०८	२०	०.२	०.०८	
५	पकेट क्षेत्र विशेष माटो परिक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	२२५२२	जिल्ला	३	३.६९	१.५	१	१.२३	०.५	१	१.२३	०.५	१	१.२३	०.५	
६	माटो परिक्षण शिविर संचालन (अन्य)	२२५२२	संख्या	२०	१५.३८	६.२५	४	३.०८	१.२५	८	६.१५	२.५	८	६.१५	२.५	
७	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	२२५२२	संख्या	२	२.२६	०.९२	०.४	०.४४	०.१८	०.८	०.९१	०.३७	०.८	०.९१	०.३७	
८	विरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन परिक्षण (अन्य)	२२५२२	संख्या	१	१.१३	०.४६	०.२	०.२२	०.०९	०.४	०.४४	०.१८	०.४	०.४७	०.१९	
९	प्रांगारिक मल अध्ययन परिक्षण	२२५२२	संख्या	१	०.७४	०.३	०.२	०.१५	०.०६	०.४	०.३	०.१२	०.४	०.३	०.१२	
१०	माटो विश्लेषण तथा व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१	०.२७	१.१	०	०	०	१	२.७	१.१	०		०	
११	विश्व माटो दिवस कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	१.२३	०.५	०	०	०	१	१.२३	०.५	०	०	०	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
१२	माटो जाँच कस चेक	२२५२२	पटक	१	०.४९	०.२	०	०	०	१	०.४९	०.२	०		०	
१३	प्रचारप्रसार सामग्री छपाई	२२५२२	पटक	२	१.२३	०.५	१	०.६२	०.२५	१	०.६२	०.२५	०		०	
१४	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत संभार	२२५२२	पटक	२	२.४६	१	०	०	०	१	१.२३	०.५	१	१.२३	०.५	
१५	प्रदर्शन कार्यक्रम (अन्य)	२२५२२	पटक	४०	१.९७	०.८	८	०.३९	०.१६	१६	०.७९	०.३२	१६	०.७९	०.३२	
१६	सन्तुलित मलखाद्य प्रयोग प्रदर्शन		पटक	१०	०.४९	०.२	२	०.१	०.०४	४	०.२	०.०८	४	०.२	०.०८	
१७	कृषि चुन प्रदर्शन		पटक	२०	०.९८	०.४	४	०.२	०.०८	८	०.३९	०.१६	८	०.३९	०.१६	
१८	हरियो मल प्रदर्शन		पटक	१०	०.४९	०.२	२	०.१	०.०४	४	०.२	०.०८	४	०.२	०.०८	
१९	इन्टरनेट जडान तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण	२२५२२	संख्या	२	१.२३	०.५	०.४	०.२५	०.१	०.८	०.४९	०.२	०.८	०.४९	०.२	
२०	वार्षिक प्रगती तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकासन	२२५२२	पटक	१	०.२३	०.५	१	१.२३	०.५	०		०	०		०	
२१	माटो जाँचको लागि रसायन तथा ग्लासवयर खरिद	२२५२१	पटक	२४	४.७२	१.९२	०	१.४८	०.६	०	१.६	०.६५	०	१.६५	०.६७	
२२	मलखादको गुणस्तरको विश्लेषणको लागि रसायन खरिद	२२५२१	पटक	४	०.७९	०.३२	०	०.२५	०.१	०	०.३	०.१२	०	०.२५	०.१	
२३	शुष्मत्व विश्लेषणको लागि रसायन तथा ग्लासवयर खरिद	२२५२१	पटक	३	०.७४	०.३	०	०.२५	०.१	०	०.२५	०.१	०	०.२५	०.१	
२४	माटो जाँचको लागि समन्वय तथा अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	४	१.१८	०.४८	१	०.२	०.०८	२	०.४९	०.२	१	०.४९	०.२	
२५	मलको नमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	४	१.१८	०.४८	१	०.२	०.०८	२	०.४९	०.२	१	०.४९	०.२	
२६	शुष्मत्व नमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	२	०.५९	०.२४	१	०.३	०.१२	१	०.३	०.१२	०		०	

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
२७	जिल्लाहरुमा संचालित माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	२२६११	पटक	६	१.७७	०.७२	२	०.५९	०.२४	२	१.०३	०.२४	२	०.१५	०.०६	
२८	एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	८	१.७७	०.७२	२	०.४९	०.२	३	०.६४	०.२६	२	०.६४	०.२६	
२९	विराटको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६११	पटक	३	०.९३	०.३८	१	०.३	०.१२	१	०.३२	०.१३	१	०.३२	०.१३	
३०	प्रदर्शन कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६११	पटक	४०	१.१८	०.४८	१	०.३९	०.१६	१	०.३९	०.१६	१	०.३९	०.१६	
ख	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				५३	२१.५५		१२.९	५.२३		२३.४९	९.५४		१६.७	६.७८	
	कुल जम्मा				१००	४०.६५		१२.९	५.२३		७०.४८	२८.६४		१६.६२	६.७८	

ट.१.७ माटो परीक्षण प्रयोगशाला सुरुङ्गा, भापा

क.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			टिप्पणी
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
अ	पुजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
१	प्रयोगशाला भवन निर्माण	२९२२९	संख्या	१	६६.२३	४९	२०	१३.५२	१०	४०	२७.०३	२०	४०	२५.६८	१९	
२	(कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	१०.१४	७.५	०	०	०	१	१०.१४	७.५	०		०	
३	(कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	०.१६	०.१२	०	०	०	१	०.१६	०.१२	०		०	
४	(कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	०.४१	०.३	०	०	०	१	०.४१	०.३	०		०	
५	(कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	०.०७	०.०५	०	०	०	१	०.०७	०.०५	०		०	
६	(कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	१.७६	१.३	०	०	०	१	१.७६	१.३	०		०	
७	(कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	०.४७	०.३५	०	०	०	१	०.४७	०.३५	०		०	
८	(कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२९५११	संख्या	१	०.९५	०.७	०	०	०	१	०.९५	०.७	०		०	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
१	(कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२१५११	संख्या	१	०.२	०.१५	०	०	०	१	०.२	०.१५	०		०	
१०	(कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेशिन औजार	२१५११	संख्या	१	०.०३	०.०२	०	०	०	१	०.०३	०.०२	०		०	
क	पुजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा				८०.४२	५९.४९		१३.५२	१०		४१.२२	३०.४९	०	२५.६८	१९	
आ	चालु खर्च अर्न्तगतका कार्यक्रमहरु															
१	प्रयोगशाला शिप विकास तालिम अधिकृतस्तर	२२५१२	पटक	१	०.३	०.२२	०	०	०	०	०.३	०.२२	०		०	
२	आई पि.एन.एस. तालिम	२२५१२	पटक	१	०.१६	०.१२	०	०.१६	०.१२	०		०	०		०	
३	माटो नमुना विश्लेषण	२२५२२	संख्या	२००	०.२	०.१५	४०	०.०४	०.०३	८०	०.०८	०.०६	८०	०.०८	०.०६	
४	मलखादको गुणस्तर विश्लेषण	२२५२२	संख्या	२५	०.१४	०.१	५	०.०३	०.०२	१०	०.०५	०.०४	१०	०.०५	०.०४	
५	पकेट क्षेत्र विशेष माटो परिक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	२२५२२	जिल्ला	३	२.०३	१.५	१	०.६८	०.५	१	०.६८	०.५	१	०.६८	०.५	
६	माटो परिक्षण शिविर संचालन (अन्य)	२२५२२	संख्या	१०	४.२३	३.१३	२	०.८५	०.६३	४	१.६९	१.२५	४	१.७	०.२६	
७	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला	२२५२२	संख्या	२	१.२४	०.९२	०.४	०.२४	०.१८	०.८	०.५	०.३७	०.८	०.५	०.३७	
८	विरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन परिक्षण (अन्य)	२२५२२	संख्या	१	०.६२	०.४६	०.२	०.१२	०.०९	०.४	०.२४	०.१८	०.४	०.२६	०.१९	
९	माटो विश्लेषण तथा व्यवस्थापन तालिम	२२५२२	पटक	१	०.१४९	१.१	०	०	०	१	१.४९	१.१	०		०	
१०	विश्व माटो दिवस कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	०.६८	०.५	०	०	०	१	०.६८	०.५	०		०	

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
११	माटो जाँच कस चेक	२२५२२	पटक	१	०.२७	०.२	०	०	०	१	०.२७	०.२	०		०	
१२	प्रचारप्रसार सामग्री छपाइ	२२५२२	पटक	१	०.४१	०.३	०	०	०	१	०.४१	०.३	०		०	
१३	प्रयोगशाला उपकरण मर्मत संभार	२२५२२	पटक	२	०.८१	०.६	०	०	०	१	०.४१	०.३	१	०.४१	०.३	
१४	प्रदर्शन कार्यक्रम (अन्य)	२२५२२	पटक	४०	१.०८	०.८	८	०.२२	०.१६	१६	०.४३	०.३२	१६	०.४३	०.३२	
१५	सन्तुलित मलखाद्य प्रयोग प्रदर्शन		पटक	१०	०.२७	०.२	२	०.०५	०.०४	४	०.११	०.८	४	०.११	०.०८	
१६	कृषि चुन प्रदर्शन		पटक	२०	०.५४	०.४	४	०.११	०.०८	८	२२	०.१६	८	०.२२	०.१६	
१७	हरियो मल प्रदर्शन		पटक	१०	०.२७	०.२	२	०.०५	०.०४	४	०.११	०.०८	४	०.११	०.०८	
१८	इन्टरनेट जडान तथा टि.भी. कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण	२२५२२	संख्या	२	०.६८	०.५	०.४	०.१४	०.१	०.८	०.२७	०.२	०.८	०.२७	०.२	
१९	वार्षिक प्रगती तथा अध्ययन प्रतिवेदन प्रकासन	२२५२२	पटक	१	०.६८	०.५	१	०.६८	०.५	०		०	०		०	
२०	माटो जाँचको लागि रसायन तथा ग्लासवयर खरिद	२२५२१	पटक	८	१.०८	०.८	०	०.३४	०.२५	०	०.४१	०.३	०	०.३४	०.२५	
२१	मलखादको गुणस्तरको विश्लेषणको लागि रसायन खरिद	२२५२१	पटक	२	०.२७	०.२	०	०.८	०.६	०	०.११	०.०८	०	०.०८	०.०६	
२२	माटो जाँचको लागि समन्वय तथा अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	२	०.३४	०.२५	१	०.१६	०.१२	१	०.१८	०.१३	०		०	
२३	मलको नमुना संकलन तथा अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	३	०.५४	०.४	१	०.१६	०.१२	१	०.१९	०.१४	१	०.१९	०.१४	
२४	जिल्लाहरुमा संचालित माटो सेवा कार्यक्रमको अनुगमन	२२६११	पटक	४	०.५४	०.४	१	०.१६	०.१२	१	०.१९	०.१४	०.२	०.१९	०.१४	
२५	एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला अनुगमन भ्रमण	२२६११	पटक	६	०.८८	०.६५	२	०.२८	०.२१	२	०.३	०.२२	२	०.३	०.२२	

क.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाव	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रथम चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			कुल
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
१	२		३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
२६	विरुवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६११	पटक ३		०.४१	०.३	१	०.१४	०.१	१	०.१४	०.१	१	०.१४	०.१	
२७	प्रदर्शन कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण	२२६११	पटक ४०		०.५४	०.४	१०	०.१४	०.१	१५	०.२	०.१५	१५	०.२	०.१५	
ख	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा				१९.३५९	१४.५		४.६२	३.४१		९.२२	६.८		५.८२	४.३	
	कुल जम्मा				१००	७३.९९		१८.१४	१३.४१		५०.४४	३७.२९		३१.४२	२३.३	

८. माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय तथा मातहतका प्रयोगशालाहरूबाट प्रदान गरिने प्रमुख

कार्यहरूको विवरण

सि. नं.	कार्य विवरण	उद्देश्य	सेवाग्राही व्यक्ति	सेवा उपलब्ध हुने प्रकृया	लाग्ने शुल्क	काम सम्पन्न गर्न लाग्ने समय	जिम्मेवारी व्यक्ति	गुनासो सुन्ने व्यक्ति
१	माटो, विरूवा, मलको गुणस्तर विश्लेषण गर्ने र मल तथा माटो सुधारको सिफारिश गर्ने	गुणस्तर पत्ता लगाई उपयुक्त प्रविधिको प्रसार गर्ने	कृषक जि.कृ.वि.का. र अन्य संस्था	जि.कृ.वि.का. मार्फत तथा सोमै नमूना प्रयोगशालामा पठाउने	शुल्क लाग्ने	नमूना दर्ता भएको एक हप्ता भित्र	प्रयोगशाला प्रमुख	कार्यालय प्रमुख
२	क्षेत्रीय, जिल्ला स्तरमा सञ्चालित प्रयोगशालाहरूको अनुगमन गर्ने	कार्यक्रम सञ्चालनमा देखा परेका बाधा-व्यवधान हटाइ कार्यक्रम को कार्यान्वयनमा गतिशिलता ल्याउने	कृषक जि.कृ.वि.का. सेवा केन्द्र, कृषक	स्थलगत भ्रमण, नमूना सङ्कलन, प्राविधिक सुझाव दिने	निःशुल्क	एक आर्थिक वर्ष	शाखा प्रमुख र तोकिएको व्यक्ति	कार्यालय प्रमुख
३	योजना तर्जुमा, अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन	कार्यक्रम सञ्चालन तथा प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	क्षे.मा.प.प्रयोगशाला जि.वि.का. सेवा केन्द्र, कृषक	वार्षिक कार्यक्रम गोष्ठीबाट छलफल भै रा.यो.आ.बाट स्विकृती प्राप्त भै कार्यान्वयन हुने	निःशुल्क	एक आर्थिक वर्ष	योजना शाखा प्रमुख र सम्बन्धित निकायहरू	कार्यालय प्रमुख
४	शिविर, अभियान, सप्ताह परिचालन	जन जागरण स्थलगत सेवा प्रदान गर्ने	कृषक, सेवा केन्द्र, जि.कृ.वि.का. र क्षे.मा.प. प्रयोगशाला	जिल्लाले पकेट क्षेत्रमा प्रचार प्रसार र स्थान तोकन प्रयोगशालाहरूले कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	निःशुल्क	७-१० दिनमा	प्रयोगशाला प्रमुख	कार्यालय प्रमुख
५	क्षेत्र कृषक पाठशाला सञ्चालन	आफैले गरेर निर्णय लिने क्षमता बढाउन	कृषक, जि.कृ.वि.का., गैर सरकारी संस्था, प्रयोगशाला	जिल्ला तथा संस्थाले लक्ष्य तोकने	निःशुल्क	बाली अवधि	कार्यालयले तोकिएको व्यक्ति	कार्यालय प्रमुख
६	प्रैगारिक मल कारखाना स्थापनाको लागि प्राविधिक सल्लाह तथा अनुदान सहयोग							

१०. प्रविधि प्रसारण

१०.१ माटोको नमूना सङ्कलन गर्ने तरिका

माटोको नमूना सङ्कलन गर्ने भन्ने वित्तिकै, किन सङ्कलन गर्ने, के को लागि सङ्कलन गर्ने, कसरी सङ्कलन गर्ने र सङ्कलन गरिसके पछि के गर्ने आदि प्रश्नहरू अगाडी आउनु स्वभाविकै हो । माटोको नमूना सङ्कलन किन गर्ने भन्ने तर्कमा जाँदा माटो परीक्षण गर्न र माटो परीक्षण गर्दा माटोको उर्वराशक्ति पत्ता लगाउन सकिने भएकाले माटोको नमूना सङ्कलन गर्नु परेको हो । माटो परीक्षण पश्चात विरूवालाई चाहिने खाद्यतत्वहरू कुन कुन कति मात्रामा छ भनि पत्ता लगाउन सकिन्छ । यो एउटा सजिलो तरीका हो । यो संसार भरि नै लागु छ । माटोको नमूना सङ्कलन गर्नु भन्दा पहिला माटो परीक्षणको उद्देश्य प्रस्ट हुनु पर्दछ ।

माटोको नमूना कसरी लिने ?

माटोको नमूना कसरी लिने भन्ने प्रश्नमा पनि धेरै उत्तरहरू पाइन्छन् । माटोको नमूना सङ्कलन गर्ने उद्देश्य प्रस्ट थाहा हुनु पर्दछ । माटोको सर्वेक्षणको लागि हो या मल या माटो सुधार सामग्री प्रयोग के कति मात्रामा आवश्यक पर्दछ भनि जानकारी लिन हो या समस्यायुक्त जग्गाको समस्या पत्ता लगाउनको लागि हो या फलफूल बगैँचा स्थापनाको लागि हो प्रस्ट हुनु पर्दछ ।

आ-आफ्नो उद्देश्य अनुरूप माटोको नमूना सङ्कलन प्रक्रिया पनि फरक पर्दछ । यहाँ फलफूल, तरकारी बाली र अन्न बालीको लागि माटोको नमूना सङ्कलन गर्ने विधि उल्लेख गरिएको छ ।

सर्वप्रथम माटोको नमूना सङ्कलन गर्दा बढीभन्दा बढी ध्यान दिनु पर्दछ । माटोको परीक्षण नतिजा सम्पूर्ण माटोको नमूना सङ्कलनमा निर्भर रहनेछ । त्यसो हुँदा माटोको नमूना सङ्कलन गर्दा त्यस क्षेत्र (जग्गा) को पूर्ण प्रतिनिधित्व हुने गरी गर्नु पर्दछ । किनकी माटोको नमूना सङ्कलन गर्दा नै ध्यान दिइएन भने त्यो विश्लेषणको कुनै अर्थ रहँदैन । नमूना सङ्कलनमा त्यो जग्गाको बाली रूखो, मलिलो, पहिला बाली लगाएको वा नलगाएको, मल प्रयोग गरेको वा नगरेको अथवा चून या जिप्सम आदिको प्रयोग भएको वा नभएको प्रस्ट पारेर लिनु पर्दछ । अर्थात् जग्गाको इतिहास छाड्न हुँदैन । यी चीजको जानकारी लिएर मात्र नमूना सङ्कलन गर्नु पर्दछ । नमूना सङ्कलन गर्दा उद्देश्य प्राप्त गर्ने गरी माटोको नमूना सङ्कलन गर्नुपर्दछ ।

नमूना लिने जग्गाको छनौट

यो प्रस्ट छ कि माटोको उर्वराशक्ति सबै ठाउँको एकै प्रकारको हुँदैन । माटोको नमूना सङ्कलन गर्ने स्थानको माटोबारे कृषकस्तरबाटै पनि केही जानकारी लिन सकिन्छ । कृषकले रूखो माटो र मलिलो माटोको नामाकरण गरेको पाइन्छ । यस्तो फरक जग्गाहरूबाट नमूना सङ्कलन गर्दा अलग-अलग रूपमा गर्नु पर्दछ । रङ्गको आधारमा पनि नमूना सङ्कलन स्थान (ठाउँ) लाई हामीले अलग्याउन सकिन्छ । माटोको रङ्गले प्राङ्गारिक पदार्थको अवस्था र माटोको प्रतिक्रियामा फरकपना दर्शाउँदछ । कालो माटो, रातो माटो, सेतो माटो, फुस्रो (खैरो) माटोको आ-आफ्नै गुणहरू हुन्छन् । सतहको माटोको उर्वराशक्ति र उपसतहको उर्वराशक्ति पनि फरक फरक हुन्छ । जमिनको मोहडा, जमिनको भुकाऊ (ढलान) अर्थात् पानीको निकास, माटोको प्रकार (मसिनो कण या खस्रो कण) आदिको आधारमा २ देखि ८ हेक्टर अथवा त्यो भन्दा बढी जग्गाबाट समानताको आधारमा एउटा मिश्रित नमूना मिसाएर मिश्रित नमूना तयार पार्न सकिन्छ । नमूना सङ्कलन गर्दा सानो क्षेत्रबाट लिँदा पनि ७/८ ठाउँबाट प्रतिनिधित्व हुने गरी गर्नु पर्दछ अर्थात् कति जग्गाको माटोको नमूना लिने भन्ने कुरामा पनि निर्भर रहन्छ ।

जग्गाको एक रूपतालाई भूलु हुँदैन । विषम जग्गाको नमूना मिसाउनु हुँदैन । जग्गाको प्रकृतिको आधारमा सानो/ठूलो क्षेत्र अलग्याएर नमूना सङ्कलन गर्न सकिन्छ ।

नमूना सक्तलन गर्ने औजारहरू

औजारको छनौट गर्दा सतहदेखि आवश्यक दूरीसम्म एकैनासको नमूना सङ्कलन गर्न सक्ने खालको हुनु पर्दछ । नमूना सङ्कलन एकरूपतामा माटो पाउन सकियोस् (सबै ठाउँको माटोको कणहरू बराबरी पाउन सकियोस् भनि माटोको नमूना सकलन दा सुइरो प्रयोग गर्नु पर्दछ ।) सुइरो नभएको खण्डमा माटो भिक्ने अगर, खुपी, कोदालो आदिको सहायताले पनि नमूना सङ्कलन गर्न सकिन्छ ।

नमूनाको गहिराइ र सङ्ख्या

नमूना सङ्कलन गर्दा कति गहिरोसम्म जाने कुराको निक्कै गर्दा बालीको जराको लम्बाईमा ध्यान दिनु पर्ने हुन्छ । केही बालीहरूको जरा सतहमा नै निर्भर रहन्छन् भने कुनै बालीको जरा धेरै गहिराइसम्म जान्छन् । सतह खन्नुवा जराहरूको लागि हलोको सियोको गहिराइसम्म बाट नमूना सङ्कलन गर्न सकिन्छ । यस्तो नमूना हामीले १५-२० से.मी. अर्थात् ६ देखि ९ इञ्चसम्मको गहिराइबाट सङ्कलन गर्न सकिन्छ । गहिरो जरा जाने बालीहरूको लागि नमूना सङ्कलन गर्दा हामीले ३ फीट गहिराइसम्मको लिनै गर्दछौं । फलफूल र वृक्षारोपण गर्ने स्थानको माटोको नमूना सङ्कलन गर्दा सतहदेखि ६ इञ्चसम्म सबै खाँडलको लागि एक नमूना सङ्कलन गरिन्छ । ६ इञ्च देखि १२ इञ्चसम्म दोस्रो नमूना १२ इञ्च देखि २४ इञ्चसम्म तेस्रो नमूना २४ इञ्च देखि ३६ इञ्चसम्म चौथो नमूना सङ्कलन गर्ने गरी नमूना लिनु पर्दछ । यसरी नमूना सङ्कलन गर्दा कुनै पनि तहमा चट्टान परेको खण्डमा फलफूल विरूवा लगाउन उपयुक्त देखिदैन । यसरी ४ तहको नमूनाहरू आवश्यकता अनुरूपको सम (एकरूपको) ठाउँको नमूना ४ वटा मिश्रित रूपमा तयार पार्न सकिन्छ ।

माथि उल्लेख गरी सकिएको छ कि नमूना सङ्कलनको खास उद्देश्य अनुरूप नमूनाहरूको गहिराइ हुन्छ । घाँसे मैदान अथवा चउरहरूको नमूना सङ्कलन गर्दा हामीले सतह देखि २ इञ्चसम्म एक नमूना र सतह देखि ८ इञ्चसम्मको अर्को नमूना सङ्कलन गरिन्छ ।

समस्यायुक्त स्थानको नमूना सङ्कलनको लागि ०-१० से.मी.को लिइएको पाइन्छ । यसरी नै नाइट्रेट परीक्षण गर्नको लागि सतह देखि एक फीट (०-१ फीट) र (१-२ फीट) गरी दुई वटा नमूना सङ्कलन गर्ने सिफारिश गरेको पाइन्छ । जति गरिहराइसम्म नमूना सङ्कलन गर्ने प्रयास गरिन्छ, त्यति नै सावधानी अपनाउनु पर्दछ । किनकी जति गहिराइमा गयो त्यति नमूना राम्रोसँग सङ्कलन भएको पाइँदैन र नतिजा उपयुक्त निस्कन गाह्रो पर्दछ । हाल सतहदेखि ३० से.मी.को गहिराइबाट नमूना सङ्कलन गर्ने सुझाव पनि दिइएको पाइँन्छ ।

नमूना सक्तलन समयको अन्तर र उपयुक्त समय (Time interval for soil sampling)

नमूना सङ्कलन कुन समयमा गर्न उपयुक्त हुन्छ भन्ने गर्दा प्रायः नमूना जहिले पनि सङ्कलन गर्न सकिन्छ । तर बाली लगाउनु भन्दा करिब १ महिनाभित्रमा नमूना सङ्कलन गरी माटो जाँच गराई विश्लेषणको सिफारिशको आधारमा मलको प्रयोग गर्न सकेमा विरूवालाई आवश्यकता अनुरूप खाद्यतत्व प्रदान गरी उत्पादन बढाउन सकिन्छ । माटोको नमूना सङ्कलन गर्दा जग्गा खाली भएको समयमा गर्नु उपयुक्त हुन्छ । बाली लगाएको ठाउँबाट नमूना सङ्कलन गर्नु आवश्यक परेको खण्डमा दुई लाइनको बीचबाट लिन उपयुक्त हुन्छ । एकपटक माटो परीक्षण गराई सकेपछि पुनः अर्को पटकको माटो परीक्षणको लागि कहिले नमूना सङ्कलन गर्ने भन्ने कुरामा बालीको सघनता, बालीको स्वभाव, जमिनमा प्रयोग गरिने रसायनिक र प्राङ्गारिक मलको मात्रा आदिले प्रभाव पारेको पाइन्छ ।

माटोको नमूनाहरू सघन बाली लगाएको ठाउँमा हरेक वर्ष बाली लगाउनु अगावै सङ्कलन गराई माटो जाँच गराइ मल प्रयोग पनि गर्न सकिन्छ । तर हरेक ३/३ वर्षमा माटोको उर्वराशक्ति पत्तालगाउन माटो परीक्षण गराइराख्नु आवश्यक हुन्छ । जमिन खाली भएको ठाउँबाट नमूना सङ्कलन गर्दा त्यो जग्गाले अर्को बालीलाई कति खाद्यतत्व दिन सक्दछ भन्ने जानकारी लिन सकिन्छ भने बाली लगाएको ठाउँबाट नमूना सङ्कलन गर्दा बिरूवाले माटोबाट खाद्यतत्वहरू लिइरहेको हुने हुँदा अर्को बालीलाई यति खाद्यतत्व प्रदान गर्दछ भनि जानकारी लिन सकिँदैन ।

नमूना सक्तलन गर्दा अपनाउनु पर्ने सावधानी (Precaution for sampling)

- नमूनाले त्यस जग्गाको पूर्ण प्रतिनिधित्व हुनेगरी लिने ।
- मिश्रित नमूना तयार गर्दा, विषम स्थानको नमूना मिसाउनु हुँदैन । फरक माटोको गुण भए फरक नमूना तयार पार्ने ।
- बाली लगाएको अवस्थामा नमूना सङ्कलन गर्दा बालीभन्दा टाढा अथवा दुई लाइनको बीचबाट (माझबाट) लिने, मल प्रयोग क्षेत्र हटाएर लिनु पर्दछ ।
- ठिक्क बाली लगाउने बेलामा नमूना सङ्कलन गरी परीक्षण गराउन उपयुक्त हुन्छ ।
- नमूना लिने गहिराईको छनौट गर्दा प्रयोगशालाको सुझाव, बालीको प्रकृति, खनजोतकै आधारमा गहिराई निर्धारण गर्नु वेश हुन्छ ।
- जमिनको अवस्था पत्ता लगाउन बर्षैपिच्छे माटो परीक्षण गराउनु उपयुक्त हुन्छ ।
- आलीबाट नमूना सङ्कलन गर्न हुँदैन ।
- सिमखेत, ढाप खेतको नमूना अलगगै सङ्कलन गर्ने ।
- धेरै उप-नमूनाहरूलाई एउटा मिश्रित नमूनामा परिणत गर्दा ४ भाग लगाएर विपरित दिशाको फालेर करिब १ के.जी. नमूना राम्ररी मिसाएर तयार पार्नु पर्दछ ।
- माटोको नमूना तयार गर्दा घाममा सुकाउनु हुँदैन ।

१०.२ रसायनिक मलको नमूना सङ्कलन गर्ने तरिका

(यो तरिका रसायनिक मल नियन्त्रण आदेश, २०५५ को दफा २६ को उपदफा १ सँग सम्बन्धित छ र यसलाई उक्त आदेशको अनुसूची ९ मा उल्लेख गरिएको छ)

१. रासायनिक मल परीक्षण गर्न निरीक्षकले नमूना लिादा गर्नुपर्ने सामान्य कार्यविधि देहाय बमोजिम छ :

- (क) घाम/पानी भएको ठाउँको नमूना लिनु हुँदैन ।
- (ख) नमूना लिने सामग्री/औजार (Sampling Instrument) सफा र सुख्खा हुनु पर्छ ।
- (ग) नमूना लिइएको वस्तु, नमूना राख्ने भाँडा वा बोरा (व्याग) मा अन्य कुनै बाहिरी वस्तु हुनुहुँदैन ।
- (घ) प्रतिनिधि (Representative) नमूना लिँदा नमूना निकाल्न छानिएका प्रत्येक बोराको सामान उपयुक्त तरिकाले राम्ररी मिलाई नमूना लिनु पर्दछ ।
- (ङ) करिब ४०० ग्राम अटाउने कस्सिएको बिको लगाउन सकिने हावा नछिर्ने पोलिथिनको बट्टा वा पोलिथिनको बाक्लो थैलोमा नमूना राख्नु पर्छ । नमूना राखेको बट्टा वा थैलोमा निरीक्षकले सिलबन्दी गरेको बट्टा वा थैलोलाई छुट्टै पोका पार्नु पर्छ ।
- (च) प्रकरण (ङ) बमोजिमको पोकालाई मलको किसिम र ब्राण्ड, बिक्रेता/उत्पादक/निकासीकर्ता र नमूना लिने

निरीक्षकको नाम समेत उल्लेख गरी नमूना सम्बन्धी विवरण सहित हावा नछिर्ने गरी सिलबन्दी गरी आफ्नो नम्बर राखी अनुसूची १० बमोजिम विवरण भरी सो को विवरण साथ सिलबन्दी गरेको बट्टा वा थैलोलाई छुट्टै पोका पार्नु पर्दछ । र जाँचाको लागि सावधानी पूर्वक सम्बन्धित प्रयोगशालामा पठाउनु पर्दछ ।

२. बोरा (ब्याग) बाट नमूना लिने विधि

(अ) नमूनाको आकार (साइज)

(क) लट कायम गर्नु पर्ने (डिलरको लागि मात्र):-

यस अनुसूचीको प्रयोजनका लागि "लट" भन्नाले कुनै निश्चित ठाउँमा एकसय टनसम्मको परिमाणमा राखिएका एकै किसिमको रसायनिक मलको कुनै खास परिमाण सम्भक्त पर्दछ । बन्द गरेको बोराको देखिने भाग, त्यसको प्याकिङ तथा राखेको ठाउँमा अवस्थाको आधारमा निरीक्षकले "लट" निर्धारण गर्नु पर्दछ । कुनै डिलरले एकसय टनभन्दा कम परिमाणमा कुनै रसायनिक मल राखेको भए त्यस्तो मल विभिन्न स्रोत र ब्राण्डका भएमा सोको परिमाणलाई पनि एक वा एकभन्दा बढी लट मानिनेछ ।

(ख) नमूनाको लागि बोरा छनौट गर्ने विधि

कुनै नमूनाको लागि बोराको संख्या छान्नु पर्दा लटको आकारको आधारमा देहाय बमोजिम छान्नु पर्दछ:

लटको आकार (बोराको सङ्ख्या)	नमूनाको लागि छनौट गर्नु पर्ने बोराको सङ्ख्या
१० थानसम्म	१
११ देखि १०० थानसम्म	२
१०१ देखि २०० थानसम्म	३
२०१ देखि ४०० थानसम्म	४
४०१ देखि ६०० थानसम्म	५
६०१ देखि ८०० थानसम्म	६
८०१ देखि १००० थानसम्म	७
१००१ देखि १३०० थानसम्म	८
१३०१ देखि १६०० थानसम्म	९
१६०१ देखि २००० थानसम्म	१०

एक लटका सम्पूर्ण बोराहरू सिलसिला मिलाएर राख्नु पर्छ । कुनै बोराबाट १,२,३,... गर्दै शुरू गरी अन्तिम बोरा बराबर हुने बोरा "क" कायम गरी गन्दै जानु पर्छ । प्रत्येक "क" बोरा छान्नु पर्छ र त्यसैबाट नमूना लिनु पर्छ । उदाहरण: कुनै लटमा ३० वटा बोराहरू भएमा त्यसलाई दुईले भाग गर्दा १५ हुन्छ । तसर्थ, नमूनाको लागि प्रत्येक १५ औँ बोरा छान्नु पर्छ र त्यसैबाट नमूना फिक्नु पर्छ ।

(आ) सानो गोदामबाट नमूना लिने

प्रत्येक उत्पादनकर्ताबाट भिन्न-भिन्न मितिमा भएका एकै खालका एकै किसिमका सम्पूर्ण बोराहरूलाई अलग-अलग छुट्टयाई थुपार्नु पर्छ । भिन्न-भिन्न कारखानाबाट उत्पादन भएका एकै खालका र एकै किसिमका रसायनिक मलका सम्पूर्ण बोराहरूलाई त्यस्ता बोराको भौतिक अवस्थाको आधारमा छुट्टा-छुट्टै लट मान्न सकिने छ । प्रकरण २(१) को (ख) (लटकायम गर्ने कति बोरा छ) र ४ अनुसार (सुइरोद्वारा अथवा खन्याएर) नमूना फिक्नु पर्छ ।

(इ) क्षती भएको बोराबाट नमूना लिने विधि

- (क) च्यातिएका, डल्ला परेका, क्षती भएको वा धुलोमूलो भएको रसायनिक मल भएको बोराबाट नमूना लिँदा रसायनिक मलको मौज्जातलाई निर्धारित लटको आधारमा राख्नु पर्छ। प्रत्येक लटको बोराको सङ्ख्याबाट प्रकरण २ (१) को (ख) बमोजिम नमूना लिनु पर्छ। सुइरो घुसाई बोराबाट नमूना लिने विधि अपनाउन सकिने भएमा सुइरो घुसाएर नमूना लिनु पर्छ।
- (ख) सुइरो घुसाएर नमूना लिने विधि अपनाउन सम्भव नभएमा बोरा खोल्न सकिने छ र रसायनिक मल डल्ला फोरी उपयुक्त उपकरण प्रयोग गरी नमूना लिनु पर्छ।

३. सुइरोद्वारा नमूना लिने विधि

- (क) नमूना सङ्कलन गर्नको लागि निरीक्षकले प्रयोग गर्ने नमूना लिने उपयुक्त साधनलाई सुइरोद्वारा नमूना लिने विधि भनिन्छ। एउटा नलीमा स्टेनलेस स्टील वा पीतलबाट बनेको खँदिलो एकातिर ढल्केको टुप्पो भएको नलीबाट यो विधि प्रयोग गर्नु पर्छ। सुइरोको लम्बाई करिब ४० देखि ६५ से.मी. सम्म र त्यसको व्यास करिब १.५ से.मी. हुनु पर्छ। रसायनिक मल राखेको ठाउँको स्थिति तथा प्याकिङ्ग गरिएको वस्तु सो अनुकूल भएमा सुइरोबाट नमूना निकाल्ने विधि अपनाउनु पर्छ।
- (ख) हाइड्रेन्सिटीको पोलिथिनबाट प्याकिङ्ग गरिएको तथा रसायनिक मल सजिलैसँग नभर्ने अवस्थामा सुइरोबाट नमूना निकाल्ने विधि प्रयोग गर्नु हुँदैन। त्यस्तो अवस्थामा छानिएका बोराहरू खोली नमूना लिनु पर्छ र सफा तथा सुख्खा ठाउँमा फिजाउनु पर्छ। यसरी नमूना लिँदा नमूना निकाल्ने उपयुक्त उपकरणको सहायता लिनुपर्छ र उपकरण स्टेनलेस स्टील वा पीतलको कचौरा जस्तै भाँडो हुनुपर्छ।

४. बोराबाट नमूना लिने विधि

- (१) रसायनिक मल भर्ने गरी बोराको एउटा कुनाबाट छड्के पारेर अर्को कुनासम्म सुइरो घुसारने र बोराबाट प्लाष्टिकको कचौरा जस्तो भाँडोमा मल जम्मा गरी खाली भाँडोमा वा पोलिथिन सीटमा वा सफा भूँडमा राखी नमूनाको मिश्रण बनाउनु पर्छ।
- (२) सुईराको प्रयोगबाट बोराबाट नमूना लिन नसकिने भएमा बोराबाट रसायनिक मल सफा पोलिथिन सीट वा भूँडमा खसाल्नु पर्छ र प्रकरण ५ मा उल्लेख भए (मिश्रित नमूना तैयार पार्ने) बमोजिमको प्रक्रियाबाट चार भाग लगाई मिश्रित नमूना भिक्नु पर्छ।

५. मिश्रित नमूना तयार गर्ने विधि

- (क) छानिएका विभिन्न बोराहरूबाट निकालिएको मिश्रित नमूनाको तौल १.५ किलो ग्रामभन्दा बढी भएमा, खण्ड (ख) को विधि अपनाई चार भाग लगाई यसको परिमाण घटाउनु पर्छ।
- (ख) सफा तथा कडा भाग भूँडमा मिश्रित नमूना फिँजाई त्यसलाई चार बाराबर भाग लगाउनु पर्छ र छड्के परेका दुई भाग हटाई बाँकी रहेका दुई छेउबाट दुई भाग मिसाउनु पर्छ। यही विधि अपनाउँदै मिश्रित नमूनाको मात्रा १.५ किलोग्राम कायम गर्नु पर्छ।

६. परीक्षण वा सान्दर्भिक नमूनाको तयारी

- (१) प्रकरण ५ (मिश्रित नमूना बनाउने तरिका) बमोजिम प्राप्त भएका मिश्रित नमूनालाई सफा मसिनो तथा कडा

सतह भएको भूईँ वा कुनै वस्तुमाथि फिँजाई करिब ४०० ग्रामका ३ वटा बराबर भाग लगाउनु पर्छ । यसरी ३ भाग लगाइएका प्रत्येक नमूनालाई परीक्षण नमूना भनिन्छ ।

- (२) प्रत्येक नमूनालाई तत्कालै प्रकरण १ (घ) मा उल्लेख गरिएको (प्रतिनिधि नमूनालाई हावा नपस्ने गरी) उपयुक्त भाँडोमा राख्नु पर्दछ । डिलरलाई सो कुराको जानकारी गराई निजले बुझेको भरपाई साथ राख्नु पर्छ ।
- (३) नमूना राखेको भाँडो आधिकारिक रूपमा सिलबन्दी गर्नु पर्छ ।

१०.३ परीक्षणका लागि पठाउने नमूनासँग संलग्न रहने विवरणको ढाचा

(यो ढाँचा रसायनिक मल नियन्त्रण आदेश, २०५५ को दफा २७ को उपदफा २ सँग सम्बन्धित छ र यसलाई उक्त आदेशको अनुसूची १० मा उल्लेख गरिएको छ)

श्री आधिकारिक विश्लेषक,
रसायनिक मल विश्लेषण प्रयोगशाला
.....

देहायको विवरण भएको रसायनिक मलको नमूना परीक्षणको लागि त्यस प्रयोगशालामा पठाइएको छ । सो नमूना यथाशीघ्र परीक्षण गरी सो को दुई प्रति प्रतिवेदन पठाउनु हुन अनुरोध गर्दछु ।

१. पदार्थ, ग्रेड र ब्राण्डको नाम :
२. नमूना लिइएको मिति :
३. नमूना लिइएको ठाउँको नाम र ठेगाना :
४. कारोबारको किसिम :
५. नमूना लिँदाको पदार्थको भौतिक स्थिति :
६. नमूनाको कोड नम्बर :
७. अन्य कुनै कुरा भए सो को विवरण :

निरीक्षकको नाम :
सही :
मिति :

१०.४ विभिन्न बालीहरूको लागि सिफारिश मलखादको मात्रा

बाली	प्राङ्गारिक मल मे.टन/हे.	नाईट्रोजन कि.ग्रा./हे.	फस्फोरस कि.ग्रा./हे.	पोटास कि.ग्रा./हे.
धान: सिंचित	६	१००	३०	३०
असिंचित		६०	२०	२०
गहुँ: सिंचित	६	१००	५०	२५
असिंचित		५०	५०	२०
मकै वर्षे+ हिउँदे	६	६०	३०	३०
जौ, उवा, फापर	६	३०	२०	१०
कोदो	६	२०	१०	१०
उखु मुख्य बाली	१०	१२०	६०	६०
उखु खुट्टी बाली	१०	१५०	६०	४०
अदुवा	२४	३०	३०	६०
आलु	३०	७०	५०	४०
सुर्ति	१०	३५	२३	६०
तोरी, रायो, कपास	६	६०	४०	२०
सूर्यमुखी	६	६०	४०	२०
तरकारी बाली	३२	७०	५०	४०
मास, मसुरो, मुंग	४-६	२०	२०	२०
बोडी, रहर	४-६	२०	४०	३०
चना	४-६	२०	४०	२०
केराउ	४-६	१५	४०	१०
भटमास	४-६	१०	४०	३०
बदाम	६	४०	६०	२०
किम्बु				
तराई: सिंचित	-	३००	१४०	१८०
असिंचित	-	१५०	७०	९०
पहाड: सिंचित	-	२००	८०	१२०
असिंचित	-	१००	४०	६०

१०.५ अम्लीय माटो सुधार गर्न कृषि चुनको सिफारिश

माटोको पि.एच.मान	कृषि चुनको सिफारिश मात्रा (किलोग्राम प्रति रोपनी)					
	पहाड			तराई		
	बलौटे दोमट	दोमट	चिम्ट्याइलो दोमट	बलौटे दोमट	दोमट	चिम्ट्याइलो दोमट
६.५	१५	२०	२४	८	१४	२२
६.३	२९	४०	४८	१५	२४	४४
६.२	४३	६०	७२	२३	३४	६४
६.१	५८	७८	९८	२०	४४	८६
६.०	७१	९२	१२०	३८	५२	१०६
५.९	८५	११०	१४६	४५	६२	१२८
५.८	९७	१२८	१६६	५२	७२	१४६
५.७	१०८	१४२	१८८	५८	८२	१६६
५.६	११९	१५८	२०८	६४	९०	१८४
५.५	१३०	१७०	२३०	७०	१००	२००
५.४	१४०	१८८	२५२	७६	११०	२२०
५.३	१५०	२०४	२७४	८१	११८	२३८
५.२	१६०	२१८	२९४	८६	१२६	२५४
५.१	१६९	२२८	३१४	९१	१३६	२७०
५.०	१७६	२४०	३३४	९६	१४२	२८६
४.९	१८४	२५२	३५४	१०१	१५०	३०२
४.८	१९१	२६२	३७४	१०६	१५८	३१६
४.७	१९९	२७२	३९०	१११	१६६	३३०
४.६	२०५	२८०	४०६	११५	१७४	३५०
४.५	२१०	२९०	४२०	१२०	१८०	

१०.६ विरूवाको एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन

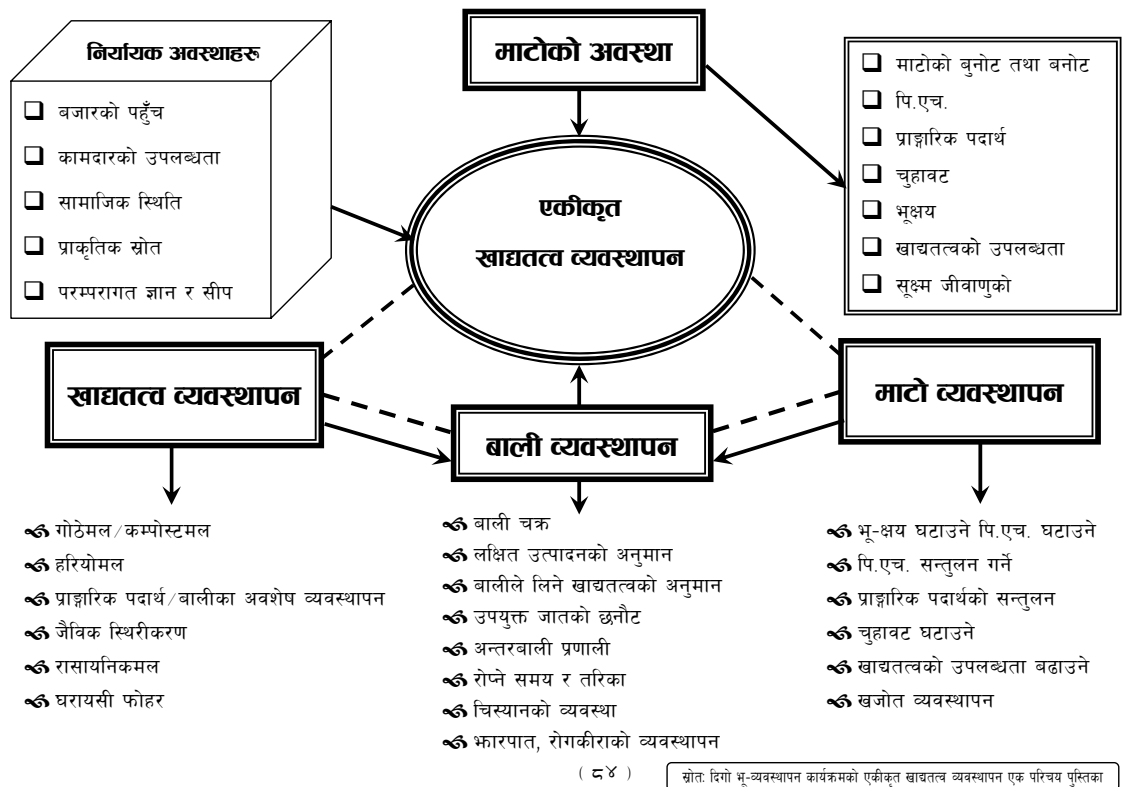
१०.६.१ विरूवाको एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन भनेको के हो त ?

एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन भनेको एक पद्धति हो जसमा विरूवालाई आवश्यक पर्ने सबै खाद्यतत्वहरू आवश्यकता अनुरूप, न्यायोचित रूपमा उपलब्ध गराउन, रसायनिक मल सहित प्राङ्गारिक मलहरूमा सबै सम्भाव्य स्रोतहरूलाई अधिकतम उपभोगमा ल्याई बाली व्यवस्थापन, माटो व्यवस्थापन र खाद्य तत्व व्यवस्थापनलाई टेवा दिई वातावरणमा न्यून असर पार्दै माटोको दिगो उर्वराशक्ति व्यवस्थापन गर्दै जाने प्रक्रियालाई एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन भनिन्छ। यो पद्धति खासगरी मुल्याङ्कन, निर्णय र कार्यान्वयनमा आधारित हुन्छ। यो माटोको उर्वराशक्तिको दीर्घकालीन व्यवस्थापन गर्ने भरपर्दो उपायको साथै माटो, मल, पानी र बालीको उचित व्यवस्थापनद्वारा जमीनबाट बढी तथा दिगो उत्पादन लिन

सकिन्छ भने कृषकले आइजिनो खेतवारीको लागि आफैले परीक्षण गरी सो को मूल्याङ्कनद्वारा निर्णय लिने क्षमताको वृद्धि गराउँदछ र यसले स्थानीय तथा वाह्य स्रोतहरूको प्रभावकारी उपयोगद्वारा उत्पादन बढाउनुका साथै माटोको दिगोपनामा जोड दिँदै सुधार गर्ने मात्र नभई खाद्य तत्वहरूको सदुपयोग तथा तिनको प्रभावकारिता बढाउन मद्दत गर्दछ ।

एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापनको अवधारणा माटोको उर्वराशक्ति कायम गर्न तथा व्यवस्था गर्न एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापनले विभिन्न स्रोतलाई एकीकृत रूपमा माटोको अवस्था, माटो व्यवस्थापन, बाली व्यवस्थापन, खाद्यतत्व व्यवस्थापनको साथै निर्णयको अवस्थालाई मध्यनजर गरी कार्यक्रमलाई कार्यान्वयनमा ल्याउँदछ ।

एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापनको उद्देश्य लक्षित बाली उत्पादन हासिल गर्न र दीर्घकालीन रूपमा माटोको उर्वराशक्ति कायम राख्नको लागि स्थानीय र वाह्य स्रोत स्थानीय अवस्था अनुकूल प्रभावकारी रूपमा आवश्यकता अनुरूप प्रयोगमा ल्याउने हो । यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला सञ्चालन गरिँदै आइएको छ ।

१०.६.२ एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

- बाली प्रणालीको छनौट
- स्थलको छनौट
- वस्तुस्थितिको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन
- सिफारिश प्रविधिको जानकारी
- लक्षित उत्पादनको अनुमान
- माटो परीक्षण
- बालीले लिने खाद्यतत्वको अनुमान
- खाद्यतत्वको सन्तुलनको हिसाब
- खाद्यतत्वको स्रोत र प्रयोग गर्ने समय
- दिगो रूपले कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न र माटोको उर्वराशक्ति कायम राख्न उपलब्ध सबै वैकल्पिक उपायहरूको एकीकृत प्रयोग गरी माटोको उर्वराशक्ति बढाउने यसको मुख्य उद्देश्य हो ।
- माटोको उर्वराशक्ति क्षीण हुन नदिई उत्पादनमा वृद्धि गर्ने ।
- उपलब्ध स्थानीय वा बाह्य मलखादका स्रोतहरूको प्रयोगबाट अधिकतम प्रतिफल प्राप्त गर्ने ।
- दिगो उर्वराशक्ति कायम गरी वातावरणीय प्रदूषणमा कमी ल्याउने ।
- कृषकहरूलाई दिगो भू-व्यवस्थापनबारे आफ्नै हातले गरेर सिकने अवसर दिन ।

१०.६.३ कार्यक्रमको सम्भाव्य प्रतिफल

जिल्लाले निर्धारण गरेका पकेट क्षेत्रहरूमा कृषक समूह मार्फत कृषिमा प्रमाणित भएका प्रविधिहरू स्थलगत रूपमा अध्ययनरत परीक्षणहरू राखी सहभागीता र छलफलबाट आ-आफ्नो खेतको उर्वराशक्तिको अध्ययन गरी बढी मात्रामा रसायनिक मलको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने र रसायनिक मलको अधिकतम विरूवाले पाउने गरी प्रयोगमा ल्याउन लगाउने, स्थानीय स्रोतका प्राङ्गारिक मलको अधिकतम प्रयोग गर्न लगाउने र पर्यावरण प्रदूषित हुनबाट जोगाई कृषि उत्पादनमा वृद्धि ल्याउन कृषक स्वयंलाई दक्ष बनाउनु हो । यसरी स्थानीय स्रोत र रसायनिक मलको एकीकृत रूपमा समुचित मात्रामा, समयमा प्रयोग हुन पुगेको खण्डमा यसबाट माटाको दिगो उर्वराशक्तिको व्यवस्थापनको साथसाथै उत्पादनमा समेत दिगोपना आउने, वातावरणलाई न्यून असर पार्दै मल आयत खर्चमा समेत कमी ल्याउन सकिनेछ ।

पाठशाला सञ्चालनमा लाग्ने खर्चको व्यवस्था स्विकृत नभएसम्ममा राखिए अनुसार हुनेछ ।

१०.६.४ IPNS कृषक पाठशाला र सञ्चालन विधि

कृषि प्रसारका विभिन्न तरिकाहरू मध्य कृषककै अगुवाईमा दक्ष कृषि प्राविधिकको सहयोगबाट कृषकको खेतबारीमै व्यवहारिक प्रयोग तथा सैद्धान्तिक छलफलबाट कृषकहरूलाई कृषि उत्पादन र माटो तथा मलखाद व्यवस्थापन सम्बन्धि ज्ञान दिन स्थापना भएको स्थल नै कृषक पाठशाला हो । कृषक पाठशालालाई छानेर र भित्ता बिनाको पाठशाला पनि भन्ने गरिन्छ किन भने कृषकहरूले खुल्ला आकाश मुनी खेत बारीमा नै कृषि सम्बन्धि ज्ञान सिकने र सिकाउने काम गर्दछन् ।

कृषक पाठशालाको सफल शुरुवात इन्डोनेसियामा धान बालीको रोग किराको व्यवस्थापन गर्न शुरु भएको भएता पनि हाल विभिन्न देशहरूमा यसले एकिकृत बाली व्यवस्थापनको रूपमा फड्को मारी सकेको छ । नेपालमा पनि सामुदायिक एकिकृत शत्रु जीव व्यवस्थापनको रूपमा कृषक पाठशालाले धेरै प्रगति गरेको छ । यसरी कृषक पाठशाला एक सशक्त कृषि प्रसारको माध्यमको रूपमा स्थापित भैसकेको कारण दिगो भू-व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गतका सहभागी संस्था, माटो

परिक्षण सेवा शाखा र माटो विज्ञान महाशाखा खुमलटारले पनि आ.व. २०५८।५९ बाट खाद्यतत्वको उचित व्यवस्थापन गरी दिगो कृषि उत्पादनको लागि एकिकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशालाको शुरुवात गरेको छ ।

IPNS कृषक पाठशाला किन ?

भारतमा भएको हरित क्रान्तिको प्रभाव, बढ्दो जनसंख्या र आधुनिक कृषि प्रविधिमा पहुँचको कारण ७० र ८० को दशकमा नेपालमा पनि उन्नत जातको खेती, बाली सघनता, रासायनिक मलको बढ्दो प्रयोग आदि कारण उत्पादन र उत्पादकत्व केही मात्रामा बढेको पाईन्छ तर त्यस पछिका वर्षहरूमा कृषि उत्पादनमा अधोगति आउन थालेको देखिन्छ । यसको मूल कारण तराईमा प्राङ्गारिक पदार्थको अत्याधुनिक ह्रास पहाडी क्षेत्रमा भू-क्षयको प्रकोप, जमिनको उर्वराशक्ति (खाद्यतत्व भण्डार) मा ह्रास, असन्तुलित र अवैज्ञानिक मलखादको प्रयोग आदि हुन् । तसर्थ वैज्ञानिक रुपमा मलखादको सन्तुलित व्यवस्थापन नगर्ने हो भने यो समस्याले अरु विकराल रुप लिन सक्छ । नेपालमा प्राङ्गारिक र गोठमल खाद्यतत्वको प्रमुख स्रोत हो तर हालको बाली सघनता र बालीको उत्पादन क्षमतालाई ध्यान दिने हो भने प्राङ्गारिक मलले मात्र बालीको आवश्यकता पुग्ने देखिदैन । तसर्थ प्राङ्गारिक तथा रासायनिक मलको एकिकृत रुपमा व्यवस्थापन गर्न सके मात्र दिगो माटो व्यवस्थापन हुनुको साथै आशा गरे अनुसारको कृषि उत्पादन पनि लिन सकिन्छ । यही सन्देश कृषक माभक्त लैजानको लागि क्षेल्क कृषक पाठशाला संचालन गर्न शुरु गरिएको हो । यसरी क्षेल्क कृषक पाठशालाको प्रमुख उद्देश्य दिगो माटो व्यवस्थापन भएता पनि क्षेल्क कृषक पाठशालामा बाली लगाउने देखि थन्काउने बेला सम्म नै अपनाउने पर्ने आधुनिक प्रविधि बारे कृषकहरूलाई सैद्धान्तिक तथा व्यावहारिक ज्ञान दिईन्छ ।

कृषक पाठशालामा के गरिन्छ ?

कृषक पाठशालामा २५-३० जना कृषक सहभागी हुन्छन् । सहजकर्ताको सहयोगमा कृषकहरूले कृषक- पाठशाला शुरु हुनु अघि आफ्नो क्षेत्रको बाली पद्धतिमा आधारित रही त्यहाँको औषत उत्पादन, राष्ट्रिय औषत उत्पादन र उक्त बालीले दिन सक्ने अधिकतम उत्पादन आदि बारेमा छलफल गरिन्छ । यसो गर्दा आफ्नो क्षेत्रमा उत्पादन कम छ भन्ने लागेमा उत्पादन कम हुनाको कारण के हुन सक्छ भन्ने बारेमा छलफल गरिन्छ । यसरी छलफल गर्दा माटोको अवस्था र व्यवस्थापन, बाली व्यवस्थापन र मलखाद व्यवस्थापनको विविध पक्षहरूमा व्यापक छलफल गरिन्छ । यसरी छलफल गर्दा माटोको उर्वराशक्तिको जानकारी लिने क्रममा, प्रयोगशाला सुविधा भएको ठाउँमा प्रयोगशालामा माटो विश्लेषण गरेर नभएको ठाउँमा किटबक्स वा अन्य सरल माध्यमको प्रयोग (pH-paper, NO₃-stip, H₂O₂) गरेर कृषकलाई जानकारी गराउन सकिन्छ । अन्य कुरा (बाली तथा मलखाद व्यवस्थापनको हकमा) कृषकसंगको छलफलबाट जानकारी लिन सकिन्छ । यसरी विविध पक्षहरूमा (तालिका-१) व्यापक छलफल गरेपछि समूह कृषकले नै बाली उत्पादन कम हुनाको कारणहरूको सुचि तयार गर्दछन् र उक्त कारण/समस्या निराकरणको लागि सहजकर्ताको सहयोगमा आधुनिक प्रविधिको खोजी गरी कृषक पाठशाला संचालन गर्ने योजना तर्जुमा गर्दछन् ।

तालिका १ : एकिकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला संचालन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

माटोको अवस्थाको जानकारी र अवसरको खोजी	बाली पद्धतिको जानकारी र अवसरको खोजी	खाद्यतत्वको प्रयोग र सुधारको खोजी
१. कमसल माटो २. भू-क्षयको सम्भावना ३. प्राङ्गारिक पदार्थको कमी ४. पि.एच.	१. जात- बढी र कम फल्ने, छिटो र ढिलो फल्ने २. बीउको शुद्धता ३. गोडमेल र सिंचाई र लगाउने समय ४. रोग किराको प्रकोप	१. कमसल गोठेमल २. गोठेमलको कमी ३. रासायनिक मलको प्रयोग नभएको ४. असन्तुलित र समय नमिलाई प्रयोग गर्ने गरेको ५. शुष्मत्वको कमी ६. मलखाद प्रयोग गर्ने तरिका

माथिको विवरण सङ्कलन तथा छलफल पश्चात कृषक पाठशाला संचालन गर्दा के के कुरामा ध्यान दिई संचालन गर्ने भन्ने तय गरिन्छ । एकिकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला संचालन गर्दा के के कुरामा ध्यान दिनु पर्छ भन्ने केहि उदाहरण तल दिईएको छ ।

माटो र बालीको अवस्था	सम्भावित समस्या	समाधानको उपाय
बलौटे माटो	संचित खाद्यतत्वको कमि	बालीको आवश्यकता अनुसार खाद्य तत्व प्रयोग गर्ने (calculator को प्रयोग)
	खाद्यतत्वको चुहावटको संभावना	नाइट्रोजन मल एकैचोटि प्रयोग नगर्ने पोटास पनि दुइपटक प्रयोग गर्दा फाइदा हुन्छ
	प्राङ्गारिक पदार्थको कमी	प्राङ्गारिक मलको प्रयोग बढाउने ।
भिरालो जमिन	भू-क्षयको संभावना	गह्रा सुधार गर्ने ।
		वर्षा याममा खनजोत नगर्ने
धेरै अम्लीय / क्षारिय माटो	खाद्यतत्वको उपलब्धता कम हुने	कृषि चूनको प्रयोग गर्ने
	विरुवा राम्ररी नहुर्कने	प्राङ्गारिक मल बढाउने
असन्तुलित मल खादको प्रयोग	बालीको वृद्धि र उत्पादनमा कमी	बालीको आवश्यकता र माटोमा निहित खाद्यतत्वको आधारमा सन्तुलित मलखादको प्रयोग गर्ने
उचित समयमा मलखाद प्रयोग नहुनु	अपेक्षित उत्पादन/बाली विकास नहुने	उपयुक्त समयमा उचित तरिकाले मलखाद दिने
उपयुक्त जातको खेती नहुनु	उत्पादनमा कमी	उपयुक्त जातको छनौट गर्ने (सम्बन्धित बाली विषयको बुकलेट, पुस्तिकाको प्रयोग गर्ने)
राम्रो बिउ प्रयोग नहुनु	आशातित उत्पादन नहुनु	शुद्ध नश्लको बिउ प्रयोग गर्ने
उपयुक्त समयमा गोडमेल नगरेको	बाली वृद्धिमा कमी उत्पादनमा कमी	रोपेको ३-४ हप्तामा र धानचमरा निकाल्नु अघि गोडमेल गर्ने
रोग किराको प्रकोप	बाली वृद्धिमा कमी उत्पादनमा कमी	रोग अवरोधकजातको खेती रोग/किटनाशक विषादीको सुरक्षित प्रयोग
भण्डारणमा कमी	भण्डारणमा क्षति बढी	बाली राम्ररी सुके पछि भण्डारण गर्ने, सुरक्षित भण्डारको प्रयोग, सुरक्षित विषादीको प्रयोग

यसरी संकलित विवरणको सुची तयार गरि सके पछि प्राथमिकीकरण गरि मुख्य समस्यामा केन्द्रित रहि कृषक पाठशाला तर्जुमा गर्ने । कृषक पाठशाला संचालन गर्दा एक रोपनी जग्गा छनौट गरि आधा भागमा कृषककै तरिकाले खेती गर्ने र आधा रोपनीमा शिफारिश गरिए अनुसार गर्ने । कृषक पाठशाला नजिकै स-साना अध्ययन परिक्षण पनि गर्न सकिन्छ, जस्तै :

- विभिन्न जातहरूको तुलनात्मक अध्ययन
- प्रति इकाइ बोट संख्या कम र बढी
- लगाउने समयमा अन्तर
- यूरिया र गहुँतको प्रयोगको तुलना आदि

माथि व्याख्या गरिए अनुसार कृषकहरू सँगको परम्परागत खेती प्रणालि बारेको विवरण टिपिसके पछि, यसमा भएका कमी कमजोरीहरूको बारेमा कृषकसँगै बसेर छलफल गरि परम्परागत कृषि प्रणालिमा बालीको उत्पादन कम हुनुको कारणहरू पत्ता लगाउन सहजकर्ताले कृषकहरूलाई सहयोग गर्नु पर्दछ । यसरी उत्पादन उत्पादकत्व कम हुनाको कारण पत्ता लगाइ सकेपछि सहजकर्ताले यी समस्या समाधानको लागि उपलब्ध आधुनिक कृषि प्रविधि, उन्नत बीउ, मलखाद र यिनको उचित प्रयोगकोबारेमा सहभागी कृषकहरूलाई जानकारी गराउनु पर्दछ ।

(नोट: यो छलफलमा जानु अघि सहजकर्ताले दिगो माटो व्यवस्थापन र त्यहा प्रचलित बाली प्रणालीमा संलग्न बालीहरूको वैज्ञानिक व्यवस्थापन र स्थानीय स्तरमा तिनको उपलब्धता र प्रयोग हुन सक्ने सम्भाव्यताकोबारेमा समेत विस्तृत अध्ययन गर्नु पर्दछ ।)

परम्परागत प्रणालीमा भएका कमजोरीहरू पत्ता लगाउने र तिनको समाधानको लागि उपलब्ध प्रविधि र श्रोत साधनको बारेमा निर्णय लिने काम सकभर सहभागी कृषकहरू मध्य बाटै आओस भन्ने प्रयास गर्नु पर्दछ । सहज कर्ताले यसमा उत्तेजकको भूमिका मात्र निर्वाह गर्नु पर्दछ । यदि सहभागी हरूको ज्ञानको स्तर धेरै कम छ र समस्या पहिचान तथा समाधानका उपाय खोज्न नसक्ने अवस्था छ भने त्यस्ता अवस्थामा सहजकर्ताले विभिन्न वैकल्पिक उपायहरू प्रस्तुत गरि समूहमा विस्तृत छलफल पश्चात मात्र निर्णयमा पुगनु राम्रो हुन्छ । यसो गर्दा कृषकको निर्णय क्षमतामा विकास हुनको साथै हामी पनि केहि जान्दा रहेछौं भन्ने भावनाको विकास हुन्छ । यसरी कृषक पाठशाला तर्जुमाको लागि कृषकसंग सहभागितात्मक छलफलबाट निस्केको निचोडको आधारमा एकिकृत खाद्व्यवस्थापन कृषक पाठशाला तर्जुमा कसरी गर्ने भन्ने २ वटा उदाहरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

अवस्था - १

बाली प्रणाली :- मकै - गहुँ

माटोको अवस्था :- प्राङ्गारिक पदार्थ १००, फस्फोरस २० के.जी.रहे., पोटास ५० के.जी.रहे., पि.एच. ५.०

१	बाली	मकै	गहुँ
२	जात	स्थानिय सेतो	आर आर - २१
३	बीउको गुणस्तर	छनौट नगरेको	१५-२० वर्ष पुरानो
४	रोप्ने समय	जेष्ठ	कार्तिक
५	गोड्ने समय	४०-५० दिन पछि एक पटक	-
६	सिंचाई	-	१ पटक ४०-५० दिनमा
७	मलखादको प्रयोग		
	गोठेमल डोको/रोपनी	२०	१०
	यूरिया के.जी./रो.	-	-
	डि.ए.पि. के.जी./रो.	-	-
	पोटास के.जी./रो.	-	-

८	प्रयोग गर्ने समय र तरिका	चैत्रमा लगेर थुपार्ने	गहुँ छरी सकेपछि माथिबाट छर्ने
		वैशाख अन्तमा माटोमा मिलाउने	
९	रोग	फेद कुहिने	सिन्दुरे
		घोगाको कालो पोके	-
१०	किराहरु	खुम्रे, गवारो	धमिरा
११	रोग किरा नियन्त्रण गरे/नगरेको	नगरेको	नगरेको
१२	उत्पादन	१०० के.जी. प्रति रोपनी	५० के.जी. प्रति रोपनी

समस्याहरु :

मकै	गहुँ
उत्पादनमा कमी	उत्पादनमा कमी
माटो कम उब्जाउ	माटो कम उब्जाउ
मलखादको प्रयोग कम र गलत तरिका	मलखादको प्रयोग कम र गलत तरिका
कमसल बीउ	कमसल बीउ
गोडमेल समयमा नभएको	सिंचाई ढिला भएको
रोग किराको प्रकोप	रोग किराको प्रकोप

सुधारको सम्भावना :

मकै	गहुँ
नयाँ जातको राम्रो बीउ	नयाँ जातको राम्रो बीउ
बीउ उपचार	बीउ उपचार
पहिलो गोडाई २५-३० दिन र दोश्रो गोडाई ४०-५० दिनमा	पहिलो सिंचाई २०-३० दिन र दोश्रो ४०-५० दिनमा
उचित तरिकाबाट सन्तुलित मलखादको प्रयोग	उचित तरिकाबाट सन्तुलित मलखादको प्रयोग
रोग किरा नियन्त्रण गर्ने	रोग किरा नियन्त्रण गर्ने

खाद्यतत्व सन्तुलनको वर्तमान अवस्था

विवरण	मात्रा	सन्तुलन के.जी. प्रति रोपनी				
		प्रां.प.	ना.-१	ना.-२	फस्फोरस	पोटास
माटो						
प्राङ्गारिक पदार्थ, प्रतिशत	१	-६०	१.५	०.७	-	-
फस्फोरस के.जी./ हे.	२०	-	-	-	०.५	-
पोटास के.जी./ हे.	५०	-	-	-	-	१.७
सन्तुलन १ माटो		-६०	+१.५	+०.७	+०.५	+१.७
वाली उत्पादन						
मकै के.जी./रो	१००	+५.५	-२.३	-	-१.०	-२.०

विवरण	मात्रा	सन्तुलन के.जी. प्रति रोपनी				
माटो		प्रां.प.	ना.-१	ना.-२	फस्फोरस	पोटास
गहुँ के.जी. /रो	५०	+२	-	-१.२	-०.४	-१.०
सन्तुलन २ बाली		+ ७.५	-२.३	-१.२	-१.४	-३.०
पहिलो बालीलाई मल						
सामान्य कम्पोष्ट मल डोको/रो	२०	+ ७०	+१.२	+०.३	+०.६	+१.६
दोश्रो बालीलाई मल						
सामान्य कम्पोष्ट मल डोको/रो	१०	+३५		+०.६	+०.३	+०.८
सन्तुलन ३ मलखाद		+१०५	+१.२	+०.९	+०.९	+२.४
सन्तुलन जम्मा		+५२.५	+०.७	+ ०.४	+०	+१.१

निष्कर्ष:- माटोको उर्वराशक्तिमा वृद्धि देखिन्छ तर उत्पादन धेरै कम छ। तसर्थ उत्पादन वृद्धि गर्न बाली व्यवस्थापन तथा रोग किरा व्यवस्थापनमा बढी जोड दिनु पर्दछ। यसरी उत्पादन वृद्धि गर्दा खाद्यतत्व नपुग भएमा खाद्यतत्वको पनि व्यवस्था गर्नु पर्दछ।

नयाँ उत्पादन लक्ष अनुसारको खाद्यतत्व सन्तुलन

विवरण	मात्रा	सन्तुलन के.जी. / रोपनी				
माटो		प्रां.प.	ना.-१	ना.-२	फस्फोरस	पोटास
प्राङ्गारिक पदार्थ, प्रतिशत	१	-६०	१.५	०.७	-	-
फस्फोरस के.जी./हे.	२०	-	-	-	०.५	-
पोटास के.जी./हे.	५०	-	-	-	-	१.७
सन्तुलन १ माटो		-६०	+१.५	+०.७	+०.५	+१.७
बालीलाई आवश्यक पर्ने खाद्यतत्व						
मकै के.जी./रो	२००	+१०	-४.६	-	-१.९	-४.०
गहुँ के.जी./रो	१००	+४	-	-२.४	-०.८	-२.०
सन्तुलन २ बाली		+ १४	-४.६	-२.४	-२.७	-६.०
पहिलो बालीलाई मल						
गोठेमल डोको /रो	२०	+७०	+१.२	+०.३	+०.६	+१.६
डि.ए.पी.के.जी./रो	२		+०.३	-	+०.७	-
यूरिया के.जी./रो	५		१.६५	-	-	-
पोटास के.जी./रो	३		-	-	-	+१.३५
दोश्रो बालीलाई मल						
गोठेमल डोको /रो	१०	+३५	-	+०.६	+०.३	+०.८
डि.ए.पी.के.जी./रो	२	-	-	+०.३	+०.७	-
यूरिया के.जी./रो	२	-	-	+०.६६	-	-
पोटास के.जी./रो	३	-	-	-	-	१.३५

विवरण	मात्रा	सन्तुलन के.जी. / रोपनी				
माटो		प्रां.प.	ना.-१	ना.-२	फस्फोरस	पोटास
सन्तुलन ३ मलखाद		+१०५	+३.१५	+१.८६	+२.३	+५.१
जम्मा सन्तुलन		+५९	+०.०५	+०.१६	+०.१	+०.८

यहाँ राम्रो बाली व्यवस्थापन गरी, डि.ए.पी.-४ के.जी., यूरिया- ७ के.जी. र पोटास- ६ के.जी. (अनुमानित थप खर्च ३००/-) प्रयोग गर्दा थप १०० के.जी. मकै र ५० के.जी. गहुँ (अनुमानित थप १२००/- २ ८ / के.जी.) उत्पादन बढ्ने देखिन्छ ।

IPNS कृषक पाठशालाको तर्जुमा

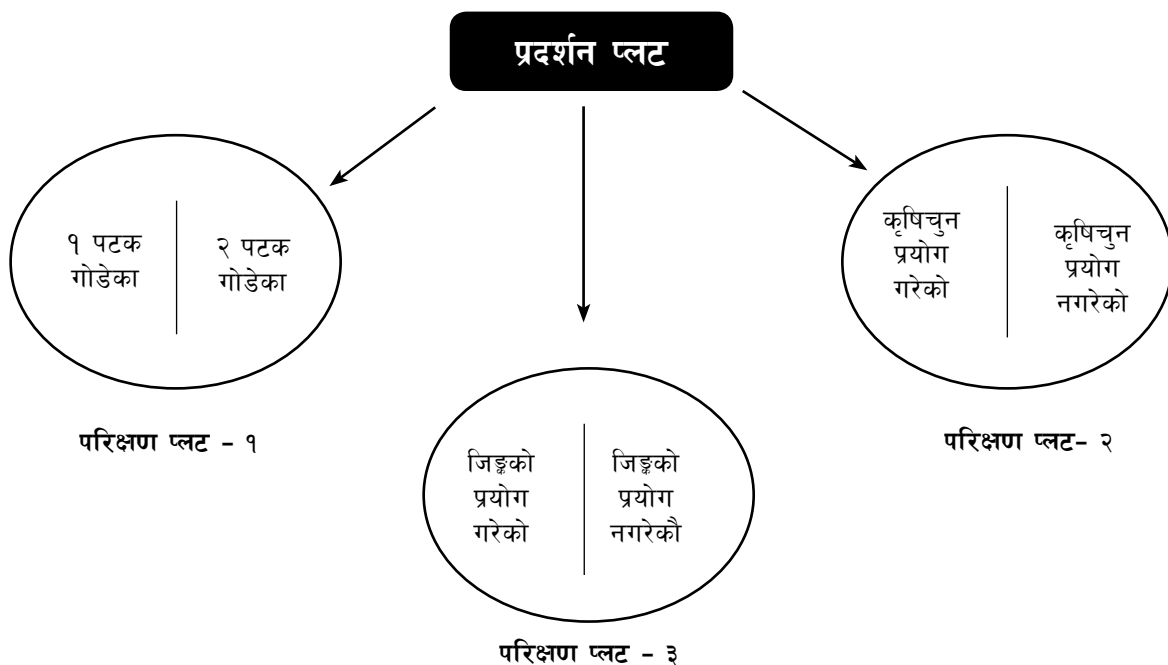
अवस्था विश्लेषण (situation analysis) को आधारमा बाली पात्रो तयार गर्ने र बाली पाकत्रोको आधारमा समस्या पहिचान गरी सकेपछि कृषक पाठशाला मार्फत कृषकलाई सिकाउनको लागि के के कुराहरु समावेश गर्न सकिन्छ भनी सुधारको संभावनाको खोजी गरिन्छ । जुन पहिले नै व्याख्या गरी सकिएको छ । तसर्थ कृषक पाठशाला संचालन गर्दा १ रोपनी जग्गा छनौट गरी आा क्षेत्रमा कृषककै तरिकाबाट खेती गरिन्छ र आधा क्षेत्रफलमा उन्नत प्रविधिको प्रयोग गरी बाली उत्पादन बढाउनको साथै माटो सुधार समेत गर्ने प्रयास गरिन्छ । जसलाई IPNS (एकिकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन) तरिका भनिन्छ ।

प्रदर्शन प्लटको तयारी (अवस्था विश्लेषण गरी समस्या पहिचान गरेको आधारमा)

मकै खेतीको लागि

IPNS तरिका - II	IPNS तरिका - I	कृषक तरिका- I	कृषक तरिका - II
<ul style="list-style-type: none"> ■ उन्नत बीउ ■ अन्य सबै क्षएन्कक्ष तरिका अनुसार गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पुरानो बीउ ■ मलखाद बढाउने (सन्तुलित मात्रामा) र उचित तरिकाले प्रयोग गर्ने ■ २ पटक गोडमेल गर्ने २०-२५ र ४०-५० दिनमा ■ आवश्यकता अनुसार रोग किरा नियन्त्रण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पुरानो बीउ ■ परमपरागत मलखादको प्रयोग ■ परमपरागत गोडमेल 	<ul style="list-style-type: none"> ■ उन्नत बीउ ■ अन्य सबै तरिका-1 अनुसार

- उत्पादन बढाउन उन्नत बीउ तथा थप मलखाद व्यवस्थापन गर्नु पर्ने हुँदा ४ वटा प्लट बनाईएको छ तर राम्रो बीउ प्रयोग भईरहेको ठाउँमा २ वटा मात्र प्लट बनाएमा पनि पुग्दछ ।
- उपसमूह बनाएको भए हरेक उपसमूहलाई बराबर भाग पर्ने गरी क्षेत्रफल विभाजन गर्ने र प्रत्येक बैठकमा हरेक प्लटबाट ५,५ वटा बोटको उचाई, पात संख्या, रङ्गको गाढा पत्त, रोग किरा वा खाद्यतत्व कमीको लक्षण आदि बारेमा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न लगाउने ।
- IPNS प्रदर्शन प्लटमा सकभर मुख्य मुख्य समस्या समाधानको लागि मात्र प्रयास गर्नु पर्दछ । यदी थप कुराहरुको अध्ययन गर्नु परेमा मुख्य प्रदर्शन प्लटको वरीपरी स-साना परिक्षण प्लटहरु स्थापना गरी अध्ययन कृषकको अगुवामा गरीने परीक्षण (FLE) गर्न सकिन्छ । जस्तै :
 - (१) कृषि चुनको प्रयोग गरेको / नगरेको
 - (२) जिङ्को प्रयोग गरेको / नगरेको
 - (३) १ पटक मात्र गोडेको र २ पटक गोडेको आदि ।

अवस्था -२

बाली प्रणाली	मकै-काउली	
माटोको अवस्था:- प्राङ्गारिक पदार्थ २ प्रतिशत, ए _२ इ _५ . ३० के.जी. K _२ O . १५० के.जी./हे., pH. ४.५		
१. बाली	मकै	काउली
२. जात	मनकामना - १	काठमाण्डौ लोकल
३. बीउको गुणस्तर	राम्रो C-1	एग्रोभेट
४. रोप्ने समय	चैत्र	बीउ राख्ने भदौ -१५
		बिरुवा रोप्ने कार्तिक- १
६. गोड्ने समय	१ पटक २५-३० दिन पछि	आवश्यकता अनुसार (२ पटक)
७. बोट संख्या प्रति रोपनी	२०००	१८००
८. सिंचाइ	-	गाग्रीमा बोकेर बोट बोटमा राख्ने ।
९. मलखाद		
गोठेमल	२० डोको प्रति रोपनी	३० डोको प्रति रोपनी
यूरिया	२ के.जी.प्रति रोपनी	५ के.जी. प्रति रोपनी
डि.ए.पी.	१ के.जी. प्रति रोपनी	३ के.जी.प्रति रोपनी
पोटास		
१०. प्रयोग गर्ने समय		
रोप्ने बेला	गोठेमल + डि.ए.पी. + १ के.जी. यूरिया	गोठेमल + डि.ए.पी.+ २ के.जी. यूरिया + बोरेक्स (रोप्ने बेलामा)
टपड्रेसिङ्ग	१ के.जी. यूरिया	२ पटक १.५, १.५ के.जी. यूरिया

बाली प्रणाली	मकै-काउली	
११. किराहरु	गवारो, खुम	पात खाने लाभ्रे, लाही
१२. रोगहरु	×	थोप्ले, फेद कृहिने
१३. रोग किरा नियन्त्रण	नगरेका	किटनासक तथा दुसीनासक बिषादी २-३ पटक प्रयोग गर्ने गरेको ।
१४. उत्पादन	१५० के.जी. प्रति रोपनी	१००० के.जी. प्रति रोपनी

खाद्यतत्व सन्तुलनको वर्तमान अवस्था

माटोको अवस्था	के.जी. प्रति हेक्टर					
	मात्रा	प्राङ्गारिक पदार्थ	ना.- १	ना.- २	फस्फोरस	पोटास
प्राङ्गारिक पदार्थ डू	२	- १२०	+२.३	+१.०	-	-
फस्फोरस के.जी./हे	३०	-	-	-	+०.७५	-
पोटास के.जी./हे	१५०	-	-	-	-	+५.०
सन्तुलन- १, माटो		-१२०	+२.३	+१.२	+०.७५	+५.०
<u>बाली उत्पादन</u>						
मकै के.जी. /रोपनी	१५०	+७.५	-३.४	-	-१.४	-३.०
काउली के.जी./रोपनी	१०००	+८.०	-	-८.०	-३.०	-९.०
सन्तुलन -२, बाली	-	+१५.५	-३.४	-८.०	-४.४	- १२.०
<u>पहिलो बालीमा मलखाद</u>						
साधारण गोठेमल डोको/रो	२०	+७०	+१.२	+०.३	+०.६	+१.६
यूरिया के.जी. /रो	२	-	+०.७०	-	-	-
डि.ए.पी. के.जी. /रो	१	-	+०.१०	-	+०.४	-
<u>दोश्रो बालीलाई मल</u>						
कमसल गोठेमल डोको/रो	३०	+१०५	-	+१.८	+०.९	+२.४
यूरिया के.जी. /रो	५	-	-	+१.६	-	-
डि.ए.पी. के.जी. /रो	३	-	-	+०.४	+१.०	-
सन्तुलन - ३, मलखाद	-	+१७५	+२.०	+४.१	+२.९	+४.०
जम्मा सन्तुलन		+७०	+०.९	-२.८	-०.७	-३.०

- उक्त अवस्थामा माटोमा प्राङ्गारिक पदार्थको सुधार हुन्छ । मकै बालीलाई नाईट्रोजन मल बढी भएको छ ।
- काउलीमा नाईट्रोजन, फस्फोरस र पोटास तिनै मल नपुग्ने देखिन्छ । तसर्थ यस्तो अवस्थामा मकै बालीमा नाईट्रोजन घटाउनुका साथै काउलीको लागि थप मलको व्यवस्था गर्नु पर्दछ । अन्यथा बाली उत्पादन घटनुको साथै माटोको उर्वराशक्ति पनि घट्दै जान्छ ।
- यदि क्यालकुलेटरको प्रयोग गर्ने सम्बन्धि तालीम लिएको छैन भने माटो जाँचको आधारमा आई.पि.एन.एस. तरिकामा माटो धेरै मलिलो भए सिफारिस खाद्यतत्वको एक चौथाई मात्रा, मध्यम भए आधा मात्रा र कम भए सिफारिस खाद्यतत्वको पुरै मात्रा प्रयोग गर्ने र कृषक तरिकामा चेक लिष्ट अनुसार परम्परागत रुपमा प्रयोग गर्ने मात्रा नै राख्ने ।

IPNS तरिकामा खाद्यतत्वको सन्तुलन :

माटोको अवस्था	के.जी. प्रति हेक्टर					
	मात्रा	प्राङ्गारिक पदार्थ	ना.- १	ना.- २	फस्फोरस	पोटास
प्राङ्गारिक पदार्थ डू	२.०	- १२०	+२.३	+१.२	-	-
फस्फोरस के.जी. /हेक्टर	३०	-	-	-	+०.७५	-
पोटास के.जी. /हेक्टर	१५०	-	-	-	-	+५.०
सन्तुलन- १, माटो		-१२०	+२.३	+१.२	+०.७५	+५.०
बाली उत्पादन						
मकै के.जी. /रोपनी	२००	+१०.०	-४.६	-	-१.४	-३.०
काउली के.जी. /रोपनी	१०००	+८.०	-	-८.०	-३.०	-९.०
सन्तुलन -२, बाली	-	+१०.०	-४.६	-८.०	-४.९	- १२.०
मकैमा मलखाद						
साधारण गोठेमल डोको/रोपनी	२०	+७०	+१.२	+०.३	+०.६	+१.६
यूरिया के.जी. /रोपनी	३	-	+१.०	-	-	-
डि.ए.पी. के.जी. /रोपनी	२	-	+०.३	-	+०.७	-
पोटास	२	-	-	-	-	०.९०
काउलीमा मलखाद						
कमसल गोठेमल डोको/रोपनी	३०	+१०५	-	+१.८	+०.९	+२.४
यूरिया के.जी. प्रति रोपनी	१२	-	-	+३.९	-	-
डि.ए.पी. के.जी. प्रति रोपनी	६.०	-	-	+०.९०	+२.१	-
पोटास	५.०	-	-	-	-	+२.३
सन्तुलन - ३, मलखाद	-	+१७५	+२.५	+६.९	+४.३	+७.२
जम्मा सन्तुलन	-	+७३	+०.२	+०.२	+०.१५	+०.२

नोट :

- मकैमा थप १ के.जी. युरिया, १ के.जी. डि.ए.पी., र २ के.जी. पोटास प्रयोग गर्दा ५० के.जी. उत्पादन बढाउन सक्ने देखिन्छ ।
- काउलीको खाद्यतत्वको आवश्यकता पुरा गर्न ७ के.जी. युरिया, ३ के.जी. डि.ए.पी. र ५ के.जी. पोटासको आवश्यकता पर्दछ ।

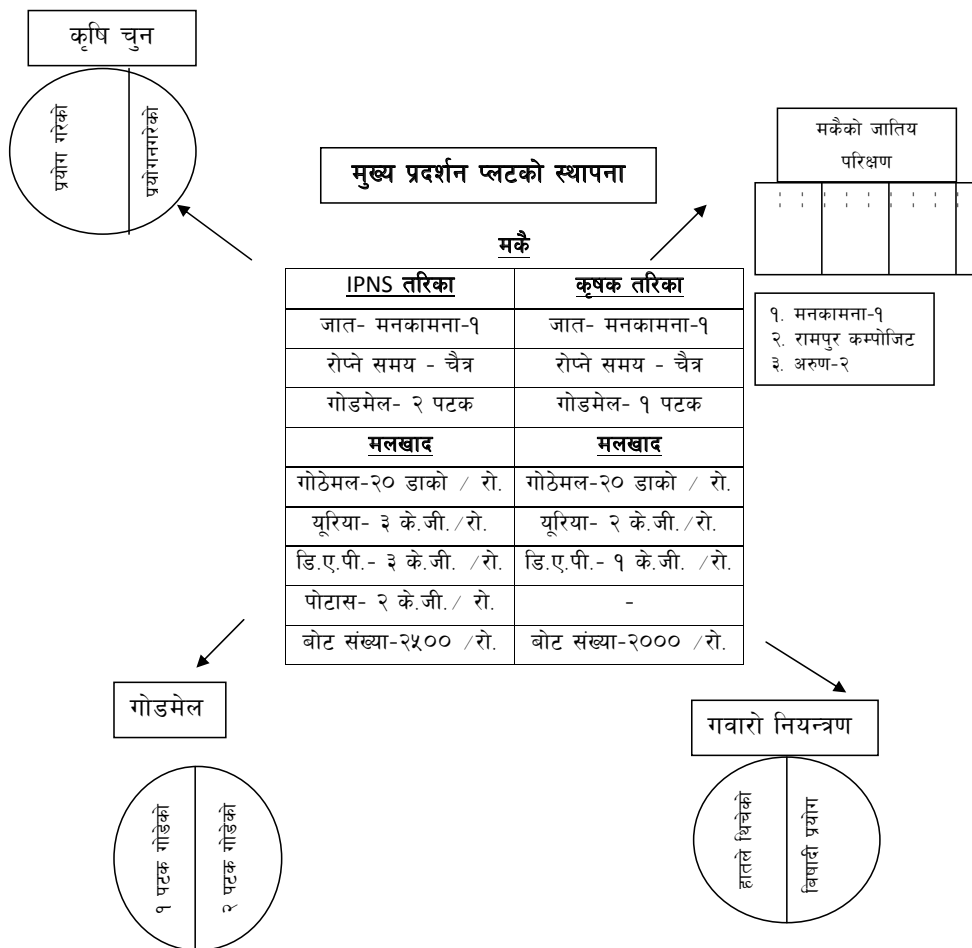
माथि दिईएको बाली पात्रो अनुसार खाद्यतत्वको सन्तुलन र अन्य अवस्था विश्लेषण गरी हेर्दा उक्त बाली प्रणालीमा तपसिल अनुसारको समस्या देखिन्छ ।

समस्याहरु

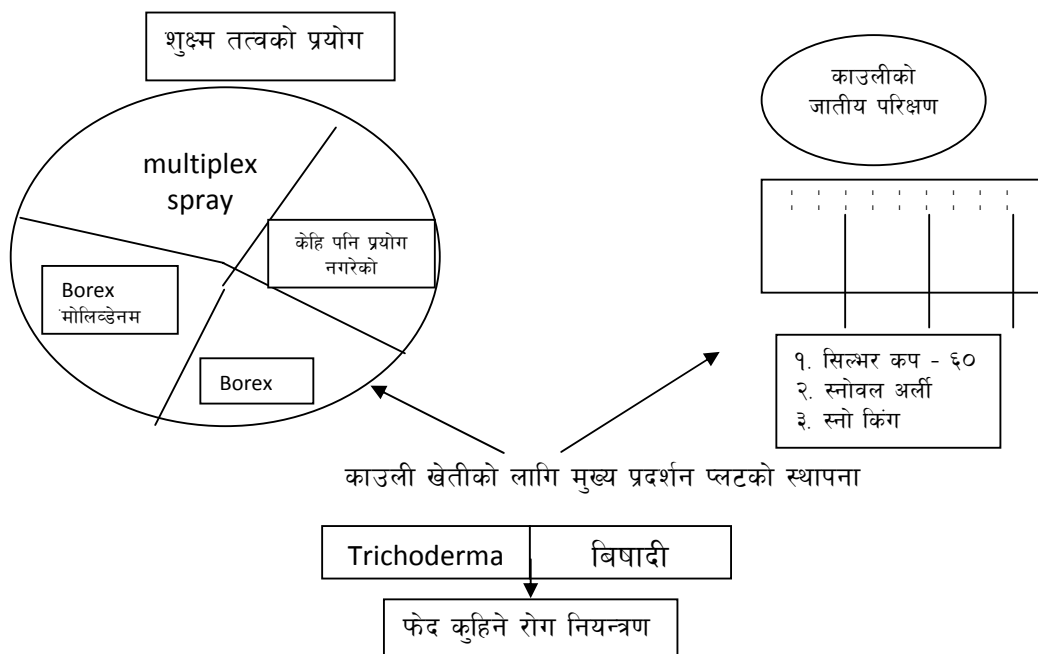
मकै	काउली
गोडमेल एक पटक मात्र भएको	मलखादको कमी
गवारो तथा खुम्चे किराको समस्या, बोट संख्या कम	सिंचाईको असुविधा
उत्पादनमा कमी	रोग किराको प्रकोप

सुधारको सम्भावना

मकै	काउली
२ पटक गोडमेल गर्ने	यूरिया, डि.ए.पी.र पोटास आवश्यकता अनुसार बढाउने ।
बोट संख्या २५०० प्रति रोपनी राख्ने	थोपा सिंचाई जडान गर्ने
थप मलखादको प्रयोग गरी उत्पादन बढाउने	रोग किराको नियन्त्रण/बिषादीको सुरक्षित प्रयोग

यसरी मुख्य प्रदर्शन प्लटको साथै कृषक द्वारा गरिने थप परिक्षण संचालन गर्न सकिन्छ ।

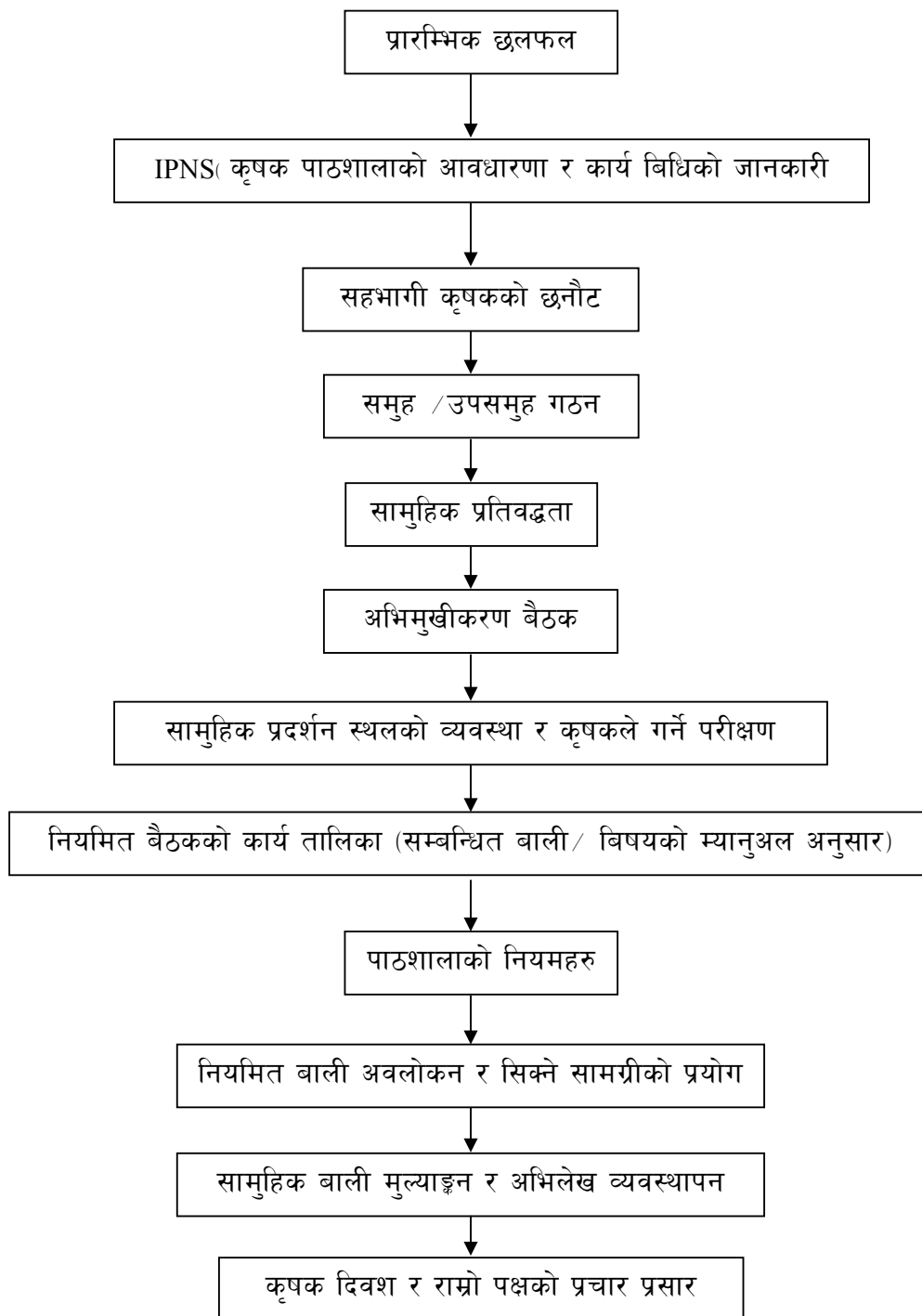

IPNS तरिका	कृषक तरिका
जात- का.लोकल	जात- का.लोकल
रोप्ने समय - भाद्र-कार्तिक	रोप्ने समय - भाद्र-कार्तिक
गोडमेल- २ पटक	गोडमेल- २ पटक
सिंचाई - थोपा सिंचाई	सिंचाई- गाग्रीमा बोकेर
मलखाद	मलखाद
गोठेमल-३० डाको / रो.	गोठेमल-३० डाको / रो.
यूरिया- १२ के.जी./रो.	यूरिया- ५ के.जी./रो.
डि.ए.पी.- ६ के.जी. /रो.	डि.ए.पी.- ३ के.जी. /रो.
पोटास- ५ के.जी./ रो.	बोरेक्स- १ के.जी./ रो.
बोरेक्स- १ के.जी./ रो.	रोग किरा नियन्त्रण
रोग किरा नियन्त्रण	विषादीको प्रयोग
विषादीको सुरक्षित प्रयोग	

मुख्य प्रदर्शन प्लटको साथै कृषकहरूलाई बिभिन्न परिक्षण गर्न सिकाउन सकिन्छ । जस्तै :

१. अगौटे काउलीको बिभिन्न जातिय परिक्षण
२. फेद कुहिने रोगको जैविक तथा रासायनिक नियन्त्रण
३. बिभिन्न शुष्म तत्वको प्रभाव अध्ययन ।

कृषक पाठशालाको योजना तर्जुमा तथा संचालन बिधि

नियमित बाली अवलोकन र छलफलको कार्य तालिका

समय	विषयवस्तु	तरिका / सामग्री	श्रोतव्यक्ति
७:७:१५	हाजिरी र कृषक समूहबाट सहजकर्ताको चयन	समूह छलफल	
७:१५-७:३०	सहजकर्ताबाट खेल प्रस्तुत गर्ने	उखान, टुक्का	
७:३०-७:४५	कुनै एक सहभागीबाट गत बैठकको पुनरावलोकन गन	प्रस्तुती	
७:४५-८:१५	समूहबाट बाली अवलोकन गरी Data sheet प्रयोग गरेर बालीको अवस्था, रोग, किरा खाद्यतत्वको समस्या आदि तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने	अवलोकन, कापी, कलम	
८:१५-८:४५	ठुलो कागजमा आफ्नो समूहको अवलोकन, पहिचान गरेको समस्या र समस्या समाधानको सुझाव समेत हरेक उपसमूहले प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	मार्कर, ब्राउन पेपर	
८:४५-९:१५	समूहको प्रस्तुती सामूहिक छलफलबाट समस्या पहिचान तथा समाधानको निष्कर्ष निकाल्ने (सहजकर्ताले आवश्यक वातावरण तयार गरी निचोड निकाल्न सहयोग गर्ने)	प्रस्तुती तथा सामूहिक छलफल	
९:१५-९:३०	सहजकर्ताबाट समूह परिचालनको लागि खेल चुटुकिला प्रस्तुत गर्ने / चियापान	समूह परिचालन सम्बन्धि ज्ञानवर्द्धक खेल	
९:३०-१०:३०	समयानुकूल विशेष कक्षा र छलफल	प्रस्तुती तथा सामूहिक छलफल	
१०:३०-११:००	सिफारिशको कार्यान्वयन तत्काल गर्ने सामूहिक रुपमा	व्यवहारिक प्रयोग	
	अर्को बैठकको मिति तोक्ने र अर्को बैठकमा छलफल हुने विशेष कक्षाको विषय पनि तोक्ने । २	छलफल	

१ यसो गर्दा कृषक तरिकामा आफ्नै परमपरागत काम मात्र गर्ने र क्षएल् तरिकामा मात्र छलफलको निष्कर्षबाट आएको सिफारिश अनुसार गर्ने, यदी तत्काल गर्न सम्भव नभएमा त्यसको भोलीपल्ट वा पर्सिपल्ट (सकभर छिटो) गर्न सकिन्छ ।

२ विषयवस्तुमा कुन कुन विषयवस्तु समावेश गर्ने भन्ने कुरो अवस्था विश्लेषणबाट पहिचान भएका मुख्य समस्या र तिनको समाधानको बारेमा केन्द्रित हुनु आवश्यक छ । जस्तै : उन्नत बीउको महत्व, सिंचाई र गोडमेल, सन्तुलित मलखादको आवश्यकता, उचित मात्रा र प्रयोग गर्ने समय, माटो विग्रनुको कारण र सुधारको उपाय, गोठेमलको सुधार, मुख्य मुख्य रोग किरा र रोकथामका उपाय आदि ।

यसरी बैठक बस्दा वा पाठशाला संचालन गर्दा बाली अवलोकन, माटो जांच आदिको लागि सहयोगी हुने सामग्रीहरु जस्तै : नाईट्रेट स्ट्रिप, रोग किराको नमुना (चित्र), खाद्यतत्वको कमीको लक्षण देखाउने चित्र, मतदान बाकस, हाईड्रोजन परअक्साईड, भू-क्षय बाकस जस्ता सामग्रीहरुको प्रयोग गरी पाठशालालाई सकभर बढी व्यवहारिक र रमाईलो वातावरण सिर्जना गर्न सक्नु पर्दछ ।

नियमित बाली अवलोकन र छलफलको कार्य तालिका (कृषक पाठशालाको एक दिन)

■ हाजिरी तथा सहजकर्ताको चयन :

IPNS कृषक पाठशाला कृषकहरुको अगुवाई र सहभागीता संचालन हुने भएको हुँदा हाजिरी पश्चात उक्त दिनको कार्यक्रम संचालन गर्न १ जना सहजकर्ताको चयन गरिन्छ । यसो गर्दा कृषकहरुमा आत्मा विश्वास बढाउनुको साथै नेतृत्वको गुण पनि विकास हुन्छ ।

■ सिक्ने वातावरण तयारी :

पाठशालाको काम सुरु हुन अघी प्रशिक्षकबाट शिक्षाप्रद खेल, चुड्किला आदि सुनाएर सहभागीहरूलाई फुर्तिलो बनाउनु पर्दछ । यसो गर्दा पाठशाला प्रति सहभागीहरूको ध्यानाकर्षण बढ्दछ ।

■ गत बैठकको पुनरावलोकन :

सहजकर्ताले सहभागी मध्यबाट १ जनालाई बोलाई अधिल्लो बैठकमा भए गरेका कामहरूको पुनरावलोकन गर्न लगाउनु पर्दछ । यसो गर्दा गत बैठकमा के काम गरियो र उक्त कामबाट बालीमा के कस्तो प्रभाव पयो भन्ने कारण खोतल्न सघाउ पुग्दछ ।

■ समूहबाट बाली अवलोकन , समस्या पहिचान र प्रतिवेदन तयार :

यदि बाली लगाई सकेपछि पाठशालाको बैठक बसेको छ भने समूहबाट बाली अवलोकन गर्ने काम हुन्छ । बाली अवलोकन गर्दा हरेक उपसमूहले आ-आफ्नो प्लटमा गई बालीको बृद्धि (उचाई, पात संख्या, पातको चौडाई), खाद्यतत्वको कमीको लक्षणहरू (बोट पहेलिनु, बढ्न नसक्ने, पात/बोटको रङ्ग आदि) र रोग किराको प्रकोप आदिको अवलोकन गर्दछन् । हरेक उपसमूहले अवलोकनको आधारमा कुनै समस्या भए पहिचान गरी समस्या समाधानको लागि सुझाव समेत राखी आफ्नो उपसमूहको प्रतिवेदन तयारी गर्दछन् ।

■ सामूहिक छलफल तथा निचोड :

हरेक उपसमूहले बाली अवलोकन पश्चात तयार गरेको प्रतिवेदन ठुलो समूहमा प्रस्तुत गरिन्छ र अन्य उपसमूहका सदस्यहरूले उक्त प्रस्तुतिमा आ-आफ्नो कृया-प्रतिकृया दिईन्छ । यसरी हरेक उपसमूहको प्रस्तुति सकिएपछि सामूहिक रुपमा समस्याको पहिचा गरी समाधानको उपायहरू खोज्नेकाम हुन्छ । समस्याको समाधान निकाल्ने काममा प्रहिक्ष/श्रोत व्यक्तिले विभिन्न वैकल्पिक उपाय प्रस्तुत गरी कृषक बाटै निचोड निकाल्न लगाउनु पर्दछ । यसो गर्दा निचोडको कार्यान्वयन गर्न सहभागीहरू अग्रसर हुन्छन् ।

■ प्रशिक्षकबाट समूह परिचालन :

समूहको कृयता बढाउन सामूहिक भावनाको विकास हुने खालका शैक्षिक खेल खेलाउने तथा चुड्किला भन्ने गर्दा समूहका सदस्यहरूको घनिष्टता बढ्नुको साथै मनोरन्जन पनि हुन्छ ।

■ विशेष कक्षा :

गत बैठकमा तय गरे अनुसारको विषयमा प्रशिक्षक/श्रोत व्यक्तिले नै विशेष कक्षा संचालन गर्दछन् । यसरी विशेष कक्षा संचालन गर्दा दिगो माटो व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू माटोको उर्वराशक्ति व्यवस्थापन, अम्लियपना र सुधार, शुद्ध बीउको आवश्यकता र महत्व, रसायनिक मलहरू र तिनमा पाईने खाद्यतत्व, सन्तुलित मलखादको प्रयोग, मुख्य मुख्य रोग किरा र नियन्त्रण, सिंचाईको आवश्यकता र मुख्य मुख्य समय आदि जस्ता विषयहरू समेट्न सकिन्छ । यसरी विशेष कक्षा संचालन गर्दा विषयसं सम्बन्धित सिक्ने सामग्रीहरूको तयार गरी प्रयोग गर्दा सिक्ने/सिकाउने काम सजिलो हुन्छ ।

■ सिफारिशको कार्यान्वयन :

सामूहिक छलफलबाट निचोड निकाले अनुसार के काम गर्नु पर्ने हो, तुरुन्तै गर्नु पर्ने काम भए सोही दिन गर्ने र पछि गर्न भए कुन दिन गर्ने हो सोही दिन तोकिए अनुसार गर्नु पर्दछ । यसरी सिफारिशको कार्यान्वयन गर्दा IPNS तरिकाबाट मात्रै समूहको निर्णय अनुसार गरिन्छ र कृषक तरिकामा बाली प्रणाली तथा खाद्यतत्व व्यवस्थापनको अवस्था विश्लेषण गरी तयार गरिएको बाली पात्रो अनुसार परम्परागत तरिकाले नै गर्नु पर्दछ । तर एकिकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन (IPNS) र कृषक तरिका दुवैको रेकर्ड राख्नु पर्दछ ।

■ अर्को बैठक तोक्ने तथा बैठक समापन :

यसरी एउटा बैठकको समापन हुनु अघि सहभागी कृषकहरूलाई उक्त दिनको सहजकर्ता (अगुवा) ले धन्यवाद दिदै अर्को दिनको बैठक बस्ने मिति र विशेष कक्षाको विषय तोक्ने तथा उक्त दिनको लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीको व्यवस्था

गर्ने समेत व्यवस्था गर्नु पर्दछ । यसो गर्दा समूहमा जिम्मेवारीको भावना बढ्नुको साथै अर्को बैठक सुचारु रूपले संचालन गर्न पनि सजिलो हुन्छ ।

सिक्ने सामग्रीको तयारी र प्रयोग :

१) मतपेटिका परिक्षा :

प्रश्न : तल दिईएको नमुना कुन मल हो ?
मलको नमुना

क	ख	ग
यूरिया	डि.ए.पी.	पोटास

एउटा सादा फाईलको आधा भागमा प्रश्न लेखिन्छ । उक्त प्रश्नको संगै (तल) प्रश्नसंग सम्बन्धित नमुना राखिन्छ । फाईलको तल पट्टिको आधा भाग काटेर ३ वटा खल्ली (पेटिका) तयार गरिएको हुन्छ र उक्त खल्ली (पेटिका) माथी बैकल्पिक उत्तरहरु लेखिन्छ । हरेक सहभागीहरुलाई एक एक वटा १×१ को कार्डबोर्डको टुक्रा (मतपत्र) दिईन्छ र सहभागीहरुले उक्त टुक्रा (मतपत्र) लाई अफुले रोजेको पेटिमा खसालेर आफ्नो उत्तर छान्ने काम गर्दछन् । यस तरिकामा प्रश्नको साथमा सम्बन्धित नमुना, चित्र आदि राख्ने हुँदा यस किसिमको परिक्षा लेख पढ गर्न नसक्नेहरुको लागि पनि उपयोगी हुनुको साथै मनोरन्जन पनि हुन्छ ।

यसरी सहभागीहरुले मत खसाले जस्तै गरी आफ्नो अभिमत जाहेर गर्ने हुँदा यसलाई मतपेटिका परीक्षा भनिएको हो ।

२) कपडाको थैला/प्वाल परेको प्लाष्टिक बट्टाबाट माटोको पानी धारण गर्ने क्षमताको जाँच :

बलौटे माटो र चिम्टाईलो माटो, कम प्राङ्गारिक पदार्थ भएको र बढी प्राङ्गारिक पदार्थ भएको माटोको तुलना गर्न यो सामग्री/तरिका बढी उपयोगी हुन्छ ।

३) पि.एच.पेपर/कागज :

माटोको अम्लियपना र सुधारको बारे छलफल गर्दा यो तरिका/सामग्री उपयोगी हुन्छ । अम्लिय माटोमा कृषि चुन प्रयोग गर्दा पि.एच. बढ्छ भन्ने देखाउन पनि यो उपयोगी हुन्छ ।

४) नाईट्रेट स्ट्रिप :

यसको प्रयोगबाट माटोमा लड्घ नाईट्रोजन कति छ भन्ने नाप्न सकिन्छ । खास गरी माटोमा नाईट्रोजन कति छ र बालीको लागि नाईट्रोजन तत्काल प्रयोग गर्न आवश्यक छ छैन भन्ने जान्न यो सामग्री उपयोगी हुन्छ । यसले ० देखि ५०० पि.पि.एम. नाईट्रेट देखाउँछ । यदी माटोमा ५० पि.पि.एम. भन्दा कम लड्घ(छ भने नाईट्रोजन कम भएको मानिन्छ । ५०-१०० पि.पि.एम. छ भने ठिकै (मध्यम) भएको मानिन्छ र १०० पि.पि.एम.भन्दा बढी भएमा बढी छ भन्ने मानिन्छ । यसको प्रयोग नाईट्रोजन मलको टपड्रेसिङ गर्न आवश्यक छ छैन भन्ने थाहा पाउन बढी उपयोगी हुन्छ ।

५) हाईड्रोजन परअक्साईड :

यो एक रसायन हो । यसले माटोमा जिवाणुको सकृयता नाप्न सकिन्छ । यदी माटोमा हाईड्रोजन परअक्साईड राख्दा बढी फिज आयो भने त्यहाँ जिवाणुको सकृयता र प्राङ्गारिक पदार्थ बढी भएको मानिन्छ । तसर्थ माटोमा प्राङ्गारिक पदार्थ कम वा बढी कस्तो छ भन्ने थाहा पाउन यो सामग्री उपयोगी हुन्छ ।

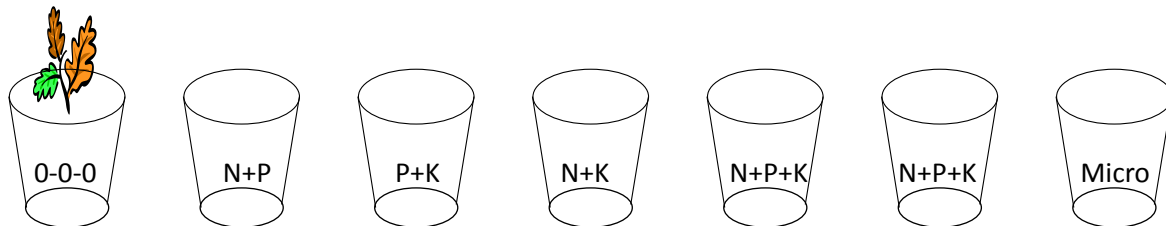
६) भू-क्षय नाप्ने बाकस :

यो एउटा आयताकार बाकस हो । यसमा माटो भरेर विभिन्न भुकाव (५०, १००, ३००, ६०० को भुकाव) मा छापो राख्दा र नराख्दा के कति माटो बगेर जान्छ, भन्ने देखाउन यो बाकस/सामग्री बढी उपयोगी हुन्छ । मध्य पहाडी भागमा माटोको विनास र उर्वराशक्ति घट्नुको प्रमुख कारण भू-क्षय नै हो र छापोले भू-क्षय रोक्न मद्दत गर्दछ, भन्ने बुझाउन यो अति उपयोगी सामग्री हो ।

७) रगीन चित्रहरू :

खास गरी विभिन्न खाद्यतत्वको कमी तथा रोग किराको क्षतिबारे जानकारी गराउन रङ्गीन चित्रहरू बढी उपयोगी हुन्छ ।

८) गमलामा बिरुवा तयार गर्ने :

यसरी बिरुवामा विभिन्न मलखादको कस्तो प्रभाव पर्दछ, भन्ने देखाउन माटो राखी विभिन्न परिक्षण गरेर देखाउन सकिन्छ । बिरुवामा सन्तुलित मलखादको आवश्यक पर्दछ, भन्ने बुझाउन यो सामग्री धेरै उपयोगी हुन्छ ।

नोट : यो प्रयोग, कम मलिलो माटोमा गर्दा स्पष्ट फरक देख्न सकिन्छ, तर मलिलो माटोमा स्पष्ट फरक नदेखिन सक्दछ ।

११. माटो व्यवस्थापन कार्यक्रम सम्बन्धी नर्म

(नेपाल सरकार सचिवस्तर मिति २०६५/९/१ को निर्णय अनुसार स्वीकृत)

११.१ प्रदर्शन कार्यक्रम

क्र. सं.	कार्यक्रम	स्वीकृत नर्मस र खर्चको आधार
१.१	कम्पोष्ट मल तयार गर्ने प्रविधि प्रदर्शन	<ul style="list-style-type: none"> ■ कम्पोष्ट खाडल (१.५ मी. ह १ मी. ह १ मी. को लागि ज्यामी २ जना) ■ कृषि चुन ५ के.जी. ■ रासायनिक मल : युरिया ३ के.जी, डि.ए.पी. २ के.जी ■ प्लाष्टिक सीट : ३ व.मी. (२०० गेज) ■ साईनबोर्ड : २.५ फीट ह २ फीट ■ तयारी कम्पोष्ट मलको नमूना परीक्षण (२ नमूना)
१.२	हरियो मल प्रदर्शन	<ul style="list-style-type: none"> ■ पहाड १ रो, तराई १.५ कठ्ठा ■ हरियो मल बनाउने बालीको वीउ (ढैंचा, सनई, मुंग आदि) ३ के.जी. ■ रासायनिक मल नाईट्रोजन १ के.जी, फस्फोरस १ के.जी, पोटास १ के.जी. ■ साईनबोर्ड २.५ फीट ह २ फीट ■ माटो परीक्षण ४ नमूना (२ नमूना बाली अघि, २ बाली पछि)

क्र. सं.	कार्यक्रम	स्वीकृत नर्मस र खर्चको आधार
१.३	सूक्ष्मतत्व प्रयोग प्रदर्शन	<ul style="list-style-type: none"> ■ पहाड १ रो, तराई १.५ कठ्ठा ■ सूक्ष्म तत्व (जिंक सल्फेट, कपर सल्फेट, फेरस सल्फेट, सोडियम मोलिब्डेट आदि) वढिमा १.५ के.जि. ■ साईनबोर्ड २.५फीट ह २ फीट ■ माटो परीक्षण ४ नमूना (२ नमूना बाली अघि, २ बाली पछि)
१.४	सूक्ष्म जैविक मल प्रदर्शन	<ul style="list-style-type: none"> ■ पहाड १ रो, तराई १.५ कठ्ठा ■ कोसेबालीको बीउ २.५ के.जी. ■ सूक्ष्म जैविक मल (राइजोवियम आदि) २०० ग्राम ■ चिनि/गुडको चाक्सी वढिमा १ के.जी ■ साईनबोर्ड २.५फीट ह २ फीट
१.५	गोठे मल मुत्र तयार गर्ने प्रविधि (भकारो सुधार) प्रदर्शन	<ul style="list-style-type: none"> ■ मुत्र संकलनको लागि गोठ सुधार (इटा, ढुंगा, बालुवा, सिमेण्ट) रू. १५००।०० ■ गोठेमल खाडल/थुप्रो माथी छाहारीको व्यवस्था ज्यामी ३ जवान ■ साईनबोर्ड २.५फीट ह २ फीट
१.६	वायो ग्याँस स्लरीवाट कम्पोष्ट बनाउने प्रदर्शन (नयाँ)	<ul style="list-style-type: none"> ■ कम्पोष्ट बनाउने खाडल १मि ह १मि ह १मि को २ वटा खाडल कृषकवाट रकम ब्यहोर्ने गरी तयार गर्न लगाउने ■ प्लाष्टिक सिट (छापोको लागि) ६ व.मी (२०० गेज) ■ प्रांगारीक वस्तु संकलनको लागि ज्यामी २ जना ■ साईनबोर्ड २.५फीट ह २ फीट
१.७	कृषि चुन प्रयोग प्रदर्शन	<ul style="list-style-type: none"> ■ पहाड १ रो, तराई १.५ कठ्ठा ■ कृषि चुन वढिमा ३०० के.जि. ■ साईनबोर्ड २.५फीट ह २ फीट (पहाड १ रो , तराई १.५ कठ्ठा)
१.८	भर्मिकम्पोष्ट प्रदर्शन (नयाँ)	प्लाष्टिक भाडो (स्पुन, जाली लगायतका सामग्री रू .१२५०।- गड्यौला उन्नजातको रू. २५०।-

परिमाणमा आधारित पेश भएका नर्मसको खर्चको आधार स्विकृत स्थानिय (जिल्ला) दररेट अनुसार हुने ।

११.२ माटो परिक्षण शिविर सञ्चालन

क्र.सं.	कार्यक्रम	स्वीकृत नर्मस र खर्चको आधार
२	माटो परिक्षण शिविर सञ्चालन <ul style="list-style-type: none"> ■ माटो परीक्षण शिविर सञ्चालन २ दिन ■ पहिलो दिन माटो परीक्षण (१०० नमूना) ■ दोस्रो दिन माटो व्यवस्थापन तालिम/ अन्तरकृया 	-चियापान, ब्यानर, स्टेसनरी व्यवस्थापन आदिको लागि जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले खर्च व्यवस्था गर्ने रू.१५००।०० १०० वटा माटोका नमूना परीक्षणका लागि आवश्यक रिएजेन्ट खरिद रू. ६६००।०० इन्धन आदिका लागि रू.५०००.००

११.३ एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला सञ्चालन

क्र.सं.	कार्यक्रम	कृयाकलापहरू	स्विकृत नर्मस
३.१	एकबाली पद्धति		
	अन्तरक्रिया गोष्ठी	पहिलो पटक अन्तरक्रिया गोष्ठी दुई जना प्रशिक्षक समेत गरी जम्मा ४० जनामा नवढाई चियापानको लागि रु ३०१-का दरले	१२००
		प्रशिक्षक भत्ता दुई जनालाई रु.३०० प्रति व्यक्तीका दरले	६००
		दोश्रो पटक अन्तरक्रिया गोष्ठी तथा समूह गठन गर्दा कृषक र सहभागी समेत गरी ३० जनालाई चियापान रु ३० का दरले	९००
		प्रशिक्षक भत्ता दुई जनालाई रु.३०० का दरले	६००
	स्थलगत पाठशाला सञ्चालनार्थ शैक्षिक सामग्री खरिद तथा व्यवस्थापन	उल्लेखित विषयमा पाठशाला सञ्चालनको लागि चाहिने रजिष्टर, स्केल, डटपेन, सिसाकलम, मार्करपेन, चार्ट पेपर, मल वीड आदि र तालिम सञ्चालन सामग्री प्लाईउड बोर्ड, रंगिन कलम २५, ब्राउन पेपर १६० वटा, गमला ६वटा,बाँस ठुलो ६ वटा, पोलिथिन ब्याग आधा के.जि, रवर ब्याण्ड, कपडा आदिको लागि	६३५०
		नोटकपी तथा स्टेशनरी २५ सहभागीलाई रु३०का दरले १ पटकको लागि	७५०
		कृषक आवश्यकता पहिचान गोष्ठी सञ्चालन गर्न ५ पटकको लागि दुई जनालाई रु ३००का दरले	३०००
		माटो विश्लेषण सामग्री खरिद	४३००
		माटो र मलखाद विश्लेषण रु ३०००का दरले एक पटक	३०००
		सावारी साधन रु.२०० का दरले ५पटक	१०००
		खाजा खर्च २७ जवान ५ पटक रु ३०का दरले	४०५०
		आमन्त्रित जनप्रतिनिधि, जिल्ला स्तरीय कार्यालय प्रमुख तथा अन्य सहभागी कृषकहरू गरी जम्मा १०० जनालाई रु ३० का दरले चियापान खर्च वापत	३०००
		प्रथम, द्वितिय र तृतीय हुने कृषक समूहलाई पुरस्कार रकम क्रमशः रु५००, रु३०० र रु२०० प्रति व्यक्तिका दरले	१०००
		कृषक दिवस सञ्चालन (सूचना प्रवाह, ब्यानर, चियापान, मसलन्द, फोटो धुलाई आदिको लागि)	२०००
		एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशालाको प्राविधिक प्रतिवेदन तयार (३ प्रति)	५००
		कुल जम्मा रकम रु	३२२५०
३.२	दुई बाली पद्धति		
	अन्तरक्रिया गोष्ठी	पहिलो पटक अन्तरक्रिया गोष्ठी दुई जना प्रशिक्षक समेत गरी जम्मा ४० जनामा नवढाई चियापानको लागि रु ३०१-का दरले	१२००
		प्रशिक्षक भत्ता दुई जनालाई रु.३०० प्रति व्यक्तीका दरले	६००
		दोश्रो पटक अन्तरक्रिया गोष्ठी तथा समूह गठन गर्दा कृषक र सहभागी समेत गरी ३० जनालाई चियापाल रु ३०का दरले	९००
		प्रशिक्षक भत्ता दुई जनालाई रु.३०० का दरले	६००

क्र.सं.	कार्यक्रम	कृयाकलापहरू	स्विकृत नर्मस
३.१	एकबाली पद्धति		
	शैक्षिक सामाग्री खरिद तथा व्यवस्थापन खर्च	उल्लेखित विषयमा पाठशाला सञ्चालनको लागि चाहिने रजिष्टर, स्केल, डटपेन, सिसाकलम, मार्करपेन, चार्ट पेपर, मल वीउ आदि र तालिम सञ्चालन सामग्री प्लाईउड बोर्ड, रंगिन कलम २५, ब्राउन पेपर १६० वटा, गमला ६ वटा, बाँस ठुलो ६ वटा, पोलिथिन ब्याग आधा के.जि, रवर ब्याण्ड, कपडा आदिको लागि	६३५०
		नोटकपी तथा स्टेशनरी २५ सहभागीलाई रु३०का दरले २ पटकको लागि	१५००
		कृषक आवश्यकता पहिचान गोष्ठी सञ्चालन गर्न १० पटकको लागि दुई जनालाई रु ३००का दरले	६०००
		माटो विश्लेषण सामाग्री खरिद	४३००
		खाजा खर्च २५ जना कृषक र २जना प्रशिक्षक समेत गरी २७जनालाई रु ३० का दरले १० पटक	८१००
		सवारी साधन रु २००का दरले १० पटक	२०००
		माटो र मलखाद विश्लेषण ३००० का दरले २ पटक	६०००
		आमन्त्रित जनप्रतिनिधि, जिल्ला स्तरीय कार्यालय प्रमुख तथा अन्य सहभागी कृषकहरू गरी जम्मा १०० जनालाई रु ३० का दरले चियापान खर्च वापत	३०००
		प्रथम,द्वितीय र तृतीय हुने कृषक समूहलाई पुरस्कार रकम क्रमशः रु५००, रु३०० र रु२०० प्रति व्यक्तिका दरले	१०००
		कृषक दिवस सञ्चालन (सूचना प्रवाह, ब्यानर, चियापान, मसलन्द, फोटो धुलाई आदिको लागि)	२०००
		एकीकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशालाको प्राविधिक प्रतिवेदन तयार (३ प्रति)	५००
		जम्मा रु	४४०५०
३.३	तिन बाली पद्धति	दुई बाली पद्धती वमोजिमको खर्च	४४०५०
	तिन बाली चक्र पद्धती हुने ठाउँमा पाठशाला सञ्चालन गर्दा ४ देखि ५वटा कक्षा थप सञ्चालन गर्नु पर्ने हुन्छ र त्यसको लागि निम्न वमोजिम थप रकम समावोस गर्नु पर्ने हुन्छ । बाली चक्रको आधारमा यो कक्षा थप गरिन्छ । जहा थप ४ कक्षाको रकम वमोजिम समावेश गरिएको छ ।		
	थप कार्यक्रममा लाग्ने रकम	खाजा खर्च २५ जना कृषक र २ प्रशिक्षक समेत २७ जनालाई रु. ३० का दरले ४ पटक	३२४०
		प्रशिक्षक भत्ता २ जनालाई रु३००प्रति व्यक्तिका दरले ४ पटकको लागि	२४००
		माटो र मलखाद विश्लेषण रु३०००का दरले १ पटकको	३०००
		सवारी साधन रु२००का दरले ४ पटक	८००
		जम्मा रु	५३४९०
४	अध्ययन कार्यक्रम		
४.१	विरूवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन	प्रश्नावली छपाई	५०००
		गणकलाई पारिश्रमिक	६७५०
		गणको तालिम व्यवस्थापन	५००

क्र.सं.	कार्यक्रम	कृयाकलापहरू	स्विकृत नर्मस
३.१	एकवाली पद्धति		
		डाटा प्रोसेसिङ्ग	२७५०
		माटोको नमूना संकलन र ढुवानी रू ४० प्रति नमूनाका दरले	२०००
		माटोको नमूना विश्लेषण (५० नमूना) (पी.एच., टे, प्रा.प., ना, फो, पो, मो, जि, आ, क, म्या आदि)	१४१५०
		प्रतिवेदन छपाई	१५०००
		जम्मा	४६१५०

११.४ विरूवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन

विरूवाहरूको विकाश र वृद्धिका लागि माटो वाट उपलब्ध हुने विभिन्न खाद्य तत्वहरूको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ। विरूवाले ति तत्वहरू प्राप्त गर्ने मुख्य स्रोतहरूमा माटो, प्रांगारीक पदार्थ र रसायनिक मल पर्दछन्। यस अध्ययनले मुख्यतः माटोमा भएको खाद्यतत्व सम्बन्धी समस्याहरूको अध्ययन, गुणस्तरीय कम्पोष्ट मल बनाउन विभिन्न उपलब्ध प्रांगारीक स्रोतको अध्ययन परीक्षण तथा विभिन्न प्रांगारीक मलमा भएका खाद्य तत्व जाँच तथा त्यसको प्रभावकारिता वारे अध्ययन गरी माटोको उर्वरा शक्ति लाई दिगो रूपमा व्यवस्थापन गर्ने रहेको छ।

उद्देश्य :

माटोमा रहेको विरूवाको खाद्य तत्व सम्बन्धी समस्या र तिनका निराकरण तथा मलखाद व्यवस्थापनमा प्रांगारीक स्रोतको प्रवर्द्धन गरी माटोको उर्वरा शक्ति व्यवस्थापन, विरूवाको विकास र वृद्धिमा सुधार ल्याई कृषि उत्पादकत्वमा सुधार ल्याउने।

कार्यविधि :

- माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय मातहतका प्रयोगशालाहरूले विरूवाको खाद्यतत्व समस्या अध्ययन गर्ने।
- स्थान विशेष वा पकेट क्षेत्रको बाली नालीको स्थितीवारेमा कृषकहरूसंग प्रश्नावली मार्फतका साथै फिल्ड भ्रमण/अवलोकन गरी सूचना संकलन गर्ने।
- उक्त क्षेत्रमा माटो तथा बोट विरूवाको नमूना (कम्तीमा ५० नमूना हुनुपर्ने आवश्यकता अनुसार नमूना थप गर्न सकिने) संकलन गर्ने र प्रयोगशालामा परिक्षण गर्ने तथा आवश्यक परेमा फिल्ड परीक्षण गर्ने।
- डाटा प्रोसेसिङ्ग गर्ने, समस्याको विस्तृत विश्लेषण गर्ने, समाधान सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने।

११.५ माटो तथा रासायनिक मलको प्रयोगशाला विश्लेषण दर

सि. नं.	शीर्षक नं.	खाद्य कृषि क्षेत्रको आय	दर	कैफियत
१.	१.१.०७.३०	क) माटो विश्लेषण		
		■ प्राङ्गारिक पदार्थ विश्लेषण	१००।-	रसायन तथा अन्य विश्लेषण सामाग्रीमा भएको मूल्य वृद्धिले गर्दा नयाँ दर रेट निर्धारण गर्न आवश्यक भएको ।
		■ माटोको पि.एच.विश्लेषण	१०।-	
		■ टेक्स्चर विश्लेषण	३०।-	
		■ नाइट्रोजन विश्लेषण	८०।-	
		■ विरूवाले प्राप्त गर्ने फोस्फरस विश्लेषण	१००।-	
		■ विरूवाले प्राप्त गर्ने पोटासियम विश्लेषण	८०।-	
		■ शुष्कतत्व विश्लेषण : मोलिब्डेनम	४००।-	
		■ जिन्क, आइरन, कपर, म्याङ्गनिज	२५०।-	
२.		ख) रासायनिक मल विश्लेषण		
		■ कुल नाइट्रोजन विश्लेषण	३००।-	
		■ नाइट्रेट नाइट्रोजन विश्लेषण	३००।-	
		■ एमोनिकल नाइट्रोजन विश्लेषण	१५०।-	
		■ कुल फोस्फरस विश्लेषण	५००।-	
३.		■ फ्रयाक्सनल फोस्फरस पानीमा घुलनशील, साइट्रीक एसिडमा घुलनशील, साइट्रीक एसिड अघुलनशील फस्फोरस विश्लेषण	१२००।-	
		■ पोटास (STTB) तरिका	६५०।-	
		■ पोटास (फ्लेम फोटोमिटर तरिका)	४००।-	
४		ग) प्राङ्गारिक मल विश्लेषण		
		कुल नाइट्रोजन विश्लेषण	४५०।-	
		कुल फोस्फरस विश्लेषण	५००।-	
		पोटास (फ्लेम फोटोमिटर तरिका)	४००।-	
		चिस्यान विश्लेषण	२०।-	
		प्राङ्गारिक कार्बन विश्लेषण	१२०।-	
		पी.एच. विश्लेषण	१२।-	

द्रष्टव्यः

- कृषक आफैले ल्याएको वा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय वा कृषि विभाग अन्तर्गतका फार्म केन्द्रहरु वा अन्य सरकारी कार्यालय वा सरकारी स्वामित्व रहेका स्थानहरुबाट आएका नमुना विश्लेषण शुल्कमा ७५ प्रतिशत छुट दिने ।
- अध्ययन अनुसन्धान कार्यका लागि विद्यार्थी वा विश्वविद्यालयका सम्बन्धित अध्येताले अध्ययन केन्द्र वा विश्वविद्यालयको सम्बन्धित विभागले सिफारिस पत्र पेश गरेमा नमुनाको विश्लेषण शुल्कमा ५० प्रतिशत छुट दिने ।

११.६ अभियानमुलक भकारो सुधार कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७०

पृष्ठभूमि:

नेपाल भौगोलिक रूपमा विकट पहाडी मूलुक भएको र कृषि प्रधान मुलुक भएको परिप्रेक्ष्यमा माटोको उर्वरा शक्ति कायम गरि दिगो कृषि विकास गरि खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर गर्ने कार्य चुनौतिपूर्ण रहेको छ। यस चुनौतिको सामना गर्न विरुवालाई आवश्यक खाद्यतत्व प्रयाप्त मात्रामा पुऱ्याउनु पर्ने हुन जान्छ। विरुवालाई आवश्यक खाद्यतत्व पुर्ति गर्न प्रागांरिक र रसायनिक श्रोत भएको र वर्षेनी कृषकहरु रसायनिक मल समयमा उपलब्ध नहुनु, त्यसमा पनि पहाडी जिल्लाहरुमा रसायनिक मल ढुवानीमा समस्या पर्नुका साथै महंगो पर्ने भएकोले मध्य पहाडि जिल्लाहरुमा अभियानमुलक भकारो सुधार कार्यक्रम संचालन गरि प्रागांरिक मलको गुणस्तर विकास गर्न अति आवश्यक भएको छ।

यसको अलावा दिगो रूपमा माटोको उर्वरा शक्ति कायम राख्न परम्परागत तरिकामा उत्पादन भैरहेको प्राङ्गारिक मलको मुख्य श्रोत गाई, बस्तुको मल मूत्र नै हो। गाई बस्तुको मल तथा मूत्रमा भैरहेको खाद्यतत्वलाई बचाउन र गुणस्तर वृद्धि गर्न भकारो सुधार एक प्रमुख कार्य भएको र यस अभियानबाट प्रङ्गारिक अभियानमा समेत महत्वपुर्ण योगदान दिन सक्ने भएको यथार्ततालाई समेत मध्यनजर गरि यो प्रस्ताव सहयोगी हुने भएको र वर्तमान समयको माग अनुरूपको उत्पादन गर्न तथा रसायनिक प्रभावबाट केहि हद सम्म मुक्त गरि पर्यावरण तथा बातावरणमा समेत महत्वपुर्ण भूमिका खेल्ने भएकोले नेपाल सरकारले देहायको कार्यविधि बनाएको छ।

कार्यक्रमको उद्देश्य:

- गुणस्तरिय गोठेमलको उत्पादन तथा प्रयोग मार्फत प्रागांरिक उत्पादनलाई जोड दिने।
- रसायनिक मलको प्रयोग कम गरि कृषि उत्पादन लागत घटाउने।
- दिगो कृषि विकास गरि खाद्य सुरक्षामा योगदान पुऱ्याउने।

परिच्छेद -१

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस कार्यविधिको नाम “अभियानमुलक भकारो सुधार कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७०” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,-

(क) “क्लस्टर (ऋगिकतभच)” भन्नाले सम्भन्नु पर्छ।

(ख) “कृषि वन तथा बातावरण समिति (AFEC)” भन्नाले स्थानिय स्वायत्त शासनको अवधारणा बमोजिम गा.वि.स.स्तरमा निक्षेपित कृषि विकास सम्बन्धि कार्यक्रम संचालनमा सहजिकरणकालागि गठित समिति सम्भन्नु पर्छ।

(ग) “निर्देशनालय” भन्नाले माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय सम्भन्नु पर्छ।

(घ) “समिति” भन्नाले गा.वि.स.स्तरमा कृषि विकास सम्बन्धि कार्यक्रम संचालनमा सहजिकरणका लागि गठित “कृषि वन तथा बातावरण समिति (AFEC) ” सम्भन्नु पर्छ।

(ङ) “सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति” भन्नाले दफा १३ बमोजिमको जिल्ला स्वयंसेवा सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति सम्भन्नु पर्छ।

(च) “स्वयंसेवक” भन्नाले यस निर्देशिका बमोजिम स्वेच्छापूर्वक स्वयंसेवा सम्बन्धी कार्यमा संलग्न रहेको व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ।

संचालन गरिने संख्या तथा कृषक छनौट

३. कार्यक्रम संचालन गरिने जिल्ला : नेपाल सरकारको वार्षिक स्विकृत कार्यक्रममा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

४. कार्यक्रम संचालन गरिने संख्या : नेपाल सरकारको वार्षिक स्विकृत कार्यक्रममा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

५. कार्यक्रम संचालनका लागि कृषक छनौट:

कार्यक्रम संचालनका लागि गाविसको छनौट जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले जि.वि.स. को सहयोगमा गर्नेछ ।

गा.वि.स.को छनौट निक्षेपणको अवधारणा अनुरूप गा.वि.स. तथा जि.वि.स. को लगानि बाट भकारी सुधार कार्यक्रम संचालनमा प्रतिबद्धता गर्ने गा.वि.स लाई प्राथमिकता दिई २ वटा गा.वि.स. छनौट गरिने छ ।

गा.वि.स छनौट पश्चात कार्यक्रम संचालनका लागी गा.वि.स.मा कृषि वन तथा वातावरण समिती गठन गरिनेछ । सोहि समिती मार्फत भकारी सुधारका लागि घरधुरिको छनौट गरिनेछ । घरधुरि छनौट गर्दा पशुपालनका पकेट क्षेत्र लाई लक्षित गरि गरिनेछ ।

कृषक घरधुरिहरुको छनौट कृषि वन तथा वातावरण समितीले जिल्ला कृषि विकास कार्यालय वा नजिकको सेवा केन्द्रको सहयोगमा क्लस्टर (Cluster) बनाई एकै ठाउँमा पर्ने गरि गर्नु पर्ने छ ।

छनौट भएका घरधुरिको जानकारी कृषि वन वातावरण समिति (AFEC) ले जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा पेश गर्ने छ । जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले सोको जानकारी सम्बन्धित क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला तथा माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय लाई पठाउनु पर्ने छ ।

Cluster area मा कार्यक्रम संचालन गर्न चाहने कृषकको संख्या लक्ष्य भन्दा बढि भएको खण्डमा दलित, जनजातिलाई प्राथमिकता दिई समितिले सिफारिस गरे बमोजिमका कृषकहरुलाई प्राथमिकता दिई सन्चालन गरिने र कृषकको संख्या लक्ष्य भन्दा कम भएको खण्डमा दुई वटा सम्म Cluster मिलाई कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

परिच्छेद -३

कार्यक्रम संचालन तथा बजेट खर्च व्यवस्था

६. Focal person तोक्नु पर्ने : अभियानमुलक भकारी सुधार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न र आवश्यक प्राविधिक सहयोग गर्नकालागि जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले एकजना अधिकृत स्तरको कर्मचारीलाई Focal person को रुपमा तोक्नु पर्ने छ ।

७. भकारी सुधारको न्युनतम मापदण्ड पुरा हुनु पर्ने : भकारी सुधार गर्दा कम्तिमा पनि ३ वटा पशुका लागि भुँइ बाट गहुँत नचुहिने गरी पक्कि गरिनु पर्ने, गहुँत संकलन दर्याकिको व्यवस्था हुनु पर्ने र भकारी अर्थात मलखाद फाँके खाडललाई घाम पानी बाट जोगाउनका लागि छानोको व्यवस्था गरिनु पर्ने जस्ता मूलभुत कुराहरुलाई आधार मानिने छ ।

८. अनुदान दिईने रकम व्यवस्था : कृषक छनौट गर्न गा.वि.स. स्तरिय कृषि वन तथा वातावरण समिति गठन गरिनेछ र सो समितिको सिफारिसमा छनौट भएका घरधुरिलाई जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले मुल्याङ्कन गरि प्रति भकारी सुधारका लागि ने.रु ५,२०० अनुदान रकम उपलब्ध गराउने छ ।

९. अनुदान दिईने रकम प्रवाहको व्यवस्था : भकारी सुधार कार्य सम्पन्न भएर सम्बन्धित प्राविधिकले सो को गुणस्तर निरिक्षण गरि सम्बन्धित गा.वि.सको कृषि वन वातावरण समिति (बैम्त्र) को सिफारिस लिई सिफारिस प्राप्त कृषकलाई मात्र जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले अनुदान उपलब्ध गराउँदा एका तर्फ उपभोक्ताहरुको Self monitoring भै अनुचित व्यक्तिमा रकम प्रवाहहुनबाट मुक्त हुन सक्ने देखिन्छ भने अको तर्फ कार्यक्रम प्रति उपभोक्ताहरुको अपनत्व समेत बृद्धि हुन जान्छ ।

परिच्छेद - ४

कार्यक्रम अनुगमन व्यवस्था

१०. **अनुगमन व्यवस्था** : कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि केन्द्रिय स्तरबाट माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय तथा कृषि विभागबाट, क्षेत्रिय स्तरबाट सम्बन्धित क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला तथा क्षेत्रिय कृषि निर्देशनालयबाट र स्थानिय स्तरमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय तथा सेवा केन्द्र बाट अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरिने छ । केन्द्रिय स्तरबाट गरिने अनुगमनका लागि प्रति भकारी सुधारको रु १०० का दरले र क्षेत्रिय स्तरबाट गरिने अनुगमनका लागि प्रति भकारी सुधारको रु ५० का दरले र जिल्ला स्तरबाट गरिने अनुगमनको लागि प्रति भकारी रु १०० का दरले खर्च व्यवस्थापन गरिने छ ।

११. आवश्यकता अनुसार कृषि विकास मन्त्रालयले अनुगमन निरीक्षण गरी निर्देशन दिन सक्नेछ ।

परिच्छेद - ५

बिबिध

१२. यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा केहि बाधा व्यवधान आइपरेमा वा दुविधा उत्पन्न भएमा सो को छिनोफानो कृषि विकास मन्त्रालयले गर्ने छ ।

११.७ भिरालो जमीनमा गरिने खेती प्रविधि - SALT

साधारणतया भिरालो जमीनमा भू-संरक्षण हुने गरि माटोको उर्वराशक्ति बढाउने खालको उपयुक्त तरिकाहरू अपनाएर खेती गरिने प्रविधिलाई भिरालो जमीनमा गरिने खेती प्रविधि अथवा SALT (Sloping Agricultural Land Technology) भनिन्छ ।

यो प्रविधि विशेष गरेर मुख्य खाद्यान्न बालीको उत्पादनमा केन्द्रित छ । यो एउटा साधारण कम खर्चिलो र महत्वपूर्ण कृषि वन प्रविधि नै हो । यस प्रविधिमा कृषकसंग भएको जमीनको ७५ प्रतिशत जग्गामा मुख्य खाद्यान्न बाली र २५ प्रतिशत जग्गामा नगदेबाली वा घाँस वा फलफूल उत्पादन गरिन्छ । यस अनुसार परम्परागत खेती प्रणालीको तुलनामा मुख्य खाद्यान्न बालीको उत्पादन वृद्धि हुने र ढढि भू-क्षय हुनबाट कम गराउने विशेषताहरू छन् ।

११.८ प्रांगारिक मल र माटो व्यवस्थापनमा यसको महत्व

कृषि उत्पादनका लागि आवश्यक पर्ने मलखादहरूमा प्रांगारिक मल, रासायनिक मल र जैविक मलहरू हुन् । हाम्रो देशमा रासायनिक मलको कारखाना नभएको परिप्रेक्ष्यमा राज्यले वर्षेनी करोडौं लगानी गरी रासायनिक मल आयात गर्नुपरेको छ । विभिन्न कारणबाट रासायनिक मल कृषकहरूले समयमै पाउन नसकेको अवस्थामा प्रांगारिक मलको प्रयोग महत्वपूर्ण मानिन्छ । नेपालका केही जिल्लाहरूमा कृषकहरूले भकारी सुधार गरी गुणस्तरीय प्रांगारिक मलखाद प्रयोग गरेर माटोलाई दिगो र रासायनिक मलको प्रयोगमा कमी गरेका उदाहरणहरू छन् ।

११.८.१ प्रांगारिक मल

प्रांगारिक मल पशुवस्तु र बाली विरुवाका अवशेषबाट तयार गरिन्छ । हाम्रो देशमा तयार गरिने र प्रयोगमा ल्याउने प्रचलित प्रांगारिक मलहरूमा गोठेमल, कम्पोष्ट मल, हरियो मल आदि हुन् । विशेष गरी प्रांगारिक मलका स्रोतहरूमा गोबर, गहुँत, विरुवाको अवशेष, कुखुराको सूली, घरको भान्साबाट फालिएको वस्तु, खेतीपाती तथा वन्य वनस्पतिबाट प्रयोगमा आउने स्याउला, सोत्तर, हरियो मल (ढैंचा, असुरो, तीतेपाती, वनमारा, सनाइ, असूरी, खिर्रो) एजोला, पिना, चिनी कारखानाको फोहर, सहरको फोहर आदि हुन् ।

राम्रोसँग तयार गरिएको गोठेमलमा नाइट्रोजन १ देखि १.५ प्रतिशत, ०.५ प्रतिशत फस्फोरस र ०.५ देखि १ प्रतिशत पोटास पाइन्छ भने राम्रोसँग तयार गरेको कम्पोष्ट मलमा १ प्रतिशत नाइट्रोजन, ०.५ प्रतिशत फस्फोरस र १ प्रतिशत पोटास पाइन्छ। यसैगरी हरियो घाँस खासगरी हरियो कोशेवाली खाएको गाईवस्तुबाट प्राप्त गहुँतमा १५ देखि २० प्रतिशत नाइट्रोजन पाइन्छ। हामीकहाँ प्रांगारिक मलको उत्पादन र प्रयोगमा सुधार ल्याउन सकेमा रासायनिक मलको प्रयोगमा कमी ल्याउन सकिन्छ। गोठेमल र कम्पोष्ट मलको भण्डारणलाई घाम र भलपानीबाट बचाउनु पर्दछ। यी मलहरू तयार गर्न र गुणस्तरमा सुधार ल्याउन गहुँतको प्रयोग अन्य जोरनहरू (कृषि चुन, युरियाको घोल, कुहिएको गोबर मल, गोबरग्याँसबाट आएको लेदो) प्रयोग गर्नुपर्दछ। यी मलहरू खेतीबारीमा प्रयोग गर्दा खेतबारीमा पुर्‍याएको दिनमै माटोमा मिलाउनु पर्दछ। जति दिन माटोमा मिलाउन ढिलाइ गर्‍यो त्यति नै मात्रामा मलमा भएको नाइट्रोजन, फस्फोरस र पोटास सूर्यको तापबाट उड्ने र माटोबाट चुहिएर जाने भई मलको प्रयोग निकम्मा हुन्छ।

माथि नै उल्लेख गरिएको छ कि गहुँतमा सबैभन्दा बढी नाइट्रोजन पाइन्छ तर हरेक कृषक दाजुभाइहरूको गोठमा हेर्दा गहुँत खेर गइरहेको छ। हाल मध्यपहाडी जिल्ला

(ओखलढुंगा, रामेछाप, दोलखा, बागलुङ, पर्वत, स्याङ्जा आदि) हरूमा भकारो सुधारबाट गहुँत संरक्षण गरी गहुँत र गहुँतबाट तयार गरिएको गिती मलको प्रयोग गरी व्यावसायिक तरकारी खेतीबाट आफ्नो आयआर्जनमा बृद्धि गरेका र माटोको उर्वरा शक्तिमा सुधार भएका उदाहरणहरू छन्। भकारो सुधारको प्रविधि नेपालका सबै जिल्लामा पुर्‍याउन क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशाला र जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरूले भकारो सुधारका प्रदर्शनहरू पनि गर्दै आएका छन्।

प्रांगारिक मल भनेको माटोमा हुनुपर्ने प्रांगारिक पदार्थको स्रोत हो भने प्रांगारिक पदार्थ माटोको मुटु हो। माटोलाई दिगो राखी हामीले चर्चेको माटो हाम्रा सन्ततिहरूलाई दिगोरूपमा दिगो माटो हस्तान्तरण गर्न प्रांगारिक मलहरूको उत्पादन र प्रयोगमा सुधार ल्याउनु पर्दछ। प्रांगारिक मलहरूको प्रयोगबाट हुने महत्वपूर्ण फाइदाहरू यहाँ उल्लेख गरिएको छ।

१. माटोको बनावट र बनेटमा सुधार ल्याउँछ। जसबाट माटो खुकुलो भई खनजोतमा सहज हुन्छ।
२. माटोमा सूक्ष्म जीवाणुको क्रियाकलाप बढ्छ।
३. माटोको पानी धारण गर्ने क्षमतामा बृद्धि हुन्छ।
४. बाली विरुवालाई आवश्यक पर्ने मुख्य, सहायक र सूक्ष्म तत्वहरू उपलब्ध हुन्छ।
५. महंगो रासायनिक मलको खपत घटाई आर्थिक बचत गर्न सकिन्छ।
६. माटोको उर्वराशक्तिलाई दिगो राख्न सकिन्छ।
७. माटोका अन्य भौतिक गुणलाई सुधार ल्याउन सकिन्छ।
८. फोहरमैलालाई व्यवस्थित गरेर कम्पोष्ट मल बनाउन सके वातावरण सफासुग्ध हुनुका साथै रासायनिक मलको नकारात्मक प्रभावलाई न्यून गर्न सकिन्छ।
९. विश्वव्यापीरूपमा प्रांगारिक खेतीको नारा आएको छ। प्रांगारिक मल मात्र प्रयोग गरेर कृषि उत्पादन (तरकारी) लिन सके बजार भाउ रासायनिक मलको प्रयोगबाट भएको उत्पादनको तुलनामा बढी लिन सकिने हुँदा प्रांगारिक मलको प्रयोगले व्यवसायमा ठूलो महत्व राख्दछ।
१०. रासायनिक मलको प्रयोग र अन्य विभिन्न कारणबाट अम्लीयपना भएको माटोलाई प्रांगारिक मलको प्रयोगबाट सुधार गर्न सकिन्छ। तसर्थ गुणस्तरीय प्रांगारिक मलको उत्पादन र प्रयोग गर्ने तरीकामा सुधार ल्याई माटो व्यवस्थापन गरेर दिगो कृषि उत्पादन गर्नु आजको महत्वपूर्ण विषय भएको छ।

११.८ रासायनिक मलको नकारात्मक प्रभाव र न्यूनीकरणका उपाय

बालीविरुवालाई फल, फुल, हुर्कन र राम्रो उत्पादन लिन १६ वटा पोषक तत्वहरूको आवश्यकता पर्दछ। बालीविरुवालाई आवश्यक पर्ने पोषक तत्वहरूमा कार्बन, हाइड्रोजन, अक्सिजन (प्राकृतिकरूपमा हावा र पानीबाट प्राप्त

हुने) नाइट्रोजन, फस्फोरस, पोटास (मुख्य पोषक तत्वहरु), क्याल्सियम, म्याग्नेसियम, सल्फर (सहायक पोषक तत्वहरु), आइरन, म्याग्निज, कपर, जिंक, मोलिब्डेनम, बोरोन, क्लोरिन, (सूक्ष्म पोषकतत्वहरु) गरी १६ वटा पोषक तत्वहरु हुन् । यी पोषक तत्वहरुमा कार्बन, हाइड्रोजन र अक्सिजनबाहेक १३ वटा तत्वहरु विरुवाले माटोबाट प्राप्त गर्दछन् । यी तत्वहरु विरुवालाई उपलब्ध गराउन हामीले रासायनिक मल, प्रांगारिक मल र जैविक मल प्रयोग गर्दछौं ।

११.९.१ रासायनिक मल

बालीविरुवालाई पोषक तत्वहरु उपलब्ध गराई बढीभन्दा बढी उत्पादन लिन थोरै मात्रामा मलखाद प्रयोग गर्दा पनि पोषक तत्वहरु बढी उपलब्ध हुने गरी अत्याधुनिक प्रविधि र विभिन्न रसायनहरुको सम्मिश्रणबाट तयार गरिएका मलहरुलाई रासायनिक मल भनिन्छ । दोस्रो विश्वयुद्धको समाप्तिपछि विकरालरूपमा निम्तिएको भोकमरीलाई न्यून गर्न हरितक्रान्तिको शुरुवातपश्चात रासायनिक मलको उत्पादन र प्रयोग बढ्दै आएको हो । यसै क्रममा हाम्रो देशमा रासायनिक मल कारखाना स्थापना नभए पनि विकसित राष्ट्रहरुबाट आयात गरी रासायनिक मलको प्रयोग हुँदै आएको छ । रासायनिक मलहरुको प्रयोगबाट कृषि उत्पादनमा वृद्धि भएको कुरालाई हामी नकार्न सक्दैनौं । यसकारण पनि रासायनिक मलको समुचित प्रयोग गरी कृषि उत्पादन बढाएर राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा टेवा पुऱ्याउन र कृषकहरुको जीवनस्तर माथि उठाउन आवश्यक भएको छ ।

हाम्रो देशमा नाइट्रोजन, फस्फोरस र पोटासयुक्त मलहरु बढी प्रयोग भएको पाइन्छ । यी मलहरुले विरुवालाई नाइट्रोजन, फस्फोरस र पोटास तत्वहरु मात्र उपलब्ध गराउँछन् । बालीविरुवालाई यी तीनवटा पोषक तत्वहरु मात्र उपलब्ध गराएर राम्रो उत्पादन लिन सकिदैन । यसकारण माथि उल्लेख गरिएका १३ वटै पोषकतत्वहरु उपलब्ध हुने मलहरु माटोमा प्रयोग गर्नुपर्दछ । नाइट्रोजन पोषकतत्व दिने रासायनिक मलहरुमा युरिया ४६ प्रतिशत नाइट्रोजन, सोडियम नाइट्रेट १५ प्रतिशत नाइट्रोजन, एमोनियम सल्फेट २० प्रतिशत नाइट्रोजन, एमोनियम सल्फेट नाइट्रेट २६ प्रतिशत नाइट्रोजन, एमोनियम क्लोराइड २५ प्रतिशत नाइट्रोजन, क्याल्सियम एमोनियम नाइट्रेट २० प्रतिशत नाइट्रोजन आदि हुन् ।

फस्फोरस पोषकतत्व प्राप्त हुने मलहरुमा सिंगल सुपर फस्फेट १६ प्रतिशत फस्फोरस, डबल सुपर फस्फेट ३२ प्रतिशत फस्फोरस र ट्रिपल सुपर फस्फेट ४८ प्रतिशत फस्फोरस हुन् । पोटास पोषकतत्व प्राप्त हुने मलहरुमा म्युरेट अफ पोटास ६० प्रतिशत प्राप्त हुन्छ । एकभन्दा बढी पोषकतत्वहरु प्राप्त हुने मलहरुलाई मिश्रित मल भनिन्छ । हाम्रो देशमा प्रचलित मिश्रित मलहरुमा डाइएमोनियम फस्फेट (डिएपी) यसमा १८ प्रतिशत नाइट्रोजन र ४६ प्रतिशत फस्फोरस तत्व पाइन्छ । यसैगरी मोनो एमोनियम फस्फेटमा ११ प्रतिशत नाइट्रोजन र ४८ प्रतिशत फस्फोरस पाइन्छ । तीनवटा पोषकतत्व प्राप्त हुने रासायनिक मल कम्प्लिट रासायनिक मल हो, जसमा १५ प्रतिशत नाइट्रोजन, १५ प्रतिशत फस्फोरस र १५ प्रतिशत पोटास पाइन्छ ।

बालीविरुवालाई सूक्ष्म तत्व उपलब्ध गराउन अन्य सूक्ष्म तत्वयुक्त रासायनिक मलहरु पनि बजारमा पाइन्छन् । जस्तै: एमोनियम मोलिब्डेट ५२ प्रतिशत मोलिब्डेनम, बोरेक्स ११ प्रतिशत बोरोन, म्याग्निज सल्फेट ३० प्रतिशत म्याग्निज, जिंक सल्फेट २१ प्रतिशत जिंक आदि सूक्ष्म तत्व दिने रासायनिक मलहरु हुन् । हाल बजारमा यी माथि उल्लेख गरिएका १३ वटा पोषकतत्वहरु दिने खालका रासायनिक मलहरु विभिन्न नामबाट उत्पादन गरी विक्री वितरण भइरहेका छन् । माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय र क्षेत्रीय माटो परीक्षण प्रयोगशालाहरुको मलखाद परीक्षण प्रतिवेदनमा केही रासायनिक मलहरुमा तोकिए अनुसारका परिमाणमा तत्वहरु कमी पाइएको छ । तसर्थ रासायनिक मलहरु जथाभावी खरीद नगरी आधिकारिक संस्था र डिलरहरुबाट मात्र खरीद गरी प्रयोग गर्नुपर्दछ ।

कृषि उत्पादनका लागि गुणस्तरीय बीऊ, सिंचाई, उन्नत प्रविधिका साथै गुणस्तरीय रासायनिक मलको आवश्यकता पर्दछ । रासायनिक मलहरुमा विरुवालाई आवश्यक पर्ने पोषकतत्वहरु सजिलै उपलब्ध हुने हुँदा रासायनिक मलको प्रयोग जथाभावी नगरी वैज्ञानिकले गरेका सिफारिसमा समुचित प्रयोग गर्नुपर्दछ । रासायनिक मलको जथाभावी प्रयोग गरेमा विभिन्न नकारात्मक प्रभाव समेत पर्दछ । रासायनिक मलको जथाभावी प्रयोगबाट निम्न अनुसारका प्रभाव पर्दछन् ।

(१) माटोलाई अम्लीय बनाउँछ (२) जमिनमुनिको पानीलाई विषालु बनाउँछ (३) बोटविरुवालाई जलाउँछ (४) आर्थिक नोक्सानी हुन्छ (५) माटोमा भएको फस्फोरस विरुवालाई उपलब्ध हुँदैन (६) माटोमा सूक्ष्म जीवाणुको क्रियाकलाप घटाउँछ (७) माटोमा हावापानीको सञ्चारमा कमी आउँछ (८) माटोको पानी धारण गर्ने क्षमता क्षीण हुन्छ (९) माटोको उर्वराशक्तिलाई दिगो बनाउँदैन ।

रासायनिक मलको नकारात्मक प्रभावलाई न्यून गर्ने निम्न उपायहरु अवलम्बन गर्नुपर्दछ ।

(१) रासायनिक मलको प्रयोग जथाभावी नगरी सिफारिसको मात्रा र समुचित प्रयोग गर्ने (२) रासायनिक मलको अनुपातमा गुणस्तरीय प्रांगारिक मल पनि प्रयोग गर्ने (३) कृषि चुनको प्रयोग गरी अम्लीय माटोलाई सुधार गर्ने (४) एकै प्रकारको पोषकतत्व दिने रासायनिक मल प्रयोग नगरी सबै खालको पोषकतत्व दिने मलहरु प्रयोग गर्ने (५) रासायनिक मलको प्रयोगमा सिंचाईको अनिवार्य व्यवस्था मिलाउने (६) माटोलाई बग्नबाट बचाई गह्रा बनाएर खेती गर्ने (७) सम्भव भएमा खेतबारीमा वर्षाको धमिलो भेल पानी

पठाउने (८) गाउँघरमा पाइने गुणस्तरीय कम्पोष्ट मलको प्रयोगमा जोड दिने (९) माटोलाई दिगो र रासायनिक मलको नकारात्मक प्रभाव कम गर्न माटोमा प्रांगारिक पदार्थको जगेर्ना गर्ने ।

रासायनिक मलको प्रयोगबाट नकारात्मक प्रभाव परे पनि समग्ररूपमा हेर्दा रासायनिक मलको समुचित प्रयोग आजको आवश्यकता हो किनभने खाने मुखहरु बढ्दैछन् । खेती गर्ने जग्गाको क्षेत्रफल घट्दो छ । कृषि नीति २०६१ ले अवलम्बन गरेको निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई व्यावसायिक एवं प्रतिस्पर्धात्मक कृषि प्रणालीमा रुपान्तर गरी दिगो कृषि विकासको माध्यमबाट जीवनस्तरमा सुधार ल्याउनु कृषि क्षेत्रको दीर्घकालीन दृष्टिकोणलाई सफल पार्न उन्नत बीऊ, सिंचाई, प्रविधि र गुणस्तरीय मलखाद प्रयोग गर्नुपर्दछ ।

११.१० कृषि चुन कारखाना स्थापनाको लागि अनुदान कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७२

पृष्ठभूमि:

माटोको उर्वराशक्तिलाई दिगो रुपमा कायम राखी कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि गर्ने कार्यका लागि माटो परीक्षण तथा सोही बमोजिमको उर्वराशक्ति व्यवस्थापन जरुरी हुन्छ । अम्लिय प्रकृतिको पैतृक पदार्थ, असन्तुलित रासायनिक मलखादको प्रयोग तथा माटोमा प्राङ्गारिक पदार्थको प्रयोगमा कमीका कारण नेपालको माटोमा अम्लियपनाको समस्या बढ्दो अवस्थामा छ । माटो परीक्षण प्रयोगशालाहरुले माटोको उर्वराशक्ति परीक्षण पश्चात अम्लिय माटो सुधारको लागि कृषि चुनको सिफारिस गर्ने गरेको भएता पनि आवश्यक मात्रामा कृषि चुन उपलब्ध हुन नसक्दा कृषकले समस्या भोग्नु परिरहेको छ ।

नेपालको माटोको पैत्रिक पदार्थ नै अम्लिय प्रकृतिको भएकोले कृषि चुन नेपालको माटोमा निरन्तर अवश्यक पर्ने मात्र नभै असन्तुलित रासायनिक मलको प्रयोगको कारण अन्य जमिनको माटो समेत दिनानुदिन अम्लिय हुँदै गएको पाइन्छ । अम्लिय माटोमा कृषि चुन मात्र प्रयोग गर्दा मात्र समेत १५ देखि २० प्रतिशतले उत्पादनमा बृद्धि हुने अनुसन्धानबाट प्रमाणित भैसकेको छ । यसर्थ नेपालमा कृषि चुन कारखाना स्थापनाको अनिवार्यता महशुस गरिएको छ ।

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयको आ. ब. २०६१।७० को प्रयोगशाला नतिजा अनुसार नेपालको करिब ६९ प्रतिशत माटो अम्लिय प्रकारको भएको र यसै माटोलाई मात्र अनुमान गर्ने हो भने पनि करिब ५० प्रतिशत माटो कृषि चुनको प्रयोग बिना सुधार गर्न सकिँदैन । यहि ५० प्रतिशत माटो मात्र सुधार गर्दा समेत प्रति वर्ष ५ लाख मे. टन कृषि चुन अवश्यक पर्दछ ।

विगतमा नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेको कृषि चुन उद्योग बन्द हुनु लगायतका कारण बाट कृषि चुन उपलब्धता हुन नसक्नुकै कारण माटो परीक्षण प्रतिवेदनहरुको प्रभावकारी उपयोगमा समेत कम आएको यथार्थतालाई मध्य नजर गरी नीजि क्षेत्रका उद्यमीहरु बाट नेपालमा कृषि चुन कारखाना स्थापनाको आवश्यकता महशुस भई नीजि क्षेत्रबाट कृषि

चुन कारखाना स्थापनाका लागि नेपाल सरकारबाट प्रदान गरिने अनुदान रकम व्यवस्थित रूपमा प्रवाह गरी उद्यमीहरुको मनोबल बृद्धि गर्न र सरकारी अनुदानको अधिकतम सदुपयोग गरी स्थापित उद्योगहरु फस्टाउन सक्ने वातावरण तयार गर्न कृषि विकास मन्त्रालयले 'कृषि चुन कारखाना स्थापनाको लागि अनुदान कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७२' स्विकृत गरि लागु गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम 'कृषि चुन कारखाना स्थापनाको लागि अनुदान कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७२' रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि स्विकृत भएको मिति बाट लागु हुनेछ ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

(क) 'उद्यमी' भन्नाले यस कार्यविधि अनुरूप नेपाल सरकारबाट कृषि चुन कारखाना स्थापनाका लागि आवेदन दिने निजी कम्पनी वा कृषक समूह वा सहकारी संस्था वा फार्म वा गैरसरकारी संस्था सम्झनु पर्दछ ।

(ख) 'प्रस्ताव' भन्नाले उद्यमीले कृषि चुन कारखाना स्थापनाका लागि अनुदान पाउन पेश गरेको आवेदनको विवरण सम्झनु पर्दछ ।

(ग) 'अनुदान' भन्नाले यस कार्यविधि अनुरूप कृषि चुन कारखाना निर्माण गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्याउन उपलब्ध गराईने नगद अनुदान रकम सम्झनु पर्दछ ।

(घ) 'मन्त्रालय' भन्नाले कृषि विकास मन्त्रालय भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) 'विभाग' भन्नाले कृषि विभाग भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

(च) 'निर्देशनालय' भन्नाले माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

(छ) 'गैर सरकारी संस्था' भन्नाले संस्था दर्ता ऐन अनुरूप संबन्धित कार्यालयमा दर्ता भएको संस्था सम्झनु पर्दछ ।

(ज) 'सहकारी संस्था' भन्नाले सहकारी ऐन तथा नियमावली बमोजिम सम्बन्धित कार्यालयमा दर्ता भएको सहकारी संस्था वा संघ सम्झनु पर्दछ ।

(झ) 'निजी कम्पनी' भन्नाले निजी क्षेत्रका व्यवसायीबाट कम्पनी रजिस्टारको कार्यालय दर्ता भएको कम्पनी भन्ने बुझ्नु पर्दछ । यस शब्दले घरेलु तथा साना उद्योग विभागमा दर्ता भएको उद्योग समेत लाई जनाउँदछ ।

(ञ) 'फार्म' भन्नाले प्रचलित ऐन बमोजिम सम्बन्धित निकायमा दर्ता भै कृषि सम्बन्धि व्यवसायिक कारोबार गरिरहेको निजी क्षेत्रको व्यवसायिक फर्मलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ट) 'मूल्याङ्कन समिति' भन्नाले परिच्छेद २ को दफा ६ (१) अनुसार गठित समिति सम्झनुपर्दछ ।

(ठ) 'निर्देशन समिति' भन्नाले परिच्छेद २ को दफा ७ (१) अनुसार गठित समिति सम्झनु पर्दछ ।

(ड) 'कारखाना' भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम स्थापना हुने अथवा भएको कृषि चुन उत्पादन कारखानालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ढ) 'कृषि चुन' भन्नाले माटोको अम्लियपना सुधारका लागि प्रयोग गरिने नेपाल गुणस्तर तथा नाप तौल विभागबाट तयार कृषि चुनको न्यूनतम गुणस्तर भएको बस्तुलाई सम्झनु पर्दछ ।

३. **कार्यविधिको उद्देश्य:** यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(क) उत्पादित कृषि चुनको प्रयोगबाट गरि कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा बृद्धि ल्याई खाद्य सुरक्षामा टेवा पुर्याउने ।

(ख) कृषि चुन कारखाना स्थापनाका लागि नेपाल सरकारबाट प्रदान गरिने अनुदान व्यवस्थित रूपमा प्रवाह गरी उद्यमीहरुको मनोबल बृद्धि गर्ने ।

अनुदान कार्यक्रम

४. कारखाना स्थापना गर्ने संस्था तथा निजी फर्मलाई अनुदान उपलब्ध गराउने आधार:

- (क) कारखाना स्थापना गर्ने संस्था तथा निजी फर्म प्रचलित ऐन बमोजिम सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको हुनु पर्नेछ ।
- (ख) संस्थाको हकमा वार्षिक साधारणसभाबाट निर्णय गरी वा वार्षिक साधारण सभाबाट अनुमोदन गराउने गरी कार्य समितिको बैठकले कारखाना स्थापना गर्ने निर्णय गरेको हुनु पर्नेछ ।
- सम्झौता गर्दाको बखतसम्म अनुमोदन नभएमा प्रस्ताव अमान्य हुनेछ ।
- (ग) प्रस्तावक संस्था वा फर्मले प्रस्तावित कारखाना स्थापना र सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा प्राविधिक, वित्तीय र बजार तथा बातावरण (IEE) सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययनको आधारमा तयार गरिएको प्रस्ताव पेश गरेको हुनुपर्नेछ ।
- (घ) प्रस्तावित कारखाना स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक पूर्वाधार जस्तै सडक, विद्युत, पानी, भवनको व्यवस्था भएको लाई ग्राहता दिइनेछ ।
- (ङ) कारखानाले प्रयोग गर्ने कच्चा पदार्थको कम्तिमा ६० प्रतिशत नेपाली कच्चा पदार्थ हुनुपर्नेछ ।
- (च) प्रस्तावित कारखानाले अदक्ष श्रमिकको हकमा शत प्रतिशत स्वदेशी श्रमिक प्रयोग गर्न पर्नेछ ।
- (छ) संस्था वा फर्मसँग कम्तिमा कृषि चुन कारखाना स्थापना गर्न माग गरिएको अनुदान रकम जति भौतिक सम्पत्ति वा नगद बैंक मौज्जात रहेको हुनुपर्नेछ ।
- (ज) सरकारको तर्फबाट कारखानामा प्रयोग हुने मेशिनरी उपकरणको कुल लागत को ५० प्रतिशत वा बढीमा अधिकतम एक करोड ने.रु. ननाघ्ने रकम मात्र अनुदान उपलब्ध हुन सक्ने भएको हुँदा अन्य सम्पूर्ण चालु तथा पुँजिगत खर्च सम्बन्धित संस्था वा फर्म आफैले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
- (झ) एक वा एक भन्दा बढी संस्थाहरु मिलेर कारखाना स्थापना एवं संचालन गर्न सक्नेछन । एक भन्दा बढी संस्थाहरु मिलेर कारखाना स्थापना एवं संचालन गर्ने भएमा संबन्धित संस्थाको संचालक समितिको निर्णय र उनीहरु बीचको करारनामा पेश भएको हुनु पर्नेछ ।
- (ञ) एक संस्था वा फर्मले एक भन्दा बढि प्रस्ताव पेश गर्न पाइने छैन । एक भन्दा बढि प्रस्ताव पेश गरेको पाईएमा बढि अनुदान माग गरिएको प्रस्तावलाई स्वतः रद्द गरिनेछ ।
- (ट) अनुदान प्राप्त गर्न प्रस्ताव पेश गर्न चाहने संस्था वा फर्मले सम्बन्धित जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको सिफारिस तथा सम्बन्धित निकायको अनुमति साथ मुल्यांकन समितिको सचिवालय, माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, हरिहरभवनमा प्रस्ताव दर्ता गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (ठ) ग्रामिण तथा दुर्गम क्षेत्रमा स्थापना गरिने कारखानाको लागि प्राप्त हुने प्रस्तावलाई अनुदान उपलब्ध गराउन प्राथमिकता दिइनेछ ।

५. अनुदान वितरणको लागि संस्था तथा फर्म छनौट एवं अनुदान उपलब्ध गराउने विधि:

- (क) यस कार्यविधि अनुसार प्रदान गरिने अनुदानको उपयोग गरी कारखाना स्थापना गर्न चाहने उपयुक्त संस्था तथा फर्मबाट प्रस्ताव पेश गर्नको लागि राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा अनुदान उपलब्ध गराइने आधार एवं प्रस्तावको ढाँचा उल्लेख गरी ३० दिनको सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिने छ ।
- (ख) बुँदा ५ (क) अनुसार प्राप्त प्रस्तावहरु अनुशुचि १ बमोजिमका प्रस्तावना मूल्याङ्कनका आधारहरु र मूल्याङ्कनको अंक विभाजन अनुरूप मुल्यांकन समितिले प्रस्तावना मूल्याङ्कन गर्ने छ ।
- (ग) मुल्यांकन समितिले बुँदा ५ (ख) अनुसार मूल्याङ्कनको आधारमा सबैभन्दा बढि अंक प्राप्त गर्ने प्रस्तावकलाई अनुदानको लागि सिफारिस गरी स्विकृतिको लागि निर्देशन समितिमा पेश गर्नेछ ।
- (घ) निर्देशन समितिले मुल्यांकन समितिको सिफारिस उपर आवश्यक निर्णय लिई अनुदान स्विकृत गर्नेछ । सोहि

बमोजिम आर्थिक वर्षमा विनियोजित बजेट रकमबाट अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।

(ड) निर्धारित प्रदान गरिने संस्था वा फर्म छनौट भएको सूचना गरी १ महिना भित्रमा सम्झौता तथा कार्यादेश प्रदान गरिने छ ।

(च) निधनित समय सम्म पनि छनौट भएको संस्था वा फर्मले सम्झौता गर्न नआएमा मूल्याङ्कनका आधारमा त्यसपछिको स्थान हासिल गर्नेलाई अनुदान दिन सकिने छ ।

६. निर्देशन समितिको गठन र काम कर्तव्य तथा अधिकार:

(१) गठन विधि:

कारखाना स्थापना गर्न संस्था वा फर्मको छनौट तथा अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्थालाई कार्यान्वयन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि कृषि विकास मन्त्रालय अन्तर्गत देहाय बमोजिमको 'निर्देशन समिति' गठन गरिने छ ।

(क) महानिर्देशक,	कृषि विभाग	- अध्यक्ष
(ख) कार्यक्रम निर्देशक,	बालि विकास निर्देशनालय	- सदस्य
(ग) कार्यक्रम निर्देशक,	कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय	- सदस्य
(घ) अधिकृत प्रतिनिधि,	नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ कृषि उद्यम केन्द्र	- सदस्य
(ड) अधिकृत प्रतिनिधि,	खानि तथा भुगर्भ विभाग	- सदस्य
(च) कार्यक्रम निर्देशक,	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय	- सदस्य सचिव

समितिले आवश्यक परेमा सम्बन्धित विषयको विज्ञ दुई जनासम्म आमन्त्रण गर्न सक्ने छ ।

निर्देशन समितिले सचिवालय माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, कृषि विभागमा रहने छ ।

(२) काम, कर्तव्य र अधिकार

(१) अनुशुचि १ मा उल्लेखित मुल्यांकनका आधारहरु समेट्ने गरी मुल्यांकन समितिले तयार गरेको अंक विभाजन सहितको मूल्याङ्कन फारम र प्राप्तांक स्वीकृत गर्ने ।

(२) संस्था तथा फर्महरुबाट प्राप्त प्रस्तावहरुको मूल्याङ्कन गरी अनुदान उपलब्ध गराउन मल अनुदान प्राविधिक उपसमितिबाट शिफारिस भइ आएका प्रस्तावहरु स्विकृत गरि सो को जानकारी मुल्यांकन समिति को सचिवालयलाई गराउने ।

(३) मातहतको मुल्यांकन समिति लाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्ने ।

(४) कृषि चुनका सम्बन्धमा नीतिगत व्यवस्था, पूर्वाधार विकास तथा अन्य रणनीति र कार्यक्रम बारे नेपाल सरकारलाई पृष्ठपोषण गर्ने ।

(५) निर्देशन समिति र मुल्यांकन समितिको लागि आवश्यकता अनुसार लजिष्टिक खर्च निर्धारण गर्ने ।

७. मुल्यांकन समितिको गठन र काम कर्तव्य तथा अधिकार:

(१) गठन विधि:

बुँदा ६ (१) अनुसार गठित अनुदान निर्देशन समितिको काममा सहयोग पु-याउन देहाय बमोजिमको मुल्यांकन समिति गठन गरिने छ ।

(क) कार्यक्रम निर्देशक	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय	- संयोजक
(ख) बरिष्ठ कृषि अर्थ विज्ञ	कृषि विभाग	- सदस्य
(ग) बरिष्ठ कृषि ईन्जिनियर	कृषि ईन्जिनियरिङ्ग निर्देशनालय	- सदस्य
(घ) कानुन अधिकृत	कृषि विभाग	- सदस्य
(ड) लेखा अधिकृत	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय	- सदस्य
(च) बरिष्ठ माटो विज्ञ	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय	- सदस्य सचिव

समितिले आवश्यक परेमा सम्बन्धित विषयको बिज्ञ दुई जना आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

मुल्यांकन समितिको सचिवालय माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, कृषि विभागमा रहनेछ ।

(२) काम, कर्तव्य र अधिकार

(१) यस कार्यविधि अनुसार प्रदान गरिने अनुदानको उपयोग गरि कारखाना स्थापना गर्न उपयुक्त संस्था तथा फर्म छनौट गर्न राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा छनौटका आधार र अनुदान रकम दिने विधि उल्लेख गरी समितिको सचिवालय मार्फत ३० दिनको सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरि रितपूर्वक प्राप्त प्रस्ताव दर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

(२) मूल्याङ्कन फारमको आधारमा प्राप्त प्रस्तावहरूको मूल्याङ्कन गरि योग्यताक्रम निर्धारण गर्ने ।

(३) निर्धारित योग्यताक्रम बमोजिमको प्रस्ताव स्विकृतिका लागि निर्देशन समितिमा पेश गर्ने ।

(४) स्विकृत भएका प्रस्तावहरूको सूचि समितिको सचिवालयमा प्रकाशित गरि सम्बन्धित संस्था वा फर्मलाई छनौटको नतिजाबारे जानकारी गराउने व्यवस्था गर्ने ।

(५) यस कार्यविधि अनुरूप सम्पादन हुने सम्पूर्ण गतिविधिहरूको अभिलेख समितिको सचिवालयमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।

(६) निर्देशन समितिबाट प्राप्त निर्देशनको कार्यान्वयनमा सहजिकरण गर्ने ।

परिच्छेद-३

अनुदान प्रवाह

८. अनुदान रकम प्रवाह विधि

(१) स्विकृत प्रस्तावका प्रस्तावक संस्था तथा फर्महरूलाई मुल्यांकन समितिको सचिवालय मार्फत अनुदान रकमको भुक्तानी दिइने छ ।

(२) अनुदान पाउने संस्था तथा फर्मले स्वदेशमै निर्मित मेशिनरी तथा उपकरण खरिद गर्ने भएमा मेशिन, उपकरण खरीदको विल भर्पाइ लगायतको प्रमाण र सम्बन्धित जिल्ला कृषि विकास कार्यालय प्रमुख वा निजले तोकेको अधिकृतस्तरको कर्मचारीको निरीक्षण भ्रमणबाट मेशीनरी तथा उपकरण सम्बन्धित स्थलमा पुगीसकेको भन्ने प्रतिवेदन तथा सम्बन्धित विषयको विशेषज्ञ (रजिष्टर मेकानिकल ईन्जनीयर) बाट अनुगमन प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि सोको आधारमा निर्धारित अनुदान रकमको ५० प्रतिशत रकम पहिलो किस्ता स्वरूप उपलब्ध गराइने छ ।

(३) बुँदा ८ (२) बमोजिम मेशिनरी तथा उपकरण खरिद गर्ने संस्था वा फर्मले कृषि चुन कारखानाको लागि खरिद गरेको मेशीनरी तथा उपकरण जडान गरिसकेपछि बाँकी रकम भुक्तानी दिइने छ । यसको लागि मेशीनरी तथा उपकरण जडान भएको भन्ने सम्बन्धमा सम्बन्धित विषयको विशेषज्ञ (रजिष्टर मेकानिकल ईन्जनीयर) बाट निरीक्षण प्रतिवेदन संलग्न हुनु पर्नेछ ।

(४) प्रतित पत्र (Letter of Credit) मार्फत मेशिनरी तथा उपकरण खरिद गरिने अवस्थामा सम्बन्धित संस्था वा फर्मले मेशिनरी तथा उपकरण आयात गर्न प्रतितपत्र खोल्नको लागि बैंक ग्यारेण्टको आधारमा स्वीकृत अनुदान रकमको २० प्रतिशत रकम सोभै बैंकलाई भुक्तानी उपलब्ध गराइने छ । पचास प्रतिशत रकमको भुक्तानी मेशिनरी उपकरण कारखाना स्थलमा पुगेको बारे जिल्ला कृषि विकास कार्यालयबाट प्रमाणित भए पछि दिइने छ । अन्तिम ३० प्रतिशत रकमको भुक्तानी प्राप्त गर्नको लागि मेशीन, उपकरण जडान भइ सन्तोषजनक रुपमा सन्चालन भएको बारे सम्बन्धित विषयको विशेषज्ञ (रजिष्टर मेकानिकल ईन्जनीयर) बाट निरीक्षण प्रतिवेदन संलग्न हुनु पर्ने छ ।

९. अनुदानका शर्तहरू:

(१) कारखाना स्थापना वा विस्तारमा प्रयोग हुने गरि खरिद गरिएको मेशीनरी तथा उपकरण कारखानामा कृषि चुन उत्पादन गर्ने प्रयोजन बाहेक अन्य प्रयोजनमा लगाउन पाइने छैन ।

(२) अनुदान रकम बाट खरिद गरि कारखानामा प्रयोग गरिएका मेशीनरी तथा उपकरण निर्देशन समितिको अनुमति बिना बेच विखन गर्न पाइने छैन । समितिले उपयुक्त ठानेमा त्यस्ता मेशीनरी तथा उपकरण कारखाना स्थापना गर्न चाहने अन्य संस्था तथा फर्मलाई विक्रि गर्न अनुमति दिन सक्ने छ ।

(३) कारखानामा कृषि चुन उत्पादन गर्ने अनुदान पाएका संस्था वा फर्मलाई कारखाना नियमित सञ्चालन गर्न कृषि विकास मन्त्रालय , कृषि विभाग वा सहकारी विभागले निर्देशन दिन सक्नेछ र उक्त निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित संस्था वा फर्मको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) अनुदान प्राप्त गर्ने संस्था वा फर्मको कारखाना अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने क्रममा कृषि विकास मन्त्रालय अन्तर्गतका अधिकृतहरूलाई सहयोग गर्नु सम्बन्धित संस्था वा फर्मको कर्तव्य हुने छ ।

(५) यस कार्यविधि बमोजिम अनुदान प्राप्त गर्ने कारखानाबाट उत्पादन हुने कृषि चुनको मुल्य अनुदान नपाएका अन्य कारखानाहरूको तुलनामा कम हुनु पर्नेछ ।

(६) प्रस्ताव पेश गरे बमोजिमको उत्पादन प्रत्येक वर्ष अनिवार्यरूपमा गर्नुपर्नेछ र उत्पादन तथा खपतको वार्षिक प्रगति विवरण निर्देशनालयमा नियमित पेश गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-४

बिबिध

१०. अनुगमन व्यवस्था

(१) यस कार्यविधि अनुसार स्थापित कारखानाको अनुगमन तथा निरीक्षणको मुख्य जिम्मेवारी कृषि विभागको हुने छ ।

(२) अनुदान पाउने संस्था वा फर्महरूबाट उत्पादन हुने कृषि चुनको गुणस्तर नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिमको हुनु पर्नेछ । सोको अनुगमनको व्यवस्था निर्देशनालयले मिलाउने छ ।

(३) आवश्यकता अनुसार कृषि विकास मन्त्रालय ले अनुगमन निरीक्षण गरी निर्देशन दिन सक्नेछ ।

११. विविध

(१) यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा केहि बाधा व्यवधान आइपरेमा वा दुविधा उत्पन्न भएमा सो को छिनोफानो कृषि विकास मन्त्रालयले गर्ने छ ।

(२) कारखाना स्थापना गर्ने संस्था वा फर्मलाई अनुदान उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएका विषय वा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सो सम्बन्धि नियमावली, २०६४ संग बाझिएका विषयहरु सोहि ऐन तथा नियमावली अनुसार हुनेछन् ।

अनुशुचि-१

प्रस्तावना मुल्यांकनका आधारहरु

१.	सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा	पुर्णांक १०
क)	विस्तृत रुपमा कारखाना तथा आयोजनास्थलको नक्शा, विभिन्न प्रयोजनको लागि आवश्यक तथा उपलब्ध जग्गाको क्षेत्रफल, उत्पादन परिमाण, कारखाना स्थापना तथा उत्पादन शुरु गर्ने समय, विभिन्न कामको लागि लागत अनुमान, आवश्यक तथा उपलब्ध जनशक्ति, उत्पादन परिमाण बजार व्यवस्थापन तथा लाभ लागत अनुमान आदि) भएको	१०
ख)	सारांश मात्र प्रस्तुत	५
२.	जग्गाको उपलब्धता	१०
क)	आफ्नै भएको	१०
ख)	भाडामा लिएर संचालन गर्ने (सम्झौता भएको)	६

१.	सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा	पुर्णांक १०
३.	कम्पनीको किसिम (स्वामित्व)	१०
क)	लिमिटेड कम्पनी (सरकारी शेयर नभएको)	१०
ख)	साभेदारी फर्म	८
ग)	नीजि फर्म	६
घ)	अन्य	५
४.	कच्चा पदार्थको व्यवस्थापन	१०
क)	आफ्नै उत्पादन	१०
ख)	स्थानीय स्तरमा खरिद व्यवस्थापन	९
ग)	स्थानीय उत्पादन तथा आयात समेत	८
५.	पुर्वाधारको व्यवस्था	१०
क)	कालोपत्रेग्राभेल सडक, विद्युत, पानी भएको र भवन निर्माण समेत भैसकेको	१०
ख)	कालोपत्रेग्राभेल सडक, विद्युत, पानी भएको तर भवन निर्माण हुन बाँकी	९
ग)	कच्ची सडक, विद्युत, पानी भएको र भवन निर्माण समेत भैसकेको	८
घ)	कच्ची सडक, विद्युत, पानी भएको र भवन निर्माण हुन बाँकी	७
ङ)	कच्ची सडक र पानी भएको अन्य पुर्वाधार तयार हुन बाँकी	६
६.	प्राविधिकको व्यवस्था	१०
क)	कृषि र जीव विज्ञान/वातावरण विज्ञान विषय लिई स्नातक वा सो भन्दा बढी औपचारिक शिक्षा प्राप्त गरी मलखाद र माटो व्यवस्थापन र उत्पादन सम्बन्धि ५ वर्ष भन्दा बढीको अनुभव प्राप्त	१०
ख)	कृषि र जीव विज्ञान/वातावरण विज्ञान विषय लिई स्नातक वा सो भन्दा बढी औपचारिक शिक्षा प्राप्त	८
ग)	कृषि र जीव विज्ञान विषय लिई प्रमाणपत्र तह सम्मको औपचारिक शिक्षा प्राप्त गरी मलखाद र माटो व्यवस्थापन र उत्पादन सम्बन्धि ५ वर्ष भन्दा बढीको अनुभव प्राप्त वा आधिकारिक संस्थाबाट प्राँगारिक मल उत्पादन सम्बन्धि तीन महिना भन्दा बढीको तालीम प्राप्त गरी मल उत्पादन कार्यमा संलग्न ।	७
घ)	प्रमाणपत्र तह सम्मको औपचारिक शिक्षा प्राप्त गरी मलखाद र माटो व्यवस्थापन र उत्पादन सम्बन्धि ५ वर्ष भन्दा बढीको अनुभव प्राप्त	६
ङ)	कृषि र जीव विज्ञान र वातावरण विज्ञान विषय लिई प्रमाणपत्र तह सम्मको औपचारिक शिक्षा प्राप्त	५
७.	लगानी तथा अनुदान माग	१०
क)	८० प्रतिशत वा सो भन्दा बढी आफ्नो लगानी र २० प्रतिशत वा कम अनुदान तथा ऋण	१०
ख)	६० प्रतिशत वा सो भन्दा बढी आफ्नो लगानी र ४० प्रतिशत वा कम अनुदान तथा ऋण	९
ग)	४० प्रतिशत वा सो भन्दा बढी आफ्नो लगानी र ६० प्रतिशत वा कम अनुदान तथा ऋण	८
घ)	२० प्रतिशत वा सो भन्दा बढी आफ्नो लगानी र ८० प्रतिशत वा कम अनुदान तथा ऋण	५
८.	भौगोलिक अवस्था	१०
क)	काठमाण्डौ उपत्यका, जिल्ला सदरमुकाम र नगरपालिका	६
ख)	काठमाण्डौ उपत्यका, जिल्ला सदरमुकाम र नगरपालिका बाहिरका सार्वजनिक सवारी चल्ने क्षेत्र	७
ग)	काठमाण्डौ उपत्यका, जिल्ला सदरमुकाम र नगरपालिका बाहिरका सार्वजनिक सवारी नचल्ने २० कि.मी. भित्रको क्षेत्र	८

१.	सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा	पुर्णांक १०
घ)	कालोपत्रे वा ग्राभेल सडक भएको सार्वजनिक सवारी साधन नचल्ने काठमाण्डौ उपत्यका, सदरमुकाम वा नगरपालिका बाट २० कि.मी. भन्दा टाढा	९
ङ)	कच्ची सडक भएको काठमाण्डौ उपत्यका, सदरमुकाम वा नगरपालिकाबाट २० कि.मी. भन्दा टाढा	१०
९.	उत्पादन क्षमता मे.टन प्रति वर्ष	१०
क)	कम्तीमा ५०० मे टन	६
ख)	५०९ देखि २००० सम्म	७
ग)	२००९ देखि ५००० सम्म	८
घ)	५००९ देखि १०००० सम्म	९
ङ)	१०००० भन्दा बढी	१०
१०.	उत्पादनको खपत तथा बजार व्यवस्थापन	१०
क)	स्थानीय वा क्षेत्रीय खपत	७
ख)	राष्ट्रियस्तरमा खपत, वितरण	९
ग)	आन्तरिक खपतको साथै निर्यात	१०
	पूर्णाङ्क (जम्मा)	१००

११.११ कृषक समुह/सहकारी मार्फत प्राङ्गारिक मल (भर्मिकम्पोष्ट) उत्पादनका लागि सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७१

पृष्ठभूमि:

नेपाल एक कृषि प्रधान मुलुक भएको परिप्रेक्ष्यमा माटोको उर्वरा शक्ति कायम गरि दिगो कृषि विकास गरि खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर गर्ने कार्य चुनौतिपूर्ण रहेको छ। यस चुनौतिको सामना गर्न विरुवालाई आवश्यक खाद्यतत्व प्रर्याप्त मात्रामा पुर्ति गर्न रसायनिक मलको मात्र प्रयोग गर्दा माटोको संरचना बिग्रने, माटोको अम्लीयपनामा बृद्धि भई क्रमशः माटोको उर्वराशक्तिमा ह्रास आउँदै जाने समस्या रहेको छ। यसको विकल्पको रुपमा गाँउ घरमा उत्पादित प्राङ्गारिक मलको प्रयोगलाई बढावा दिनुपर्ने हुन्छ। प्राङ्गारिक मलको परिमाण र गुणस्तर कायम गर्नु चुनौतिको रुपमा रहेको छ। यसको लागि गुणस्तरीय प्राङ्गारिक मलको उत्पादन र प्रयोगमा कृषक समुह तथा सहकारीलाई उत्प्रेरीत गरी माटोको उर्वराशक्ति दीगो रुपमा कायम राख्ने व्यवस्थाको लागि आ.व. २०७१/७२ को विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रमको वार्षिक कार्यक्रममा कृषक समुह/सहकारी मार्फत प्राङ्गारिक मल (भर्मिकम्पोष्ट) उत्पादनका लागि सहयोग कार्यक्रम तर्जुमा गरी स्वीकृत समेत भएको छ। सो कार्यक्रम संचालनका लागि कृषक समुह/सहकारी मार्फत प्राङ्गारिक मल (भर्मिकम्पोष्ट) उत्पादनका लागि सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७१ तयार गरिएको छ।

परिच्छेद -१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यस कार्यविधिको नाम “कृषक समुह/सहकारी मार्फत प्राङ्गारिक मल (भर्मिकम्पोष्ट) उत्पादनका लागि सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७१” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि कृषि विकास मन्त्रालयबाट स्वीकृती भएको मिति बाट प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा -

(क) “समूह ” भन्नाले सम्बन्धित गाऊ विकास समिति वा जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा दर्तासूचीकृत भएका १२ देखि २५ जना कृषकहरुको समूहलाई सम्झनु पर्छ ।

(ख) “सहकारी” (Cooperative) भन्नाले डिभिजन सहकारी कार्यालयमा आधिकारीक रुपमा दर्ता भएका कृषि सहकारीलाई सम्झनु पर्छ ।

(ग) “निर्देशनालय” भन्नाले माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय सम्झनु पर्छ ।

(घ) “प्राङ्गारिक मल” भन्नाले जैविक वस्तुको विघटनबाट तयार गरिएको मल तथा गड्यौलालाई स्थानीय कुहिने सामाग्री खुवाई उत्पादन भएको मललाई समेत सम्झनु पर्छ ।

(ङ) “भकारी सुधार” भन्नाले गाई वस्तुको गोठमा गहुँत नचुहिने गरि ढलान गरिएको, व्यवस्थित रुपमा गहुँत सँकलन गर्ने ट्यांक निर्माण भएको र भकारीलाई घाम र पानीबाट बचाउन व्यवस्थित छाना तयार गरिएको संरचनालाई सम्झनु पर्छ ।

(च) “क्लस्टर (ऋगिकतभच)” भन्नाले एउटै क्षेत्र भित्र एक वा जोडिएका दुई गाँउ विकास समिति अन्तर्गतको कृषकहरुको समूह सम्झनु पर्छ ।

(छ) “श्रोत व्यक्ति” भन्नाले भर्मिकम्पोष्ट उत्पादन कार्यक्रमका लागि आवश्यक प्राविधिक सल्लाह तथा गड्यौला उपलब्ध गराउने व्यक्तिलाई सम्झनु पर्छ ।

३. **कार्यक्रम संचालनको उद्देश्य :** यस कार्यविधि अनुसार सन्चालित कार्यक्रमको देहाय बमोजिम उद्देश्य हुनेछ -

(क) भर्मिकम्पोष्ट लगायत गुणस्तरिय गोठेमलको उत्पादन तथा प्रयोग अभिवृद्धि गर्ने ।

(ख) रसायनिक मलको प्रयोग न्युनिकरण गरि कृषि वस्तुको उत्पादन लागत घटाउने ।

(ग) असन्तुलीत रसायनीक मलबाट हुने नकारात्मक प्रभावलाई कम गर्दै माटोको उर्वराशक्ति कायम राखी उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि गराउने ।

(घ) दिगो रुपमा उत्पादन बढाई खाद्य सुरक्षामा योगदान पुर्‍याउने ।

परिच्छेद -२

कार्यक्रम संचालन प्रकृया

४. **कार्यक्रम संचालन गरिने जिल्ला छनौट :** नेपाल सरकारको वार्षिक स्विकृत कार्यक्रममा उल्लेख भए बमोजिमका जिल्लामा कार्यक्रम संचालन हुनेछ । आ.व.२०७१/०७२ मा अनुसूचि १ अनुसारका जिल्लाहरुमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५. **कार्यक्रम संचालन गरिने संख्या निर्धारण :** नेपाल सरकारको वार्षिक स्विकृत कार्यक्रममा उल्लेख भए बमोजिमको संख्यामा कार्यक्रम संचालन हुनेछ ।

६. **गाऊ विकास समिति छनौट :** सम्बन्धित जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले सम्भाव्यताको आधारमा जिल्ला विकास समितिको समन्वयमा गाऊ विकास समिति (गा.वि.स.) छनौट गर्नेछ । गा.वि.स छनौट गर्दा एक गा.वि.स.मा कम्तीमा २५ जना कृषक सम्भव भएसम्म एउटै भौगोलिक क्षेत्र (ऋगिकतभच) मा पर्ने गरि छनौट गर्नु गर्नेछ ।

७. **प्रस्ताव आह्वान, छनौट र सम्झौता:**

छनौट भएका गा.वि.स.हरुमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले दफा ६ उल्लेख भए बमोजिमका आधारहरुमा निहितभै कृषक समूहहरु र सहकारीबाट अनुसूची २ बमोजिमको ढाँचामा प्रस्ताव आह्वान गर्नेछ । उक्त प्रस्तावहरु जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको यअर्वा अधिकृतको संयोजकत्वमा गठित ३ सदस्यीय मुल्याङ्कन समितिले छनौट गरी वरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत समक्ष सिफारिस गर्नेछ । प्रस्ताव मूल्यांकन गर्दा स्थानीयस्तरमा श्रोत व्यक्ति उपलब्ध भएको समूह/सहकारीलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ । छनौट भएका समूह/सहकारीहरूसंग जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले सम्झौता गर्नेछ ।

८. **कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया** : कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा देहाय बमोजिमको प्रक्रिया अपनाइने छ-

(क) सम्झौता पश्चात कृषक समूह/सहकारीसंग आवद्ध कृषकले सम्झौता बमोजिम काम गर्नेछ ।

(ख) कार्यक्रम कार्यान्वयन Cluster मा सन्चालन गरिनेछ ।

(ग) एउटा Cluster मा कम्तिमा २५ वटा भूमिबेड सन्चालन गर्ने Cluster लाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

(घ) कृषक समूह/सहकारीका सहभागी सदस्यहरु सँग कम्तिमा ५ वटा गाई भैसी वा २० वटा बाख्रा भएका घरधुरिलाई मात्र अनुदान प्रकृत्यामा समावेश गरिनेछ ।

(ङ) क्लस्टर क्षेत्र (Cluster area) मा कार्यक्रम संचालन गर्न चाहने कृषकको संख्या लक्ष्य भन्दा बढि भएको खण्डमा महिला, दलित, जनजातिलाई प्राथमिकता दिई कृषक समूह/सहकारीले सिफारिस गरे बमोजिमका कृषकहरुलाई समावेश गरिने छ ।

(च) गोठ सुधार, भूमिकम्पोष्ट वेड र भूमिबेडको छाना निर्माण गर्दा र आवश्यक पर्ने गड्यौला खरिद गर्दा देहाय बमोजिमको मापदण्ड अनुसार हुनु पर्नेछ ।

गोठ सुधार गर्दा गोठको आकार - ७ फिट ह १५ फिट

भूमिबेडको आकार - ३ मिटर ह १ मिटर

भूमिबेडको छानाको आकार - ३.५ मिटर ह १.५ मिटर

गड्यौला खरिद संख्या - १००० वटा

९. **सम्पर्क व्यक्ति (Focal Person) तोक्नु पर्ने** : कृषक समूह/सहकारी मार्फत भूमिकम्पोष्ट मल उत्पादन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न र आवश्यक प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउन जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले त्यहाँ कार्यरत एकजना अधिकृत स्तरको कर्मचारीलाई सम्पर्क व्यक्तिको रूपमा तोक्नु पर्ने छ ।

१०. **अनुदान बितरण प्रकृत्या**: अनुदान बितरण प्रकृत्या देहाय बमोजिमको हुनेछ -

(क) सम्झौता बमोजिम काम सम्पन्न भइसकेपछि सम्पर्क व्यक्तिले स्पेशिफिकेशनको मुल्याङ्कन गरि सिफारिसको आधारमा गोठ सुधार तथा भूमिबेड र छाना समेत तयार गरेका र गड्यौला खरिद गरी प्रयोग गरेका समूह तथा सहकारी भित्रका कृषकहरुलाई सम्बन्धित कृषक समूह तथा सहकारी मार्फत जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले प्रति कृषक रु. २५,०००। (अक्षरेपी पच्चिस हजार) अनुदान रकम उपलब्ध गराउने छ ।

(ख) यस अघि नै भकारी सुधार कार्यक्रम संचालन गरी अनुदान लिई सकेका कृषकहरुले भूमिबेड तयार गर्न चाहेमा गोठ सुधार बाहेक भूमिबेड तथा छाना निर्माण र गड्यौला खरिद वापत रु. १४,६०० (अक्षरेपी चौध हजार छ सय मात्र) अनुदान रकम उपलब्ध गराइने छ ।

११. **कार्यक्रमको अनुगमन व्यवस्था** : कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि केन्द्रिय स्तरबाट माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय तथा कृषि विभागबाट, क्षेत्रिय स्तरबाट सम्बन्धित क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला तथा क्षेत्रिय कृषि निर्देशनालयबाट र स्थानिय स्तरमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय तथा कृषि सेवा केन्द्र बाट आवश्यकतानुसार अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरिने छ ।

१२. **निर्देशन दिन सक्ने** : कार्यक्रम कार्यान्वयनको सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार कृषि विकास मन्त्रालयले अनुगमन निरीक्षण गरी निर्देशन दिन सक्नेछ ।

१३. **बाधा अड्काउ फुकाउने** : यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा अस्पष्ट एवं द्विविधा उत्पन्न भएमा कृषि विभागको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ४ सँग सम्बन्धित)

आ.व. २०७१/०७२ मा कार्यक्रम सन्चालन गरिने जिल्ला तथा विनियोजित बजेटको अवस्था

बजेट रु. हजारमा

सि.नं.	जिल्ला	सन्चालन गरिने सख्या	बजेट बाडफाड			कैफियत
			कार्यक्रम सन्चालन खर्च	तालिम	अनुगमन तथा मुल्यांकन	
१	पाल्पा	५०	१२५०	३०	३०	
२	नवलपरासी	५०	१२५०	३०	३०	
३	रुपन्देही	५०	१२५०	३०	३०	
४	ईलाम	५०	१२५०	३०	३०	
५	धनुषा	५०	१२५०	३०	३०	
६	सुर्खेत	५०	१२५०	३०	३०	
७	दाङ	५०	१२५०	३०	३०	
८	डडेल्धुरा	५०	१२५०	३०	३०	
९	बाँके	५०	१२५०	३०	३०	
१०	खोटाङ	५०	१२५०	३०	३०	
११	चितवन	५०	१२५०	३०	३०	
१२	ओखलढुङ्गा	५०	१२५०	३०	३०	
१३	मकवानपुर	५०	१२५०	३०	३०	
१४	सिन्धुली	५०	१२५०	३०	३०	
१५	दोलखा	५०	१२५०	३०	३०	
१६	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, कृषि विभाग				७५०	
१७	क्षे.मा.प.प्र. भुम्का				४०	
१८	क्षे.मा.प.प्र., हेटौँडा				८०	
१९	क्षे.मा.प.प्र., पोखरा				६०	
२०	क्षे.मा.प.प्र., खजुरा				६०	
२१	क्षे.मा.प.प्र., सुन्दरपुर				४०	
२२	मा.प.प्र.सुरंगा				२०	
जम्मा		७५०	१८७५०	४५०	१५००	

अनुसूची -२

(दफा ७ सँग सम्बन्धित)

कृषक समूह/सहकारीले प्राङ्गारिक (भर्मिकम्पोष्ट) मल उत्पादन गर्न प्रस्तावको ढाँचा

१. कृषक समूह/सहकारीको नाम:

२. ठेगाना:

३. दर्ता नम्बर र दर्ता मिति :

४. समूह/सहकारीको स्थाई संरचनाको विवरण :
५. समूह/सहकारीमा आवद्ध कृषक सख्या:
६. प्राङ्गारिक मल (भर्मिकम्पोष्ट) उत्पादन गर्न चाहने सदस्यहरुको सख्या:
७. स्थानीय श्रोत व्यक्तिको उपलब्धता (भए/नभएको) :
८. कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने सदस्यहरुको विवरण:

सि. नं.	कृषकको नाम	ठेगाना	जमीन सम्बन्धि बिबरण		पशु चौपाया सख्या	कार्यक्रममा सहभागिता		दस्तखत
			खेत	पाखो		गोठ सुधार सहित भर्मिकम्पोष्ट	भर्मिकम्पोष्ट मात्र	
१								
२								
३								
४								
५								
६								
७								
८								
९								
१०								
११								
१२								
१३								
१४								
१५								
१६								
१७								
१८								
१९								
२०								
२१								
२२								
२३								
२४								
२५								

समूह/सहकारीको अध्यक्षको नाम:

दस्तखत:

मिति: समूह/सहकारीको छाप :

९. प्रस्ताव पेश गर्दा आवश्यक कागजातहरु :

समुह/सहकारीको बैठकको निर्णय सहितको प्रतिबद्धपत्र

समुह/सहकारी दर्ता प्रमाणपत्र

गा.वि.स. वा गा.वि.स भित्र रहेको कृषि बन तथा बातावरण समितिको सिफारिस

नजिकको कृषि/पशु सेवाकेन्द्रको सिफारिस

स्थानीयस्तरमा श्रोत व्यक्ति भएमा निजको सिफारिस

११.१२ निजि क्षेत्रबाट सन्चालन गरिने माटो परिक्षण शिबिर सन्चालन नम्स (प्रस्तावित)

पृष्ठभूमि

माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयबाट आ.ब. २०७०/२०७१ र २०७१/७२ गरि ३२ जना स्थानिय तहका निजि क्षेत्र बाट माटो परिक्षण गर्न सक्ने जनशक्ति तयार भएको छ । आ.ब. २०७०/२०७१ को वार्षिक स्विकृत कार्यक्रम अनुसार ७५ वटा माटो शिबिर निजि क्षेत्रका तालिम प्राप्त व्यतिबाट सन्चालन गरिने कार्यक्रम अनुसार हाल सन्चालन भैरहेको छ । आगामी वर्षहरूमा पनि निजि क्षेत्रका तालीम प्राप्त जनशक्ति परिचालन गरी माटो परीक्षाण कार्यक्रमलाई व्यापक बनाउन आवश्यक भएको हुँदा यो नर्मस तयार गरिएको छ । माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय र मातहतका प्रयोगशालाहरूका अलावा जि.कृ.वि.का.र नगरपालिका र गा.वि.स. तथा अन्य गैह्र सरकारी संस्थाहरूबाट निजिक्षेत्रका जनशक्ति परिचालन गरी संचालन गरिने शिबिर कार्यक्रम संचालनमा पनि यो नर्मस प्रयोग गर्न सकिने छ ।

निजि स्तरमा माटो परिक्षण शिबिर सन्चालन खर्च अनुमान (१०० नमुनाको लागि)

सि.न.	आवश्यक सामाग्रीहरु	रसायनहरु	परिमाण	दर	जम्मा खर्च
१	नाईट्रोजन रिएजेन्ट		२० ग्राम	२०	४००
		सल्फुरिक एसिड	५०० मि.लि	१	५००
२	फस्फोरस रिएजेन्ट	एमोनिएम मोलिब्डेट	१५ ग्राम	३०	४५०
		हाईड्रोक्लोरीक एसिड	३०० मि.लि	१	३००
३	पोटासियम रिएजेन्ट १	ग्लासिएल एसिटिक एसिड	१० मि.लि	१५	१५०
		सोडियम नाईट्राईट	३० ग्राम	१०	३००
		कोबाल्ट नाईट्रेट	१० ग्राम	५०	५००
४	पोटासियम रिएजेन्ट २	मिथानोल	२०० मि.लि	२	४००
		आईसो प्रोपानोल	२०० मि.लि	२	४००
५	टिन मेटल		२०० वटा	१	२००
६	निस्सारण भोल	ग्लासिएल एसिटिक एसिड	२० मि.लि	१५	३००
		सोडिएम एसिटेट	१०० ग्राम	५	५००
७	डिस्टिल वाटर		१० लिटर	२००	२००
८	फिल्टर पेपर वाटमेन १		१ प्याकेट	२०००	२०००
९	ब्यानर तथा प्रचार प्रसार		एकमुष्ट	६००	६००
१०	सिफारिस प्रतिवेदन तथा स्टेशनरि		एकमुष्ट	५००	५००

सि.न.	आवश्यक सामाग्रीहरु	रसायनहरु	परिमाण	दर	जम्मा खर्च
११	जनशक्ति खर्च रिजेन्ट तयारि समेत		६ जना २ जवान ३ दिनको लागि	५००	३०००
१२	यातायात खर्च		एकमुष्ट	५००	५००
१३	व्यवस्थापन खर्च		एकमुष्ट		११५०
जम्मा					१२३५०

११.१३ प्राङ्गारिक मल अनुदान (जिल्लास्तर) कार्यविधि, २०७२

(नेपाल सरकार मा.मन्त्रीस्तरबाट मिति २०७२।०२।०५ मा स्वीकृत)

प्रस्तावना:

प्राङ्गारिक कृषिलाई प्रवर्धन गर्ने उद्देश्य अनुरूप आ.व.२०६८/६९ देखि स्वदेशमा उत्पादित प्राङ्गारिक मलमा कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेड मार्फत कृषि विकास मन्त्रालयबाट अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यक्रम सञ्चालित छ। कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेडबाट प्राङ्गारिक मल अनुदानमा विक्री वितरणको अवस्था दृष्टिगत गर्दा अपेक्षाकृत रुपमा कृषकस्तरमा विक्रीवितरण हुन नसकेको तथा विभिन्न प्रकारका प्राङ्गारिक मलहरुको लागत मूल्य फरक हुने हुँदा प्राङ्गारिक मल उत्पादकहरुले अनुदानको कार्यक्रममा समान रुपमा सहभागी हुन नपाएको समेत देखिएको छ। अतः स्थानीयस्तरमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरु मार्फत प्राङ्गारिक मल अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिएको खण्डमा कृषकहरुको माग बमोजिम गुणस्तरीय प्राङ्गारिक मलको विक्री वितरण हुने, यथार्थ विक्रीको आधारमा अनुदान प्रवाह भई सरकारी अनुदानको अधिकतम सदुपयोग हुने एवम् स्थानीयस्तरमा सञ्चालित प्राङ्गारिक मल उद्योगहरु समेत फस्टाउन सक्ने महशुस गरी कृषि विकास मन्त्रालयले यो कार्यविधि बनाई लागू गरेको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम “प्राङ्गारिक मल अनुदान (जिल्लास्तर) कार्यविधि, २०७२” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) “निर्देशिका” भन्नाले “प्राङ्गारिक मल अनुदान निर्देशिका, २०६८ (संशोधन सहित)” भन्ने संभन्नु पर्दछ।

(ख) “मल वा प्राङ्गारिक मल” भन्नाले नेपालमा उत्पादन भई प्राङ्गारिक तथा जैविक मल नियमन कार्यविधि २०६८ (संशोधन सहित) अनुरूप दर्ता भएको प्राङ्गारिक मल संभन्नु पर्दछ।

(ग) “समिति” भन्नाले मल आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थापन समिति संभन्नु पर्दछ।

(घ) “मन्त्रालय” भन्नाले कृषि विकास मन्त्रालय संभन्नु पर्दछ।

(ङ) “कार्यालय” भन्नाले जिल्ला कृषि विकास कार्यालय संभन्नु पर्दछ।

(च) “उद्योग वा उत्पादक” भन्नाले प्राङ्गारिक तथा जैविक मल नियमन कार्यविधि, २०६८ (संशोधन सहित) अनुरूप

दर्ता भएको प्राङ्गारिक मल उद्योग भन्ने संझनु पर्दछ ।

(छ)) “विक्रेता” भन्नाले मल उद्योगरउत्पादक वा मल आपूर्तिकर्ताले खडा गरेको डिलर वा विक्रेता भन्ने संझनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

अनुदान वितरण व्यवस्थापन सम्बन्धि

३. मल आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थापन समिति: (१) जिल्लास्तरमा मलको नियमित आपूर्ति, वितरण तथा अनुगमन गर्न देहाय बमोजिमको मल आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थापन समिति रहनेछ:

(क) प्रमुख जिल्ला अधिकारी	संयोजक
(ख) स्थानीय विकास अधिकारी	सदस्य
(ग) प्रमुख, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	सदस्य
(घ) अगुवा कृषकरकृषक समुहको प्रतिनिधि (एकजना महिला सहित २ जना)	सदस्य
(ङ) प्रमुख, कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेड	सदस्य
(च) मल निरीक्षक, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	सदस्य(सचिव

(२) खण्ड (च) बमोजिम मल निरीक्षक नतोकिएको जिल्लामा सम्बन्धित जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको प्रमुखले तोकेको अधिकृतले समितिको सदस्य(सचिवको कार्य सम्पादन गर्नु पर्नेछ

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठक आवश्यकतानुसार बस्नेछ ।

(४) समितिको बैठकमा समितिले सम्बन्धित पदाधिकारीलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(५) समितिले स्थानीय स्तरमा मल वितरणको मापदण्ड एवम् विक्रिवितरण प्रकृया प्रचलित नीयमरकानूनको परिधी भीत्र रही निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

(६) समितिले बैठकको कार्यविधि आफै निर्धारण गर्नेछ ।

४. समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार: (१) समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) जिल्लामा किसानलाई अनुदानमा उपलब्ध गराईने मलको परिमाणको आधारमा क्षेत्र निर्धारण गर्ने । जिल्लाभर मल वितरण गर्न नसकिने वा आवश्यक नपर्ने भई केहि क्षेत्रमा मात्र प्राङ्गारिक मलको विक्रिवितरण गर्दा प्राङ्गारिक कृषि उत्पादन क्षेत्र, व्यवसायिक कृषि उत्पादन क्षेत्र र गाईवस्तु वा पशु पालन कम भएको क्षेत्र वा माटोको उर्वराशक्ति कम भएको र विविध कारणले विग्रिएको माटो (मभनचबमभम कयर्ष) भएको क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

(ख) मापदण्ड बमोजिमको मल वितरण भएनभएको यकिन गरी न्यून गुणस्तरको मल उत्पादन र वितरण गर्ने फर्म र व्यवसायलाई कानून अनुसार कारवाहिका लागि सम्बन्धित निकायलाई निर्देशन दिने ।

(ग) मलको सुलभ आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थाको लागि जिल्ला कृषि विकास कार्यालयलाई आवश्यक सहयोग तथा निर्देशन दिने ।

(घ) अनुदान वितरण सम्बन्धि आवश्यक काम गर्नेरगराउने ।

(ङ) अनुदानित प्राङ्गारिक मलको विक्रिवितरणमा अपचलन भएको अवस्थामा आवश्यक कानूनी कार्यवाहिका लागि स्थानीय प्रशासन तथा अन्य सम्बद्ध निकायमा जानकारी गराउने ।

परिच्छेद-३

अनुदान कार्यक्रम

५. अनुदान उपलब्ध गराईने आधार: (१) यस कार्यविधि बमोजिम प्रदान गरिने अनुदानको प्रयोजनको लागि प्राङ्गारिक मलमा देहाय बमोजिमको मापदण्ड पुरा भएको हुनुपर्नेछ:

(क) नेपालमा उत्पादन भई प्राङ्गारिक तथा जैविक मल नियमन कार्यविधि, २०६८(संशोधन सहित)बमोजिम दर्ता भएको ।

(ख) मलको बोरा वा प्याकेजमा व्यापारिक नाम (त्वबमभ ल्कभ) उल्लेख भएको ।

(ग) मलको उत्पादन र खपत गरिसक्नु पर्ने मिति, व्याच नम्बर र तौल प्रष्टरुपमा देखिने गरी सुरक्षित रुपमा प्याकिङ्ग गरेको ।

(घ) मलमा पाईने पोषकतत्वको मात्रा प्रत्येक प्याकिङ्गमा उल्लेख गरेको ।

(ङ) समितिले तोके बमोजिमको अन्य आधार पुरा गरेको ।

६. मल बिक्री वितरण विधि: (१) यस कार्यविधि बमोजिमको अनुदान जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको सिफारिसमा कृषकहरूलाई उपलब्ध गराईने प्राङ्गारिक मलमा प्रदान गरिने छ ।

(२) प्राङ्गारिक मल अनुदानका लागि जिल्लामा प्राप्त हुने बजेटका आधारमा कार्यालयले अनुदानमा बिक्री गर्ने मलको परिमाण निर्धारण गरी सूचना प्रवाह गर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको सूचनाको आधारमा कृषि विकास मन्त्रालयबाट मल उत्पादन गर्ने अनुमति प्राप्त गरेका प्राङ्गारिक मल उत्पादक, विक्रेता वा डिलरहरूले आफूले उपलब्ध गराउने मलको मात्रा, गुणस्तर र मूल्य समेत खुलाई दफा (५) मा उल्लेखित आधारहरू पुष्टि हुने कागजात सहित माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयमा निवेदन दिनुपर्नेछ । निवेदकले कुन कुन जिल्लामा मल बिक्री गर्ने केन्द्र वा डिलर छन् सो को नाम र रजिष्टर्ड नम्बर समेत उल्लेख गरी निवेदन दिन सक्नेछन् । निवेदकहरूले जिल्लाभित्र आफ्नो १ भन्दा बढी बिक्री केन्द्र वा डिलर भए तिनको समेत विवरण निवेदनमा खुलाउनु पर्नेछ ।

(४) उद्योग रहेको जिल्ला भन्दा बाहिरका जिल्लाहरूमा उद्योगहरूले उद्योग रहेको जिल्लाको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयबाट विवरणहरू प्रमाणित गरी लैजान सक्ने छन् ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम पर्न आएका निवेदन उपर जाँचबुझ गरी दफा (५) बमोजिमको आधार पुरा गरेको पाईएमा माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयले मल आपूर्तिकर्ताको रुपमा सूचीकृत गरी अनुदानित प्राङ्गारिक मलको आपूर्ति तथा बिक्री वितरणमा सहभागी हुन पाउने उत्पादक, विक्रेता वा डिलरहरूको सूची तयार गरी विभिन्न उत्पादक, विक्रेता वा डिलरहरूले बिक्री गर्ने मलको नाम, उक्त मलहरूको खुद्रा मूल्य, अनुदान रकम र अनुदानित मूल्य समेत सार्वजनिक गर्नेछ ।

(६) उपदफा (४) बमोजिम प्रमाणित भएका उत्पादक, विक्रेता वा डिलरहरूले अनुसूची (१) अनुसार प्राङ्गारिक मलको खरिद बिक्री तथा स्टक रजिष्टर र अनुसूची (२) अनुसारको प्राङ्गारिक मलको बिक्रीको लगत रजिष्टर अनिवार्य रुपले राख्नुपर्नेछ र आपूर्ति गर्न अनुमति प्राप्त जिल्लाको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले तोकेको परिमाणमा बिक्री वितरण गर्नुपर्नेछ । बिक्री वितरण गरिने मलको लगत विवरण जिल्ला कृषि विकास कार्यालयका मल निरीक्षक वा कार्यालयले तोकेको अधिकारीले अनुगमनको क्रममा उक्त रजिष्टरको आधारमा स्टक मिले नमिलेको तथा सेवाग्राहीहरूले उल्लेख भए अनुसारको परिमाणको मल पाए नपाएको अनुगमन गर्नेछ ।

(७) उपदफा (४) बमोजिम सूचीकृत उद्योग वा उत्पादक वा विक्रेताहरूबाट बिक्री हुने मलमा मात्र अनुदान उपलब्ध गराईनेछ ।

(८) उद्योग रहेको जिल्ला भन्दा बाहिरका जिल्लाहरूमा प्राङ्गारिक मल अनुदानमा बिक्रीवितरण गर्दा स्थानीय हुवानी दररेट लाई आधार मानी हुवानी सहितको मूल्य कायम गरी अनुदानित मूल्य कायम गर्न सकिने छ । स्थानीय दररेट भन्दा हुवानी बढी देखाईएको अवस्थामा कृषि विकास कार्यालयले अनुदान कार्यक्रममा सहभागी गराउन वाध्य हुने छैन ।

(९) प्राङ्गारिक मलको अनुदान दर खुद्रा मूल्यको पचास प्रतिशत वा प्रति के.जि. १० रुपैया मध्ये जुन कम हुन्छ सो भन्दा बढी हुने छैन र प्रति कट्टा ५० के.जि. वा प्रति रोपनी ७५ के.जि.का दरले एक जना कृषकलाई १५०० के.जि. भन्दा बढी अनुदानित मल उपलब्ध गराईने छैन । तर, अन्य निकायको सहयोगमा अनुदान उपलब्ध हुन सकेमा बढी क्षेत्रफल

र परिमाणमा मल उपलब्ध गराउन बाधा पर्ने छैन । साथै, कृषकले आफ्नो खर्चमा यस भन्दा बढी मल खरिद गर्न समेत यसले बाधा गर्ने छैन ।

(१०) प्राङ्गारिक मलको खरिदमा दिईने अनुदान दर तथा अनुदान विधिका सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार मन्त्रालयले पुनरावलोकन गर्न सक्नेछ ।

७. अनुदान प्रवाह विधि: (१) जिल्ला कृषि विकास कार्यालय वा कृषि सेवा केन्द्र र उपकेन्द्रहरूले जिल्ला मल आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थापन समितिले निर्णय गरे अनुसार कृषकहरूलाई जग्गाधनी पूर्जाको आधारमा प्रति कठ्ठा ५० के.जि. वा प्रति रोपनी ७५ के.जि.का दरले अनुसूची(३ अनुसारको शिफारिस उपलब्ध गराउने र अनुसूची (४ अनुसारको विवरण समेत राख्नेछ । जग्गा धनी पूर्जा नभएका र अरुको जग्गा भाडामा लिई खेती गर्ने कृषकलाई जग्गा धनी तथा खेती गर्ने कृषकको संभौता पत्र र स्थानीय निकायको शिफारिस मध्ये कुनै एकको आधारमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय वा कृषि सेवा केन्द्रहरूले शिफारिस उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(२) स्थानीय विक्रेताले जिल्ला कृषि विकास कार्यालय वा कृषि सेवा केन्द्र र उपकेन्द्रको शिफारिसमा कृषकलाई मल विक्री गर्दा वील काटि विक्री मूल्यमा अनुदान वापतको रकम छुट दिई भुक्तानी लिनु पर्नेछ र विल अनुसारको परिमाण, कूल मूल्य तथा अनुदान रकम खुल्ने गरी अनुसूची १ अनुसारको रेकर्ड राख्नु पर्नेछ ।

(३) स्थानीय मल विक्रेताले जिल्ला कृषि विकास कार्यालय वा कृषि सेवा केन्द्र र उपकेन्द्रको शिफारिस अनुसूची (३ र मल खरिद गर्ने कृषकको अनुसूची (२ अनुसारको विवरण सहित अनुदान रकम भुक्तानीका लागि सम्बन्धित जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा पेश गर्नेछ र जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले संलग्न प्रमाणहरूको आधारमा अनुदान रकम उपलब्ध गराउनेछ ।

परिच्छेद-४

गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धि

८. गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धि व्यवस्था: (१) जिल्लामा विक्रिवितरण हुने प्राङ्गारिक मलको गुणस्तर तथा परिमाण जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले नियमित अनुगमन गर्नेछ ।

(२) अनुदानमा विक्रिवितरण हुने प्राङ्गारिक मलको गुणस्तरको अनुगमन कृषि विभाग, माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशालाबाट हुनेछ ।

(३) न्यून गुणस्तरको प्राङ्गारिक मल विक्रिवितरण गरेको पाईएमा वा समितिको निर्णयको बर्खिलाप गरेको पाईएमा अनुदान प्रवाह गरिने छैन र त्यसो गर्ने उत्पादक वितरक लाई अनुदान कार्यक्रममा समेत समावेश गरिने छैन ।

(४) विक्री नभएको मल विक्री भएको तथा यकिन परिमाण पेश नगरी परिमाण तलरमाथी गरी वा ढाँटी अनुदानका लागि पेश गरेको पाईएमा त्यस्तो मलको दर्ता समेत खारेज गर्न कृषि विकास कार्यालयले शिफारिस गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-५

अनुगमन निरिक्षण सम्बन्धि

९. निरिक्षण तथा अनुगमन सम्बन्धि व्यवस्था: (१) अनुदानमा वितरित मलको अनुगमन निरिक्षण गर्ने मुख्य जिम्मेवारी जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको हुनेछ । जिल्ला कृषि विकास कार्यालय तथा मातहतका सेवा केन्द्र र उपकेन्द्रहरूले आफूले शिफारिस गरेको अनुदानित मल उपलब्ध गराउने अनुसूची(४ अनुसारको विवरण तथा मल उत्पादक वा विक्रेताहरूले अनुसूची(१ अनुसारको विवरण हरेक महिनाको अन्तिममा अनिवार्य रुपले मल निरिक्षक वा सो कार्यक्रम हेर्ने शाखामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गरिएको अनुगमन निरिक्षणको प्रतिवेदन चौमासिक रुपमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले

सम्बन्धित क्षेत्रीय कृषि निर्देशनालय मार्फत कृषि विभागमा पठाउनु पर्नेछ

(३) प्राङ्गारिक मलको विक्रिवितरण सम्बन्धि अनुगमन निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन कृषि विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग, माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय, क्षेत्रीय कृषि निर्देशनालय तथा क्षेत्रीय माटो परिक्षण प्रयोगशालाबाट हुन सक्नेछ ।

(४) प्राङ्गारिक मलको विक्रिवितरण पारदर्शी रुपमा भएरनभएको सम्बन्धमा सम्बन्धित गाउँ विकास समिति र नगरपालिकाहरुबाट निरीक्षण अनुगमन गरी समितिलाई जानकारी गराउन सक्नेछ ।

परिच्छेद-६

दुर्गम क्षेत्रका लागि अनुदान व्यवस्था

१०. दुर्गम क्षेत्रका लागि अनुदान सम्बन्धि व्यवस्था: (१) मल उद्योगहरु नरहेको तथा दुर्गम जिल्लाहरुका हकमा प्राङ्गारिक मल विक्री वितरणका लागि जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको स्वीकृतीमा उद्योगीले आफ्नो पसल वा डिलर खडा गर्न सक्नेछन् ।

(२) ढुवानी अनुदान कार्यक्रम रहेको तथा कुनै दुर्गम जिल्लामा मल उद्योग वा उद्योगको विक्री केन्द्र वा डिलर समेत नभएको खण्डमा प्राङ्गारिक मल आपूर्तिको लागि जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले वितरणको सुनिश्चितता गराउन सक्नेछ ।

परिच्छेद-७

विविध

११. गुनासो तथा उजुरी सुन्न सक्ने: (१) मल विक्री वितरणको सम्बन्धमा पर्न आएको उजुरी समितिले सुन्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पर्न आएको उजुरी उपर समितिले आवश्यक छानविन गरी दोषी उपर कानून बमोजिम कारवाही गर्न स्थानीय प्रशासन समक्ष लेखि पठाउनु पर्नेछ ।

१२. मल विक्री वितरण गर्ने क्रममा हुन सक्ने धाक, धम्की तथा हुलहुज्जत लगायतका अवाञ्छित कृयाकलापलाई ध्यानमा राखी आवश्यक सुरक्षा व्यवस्थाका लागि समितिले स्थानीय प्रशासनलाई सुरक्षा व्यवस्था मिलाउन अनुरोध गर्न सक्नेछ ।

१३. बैठक भत्ता सम्बन्धि व्यवस्था: (१) समितिको बैठक भत्ता नियमानुसार हुनेछ ।

(२) समितिको बैठक भत्ताको व्यवस्थापन जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले गर्नेछ ।

१४. खारेजी तथा संशोधन: कृषि विकास मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार यो कार्यविधिमा संशोधन तथा खारेजी गर्न सक्नेछ ।

१५. कार्यविधिको व्याख्या: (१) अनुदान वितरण सम्बन्धि यस कार्यविधिको व्यवस्था अपूर्ण तथा अस्पष्ट भएमा वा कार्यविधिको कार्यान्वयनमा व्यवधान भएमा कृषि विकास मन्त्रालयले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूचि-१

प्राङ्गारिक मलको खरिद विक्रि तथा स्टक रजिष्टर

उत्पादक, आपूर्तिकर्ता वा विक्रेताको नाम:

ठेगाना:

मिति	उत्पादनरखरिद (के.जि.)	विक्रि (के.जि.)	वाँकी स्टक मौज्दात (के.जि.)	कैफियत

मिति	उत्पादनखरिद (के.जि.)	विक्रि (के.जि.)	बाँकी स्टक मौज्दात (के.जि.)	कैफियत

अनुसूची-२

प्राङ्गारिक मलको विक्रिको लगत रजिष्टर
उत्पादक/आपूर्तिकर्ता वा विक्रेताको नामरथर
ठेगाना:

सि. नं.	कृषकको नामरथर	ठेगाना	जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको शिफारिस मिति तथा नं.	शिफारिस मलको परिमाण (के.जि.)	खरिद गरेको मलको नाम	खरिद परिमाण	मूल्य प्रति के.जि. (रु.)	जम्मा खरिद मूल्य (रु.)	अनुदान दर (रु.के.जी)	जम्मा अनुदान रकम (रु.)	बिल नं.	कैफियत

नोट: अनुदान रकम खुद्रा विक्री मूल्यको ५० प्रतिशत वा रु.१० प्रति के.जि. नवद्वने गरी हुनुपर्नेछ ।

अनुसूची-३

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय

.....

कृषि सेवा केन्द्र/उपकेन्द्र:

मिति:

विषय: प्राङ्गारिक मलमा अनुदानको लागि शिफारिस सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा.....जिल्ला.....गा.वि.स. वडा नं.निवासी कृषक श्री.....लाई जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको प्राङ्गारिक मल अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत प्रति के.जि. रु. १० वा परल मूल्यको ५० प्रतिशतमा जुन कम हुन्छ, सो वरावरको अनुदान रकम उपलब्ध हुने गरी.....के.जि. मल अनुदानित मूल्यमा उपलब्ध गराईदिन हुन अनुरोध छ ।

शिफारिस गर्ने:

नामरथर

पद:

तपसिल

विवरण	परिमाण	कैफियत
कृषकको नामरथर		
ठेगाना		

जग्गाधनी पूर्जा कित्ता नं.		
जग्गा रहेको स्थान		
शिफारिस मलको परिमाणरके.जि.		
अधिकतम अनुदान रकम रु.प्रति के.जि.	१०.००	

अनुसुचि-४

प्राङ्गारिक मलमा अनुदानका लागि शिफारिस रजिष्टर

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय:

कृषि सेवा केन्द्र उपकेन्द्र:

सि. नं.	कृषकको नामरथर	ठेगाना	जग्गाधनी पूर्जा र कि.नं.	क्षेत्रफल	जग्गा रहेको स्थान	शिफारिस परिमाणर के.जि.	कैफियत

प्रति कट्टा ५० के.जि. वा प्रति रोपनी ७५ के.जि.का दरले जम्मा परिमाण ३५०० के.जि. भन्दा बढी हुने छैन ।

अनुसुचि-५

(मल उत्पादक,विक्रेता वा डिलरले अनुदानित मल विक्रिको लागि सुचिकृत हुन पाउँ भन्ने निवेदन फारमको नमूना)

श्रीमान बरिष्ठ कृषि विकास अधिकृतज्यू,

जिल्ला कृषि विकास कार्यालय

.....

विषय: अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत प्राङ्गारिक मल विक्रि गर्न पाउँ भन्ने वारे ।

प्रस्तुत विषयमा त्यस कार्यालयको मितिमा प्रकाशित सूचना अनुसार मेरोरहाम्रो कम्पनीबाट उत्पादित रविक्रिवितरण हुने तपसिल अनुसारको मलरमलहरु अनुदानको कार्यक्रम अन्तर्गत विक्रिवितरणमा सहभागी हुन पाउँ भनी आवश्यक कागजपत्रहरु यसैसाथ सम्लग्न राखी यो निवेदन पेश गरेको छु/छौं ।

तपसिल

सि.नं.	मलको नाम	दर्ता नं. र मिति	उपलब्ध हुने कूल परिमाण	विक्रि मूल्य रु.के.जि.	खाद्य तत्वको मात्रा प्रतिशत (न्यूनतम)			कैफियत
					ना.	फो.	पो.	

अनुसूचीहरू

अनुसूची १

आ.ब. २०७१/७२ मा माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयबाट प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएका नमूनाहरू र प्राप्त नतिजा

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Rating pH	Rating
१	१	हिर्दयाराम तामाङ्ग, ९८५१०६६१९२	रामेछाप, भिरपानी २	१.४	L	०.०७	२६९.२	VH	६.३	SA
२	२	चुस्त बहादुर तामाङ्ग ९८४२१५०९१३	भोजपुर देउराली ९	२.६	M	०.१३	३१.३	M	६.९	NN
३	३	पंकज ज्ञवाली	रामपुर क्याम्पस	२.५	L	०.१२				
४	४	सुनिल कु. चौधरी	रामपुर क्याम्पस	६.७	H	०.३३				
५	५	पुरसोतम सुवेदी	रामपुर क्याम्पस	३.६	M	०.१८				
६	६	चण्डीका लामा	रामपुर क्याम्पस	३.४	M	०.१७				
७	७	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन	२.५	M	०.१३	२८८.३	VH	४.३	A
८	८	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उ - २	१.९	L	०.०९	२५९.७	VH	३.८	A
९	९	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित - ३	२.५	L	०.१२	२५०.२	VH	४	A
१०	१०	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित - ४	२.०	L	०.१०	२२१.६	VH	४.३	A
११	११	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित - ५	१.८	L	०.०९	२४०.७	VH	४.४	A
१२	१२	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित - ६	३.३	M	०.१६	२८८.३	VH	४.२	A
१३	१३	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित - ७	२.५	M	०.१३	२४०.७	VH	४.३	A
१४	१४	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित - ८	१.८	L	०.०९	२५०.२	VH	४.३	A
१५	१५	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित - ९	२.७	M	०.१४	२८८.३	VH	४.२	A
१६	१६	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित -१०	२.६	M	०.१३	२२१.६	VH	४.३	A
१७	१७	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित - ११	२.५	M	०.१३	१६४.५	VH	४.५	A
१८	१८	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित - १२	१.८	L	०.०९	१५५.०	VH	४.५	A
१९	१९	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उयित - १३	२.८	M	०.१४	२८८.३	VH	४.४	A

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
२०	२०	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - १४	१.५	L	०.०७	२४०.७	VH	२००.७	४	A
२१	२१	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - १५	२.२	L	०.११	१६४.५	VH	२१६.८	४.९	A
२२	२२	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - १६	२.३	L	०.१२	१५५.०	VH	१७९.३	४.७	A
२३	२३	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - १७	२.६	M	०.१३	२३१.२	VH	२००.७	४.१	A
२४	२४	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - १८	२.५	M	०.१३	२०२.६	VH	२४८.९	४.१	A
२५	२५	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - १९	२.६	M	०.१३	२३१.२	VH	२३८.२	४.४	A
२६	२६	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - २०	२.५	L	०.१२	१४५.५	VH	२२७.५	४.४	A
२७	२७	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - २१	२.५	L	०.१२	२२१.६	VH	२००.७	४.५	A
२८	२८	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - २२	२.२	L	०.११	२२१.६	VH	२६४.९	४.५	A
२९	२९	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - २३	२.७	M	०.१३	३६४.४	VH	१४१.८	४.३	A
३०	३०	विवेन्द्र राज पराजुली	रामपुर चितवन उथित - २४	२.२	L	०.११	३३५.९	VH	१८४.६	४.३	A
३१	३१	विपेन्द्र श्रेष्ठ	दुवाचौर, सिन्धुपाल्चोक - २	०.६	VL	०.०३	१२.३	L	१०४.४	४.३	A
३२	३२	विपेन्द्र श्रेष्ठ ९८४१२१२०८७	दुवाचौर, सिन्धुपाल्चोक - २	१.२	L	०.०६	२.७	VL	१२०.४	४.२	A
३३	३३	जानुका पौडेल ९८४६०२८००७	काठमाण्डौ जितपुर फेदी ९	२.३	L	०.१२	१६४.५	VH	२०६.१	४.६	A
३४	३४	छेडप तामाङ्ग ९८४३५१३८९२	काभ्रेपलान्चोक सिपलो १	१.८	L	०.०९	२.७	VL	१८४.६	४.९	A
३५	३५	छेडप तामाङ्ग ९७४१२५९००२	काभ्रेपलान्चोक सिपलो १	२.७	M	०.१४	७८.९	H	२८१.०	५.९	SA
३६	३६	छेडप तामाङ्ग ९७४१२५९००२	काभ्रेपलान्चोक सिपलो १	१.५	L	०.०८	७८.९	H	१३६.५	६.६	NN
३७	३७	छेडप तामाङ्ग ९७४१२५९००२	काभ्रेपलान्चोक सिपलो १	१.३	L	०.०६	८८.४	H	२३२.८	६.५	SA

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको तमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Kg/ha	Rating pH	Rating
३८	३८	छेडप तामाङ्ग ९७४१२५९००२	काभ्रेपलान्चोक सिपलो १	२.०	L	०.१०	१०७.४	H	१४७.२	६.७	NN
३९	३९	सुचना तिमिल्सना ९८४९४०५१४१	ल.पु वडिखेल ३	३.३	M	०.१७	३१.३	M	१०४.४	L	
४०	४०	सुचना तिमिल्सना ९८४९४०५१४१	ल.पु वडिखेल ३	३.६	M	०.१८	१७४.१	VH	२००.७	M	
४१	४१	सुचना तिमिल्सना ९८४९४०५१४१	ल.पु वडिखेल ३	२.३	L	०.११	७८.९	H	५५३.९	VH	
४२	४२	सुचना तिमिल्सना ९८४९४०५१४१	ल.पु वडिखेल ३	५.३	H	०.२७	३१.३	M	५६.२	L	
४३	४३	सुचना तिमिल्सना ९८४९४०५१४१	ल.पु वडिखेल ३	६.६	H	०.३३	२८८.३	VH	३६१.३	H	
४४	४४	सुचना तिमिल्सना ९८४९४०५१४१	ल.पु वडिखेल ३	५.६	H	०.२८	१५५.०	VH	१४७.२	M	
४५	४५	सुचना तिमिल्सना ९८४९४०५१४१	ल.पु वडिखेल ३	२.०	L	०.१०	६९.४	H	१५७.९	M	
४६	४६	सुचना तिमिल्सना ९८४९४०५१४१	ल.पु वडिखेल ३	४.४	M	०.२२	२०२.६	VH	२५९.६	M	
४७	४७	सन्तोष कर्लोनी ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	३.८	M	०.१९	४१.५	M	१७१.४	M	
४८	४८	सन्तोष कर्लोनी ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	५.५	H	०.२७	५१.८	M	८५.७	L	
४९	४९	सन्तोष कर्लोनी ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	६.३	H	०.३१	६२.२	H	१००.८	L	
५०	५०	सन्तोष कर्लोनी ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	५.३	H	०.२७	२०.७	L	६५.५	L	

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
५१	५१	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	६.०	H	०.३०	१६५.९	VH	१०५.८	L	
५२	५२	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	६.२	H	०.३१	१५५.५	VH	१४६.२	M	
५३	५३	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	४.२	M	०.२१	१३४.८	VH	१६१.३	M	
५४	५४	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	६.१	H	०.३०	१२४.४	VH	१६१.३	M	
५५	५५	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	५.८	H	०.२९	१०३.७	H	११०.९	M	
५६	५६	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	३.५	M	०.१८	५१.८	M	४०.३	VL	
५७	५७	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	५.९	H	०.३०	३१.१	M	६५.५	L	
५८	५८	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	४.८	M	०.२४	४१.५	M	१००.८	L	
५९	५९	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	७.९	H	०.४०	४१.५	M	२०१.६	M	
६०	६०	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	४.७	M	०.२३	५१.८	M	९०.७	L	
६१	६१	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	५.२	H	०.२६	५१.८	M	१७१.४	M	
६२	६२	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	२.७	M	०.१४	२०.७	L	५५.४	L	
६३	६३	सन्तोष कलौनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	७.०	H	०.३५	१०३.७	H	१३६.१	M	

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Kg/ha	Rating pH	Rating
६४	६४	सन्तोष कर्लोनी, ९८४१२१८५८८	लम्जुङ्ग कृषि क्याम्पस	३.५	M	M	३१.१	M	२२६.८		
६५	६५	शुसान्त जोशी, ९८४१४३६४३४	ललितपुर २२	२.०	L	L	८.७	VL	२९१.५	५.९	SA
६६	६६	शुलभमान श्रेष्ठ	ललितपुर २२	४.२	M	H	४३.६	M	४६८.२	६.३	SA
६७	६७	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन	sample d 1	३.७	M	M	१०.४	L	१३६.१	७.९	Alk
६८	६८	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन	sample d 2	३.०	M	M	१०.४	L	१०५.८	७.६	Alk
६९	६९	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन	sample d 3	३.४	M	M	१०.४	L	१९६.६	७.९	Alk
७०	७०	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन	sample N1	२.८	M	M	२४८.९	VH	१८६.५	६.६	NN
७१	७१	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन	sample N2	३.५	M	M	२१७.८	VH	१४१.१	६.६	NN
७२	७२	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन	sample N3	३.१	M	M	२५९.२	VH	१३६.१	६.३	SA
७३	७३	शन्तोष लोहनी	रामपुर क्याम्पस	२.५	M	M	१०४.६	H	९७.७	६.७	NN
७४	७४	रामआश्रय शाहा	रौतहट	१.९	L	L	१८.३	L	१४९.४	७.५	NN
७५	७५	प्रेम कुमार बुढाथोकी	रामेछाप, माकादुम ६	२.७	M	M	३६.५	M	३५.४	५	A
७६	७६	९७४११७३३९१, ०१-६६३७०५६	रामेछाप, माकादुम ६	२.६	M	M	२७.४	L	५७.१	४.९	A
७७	७७	भोटे सार्की	धादिङ्ग	३.४	M	M	१८.३	L	५१.७	५	A
७८	७८	९८४९४५४७७८	धादिङ्ग	२.९	M	M	९.१	VL	३५.४	४.७	A
७९	७९	९८४९४५४७७८	धादिङ्ग	१.४	L	L	१८.३	L	१९.१	५	A
८०	८०	९८४९४५४७७८	धादिङ्ग	१.८	L	L	०.०	VL	१९.१	५	A

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
८१	८१	नुर्बु गुरुङ्ग ९८१३६६७५५१	मुस्ताङ्ग चराङ्ग २	१.३	L	O.O७	O.O	VL	१०६.०	७.२	NN
८२	८२	कृष्ण मालाकार	धापाखेल ,ललितपुर ८	३.५	M	O.१७	१७३.५	VH	२३६.२	७	NN
८३	८३	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 1	६.०	H	O.३०	४५.७	M	१८१.९	४.९	A
८४	८४	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 2	६.३	H	O.३१	१८.३	L	८४.३	४.५	A
८५	८५	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 3	६.४	H	O.३२	२७.४	L	३७७.३	४.१	A
८६	८६	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 4	२.३	L	O.१२	O.O	VL	१३३.१	४.९	A
८७	८७	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 5	१.४	L	O.O७	९.१	VL	८४.३	४.४	A
८८	८८	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 6	५.४	H	O.२७	१८.३	L	१४९.४	४.४	A
८९	८९	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 7	५.१	H	O.२५	९.१	VL	३०.०	४.६	A
९०	९०	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 8	६.७	H	O.३४	२७.४	L	११६.८	३.८	A
९१	९१	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 9	३.९	M	O.२०	१८.३	L	१२२.३	४.५	A
९२	९२	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 10	६.९	H	O.३४	५४.८	M	१४९.४	४.२	A
९३	९३	योगेन्द्र श्रेष्ठ	इलाम माईपोखरी Sample 11	४.३	M	O.२२	O.O	VL	२१९.९	४.३	A
९४	९४	राजन लामा ९८४९६७३४९९	मकवानपुर कुलेखानी ७	२.१	L	O.१०	३१९.६	VH	१३३.१	५.५	A
९५	९५	बैनु प्रसाद वावरा	रौतहट	३.३	M	O.१७	५४७.९	VH	२६०४.६	९	Alk
९६	९६	राजेन्द्र डगोल ,९८४१४९०४४४	खोकना ललितपुर ६	४.३	M	O.२१	२१९.२	VH	७९२.२	७.२	NN
९७	९७	राजेन्द्र डगोल ,९८४१४९०४४४	खोकना ललितपुर ६							६.९	NN
९८	९८	राजेन्द्र डगोल ,९८४१४९०४४४	खोकना ललितपुर ६							६.८	NN
९९	९९	ए.ए.ए. कृषि फार्म प्रा.ली -रमेश पाठक)	गोल्डुङ्गा ३	२.१	L	O.११	२१०.०	VH	३५२.४	५.९	SA

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
१००	१००	ए.ए.ए. कृषि फार्म प्रा.ली-रमेश पाठक)	गोल्डुङ्गा ३	१.५	L	०.०७	L	२२८.३	VH	५४३.२	५.७	SA
१०१	१०१	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	७.५	H	०.३७	H	१७.६	L	४००.७	H	
१०२	१०२	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	५.१	H	०.२५	H	२६.३	L	३५.०	VL	
१०३	१०३	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	५.९	H	०.३०	H	१७.६	L	१०७.१	L	
१०४	१०४	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	६.८	H	०.३४	H	७०.०	H	२९२.५	H	
१०५	१०५	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	६.६	H	०.३३	H	५२.५	M	१५३.५	M	
१०६	१०६	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	१६.५	VH	०.८३	VH	१४८.५	VH	२९७.७	H	
१०७	१०७	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	१६.६	VH	०.८३	VH	८७.४	H	२८७.४	H	
१०८	१०८	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	११.४	VH	०.५७	VH	८७.४	H	२६६.८	M	
१०९	१०९	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	१५.४	VH	०.७७	VH	६१.२	H	२४६.२	M	
११०	११०	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	२२.६	VH	१.१३	VH	११३.६	VH	२८७.४	H	
१११	१११	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	२४.१	VH	१.२१	VH	७८.७	H	१८९.५	M	
११२	११२	रिता आले, ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	१६.३	VH	०.८२	VH	६१.२	H	२३५.९	M	

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Kg/ha	Rating pH	Rating
११३	११३	रिता आले ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	१५.०	VH	0.७५	VH	६१.२	३३८.९	H	
११४	११४	रिता आले ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	५.७	H	०.२८	H	१७.६	१९९.८	M	
११५	११५	रिता आले ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	१.४	L	०.०७	L	०.१	८१.४	L	
११६	११६	रिता आले ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	२.२	L	०.११	M	८.९	१२७.७	M	
११७	११७	रिता आले ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	५.९	H	०.३०	H	०.१	१३२.९	M	
११८	११८	रिता आले ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	३.१	M	०.१५	M	८.९	१४३.२	M	
११९	११९	रिता आले ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	१.५	L	०.०७	L	०.१	१०२.०	L	
१२०	१२०	रिता आले ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	५.९	H	०.२९	H	३५.१	२६१.६	M	
१२१	१२१	रिता आले ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	४.०	M	०.२०	M	४३.८	१८४.४	M	
१२२	१२२	रिता आले ९८४१४६९००६	अर्घाखाँची पोखरा चोक	२.३	L	०.११	M	३५.१	९६.८	L	
१२३	१२३	किरण वैद्य ९८४१४६९००६	माराजगंज काठमाण्डौ कंकनी	०.१	VL	०.००	VL	०.१	२१५.३	M	४.५ A
१२४	१२४	किरण वैद्य ९८४१४६९००६	माराजगंज काठमाण्डौ धुलिखेल	२.१	L	०.११	M	१७४.७	२७७.१	M	४.७ A
१२५	१२५	सुदिप लामिछाने	बागलुङ्ग ४ सिगाना								५.३ A
१२६	१२६	नेत्र भट्ट	चितवन	२.५९	M	०.१३	M	०.१	३५.०१	VL	६.२ SA
१२७	१२७	रोज बहादुर बम	उदयपुर २ कैलासी	१.१३	L	०.०६	L	८.९	७१.०७	L	७.२ NN

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Kg/ha	Rating pH	Rating
१२८	१२८	मनिस वम	उदयपुर र कैलाली	१.३६	L	०.०७	०.१	VL	६०.७७	७.५	NN
१२९	१२९	द्रेण प्रसाद दाहाल	भक्तपुर लोकन्थली १६	०.९९	VL	०.०५	२००.९	VH	२५२.४७	६.३	SA
१३०	१३०	श्याम कृष्ण श्रेष्ठ	काठमाण्डौ ३५ पेप्सीकोला	२.२०	L	०.११	७७५.८	VH	७०.२८	५.८	SA
१३१	१३१	रक्षित खड्का	दोलखा विगु ५	५.३२	H	०.२७	१६३.२	VH	१५२.८४	५	A
१३२	१३२	भक्त विष्ट	दिक्तेल चामखा र खोटाङ (थापा टार छरुवा	१.३७	L	०.०७	३७.१	M	१०६.४०	६	SA
१३३	१३३	भक्त विष्ट	दिक्तेल चामखा र खोटाङ (थापा टार छरुवा	१.१३	L	०.०६	१०.१	L	१०६.४०	६	SA
१३४	१३४	भक्त विष्ट	दिक्तेल चामखा र खोटाङ (थापा टार छरुवा	१.९१	L	०.१०	२८.१	L	२३०.२४	६.९	NN
१३५	१३५	सुकमाया (A)	गाखा गाईबुर	३.३९	M	०.१७	१०.१	L	२३.८४	५.४	A
१३६	१३६	मल्ल र +(D)	गाखा गाईबुर	२.२९	L	०.११	६०.५	H	१८.६८	५.७	SA
१३७	१३७	सुक + (C)	गाखा गाईबुर	३.४८	M	०.१७	१०.१	L	४९.६४	५.५	A
१३८	१३८	सुक -(B)	गाखा गाईबुर	२.९५	M	०.१५	१९.१	L	३४.१६	५.८	SA
१३९	१३९	मल्ल १ (D)	गाखा गाईबुर	१.४०	L	०.०७	१०.१	L	२३.८४	५.४	A
१४०	१४०	किरण लम्साल	धादिङ्ग १०	१.८२	L	०.०९	१०.१	L	१५८.००	५.५	A
१४१	१४१	चन्द्र ब. थापा , ९८४१७९५४८१	भापा , बाउनडाँगी ३	०.१५	VL	०.०१	१९.१	L	१०१.२४	७.३	NN
१४२	१४२	चन्द्र ब. थापा , ९८४१७९५४८१	भापा , बाउनडाँगी ३	१.६४	L	०.०८	१०.१	L	४९.६४	५.८	SA
१४३	१४३	लक्ष्मी नारायण श्रेष्ठ	चोक गाविस तनहु							७	NN
१४४	१४४	अम्बिका तिमलीना	मकवानपुर ३ छतिवन	१.०४	L	०.०५	२८.१	L	१३.५२	५.२	A
१४५	१४५	केदार प्रसाद सापकोटा	मकवानपुर ३ छतिवन	२.५६	M	०.१३	२८.१	L	४४.४८	६.९	NN
१४६	१४६	विष्णु प्रसाद फुयाल	बालाजु १६	०.९८	VL	०.०५	१९०.३	VH	५९.९६	५.८	SA

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
१४७	१४७	विष्णु प्रसाद फुयाल	बालाजु १६	२.१७	L	M	५२३.६	VH	३९.३२	४.८	A
१४८	१४८	ईश्वर रोनियार ९८४१५१९३३६	उदयपुर ठोक्सीला ७	१.१६	L	L	५४१.६	VH	३४.१६	५.९	SA
१४९	१४९	ईश्वर रोनियार ९८४१५१९३३६	उदयपुर ठोक्सीला ७	०.३०	VL	VL	४६.१	M	१८.६८	५.५	A
१५०	१५०	देबेन्द्र थापा	ललितपुर	२.६१	M	M	१८.७	L	५३.७१	६.७	NN
१५१	१५१	S.S.M.P	माटो नमुना जख -३	३.२३	M	M	३७.९	M	३२९.७१	६.७	NN
१५२	१५२	S.S.M.P	Hv-2	२.९९	M	M	३७.९	M	२६३.७१	६.८	NN
१५३	१५३	S.S.M.P	Hv-3	३.५९	M	M	३५४.१	VH	३३५.७१	६.६	NN
१५४	१५४	S.S.M.P	Hv-4	५.००	H	H	३५४.१	VH	४६१.७१	६.३	SA
१५५	१५५	S.S.M.P	Hv-5	३.३४	M	M	३०६.१	VH	५९९.७१	६.२	SA
१५६	१५६	S.S.M.P	Hv-6	१.४६	L	L	२८.३	L	६५.७१	७	NN
१५७	१५७	सबुन मुक्तान	नुवाकोट, नर्जामण्डव २	०.९८	VL	VL	३१.८	M	२८५.५४	५.७	SA
१५८	१५८	९८०१०४५५५९	सिन्धुपाल्चोक, हँबुङ १	३.३६	M	M	२८.०	L	३३२.९२	५.३	A
१५९	१५९	भुषणदास श्रेष्ठ	नवलपरासी	०.८४	VL	VL	१.२	VL	२५८.४७	५.४	A
१६०	१६०	चन्द्र थापा मगर	धादिङ मार्फाक ७	२.५४	M	M	६६.२	H	२३१.४०	५.५	A
१६१	१६१	प्रमिला तामाङ (एभरेष्ट ग्रिन एगो)	सोलु भकान्जे २	५.१८	H	H	६२.४	H	२३८.१७	४.४	A
१६२	१६२	विमल लामा ः	विसाल नगर काठमाण्डौ ५	२.३०	L	M	८९.२	H	४६८.२८	७	NN
१६३	१६३	विमल लामा ङ	विसाल नगर काठमाण्डौ ५	२.७७	M	M	७०.१	H	५०२.१२	७.३	NN
१६४	१६४	पासुङ शेर्पा काठमाण्डौ कमीर ७	काठमाण्डौ भोरे ७ रामसरण १	४.५७	M	H	४७.१	M	५५.४३	५.२	A
१६५	१६५	पासुङ शेर्पा (गोकुल दुलाल काठमाण्डौ कमीर ७)	भोरे ७	५.०१	H	H	८.९	VL	९६.०४	५	A

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
१६६	१६६	विनोद दुलाल	काठमाण्डौ भोरे ७	२.५९	M	०.१३	M	१.२	VL	२८.३६	५.५	A
१६७	१६७	भिम बहादुर तामाङ	काठमाण्डौ भोरे ७	५.२४	H	०.२६	H	३९.५	M	२१.५९	४.९	A
१६८	१६८	प्रकाश दुलाल	काठमाण्डौ भोरे ७	२.८३	M	०.१४	M	१.२	VL	१.२९	५.४	A
१६९	१६९	ठाकुर प्रसाद दुलाल	काठमाण्डौ भोरे ७	६.५३	H	०.३३	H	५४.८	M	१५६.९५	५.२	A
१७०	१७०	हिमालय पन्थी	अर्घाखाँची जोगो २	१.४८	L	०.०७	L	१६.५	L	२५१.७०	६.५	SA
१७१	१७१	हिमालय पन्थी	अर्घाखाँची जलुके २	१.१०	L	०.०५	L	१.२	VL	१७७.२६	६.७	NN
१७२	१७२	हिमालय पन्थी	अर्घाखाँची जलुके २	०.७८	VL	०.०४	VL	१.२	VL	१७०.४९	७	NN
१७३	१७३	सिताराम हुमागाई	काभ्रे पनौती ८	२.१३	L	०.११	M	२०.४	L	१५६.९५	५.३	A
१७४	१७४	दिनेश मर्हजन	हरिसिद्धी ७ ललितपुर	२.७४	M	०.१४	M	६६.२	H	१०२.८१	६.५	SA
१७५	१७५	चरित्रा राई	खोटाङ नेर्पा ८	५.८७	H	०.२९	H	८७.९	H	८४.७८	५.८	SA
१७६	१७६	चरित्रा राई, ९८४९२४८४२५	खोटाङ नेर्पा ८	४.७९	M	०.२४	H	६४.०	H	९०.५६	५.४	A
१७७	१७७	चरित्रा राई	खोटाङ नेर्पा ८	५.५६	H	०.२८	H	३२.०	M	६७.४३	५.९	SA
१७८	१७८	मोती प्रसाद घिमिरे	सिन्धुपाल्चोक	४.०३	M	०.२०	H	१९९.६	VH	३४५.०६	५.८	SA
१७९	१७९	भाष्कर पौडेल	कृषि तथा वन विद्यालय रामपुर	४.७६	M	०.२४	H	५१८.७	VH	६८०.५३	५.१	A
१८०	१८०	भाष्कर पौडेल	कृषि तथा वन विद्यालय रामपुर	४.४६	M	०.२२	H	३३५.२	VH	४७२.३१	५.३	A
१८१	१८१	भाष्कर पौडेल ९८४७८३१९२०	कृषि तथा वन विद्यालय रामपुर	३.७८	M	०.१९	M	५९०.५	VH	६१६.९१	५.५	A
१८२	१८२	बाला शर्मा	काठमाण्डौ	२.२१	L	०.११	M	४०.०	M	८०७.७८	७.६	Alk
१८३	१८३	अंकुर पौडेल ९८५१९२६८३६१ (कृष्ण पौडेल	कृ. प.वि.अ.सं. रामपुर	२.९२	M	०.१५	M	२४.१	L	३८.५१	५.६	SA
१८४	१८४	सरस्वती श्रेष्ठ	चितवन रामपुर	२.१८	L	०.११	M	६४.०	H	३६२.४१	५.४	A

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
१८५	१८५	एन.के. थापा	सोलुखुम्बु	४.६९	M	०.२३	H	१२८.४	VH	२८६.२२	६.८	NN
१८६	१८६	एन.के. थापा	सोलुखुम्बु	४.२९	M	०.२१	H	८५.६	H	१५४.८२	७	NN
१८७	१८७	बाली संरक्षण निर्देशनालय	धन ब. लिम्बु मौनाबुधुक	४.८२	M	०.२४	H	२५६.७	VH	१२७९.६१	७.४	NN
१८८	१८८	बाली संरक्षण निर्देशनालय	शान्ता लिम्बु मौनाबुधुक धनकुट्टा	५.३८	H	०.२७	H	१७८.३	VH	५९१.०७	६.७	NN
१८९	१८९	बाली संरक्षण निर्देशनालय	धन ब. लिम्बु मौनाबुधुक धनकुट्टा	३.५६	M	०.१८	M	१८५.४	VH	७९०.८०	७.९	Alk
१९०	१९०	बाली संरक्षण निर्देशनालय	नरह्राड लावती मौनाबुधुक धनकुट्टा	२.९७	M	०.१५	M	११४.१	VH	४५९.६७	६.४	SA
१९१	१९१	बाली संरक्षण निर्देशनालय	धन ब. लिम्बु मौनाबुधुक धनकुट्टा	१.२५	L	०.०६	L	३५.७	M	५५९.५४	६.८	NN
१९२	१९२	बाली संरक्षण निर्देशनालय	पवन राज के.सी	२.५४	M	०.१३	M	४९.९	M	४१२.३७	६.१	SA
१९३	१९३	बाली संरक्षण निर्देशनालय	पवन राज के.सी	२.८७	M	०.१४	M	५७.०	H	२१२.६४	६	SA
१९४	१९४	बाली संरक्षण निर्देशनालय	जुनार बगैचा सिन्धुली	०.६९	VL	०.०३	VL	१४.३	L	१८६.३६	६.९	NN
१९५	१९५	कृष्ण प्रसाद भट्टराई	स्नातकोत्तर क्याम्पस भापा							१५४.८२		
१९६	१९६	कृष्ण प्रसाद भट्टराई	स्नातकोत्तर क्याम्पस भापा							१०७.५२		
१९७	१९७	कृष्ण प्रसाद भट्टराई	स्नातकोत्तर क्याम्पस भापा							३३३.५३		
१९८	१९८	कृष्ण प्रसाद भट्टराई	स्नातकोत्तर क्याम्पस भापा							१४४.३१		
१९९	१९९	लप्सुम लामा	जुनबेसी, सोलुखुम्बु	५.६८	H	०.२८	H	१४.३	L	१३९.०६	५.६	SA
२००	२००	लप्सुम लामा	जुनबेसी, सोलुखुम्बु	१.९१	L	०.१०	L	१४.३	L	८६.५०	५.७	SA
२०१	२०१	लप्सुम लामा	जुनबेसी, सोलुखुम्बु	१.८२	L	०.०९	L	७.१	VL	६५.४७	६	SA
२०२	२०२	विशवास वास्तोला	सोलुखुम्बु	५.१२	H	०.२६	H	४२.८	M	१९६.८७	६.३	SA
२०३	२०३	कुल ब. खड्का	भोर माकाल काठमाण्डौ	३.०७	M	०.१५	M	७.१३	VL	११८.०३	७.२	NN
२०४	२०४	कुल ब. खड्का	भोर माकाल काठमाण्डौ	४.९२	M	०.२५	H	२८.५	L	२१२.६४	७	NN

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Kg/ha	Rating pH	Rating	
२०५	२०५	डा. शान्त बहादुर पाण्डे	तान्द्रङ टक्सार ९ लमजुङ्ग	४.१३	M	०.२१	H	२१.४	L	२०७.३८	६.५	SA
२०६	२०६	डा. शान्त बहादुर पाण्डे	तान्द्रङ टक्सार ९ लमजुङ्ग	१.९८	L	०.१०	L	१४.३	L	७५.९८	६.७	NN
२०७	२०७	डा. शान्त बहादुर पाण्डे	तान्द्रङ टक्सार ९ लमजुङ्ग	१.९१	L	०.१०	L	२१.४	L	७०.७३	६.६	NN
२०८	२०८	राजेश तामाङ्ग	नयाँपाटी काठमाण्डौ	२.९०	M	०.१५	M	२८.५	L	१३९.०६	६.७	NN
२०९	२०९	प्रिन्सरुज अबस्थी	काठमाण्डौ पुरानो नैकाप	२.०८	L	०.१०	M	५७.०	H	१६५.३४	७.४	NN
२१०	२१०	प्रिन्सरुज अबस्थी	काठमाण्डौ पुरानो नैकाप	१.५५	L	०.०८	L	४२.८	M	३२३.०२	७.५	NN
२११	२११	राघव घिमिरे	प्युटार ललितपुर २	१.०२	L	०.०५	L	१४.३	L	१६०.०८	७.७	Alk
२१२	२१२	राघव घिमिरे	प्युटार ललितपुर २	१.३९	L	०.०७	L	७.१	VL	११२.७८	७.४	NN
२१३	२१३	राघव घिमिरे	प्युटार ललितपुर २	१.३५	L	०.०७	L	१४.३	L	२३८.९२	७	NN
२१४	२१४	राघव घिमिरे	प्युटार ललितपुर २	१.४९	L	०.०७	L	१४.३	L	२५९.९४	७.६	Alk
२१५	२१५	राघव घिमिरे	प्युटार ललितपुर २	१.०६	L	०.०५	L	१४.३	L	४४.४५	७.२	NN
२१६	२१६	बाबुराम श्रेष्ठ	ललितपुर बुङ्गमति	१.३५	L	०.०७	L	२१.४	L	२८.६८	७	NN
२१७	२१७	बाबुराम श्रेष्ठ	ललितपुर बुङ्गमति	१.०६	L	०.०५	L	७.१	VL	८६.५०	७.७	Alk
२१८	२१८	बाबुराम श्रेष्ठ	ललितपुर बुङ्गमति	१.४५	L	०.०७	L	२१.४	L	६५.४७	७.५	NN
२१९	२१९	बाबुराम श्रेष्ठ	ललितपुर बुङ्गमति	१.३९	L	०.०७	L	३५.७	M	९१.७५	६.७	NN
२२०	२२०	ज्ञान ब. तामाङ्ग	खाड देवी १ रामेछाप	२.४१	L	०.१२	M	७.१	VL	१२३.२९	७.२	NN
२२१	२२१	दिनेश अधिकारी	भोर काठमाण्डौ	१.२९	L	०.०६	L	४२.८	M	७०.७३	७.१	NN
२२२	२२२	दिनेश अधिकारी	भोर काठमाण्डौ	२.२१	L	०.११	M	६४.२	H	४४.४५	६.९	NN
२२३	२२३	खुर सिद्धि आश्रम	हिरापुर ९	०.९२	VL	०.०५	VL	३६.०	M	६८.९८	६.८	NN
२२४	२२४	श्रीकृष्ण बलामी	मकवानपुर हेटौडा	१.७४	L	०.०९	L	३६.०	M	७४.४०	५.५	A
२२५	२२५	श्रीकृष्ण बलामी	मकवानपुर हेटौडा	१.२२	L	०.०७	L	२.३	VL	६८.९८	५.४	A
२२६	२२६	श्रीकृष्ण बलामी	मकवानपुर हेटौडा	१.१२	L	०.०५	L	२.३	VL	७४.४०	५.६	SA
२२७	२२७	श्रीकृष्ण बलामी	मकवानपुर हेटौडा	०.७६	VL	०.०४	VL	२.३	VL	९०.६७	५.३	A

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
२२८	२२८	आवास कवारी	हिरापुर ९ महोत्तरी	०.८९	VL	VL	६१.३	H	५२.७०	६.६	NN
२२९	२२९	जासिम कवारी	हिरापुर ८ महोत्तरी	०.८९	VL	VL	३६.०	M	५८.१३	६.५	SA
२३०	२३०	जैडन खातुन	हिरापुर ९	०.४३	VL	VL	६१.३	H	३४५.६०	७.४	NN
२३१	२३१	जमिर कवारी (ग्रामिण सामुदायिक विकास सेवा	हिरापुर ९ महोत्तरी	०.३३	VL	VL	६९.८	H	६६०.१९	७.५	NN
२३२	२३२	सुमित्रा साफी	सिमरदही २	०.४३	VL	VL	६९.८	H	६००.५३	७.८	Alk
२३३	२३३	श्याम किशोर मण्डल	सिमरदही १	०.६६	VL	VL	१०३.५	H	५२४.५९	७.७	Alk
२३४	२३४	राम ब. मंडल	सिमरदही १	०.७२	VL	VL	६९.८	H	७२५.२८	८.०	Alk
२३५	२३५	रामहिंद्र मंडल	सिमरदही १	१.३१	L	L	१२०.४	VH	४२१.५४	७.७	Alk
२३६	२३६	सत्य नारायण मण्डल	सिमरदही १	०.४३	VL	VL	६१.३	H	४२६.९६	८.०	Alk
२३७	२३७	रिता देवि	पंसा पनैती ६	१.३५	L	L	१७१.०	VH	८६६.३०	७.६	Alk
२३८	२३८	सुजीन्तर मण्डल	पंसा पनैती ६	१.९४	L	L	१८७.९	VH	१०६१.५७	७.६	Alk
२३९	२३९	म एकवार कपर	पंसा पनैती ६	१.६८	L	L	१७१.०	VH	९८०.२१	७.६	Alk
२४०	२४०	विनोद मंडल	पंसा पनैती ६	१.४१	L	L	३६.०	M	५९५.१०	८.२	Alk
२४१	२४१	रामबाबु मण्डल	महोत्तरी मटिहानी ३	०.५९	VL	VL	६१.३	H	५५७.१४	७.८	Alk
२४२	२४२	रमाल बाबु मण्डल	महोत्तरी मटिहानी ३	१.०८	L	L	९५.१	H	३१८.४८	६.८	NN
२४३	२४३	राजकुमार पासवान	मटिहानी ३	१.१८	L	L	९५.१	H	३०७.६३	६.८	NN
२४४	२४४	कन्नजु पासवान	मटिहानी ३	१.०८	L	L	८६.७	H	२९६.७८	६.८	NN
२४५	२४५	राम किसोर मण्डल	मटिहानी ३	१.०८	L	L	१०३.५	H	३१८.४८	६.८	NN
२४६	२४६	श्याम किसोर मण्डल	सिमरदही १	०.६२	VL	VL	१०.७	L	३६.४३	६.५	SA
२४७	२४७	सत्यनारायण मण्डल	सिमरदही १	०.६९	VL	VL	१०.७	L	१४.७४	६.०	SA
२४८	२४८	मंगली देवि	सिमरदही १	१.०८	L	L	८६.७	H	६८.९८	६.८	NN
२४९	२४९	रामहिंद्र मण्डल	सिमरदही १	१.३५	L	L	९५.१	H	१०६.९४	७.०	NN

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
२५०	२५०	गुलाव सहनी	सिमरदही १	०.३३	VL	०.०१६	VL	२.३	३१.०१	६.६	NN
२५१	२५१	रामबाबु मण्डल	मटिहानी महोत्तरी	१.५८	L	०.०७९	L	९५.१	२१०.००	६.९	NN
२५२	२५२	रामबाबु नायक	मटिहानी महोत्तरी १	२.१३	L	०.१०७	M	१८७.९	१४१४.१३	७.६	Alk
२५३	२५३	राजकुमार पासवान	मटिहानी महोत्तरी १	१.१५	L	०.०५७	L	२७.६	३६७.३०	८.३	Alk
२५४	२५४	कन्नु पासवान	मटिहानी महोत्तरी १	०.८५	VL	०.०४३	VL	२.३	५२.७०	७.८	Alk
२५५	२५५	रिजन शाह	मटिहानी महोत्तरी ३	१.९०	L	०.०९५	L	१६२.६	१४६८.३७	७.७	Alk
२५६	२५६	जैतुन खातुन	धिरापुर ९	२.१०	L	०.१०५	M	१२०.४	१०३९.८७	८.५	Alk
२५७	२५७	आवास क्वारी	धिरापुर ९	१.१८	L	०.०५९	L	६१.३	७४.४०	६.८	NN
२५८	२५८	जमिर क्वारी	धिरापुर ९	१.१५	L	०.०५७	L	७०.९		९.०	Alk
२५९	२५९	कुलसम खातुन	धिरापुर ९	१.४८	L	०.०७४	L	६०१.३	१६१४.८२	९.२	Alk
२६०	२६०	जमिर क्वारी	धिरापुर ९	०.८५	VL	०.०४३	VL	९५.१	३४०.१८	७.३	NN
२६१	२६१	बिनोद मण्डल	पर्सा पनौती	१.४८	L	०.०७४	L	१६२.६	१०१८.१८	८.६	Alk
२६२	२६२	सुजीन्दर मंडल	पर्सा पनौती	१.०८	L	०.०५४	L	३७३.५	११३७.५०	८.४	Alk
२६३	२६३	रिता देवि परसापतैली	परसापतैली	१.२२	L	०.०६१	L	२६३.८	८०६.६४	८.१	Alk
२६४	२६४	रामएकवाल कापर	परसापतैली	१.१८	L	०.०५९	L	११२.०	४३२.३८	८.२	Alk
२६५	२६५	सुनैना देवि	परसापतैली ६	२.७६	M	०.१३८	M	७८.२	४५९.५०	७.६	Alk
२६६	२६६	सन्तोस रसाइली	चितवन	२.९६	M	०.१४८	M	१९.२	१२८.६४	७.०	NN
२६७	२६७	सन्तोस रसाइली	चितवन	२.९९	M	०.१४९	M	१९.२	१२३.२२	६.६	NN
२६८	२६८	निमा शेर्पा , ९८५११५९४५४	सोलुखुम्बु गार्मा १	६.६३	H	०.३३२	H	१२८.८	६२७.६५	५.८	SA
२६९	२६९	निमा शेर्पा , ९८५११५९४५४	सोलुखुम्बु गार्मा १	६.४०	H	०.३२०	H	९५.१	४५४.०८	५.५	A
२७०	२७०	निमा शेर्पा , ९८५११५९४५४	सोलुखुम्बु गार्मा १	६.६३	H	०.३३२	H	१९.२	१९९.१५	५.७	SA

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
२७१	२७१	मोहन श्रेष्ठ	टिकाथली ललितपुर	१.९४	L	०.०९७	L	३५६.६	VH	५०२.९०	६.८	NN
२७२	२७२	कान्छा महर्जन	काठमाण्डौ चौभार भुतखेल १४	३.४२	M	०.१७१	M	१३७.३	VH	३७८.१४	५.३	A
२७३	२७३	तारा राई, ९८४९७६५३७२	संखुवासभा								४.५	A
२७४	२७४	नेत्र भट्ट	मेघौली चितवन	३.५१	M	०.१७६	M	२१.७	L	८८.०	७.१	NN
२७५	२७५	नेत्र भट्ट	मेघौली चितवन	३.५८	M	०.१७९	M	५३.०	M	११८.१	७.२	NN
२७६	२७६	नेत्र भट्ट	मेघौली चितवन	३.६१	M	०.१८०	M	५३.०	M	१५३.२	७.५	NN
२७७	२७७	नेत्र भट्ट	मेघौली चितवन	३.६७	M	०.१८४	M	१३.८	L	८८.०	७.१	NN
२७८	२७८	नेत्र भट्ट	मेघौली चितवन	३.५४	M	०.१७७	M	३७.३	M	९८.०	७.६	Alk
२७९	२७९	नेत्र भट्ट	मेघौली चितवन	३.२५	M	०.१६३	M	५३.०	M	१३३.२	७.४	NN
२८०	२८०	नेत्र भट्ट	मेघौली चितवन	३.०६	M	०.१५३	M	२१.७	L	६७.९	७.१	NN
२८१	२८१	नेत्र भट्ट	मेघौली चितवन	०.०३	VL	०.००२	VL	२.१	VL	४७.९	७.३	NN
२८२	२८२	नेत्र भट्ट	मेघौली चितवन	३.६१	M	०.१८०	M	१३.८	L	५२.९	७.७	Alk
२८३	२८३	बाली संरक्षण निर्देशनालय हरिहरभवन	मेनुका अधिकारी तुसाहारा ४ प्यूठान	२.४२	L	०.१२१	M	१८६.२	VH	१९८.४	५.६	SA
२८४	२८४	बाली संरक्षण निर्देशनालय हरिहरभवन	मेनुका अधिकारी तुसाहारा ४ प्यूठान	२.८३	M	०.१४२	M	२४८.९	VH	६२४.७	७.२	NN
२८५	२८५	बाली संरक्षण निर्देशनालय हरिहरभवन	धन बहादुर पुन शर्वागद्वारी १ प्यूठान	०.०३	VL	०.००२	VL	४५.२	M	२७३.६	५.४	A
२८६	२८६	बाली संरक्षण निर्देशनालय हरिहरभवन	धन बहादुर पुन शर्वागद्वारी १ प्यूठान	०.८४	VL	०.०४२	VL	१३.८	L	५०९.४	७.८	Alk
२८७	२८७	बाली संरक्षण निर्देशनालय हरिहरभवन	रेशम ब. जि सी. तुसहारा ४ प्यूठान	१.३२	L	०.०६६	L	१०७.९	H	२६३.६	६.१	SA
२८८	२८८	बाली संरक्षण निर्देशनालय हरिहरभवन	रेशम ब. जि सी. तुसहारा ४ प्यूठान	०.९०	VL	०.०४५	VL	३७.३	M	२३८.५	५.४	A

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Kg/ha	Rating pH	Rating
२८९	२८९	अनन्तमणि भट्टराई	चितवन	२.४८	L	०.१२४	M	६.०	७८.०	६.६	NN
२९०	२९०	RAAS		१.५५	L	०.०७७	L	१३.८	७८.०	७.६	Alk
२९१	२९१	RAAS		०.५५	VL	०.०२७	VL	२१.७	२९८.७	८.४	Alk
२९२	२९२	RAAS		२.९६	M	०.१४८	M	६.०	९३.०	८.६	Alk
२९३	२९३	RAAS		२.३५	L	०.११८	M	६.०	४१९.१	८.४	Alk
२९४	२९४	RAAS		०.९७	VL	०.०४८	VL	२१.७	५२.९	८.४	Alk
२९५	२९५	RAAS		२.०३	L	०.१०१	M	६८.७	५२.९	८.७	Alk
२९६	२९६	RAAS		१.२९	L	०.०६४	L	२.१	१६८.३	८.८	Alk
२९७	२९७	RAAS		१.३५	L	०.०६८	L	१३.८	११३.१	८.०	Alk
२९८	२९८	RAAS		१.०६	L	०.०५३	L	१३.८	९८.०	८.५	Alk
२९९	२९९	RAAS		१.३२	L	०.०६६	L	२.१	६२.९	७.०	NN
३००	३००	RAAS		१.५५	L	०.०७७	L	२१.७	११८.१	८.३	Alk
३०१	३०१	RAAS		१.२२	L	०.०६१	L	२१.७	११३.१	८.३	Alk
३०२	३०२	RAAS		२.५१	M	०.१२६	M	२९.५	१०३.१	८.५	Alk
३०३	३०३	RAAS		१.८७	L	०.०९३	L	२९.५	१०८.१	८.६	Alk
३०४	३०४	RAAS		२.५३	M	०.१२७	M	२२.२	११६.४	७	NN
३०५	३०५	RAAS		२.१६	L	०.११	M	३१.३	४७.२	८.५	Alk
३०६	३०६	RAAS		०.९१	VL	०.०५	VL	३१.३	२६९.७	७.७	Alk
३०७	३०७	RAAS		०.४७	VL	०.०२	VL	१३.२	१४६.१	७.७	Alk
३०८	३०८	RAAS		१.०५	L	०.०५	L	४०.३	१३६.२	६.९	NN
३०९	३०९	RAAS		१.६९	L	०.०८	L	२२१.३	७६.९	७	NN
३१०	३१०	RAAS		१.५२	L	०.०८	L	२२.२	९६.७	८.४	Alk
३११	३११	RAAS		०.३०	VL	०.०२	VL	१३.२	४२.३	७.८	Alk

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
३१२	३१२	RAAS		२.५७	M	०.१३	M	L	१७०.८	८.४	Alk
३१३	३१३	RAAS		१.३५	L	०.०७	L	L	९१.७	८	Alk
३१४	३१४	RAAS		१.०१	L	०.०५	L	L	४७.२	६.६	NN
३१५	३१५	RAAS		१.४५	L	०.०७	L	H	१३१.३	८	Alk
३१६	३१६	RAAS		१.६५	L	०.०८	L	H	७२.०	८.४	Alk
३१७	३१७	RAAS		१.६९	L	०.०८	L	VL	१०१.६	८.५	Alk
३१८	३१८	RAAS		१.३८	L	०.०७	L	L	१०१.६	६.८	NN
३१९	३१९	RAAS		०.२७	VL	०.०१	VL	L	११६.४	७	NN
३२०	३२०	RAAS		१.१८	L	०.०६	L	L	९१.७	८.४	Alk
३२१	३२१	RAAS		०.९१	VL	०.०५	VL	H	१२६.३	६.१	SA
३२२	३२२	RAAS		२.१६	L	०.११	M	L	६२.१	७.२	NN
३२३	३२३	RAAS		०.८४	VL	०.०४	VL	VH	५२.२	८.३	Alk
३२४	३२४	RAAS		१.३२	L	०.०७	L	M	५२.२	८.७	Alk
३२५	३२५	RAAS		१.५५	L	०.०८	L	M	७६.९	७	NN
३२६	३२६	RAAS		१.१५	L	०.०६	L	L	६२.१	८.२	Alk
३२७	३२७	RAAS		०.९८	VL	०.०५	VL	L	१११.५	७.४	NN
३२८	३२८	RAAS		१.३५	L	०.०७	L	M	१२६.३	७.९	Alk
३२९	३२९	रामकृष्ण परी ९८४१९७३६७६	मैदी ढ धादिङ	०.८८	VL	०.०४	VL	VL	१२६.३	६.२	SA
३३०	३३०	RAAS		१.८९	L	०.०९	L	M	८६.८	७.३	NN
३३१	३३१	RAAS		०.९१	VL	०.०५	VL	L	४७.२	६.३	SA
३३२	३३२	RAAS		१.२८	L	०.०६	L	L	१३६.२	७.२	NN
३३३	३३३	RAAS		१.९६	L	०.१०	L	H	१५१.१	८.३	Alk

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
३३४	३३४	RAAS		०.८१	VL	०.०४	VL	१३.२	३८३.४	८.४	Alk
३३५	३३५	RAAS		०.६४	VL	०.०३	VL	२०३.२	६२.१	८.४	Alk
३३६	३३६	RAAS		१.३५	L	०.०७	L	४०.३	९६.७	८	Alk
३३७	३३७	RAAS		१.४२	L	०.०७	L	२२.२	१११.५	८.१	Alk
३३८	३३८	RAAS		१.१५	L	०.०६	L	२२.२	३७.३	८.६	Alk
३३९	३३९	RAAS		१.३२	L	०.०७	L	४.१	१०१.६	७.३	NN
३४०	३४०	RAAS		१.३८	L	०.०७	L	२२.२	१९५.६	७.८	Alk
३४१	३४१	RAAS		०.७८	VL	०.०४	VL	७६.५	८६.८	७.२	NN
३४२	३४२	RAAS		१.५२	L	०.०८	L	१३.२	१६५.९	८.४	Alk
३४३	३४३	RAAS		०.४१	VL	०.०२	VL	६७.५	११६.४	८.४	Alk
३४४	३४४	RAAS		१.३२	L	०.०७	L	३१.३	६७.०	८.६	Alk
३४५	३४५	RAAS		२.१३	L	०.११	M	२२.२	२८४.५	८.५	Alk
३४६	३४६	RAAS		०.९८	VL	०.०५	VL	५८.४	१२६.३	७.५	NN
३४७	३४७	RAAS		२.३६	L	०.१२	M	४०.३	१११.५	८.४	Alk
३४८	३४८	RAAS		१.६५	L	०.०८	L	४.१	१०६.६	७.५	NN
३४९	३४९	RAAS		१.५५	L	०.०८	L	३१.३	७६.९	७.५	NN
३५०	३५०	RAAS		१.०८	L	०.०५	L	४०.३	७६.९	६.५	SA
३५१	३५१	RAAS		१.८९	L	०.०९	L	३१.३	५७.१	६.८	NN
३५२	३५२	RAAS		१.८२	L	०.०९	L	२२.२	६७.०	७	NN
३५३	३५३	RAAS		२.१९	L	०.११	M	४०.३	२२.५	६.३	SA
३५४	३५४	RAAS		१.०१	L	०.०५	L	१६.६	१०३.५	७.१	NN
३५५	३५५	RAAS		१.८१	L	०.०९	L	६७.६	१०३.५	६.४	SA
३५६	३५६	RAAS		१.१०	L	०.०५	L	५४.९	६७.९	६.३	SA

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Rating pH	Rating			
३५७	३५७	RAAS		१.०५	L	०.०५	L	१६.६	L	१६४.६	M	८.४	Alk
३५८	३५८	RAAS		१.३५	L	०.०७	L	८८.९	H	१०३.५	L	८.३	Alk
३५९	३५९	RAAS		१.१४	L	०.०६	L	२९.३	L	४२.५	VL	६.८	NN
३६०	३६०	RAAS		०.२५	VL	०.०१	VL	२०.८	L	२६१.२	M	६.१	SA
३६१	३६१	RAAS		०.८०	VL	०.०४	VL	४२.१	M	१३९.१	M	७.६	Alk
३६२	३६२	RAAS		०.७६	VL	०.०४	VL	२५.१	L	६२.८	L	८.४	Alk
३६३	३६३	RAAS		१.४३	L	०.०७	L	२०.८	L	६२.८	L	८.४	Alk
३६४	३६४	RAAS		१.९०	L	०.०९	L	११४.४	VH	७८.१	L	६.६	NN
३६५	३६५	RAAS		१.७७	L	०.०९	L	२०.८	L	११८.८	M	६.८	NN
३६६	३६६	RAAS		१.४३	L	०.०७	L	१२.३	L	८८.२	L	८.५	Alk
३६७	३६७	RAAS		०.२९	VL	०.०१	VL	१२.३	L	४२.५	VL	७.३	NN
३६८	३६८	RAAS		१.१४	L	०.०६	L	२५.१	L	१५९.५	M	६.७	NN
३६९	३६९	RAAS		०.७६	VL	०.०४	VL	१६.६	L	२५१.१	M	६.९	NN
३७०	३७०	RAAS		०.३८	VL	०.०२	VL	४६.४	M	१४४.२	M	८.४	Alk
३७१	३७१	RAAS		०.८०	VL	०.०४	VL	२९.३	L	१८४.९	M	७.७	Alk
३७२	३७२	RAAS		०.१३	VL	०.०१	VL	१६.६	L	३१२.१	H	८.८	Alk
३७३	३७३	RAAS		१.०१	L	०.०५	L	२०.८	L	५२.६	VL	६	SA
३७४	३७४	RAAS		१.२२	L	०.०६	L	२०.८	L	१५९.५	M	८.७	Alk
३७५	३७५	RAAS		२.१९	L	०.११	M	२९.३	L	९३.३	L	८.१	Alk
३७६	३७६	RAAS		१.८१	L	०.०९	L	२०.८	L	१२९.०	M	६.७	NN
३७७	३७७	RAAS		१.४३	L	०.०७	L	२०.८	L	७८.१	L	८.७	Alk
३७८	३७८	RAAS		२.९१	M	०.१५	M	२५.१	L	२००.२	M	८.८	Alk
३७९	३७९	RAAS		१.२६	L	०.०६	L	१६.६	L	१०८.६	L	७.६	Alk

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
३८०	३८०	RAAS		०.७६	VL	VL	२०.८	L	४७.५	७	NN
३८१	३८१	RAAS		२.२८	L	M	३७.८	M	१६९.७	७.६	Alk
३८२	३८२	RAAS		१.४३	L	L	२९.३	L	९३.३	८.७	Alk
३८३	३८३	RAAS		१.६४	L	L	१६.६	L	७८.१	८.७	Alk
३८४	३८४	RAAS		१.४३	L	L	४६.४	M	७८.१	६.५	SA
३८५	३८५	RAAS		१.२२	L	L	२०.८	L	१२९.०	८.७	Alk
३८६	३८६	RAAS		२.९१	M	M	१२.३	L	१८४.९	६.५	SA
३८७	३८७	RAAS		२.१५	L	M	१३१.४	VH	३१२.१	८.५	Alk
३८८	३८८	RAAS		३.२९	M	M	५४.९	M	१७४.७	७.४	NN
३८९	३८९	RAAS		०.८४	VL	VL	३७.८	M	९८.४	६.७	NN
३९०	३९०	RAAS		३.१२	M	M	२५.१	L	२७.२	६.५	SA
३९१	३९१	RAAS		१.७७	L	L	५०.६	M	२००.२	७.१	NN
३९२	३९२	RAAS		२.९१	M	M	५४.९	M	६७.९	७.४	NN
३९३	३९३	RAAS		१.४७	L	L	१२.३	L	८३.२	८.८	Alk
३९४	३९४	RAAS		२.०२	L	M	५४.९	M	१०८.६	७	NN
३९५	३९५	RAAS		१.४३	L	L	१६.६	L	१६४.६	८.७	Alk
३९६	३९६	RAAS		०.५५	VL	VL	१६.६	L	९३.३	८.५	Alk
३९७	३९७	RAAS		१.४३	L	L	२०.८	L	७३.०	८.६	Alk
३९८	३९८	RAAS		०.०४	VL	VL	१६.६	L	१६४.६	७.५	NN
३९९	३९९	RAAS		०.३८	VL	VL	१२.३	L	८८.२	८.१	Alk
४००	४००	RAAS		१.३९	L	L	२५.१	L	५२.६	७.१	NN
४०१	४०१	RAAS		२.६५	M	M	२०.८	L	२२०.५	८.६	Alk
४०२	४०२	RAAS		२.७०	M	M	२०.८	L	१४४.२	७.७	Alk

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Rating pH	Rating
४०३	४०३	RAAS		१.६९	L	०.०८	३७.८	M	८.४	Alk
४०४	४०४	RAAS		०.०५	VL	०.००	२२.४	L	५.८	SA
४०५	४०५	RAAS		०.९२	VL	०.०५	१४.०	L	६.२९	SA
४०६	४०६	RAAS		१.२७	L	०.०६	३०.८	M	७.११	NN
४०७	४०७	RAAS		१.२७	L	०.०६	१८.२	L	८.२	Alk
४०८	४०८	RAAS		१.३४	L	०.०७	५६.०	H	७.८३	Alk
४०९	४०९	RAAS		१.६५	L	०.०८	४३.४	M	६.८६	NN
४१०	४१०	RAAS		१.९७	L	०.१०	१४.०	L	७.१२	NN
४११	४११	RAAS		१.०६	L	०.०५	१४.०	L	८.१५	Alk
४१२	४१२	RAAS		१.३४	L	०.०७	३५.०	M	६.८४	NN
४१३	४१३	RAAS		१.०६	L	०.०५	९.८	VL	६.२९	SA
४१४	४१४	RAAS		१.२४	L	०.०६	१४.०	L	६.५९	NN
४१५	४१५	RAAS		१.३१	L	०.०७	१२७.४	VH	५.४४	A
४१६	४१६	RAAS		१.३१	L	०.०७	१४.०	L	७.१४	NN
४१७	४१७	RAAS		२.०४	L	०.१०	१०२.२	H	८.३	Alk
४१८	४१८	RAAS		१.५१	L	०.०८	९.८	VL	७.३९	NN
४१९	४१९	दिनेश लामा , ९८५११४७४४ (महेश)	इर्बु सि. पा.	१.१७	L	०.०६	२२.४	L	५.३७	A
४२०	४२०	दिनेश लामा , ९८५११४७४४ (महेश)	इर्बु सि. पा.	२.३५	L	०.१२	१८.२	L	५.४	A
४२१	४२१	दिनेश लामा , ९८५११४७४४ (महेश)	इर्बु सिन्धुपाल्चोक	१.०६	L	०.०५	१४.०	L	५.४७	A
४२२	४२२	दिनेश लामा , ९८५११४७४४ (महेश)	इर्बु सिन्धुपाल्चोक	१.१३	L	०.०६	९.८	VL	५.५७	SA

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Kg/ha	Rating pH	Rating
४२३	४२३	दिनेश लामा ९८५११४७४४ (महेश)	इर्खु सिन्धुपाल्चोक	०.६१	VL	VL	२२.४	L	२३.६	५.६६	SA
४२४	४२४	दिनेश लामा ९८५११४७४४ (महेश)	इर्खु सिन्धुपाल्चोक	१.१७	L	L	२०७.३	VH	२९.१	५.९३	SA
४२५	४२५	दिनेश लामा ९८५११४७४४ (महेश)	इर्खु सिन्धुपाल्चोक	१.९०	L	L	५५१.९	VH	३४.५	५.७८	SA
४२६	४२६	दिनेश लामा ९८५११४७४४ (महेश)	इर्खु सिन्धुपाल्चोक	१.६९	L	L	१८२.१	VH	४५.५	५.३९	A
४२७	४२७	राजेन्द्र महर्जन ९८०३०४२५५७	चौहाडा बानियाटार नुवाकोट	१.४८	L	L	३०.८	M	६१.९	५.६९	SA
४२८	४२८	राजेन्द्र महर्जन ९८०३०४२५५७	चौहाडा बानियाटार नुवाकोट	१.६२	L	L	१४.०	L	८३.८	५.९६	SA
४२९	४२९	राजेन्द्र महर्जन ९८०३०४२५५७	चौहाडा बानियाटार नुवाकोट	१.५१	L	L	१८.२	L	५६.४	६.६७	NN
४३०	४३०	राजेन्द्र महर्जन ९८०३०४२५५७	चौहाडा बानियाटार नुवाकोट	०.६१	VL	VL	५.६	VL	५१.०	५.६१	SA
४३१	४३१	राजेन्द्र महर्जन ९८०३०४२५५७	चौहाडा बानियाटार नुवाकोट	१.६५	L	L	१८.२	L	५६.४	५.६९	SA
४३२	४३२	राजेन्द्र महर्जन ९८०३०४२५५७	चौहाडा बानियाटार नुवाकोट	१.५१	L	L	९.८	VL	५६.४	५.७३	SA
४३३	४३३	राजेन्द्र महर्जन ९८०३०४२५५७	चौहाडा बानियाटार नुवाकोट	०.७५	VL	VL	१८२.१	VH	४५.५	८.४२	Alk
४३४	४३४	त्रिवेणी टेम्पटाल इण्डस्ट्रिज प्रा.लि. ९८५११७६८९६	नितिनपुर बारा कमल लामिछाने	१.३४	L	L	४७.६	M	१३३.०	६.६८	NN
४३५	४३५	इनद्र थापा	चितवन रामपुर	२.३८	L	M	१८.२	L	१०५.७	६.६	NN
४३६	४३६	अनिल पौडेल	चितवन रामपुर	४.२६	M	H	६०.२	H	१३८.५	५.९७	SA

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Kg/ha	Rating pH	Rating
४३७	४३७	इश्वरराज बर्मजन ९८४९७६४३४३	काठमाण्डौ नारायण स्थान	२.३१	L	M	४७.६	M	४१२.१	६.८४	NN
४३८	४३८	हरि भट्टराई	काठमाण्डौ दहचोक ४	२.६३	M	M	२०७.३	VH	३४६.४	५.६	SA
४३९	४३९	घनश्याम पुन	राल्पा मिजिट्ट ७	२.०७	L	M	४३.४	M	१४४.०	६.२३	SA
४४०	४४०	घनश्याम पुन	राल्पा मिजिट्ट ७	६.३२	H	H	३५.०	M	४०१.२	६.९३	NN
४४१	४४१	घनश्याम पुन	राल्पा मिजिट्ट ७	४.०९	M	H	३०.८	M	३३०.०	८.०७	Alk
४४२	४४२	अम्रिका बलामी ९७४१२४८९३५	दक्षिणकाली न.पा. १२ काठमाण्डौ	४.२३	M	H	५६.०	H	४५५.९	५.६६	SA
४४३	४४३	अम्रिका बलामी ९७४१२४८९३५	दक्षिणकाली न.पा. १२ काठमाण्डौ	३.०१	M	M	३९.२	M	२०४.२	४.८५	A
४४४	४४४	दिनेश सिंह	बारा धोरन ३ सर्लाही	१.२०	L	L	५६.०	H	३६२.९	८.१८	Alk
४४५	४४५	दिनेश सिंह	बारा धोरन ३ सर्लाही	२.९८	M	M	१९८.९	VH	५०५.१	८.२२	Alk
४४६	४४६	दिनेश सिंह	बारा धोरन ३ सर्लाही	३.७४	M	M	२४९.३	VH	८६०.८	८.२५	Alk
४४७	४४७	दिनेश सिंह	बारा धोरन ३ सर्लाही	२.३१	L	M	२२४.१	VH	७७३.३	८.१४	Alk
४४८	४४८	भुपेशमान जोशी	लगनखेल ललितपुर	२.९४	M	M	१०२.२	H	१२७.६	६.३८	SA
४४९	४४९	भुपेशमान जोशी	लगनखेल ललितपुर	२.९४	M	M	११९.०	VH	१११.१	६.६७	NN
४५०	४५०	सतन कुमार चौधरी दाङ	दाङ लमही ९	२.००	L	M	१४.०	L	३०८.१	८.४७	Alk
४५१	४५१	सतन कुमार चौधरी दाङ	दाङ लमही ९	२.२१	L	M	३९.२	M	२२०.६	८.४६	Alk
४५२	४५२	सतन कुमार चौधरी दाङ	दाङ लमही ९	१.६२	L	L	१४.०	L	१००.२	८.४८	Alk
४५३	४५३	सतन कुमार चौधरी दाङ	दाङ लमही ९	१.६२	L	L	१४.०	L	८३.८	८.४१	Alk
४५४	४५४	तालिम बहादुर श्रेष्ठ	चुन्नीखेल काठमाण्डौ	३.१७	M	M	१९.३	L	२१३.६	५.३५	
४५५	४५५	सासाङ दोर्जे शेर्पा	भोजपुर धापाखर्क २	३.९२	M	M	९.२	VL	९३.०५	५.८५	
४५६	४५६	सासाङ दोर्जे शेर्पा	भोजपुर धापाखर्क २	५.८९	H	H	२६.१	L	९९.७४	६.१	
४५७	४५७	सासाङ दोर्जे शेर्पा	काठमाण्डौ किर्तिपुर	१.५४	L	L	९.२	VL	२६.०९	६.०४	

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
४५८	४५८	बेल कुमार बे.सी.	काठमाण्डौ दक्षिणकाली न.प. ३	२.४९	L	M	१८१.६	VH	९३.०५	६.२७	
४५९	४५९	सि.डी. आई प्रा.लि.	शंखु पाटीचौर ३	१.४१	L	L	१७.७	L	८६.३५	६.१२	
४६०	४६०	सि.डी. आई प्रा.लि.	शंखु पाटीचौर ३	०.८७	VL	VL	२५.२	L	३६०.८९	६.५९	
४६१	४६१	सि.डी. आई प्रा.लि.	शंखु पाटीचौर ३	०.९७	VL	VL	३८.७	M	६६.२६	५.७९	
४६२	४६२	सि.डी. आई प्रा.लि.	शंखु पाटीचौर ३	०.८७	VL	VL	३०.३	M	८६.३५	५.५४	
४६३	४६३	सि.डी. आई प्रा.लि.	शंखु पाटीचौर ३	०.१९	VL	VL	१०.९	L	३२७.४१	६.६६	
४६४	४६४	सि.डी. आई प्रा.लि.	शंखु पाटीचौर ३	०.०८	VL	VL	९.२	VL	३८७.६७	६.५	
४६५	४६५	टोली नं. ३ (तालिम)	ललितपुर चेतसल	१.३७	L	L	११०.१	VH	१४६.६२	६.८८	
४६६	४६६	टोली नं. १ (तालिम)	ललितपुर चेतसल	१.४८	L	L	१०१.७	H	१०६.४४	६.८४	
४६७	४६७	टोली नं. २ (तालिम)	ललितपुर चेतसल	१.९५	L	L	१३५.४	VH	१६०.०१	६.७४	
४६८	४६८	राकेश सिङ्ग्या	ललितपुर प्युटार	१.२७	L	L	१७.७	L	७९.६६	६.४६	
४६९	४६९	राकेश सिङ्ग्या	ललितपुर प्युटार	०.६६	VL	VL	३४.५	M	१६६.७०	६.६६	
४७०	४७०	अस्मिता खनाल	चितवन रामपुर	३.३२	M	M	६६.४२	H	९३.०५	६.०९	
४७१	४७१	रघुनन्दन मरु	हेटौडा (नगरपालिका २१)	०.३७	VL	VL	६१.४३	H	२२६.६३	७.९७	
४७२	४७२	रघुनन्दन मरु	हेटौडा (नगरपालिका २१)	०.७०	VL	VL	१६०.४६	VH	२५४.१८	७.५९	
४७३	४७३	रघुनन्दन मरु	हेटौडा (नगरपालिका २१)	०.३४	VL	VL	३६.६७	M	१९९.०८	७.९६	
४७४	४७४	रघुनन्दन मरु	हेटौडा खुकौरा टारुवास	०.२०	VL	VL	३१३.१५	VH	२०५.९७	६.५	
४७५	४७५	सिता भक्त श्रेष्ठ	धादिङ केवलपुर ७	१.४१	L	L	३२.५४	M	९५.७६	५.८७	
४७६	४७६	कार्तिके अर्गानिक फार्म	त्युउ क्यर्ष सिन्धुपाल्चोक	६.४३	H	H	१७२.८४	VH	२६७.९६	५.४६	
४७७	४७७	कार्तिके अर्गानिक फार्म	त्युउ क्यर्ष सिन्धुपाल्चोक	६.४०	H	H	१७२.८४	VH	१८५.३०	५.६६	
४७८	४७८	अनु खड्का ९८१३८३६१९६	त्युउ क्यर्ष सिन्धुपाल्चोक	६.५३	H	H	१३५.७१	VH	२१९.७४	५.५९	

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P2O5 kg/ha	Rating K2O in soil	Kg/ha	Rating pH	Rating
४७९	४७९	विनोद थापा	सिन्धुली रतनचुरा ४	०.२३	VL	VL	२४.२९	L	४७.५४	६.६१	VL
४८०	४८०	विनोद थापा	सिन्धुली रतनचुरा ४	०.५४	VL	VL	३२.५४	M	१७८.४२	६.५५	M
४८१	४८१	विनोद थापा	सिन्धुली रतनचुरा ४	०.५०	VL	VL	३६.६७	M	१६४.६४	६.५१	M
४८२	४८२	विनोद थापा	सिन्धुली रतनचुरा ४	०.५४	VL	VL	३२.५४	M	६२६.१४	६.४५	VH
४८३	४८३	विनोद थापा	सिन्धुली रतनचुरा ४	०.६४	VL	VL	३९.९७	M	१९९.०८	६.५७	M
४८४	४८४	विनोद थापा	सिन्धुली रतनचुरा ४	०.५०	VL	VL	२४.२९	L	३९१.९४	६.५	H
४८५	४८५	विनोद थापा	सिन्धुली रतनचुरा ४	०.३४	VL	VL	२५.११	L	६८.२१	६.५६	L
४८६	४८६	विनोद थापा	सिन्धुली रतनचुरा ४	०.१७	VL	VL	१६.०३	L	६८.२१	६.२७	L
४८७	४८७	कामीसार्की शेर्पा	सोलुखुम्बु							५.८४	
४८८	४८८	पेम्नुरी शेर्पा	सोलुखुम्बु							६.१	
४८९	४८९	भवानी पराजुली	काभ्रे महादेवस्थान ३	१.४७	L	L	९१.९६	H	५४.४३	५.४४	VL
४९०	४९०	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन		१.९४	L	L	२३४.७४	VH	६८.२१	५.०९	L
४९१	४९१	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन		१.२१	L	L	२३.४६	L	१२३.३१	५.६	M
४९२	४९२	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन		१.६१	L	L	२४.२९	L	१३०.२०	६.०५	M
४९३	४९३	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन		१.९१	L	L	१३१.५८	VH	१३७.०९	५.६७	M
४९४	४९४	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन		१.२७	L	L	५३.१७	M	६८.२१	५.५२	L
४९५	४९५	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन		१.४४	L	L	३४.१९	M	९५.७६	५.९२	L
४९६	४९६	रामचन्द्र न्यौपाने	गाडबुङ ८ गाखाँ लुङटेल	०.८४	VL	VL	१६.०३	L	९५.७६	५.८९	L
४९७	४९७	भरगम बहादुर तामाङ	धादिङ ९ तसर्पु	०.१७	VL	VL	५३५.९८	VH	६१.३२	६.६५	L

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
४९८	४९८	भरमि बहादुर तामाङ	धादिङ ९ तसर्पु	०.०७	VL	०.००	VL	२३.४६	L	७५.१०	६.८७	
४९९	४९९	भरमि बहादुर तामाङ	धादिङ ९ तसर्पु	०.०७	VL	०.००	VL	२०.१६	L	८१.९८	७.२७	
५००	५००	बाली संरक्षण निर्देशनालय हरिहरभवन	ल.पु. हरिहरभवन	२.११	L	०.११	M	३३७.९१	VH	११६.४२	६.४३	
५०१	५०१	बाली संरक्षण निर्देशनालय हरिहरभवन	ल.पु. हरिहरभवन	२.३१	L	०.१२	M	१६८.७२	VH	१३७.०९	६.०९	
५०२	५०२	दावा लामा थिङ्ग	रसुवा यासा ९	१.३१	L	०.०७	L	४९.०५	M	८१.९८	६.२८	
५०३	५०३	दावा लामा थिङ्ग	रसुवा यासा ९	४.४६	M	०.२२	H	४०.७९	M	४७.५४	५.७३	
५०४	५०४	कृष्ण कार्की	भक्तपुर सरस्वती खेल	१.८८	L	०.०९	L	३३७.९१	VH	११५६.५१	४.०१	
५०५	५०५	कृष्ण कार्की	भक्तपुर सरस्वती खेल	१.५७	L	०.०८	L	२६३.६३	VH	८१९.००	५.२३	
५०६	५०६	सागर काफ्ले	नुवाकोट सुखानी ७	०.६०	VL	०.०३	VL	१५२.२१	VH	८८.८७	५.३४	
५०७	५०७	सागर काफ्ले	नुवाकोट सुखानी ७	०.५०	VL	०.०३	VL	६१.४३	H	१०९.५४	५.६३	
५०८	५०८	सागर काफ्ले	नुवाकोट सुखानी ७	०.३०	VL	०.०२	VL	२३८.८७	VH	१०९.५४	६.०२	
५०९	५०९	K.University	Dhuliskhel. 7	१.४६	L	०.०७	L	६३.५७	H	६५.६९	४.७३	
५१०	५१०	K.University ,9849318543	Dhuliskhel. 7	१.३६	L	०.०७	L	३१७.८३	VH	१२६.६८	५.४	
५११	५११			१.३६	L	०.०७	L	३०८.७५	VH	१५४.८४	६.२२	
५१२	५१२			१.३०	L	०.०६	L	२३६.१०	VH	१३६.०७	५.९३	
५१३	५१३			१.५३	L	०.०८	L	२१७.९४	VH	१६४.२२	५.३४	
५१४	५१४			१.२३	L	०.०६	L	३२६.९१	VH	१७३.६०	५.४७	
५१५	५१५			१.०७	L	०.०५	L	२९०.५८	VH	१५९.५३	६.०३	
५१६	५१६			१.८९	L	०.०९	L	३४५.०७	VH	३१९.०६	६.०७	
५१७	५१७			०.७७	VL	०.०४	VL	८१.७३	H	९३.८४	६.२	
५१८	५१८			१.४६	L	०.०७	L	२७२.४२	VH	१३१.३८	५.८८	

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
५१९	५१९			१.६६	L	०.०८	३४५.०७	VH	२६२.७५	५.४१	
५२०	५२०			१.७२	L	०.०९	८१.७३	H	२९५.६०	५.२७	
५२१	५२१			१.१०	L	०.०५	३६.३२	M	२३४.६०	५.९९	
५२२	५२२			१.०७	L	०.०५	४५.४०	M	७०.३८	६.५५	
५२३	५२३			०.९०	VL	०.०५	१८१.६२	VH	८४.४६	५.४७	
५२४	५२४			०.९७	VL	०.०५	१०८.९७	H	६१.००	५.८८	
५२५	५२५			०.५१	VL	०.०३	९९.८९	H	४२.२३	५.९८	
५२६	५२६			०.६१	VL	०.०३	८१.७३	H	६५.६९	६.५३	
५२७	५२७			०.५१	VL	०.०३	३१.७८	M	९८.५३	६.९६	
५२८	५२८			०.४८	VL	०.०२	१५४.३७	VH	१५०.१४	६.४४	
५२९	५२९			०.६१	VL	०.०३	७२.६५	H	१३१.३८	६.३१	
५३०	५३०			०.९७	VL	०.०५	१९९.७८	VH	९८.५३	६.५९	
५३१	५३१	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	०.२८	VL	०.०१	२७.२४	L	७०.३८	६.२२	
५३२	५३२	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	०.९०	VL	०.०५	११३.५१	VH	८४.४६	५.७८	
५३३	५३३	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	१.४०	L	०.०७	८१.७३	H	७५.०७	६.०४	
५३४	५३४	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	१.४६	L	०.०७	१३१.६७	VH	७९.७६	५.७१	
५३५	५३५	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	१.९५	L	०.१०	२५८.८०	VH	३००.२९	६.६४	
५३६	५३६	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	१.६३	L	०.०८	१९०.७०	VH	१८२.९९	६.३	
५३७	५३७	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	२.६१	M	०.१३	४५.४०	M	१०३.२२	६.२४	
५३८	५३८	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	०.९७	VL	०.०५	११८.०५	VH	१४५.४५	६.६	
५३९	५३९	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	१.२०	L	०.०६	१३६.२१	VH	१८२.९९	६.६	
५४०	५४०	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	०.८४	VL	०.०४	१३६.२१	VH	१२१.९९	५.६१	
५४१	५४१	K.U.,9849318543	Dhuliskhel. 7	०.८०	VL	०.०४	१८.१६	L	१५४.८४	६.०८	

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
५४२	५४२	K.U., 9849318543	Dhuliskhel. 7	०.१५	VL	०.०१	VL	९.०८	VL	५६.३०	६.७	
५४३	५४३	K.U., 9849318543	Dhuliskhel. 7	०.३१	VL	०.०२	VL	८१.७३	H	४२.२३	६.२३	
५४४	५४४	K.U., 9849318543	Dhuliskhel. 7	०.२८	VL	०.०१	VL	४०.८६	M	१०३.२२	६.८१	
५४५	५४५	K.U., 9849318543	Dhuliskhel. 7	०.९४	VL	०.०५	VL	१८१.६२	VH	१५४.८४	६.३२	
५४६	५४६	दुर्गा ब. कार्की	दोलखा ,ध्यार सकाठोकर	१.३३	L	०.०७	L	२७.२४	L	१५०.१४	५.९२	
५४७	५४७	क्षेत्र बहादुर तामाङ ९८०८८७९५११	सिन्धुपाल्चोक नवलपुर ६	२.०२	L	०.१०	M	६८.११	H	१४५.४५	५.७	
५४८	५४८	क्षेत्र बहादुर तामाङ ९८०८८७९५११	सिन्धुपाल्चोक नवलपुर ६	३.२१	M	०.१६	M	१३.६२	L	३६५.९८	६.३५	
५४९	५४९	क्षेत्र बहादुर तामाङ ९८०८८७९५११	सिन्धुपाल्चोक नवलपुर ६	१.०७	L	०.०५	L	२७.२४	L	२६२.७५	५.८०	
५५०	५५०	ज्ञान बहादुर तामाङ ९८०८८७९५११	रामेछाप खाडादेवि १	३.९३	M	०.२०	M	४५.४०	M	१०७.९२	६.२७	
५५१	५५१	ज्ञान बहादुर तामाङ	रामेछाप खाडादेवि १	१.९२	L	०.१०	L	८१.७३	H	७९.७६	६.४४	
५५२	५५२	नुन्द राज राई	नुवाकोट बेलकोट ४	१.०३	L	०.०५	L	६३.५७	H	६१.००	६.१२	
५५३	५५३	नुन्द राज राई	नुवाकोट बेलकोट ४	२.१८	L	०.११	M	१८.१६	L	१४०.७६	६.३२	
५५४	५५४	नुन्द राज राई ९८४२२३२६४५	नुवाकोट बेलकोट ४	२.७७	M	०.१४	M	१८.१६	L	२५३.३७	५.९६	
५५५	५५५	नुन्द राज राई ९८४२२३२६४५	नुवाकोट बेलकोट ४	०.७७	VL	०.०४	VL	७२.६५	H	२९५.६०	७.६५	
५५६	५५६	नुन्द राज राई ९८४२२३२६४५	नुवाकोट बेलकोट ४	२.४८	L	०.१२	M	१३.६२	L	१०३.२२	५.९७	
५५७	५५७	नुन्द राज राई ९८४२२३२६४५	नुवाकोट बेलकोट ४	२.०२	L	०.१०	M	२७.२४	L	११२.६१	५.५	
५५८	५५८	नुन्द राज राई ९८४२२३२६४५	नुवाकोट बेलकोट ४	१.९२	L	०.१०	L	९.०८	VL	१०७.९२	५.८१	

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	rating	P205 kg/ha	Rating	Kg/ha K2O in soil	Rating pH	Rating
५५९	५५९	तुन्द राज राई ९८४२२३२६४५	नुवाकोट बेलकोट ४	१.१०	L	०.०५	L	१८.१६	L	३९४.१३	६.१२	
५६०	५६०	तुन्द राज राई ९८४२२३२६४५	नुवाकोट बेलकोट ४	१.४०	L	०.०७	L	९.०८	VL	११२.६१	५.७४	
५६१	५६१	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन ल.पु.	काभ्रे	१.५३	L	०.०८	L	२४०.६४	VH	८४.४६	६.०५	
५६२	५६२	माटो व्यवस्थापन निर्देशनालय हरिहरभवन ल.पु.	काभ्रे	२.२८	L	०.११	M	२३१.५६	VH	९३.८४	६.०५	
५६३	५६३	क्षे.मा.प.प्र. भुम्का	काभ्रे	०.८०	VL	०.०४	VL	१८.१६	L	८९.१५	५.५१	
५६४	५६४	क्षे.मा.प.प्र. भुम्का	काभ्रे	३.७९	M	०.१९	M	१५७.१२	VH	२९३.९०	६.७१	
५६५	५६५	क्षे.मा.प.प्र. हेटौडा	काभ्रे	४.५४	M	०.२३	H	१२४.०९	VH	३८०.२२	६.६५	
५६६	५६६	क्षे.मा.प.प्र. हेटौडा	काभ्रे	३.५७	M	०.१८	M	१४०.६१	VH	३६४.०३	७.०१	
५६७	५६७	क्षे.मा.प.प्र. पोखरा	काभ्रे	५.१०	H	०.२६	H	२५.८३	L	१२६.६५	४.९७	
५६८	५६८	क्षे.मा.प.प्र. पोखरा	काभ्रे	२.४७	L	०.१२	M	८.४९	VL	११०.४६	५.९७	
५६९	५६९	क्षे.मा.प.प्र. खजुरा	काभ्रे	१.७८	L	०.०९	L	२४.१८	L	८८.८८	५.८४	
५७०	५७०	क्षे.मा.प.प्र. खजुरा	काभ्रे	१.२५	L	०.०६	L	४.३६	VL	६१.९०	६.०४	
५७१	५७१	क्षे.मा.प.प्र. कञ्चनपुर	काभ्रे	१.४१	L	०.०७	L	२४.१८	L	७२.६९	५.८८	
५७२	५७२	क्षे.मा.प.प्र. कञ्चनपुर	काभ्रे	०.४४	VL	०.०२	VL	२५.०१	L	८८.८८	५.८४	
५७३	५७३	क्षे.मा.प.प्र. सुरुङ्गा	काभ्रे	०.६६	VL	०.०३	VL	८.४९	VL	६७.३०	५.८९	
५७४	५७४	क्षे.मा.प.प्र. सुरुङ्गा	काभ्रे	२.३२	L	०.१२	M	८२.८१	H	१४२.८३	५.०३	
५७५	५७५	धन प्रसाद घिमिरे ९८४१२५००३३	काठमाण्डौ जोरपाटी गौरीघाट	१.८५	L	०.०९	L	१८.४०	L	६७.३०	५.१८	
५७६	५७६	राजेश कुमार के.सी.	ल.प्र.लु.भु. ७	१.५३	L	०.०८	L	११९.९७	VH	७२.६९	४.८८	

क्र. स.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	कृषकको नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating N%	rating	P205 kg/ha	Rating K2O in soil	Kg/ha	Rating pH	Rating	
५७७	५७७	राजेश कुमार के.सी.	ल.प्र.लु.भु ७	१.८८	L	०.०९	L	७४.५५	H	७२.६९	L	५.१२
५७८	५७८	राजेश कुमार के.सी.	ल.प्र.लु.भु ७	२.१६	L	०.११	M	२५.८३	L	७८.०९	L	५.२१
५७९	५७९	टि.स. तामाङ्ग	बेदिनि १ न्वाकोट	२.३२	L	०.१२	M	२५.८३	L	६१.९०	L	५.६७
५८०	५८०	रवेस ब. कार्की	हिलेदेवि ८ रामेछाप	२.०४	L	०.१०	M	२६.६६	L	६१.९०	L	४.९७
५८१	५८१	रवेस ब. कार्की	हिलेदेवि ८ रामेछाप	०.८५	VL	०.०४	VL	२७.४८	L	९९.६७	L	४.४९
५८२	५८२	रवेस ब. कार्की	हिलेदेवि ८ रामेछाप	१.८८	L	०.०९	L	२०६.६७	VH	६१२.२१	VH	६.१२
५८३	५८३	रवेस ब. कार्की	हिलेदेवि ८ रामेछाप	१.४४	L	०.०७	L	१८१.९०	VH	४७१.९४	H	५.७२
५८४	५८४	रवेस ब. कार्की	हिलेदेवि ८ रामेछाप	१.००	L	०.०५	L	२३१.४४	VH	५३६.६८	VH	६.०८
५८५	५८५	रवेस ब. कार्की	हिलेदेवि ८ रामेछाप	०.९०	VL	०.०५	VL	३१.९४	M	१०६.८९	L	६.३५
५८६	५८६	थोप्चेन तामाङ्ग	साङ्गाचोक २ काडेवारी	१.३४	L	०.०७	L	४५.०३	M	५९.१४	L	५.९५
५८७	५८७	थोप्चेन तामाङ्ग	साङ्गाचोक २ काडेवारी	०.३८	VL	०.०२	VL	५.७४	VL	६५.११	L	६.६४
५८८	५८८	थोप्चेन तामाङ्ग	साङ्गाचोक नारीक	२.६५	M	०.१३	M	२४.८९	L	२८.५७	VL	५.४५

आ.ब. २०७१/७२ मा माटो व्यवस्थान निर्देशनालय बाट माटो परिक्षण घुम्ती प्रयोगशालाद्वारा परीक्षण गरिएका नमुनाहरू र प्राप्त नतिजा

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
१	लेखनाथ सापकोटा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.९१	L	०.१०	L	१९.९	L	४००.८	H	६.८	NN
२	अम्बिका नेपाल	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.८२	L	०.०९	L	८.०	VL	४४४.०	H	६.६	NN
३	नेत्र प्रसाद नेपाल	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.८२	L	०.०९	L	८.८	VL	१७७.६	M	६.३	SA
४	डिल्ली प्रसाद नेपाल	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.८५	L	०.०९	L	१५.८	L	१०६०.८	VH	६.८	NN
५	राधिका नेपाल	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.८०	L	०.०९	L	१०.७	L	२१३.६	M	६.२	SA
६	लोकमाया सापकोटा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.७४	L	०.०९	L	१९.४	L	२०१.६	M	६.५	SA
७	खोकमाया नेपाल	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.७८	L	०.०९	L	१४.५	L	२४७.२	M	७	NN
८	टेक बहादुर नेपाल	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.८९	L	०.०९	L	२४.१	L	४७५.२	H	६.४	SA
९	शिव प्रसाद नेपाल	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.८७	L	०.०९	L	१४.०	L	८८.८	L	६.३	SA
१०	टिका गौतम	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.८०	L	०.०९	L	३.७	VL	८६.४	L	६.३	SA
११	तिलक गौतम	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.७८	L	०.०९	L	५.६	VL	२५९.२	M	६.९	NN
१२	केशव सापकोटा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ६	१.७१	L	०.०९	L	१५.२	L	१६.८	VL	५.६	SA
१३	विना सिं तामाङ	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका ५	१.८२	L	०.०९	L	१५.४	L	८४.०	L	६.५	SA
१४	दिनेश अधिकारी	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका २	१.७४	L	०.०९	L	४०.५	M	१००.८	L	६.२	SA
१५	उमा अधिकारी	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका २	१.९१	L	०.१०	L	३७.५	M	४८२.४	H	६.७	NN
१६	रामेश्वर श्रेष्ठ	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा नगरपालिका १	१.७८	L	०.०९	L	११.०	L	१०८.०	L	६.७	NN
१७	नारायण प्रसाद न्यौपाने	काभ्रे, होक्से ३	१.८५	L	०.०९	L	२६.४	L	९८.४	L	६	SA
१८	रमा कार्की	काभ्रे, २	१.८०	L	०.०९	L	५.२	VL	६७.२	L	५.८	SA
१९	विद्यामणी हुमागाई	काभ्रे, २	२.८२	M	०.१४	M	२३.१	L	२६८.८	M	६.४	SA
२०	रामहरि पौडेल	काभ्रे, १	१.८२	L	०.०९	L	६.८	VL	७६.८	L	५.७	SA
२१	सुन्तोली सिग्देल	काभ्रे, ४	१.८९	L	०.०९	L	६२.५	H	४७५.२	H	५.६	SA
२२	प्रकाश कोइराला	काभ्रे, ७	१.८९	L	०.०९	L	३१.२	M	४४८.८	H	७.१	NN
२३	सरला हुमागाई	काभ्रे, २	२.००	L	०.१०	L	४८.२	M	२५२.०	M	५.१	A
२४	रामचन्द्र पौडेल	काभ्रे, २ फस्कोट	१.८२	L	०.०९	L	५.५	VL	१६०.८	M	६	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
२५	भिमसेन प्रसाद सिग्देल	काभ्रे, ८	१.८७	L	०.०९	L	४६.०	M	२६६.४	M	५.८	SA
२६	अनिता बस्नेत	काभ्रे, १	१.९३	L	०.१०	L	४६.२	M	१८७.२	M	५.७	SA
२७	रुकु वोराती	काभ्रे, १	१.८९	L	०.०९	L	३९.५	M	२५२.०	M	५.७	SA
२८	हरि पौडेल	काभ्रे, १	१.८५	L	०.०९	L	६०.९	H	१४१.६	M	५.३	A
२९	सावित्री तिमल्सेना	काभ्रे, ७	१.८५	L	०.०९	L	४३.९	M	२२५.६	M	४.२	A
३०	राम प्रसाद तिमल्सेना	काभ्रे, ५	१.८२	L	०.०९	L	४०.६	M	७६३.२	VH	५.६	SA
३१	सरस्वती सापकोटा	काभ्रे, ४	१.७१	L	०.०९	L	२६.९	L	१४४.०	M	६.२	SA
३२	नन्दमाया हुमागमई	काभ्रे, ४	१.६७	L	०.०८	L	५.३	VL	६२.४	L	५.६	SA
३३	राजन हुमागमई	काभ्रे, ९	१.८०	L	०.०९	L	६४.८	H	१५१.२	M	५.८	SA
३४	दुर्गा हुमागमई	काभ्रे, ४	१.८५	L	०.०९	L	५७.६	H	१७५.२	M	५.८	SA
३५	लक्ष्मी हुमागमई	काभ्रे, ४	२.०८	L	०.१०	M	४८.७	M	२३५.२	M	५.५	A
३६	प्रह्लाद शर्मा	काभ्रे, ४	१.७४	L	०.०९	L	१४.३	L	३५५.२	H	६.१	SA
३७	शुभद्रा के.सी.	काभ्रे, २	१.५८	L	०.०८	L	६६.६	H	१५३.६	M	५.८	SA
३८	सावित्री तिमल्सेना	काभ्रे, ७	१.७१	L	०.०९	L	५३.६	M	४९४.४	H	६.६	NN
३९	डिल्ली प्रसाद फुपाल	काभ्रे, ८	१.७६	L	०.०९	L	२२.५	L	२०६.४	M	६.७	NN
४०	गिता खनाल	काभ्रे, ७	१.७८	L	०.०९	L	३४.३	M	३१९.२	H	७.१	NN
४१	भिमसेन हुमागमई	काभ्रे, ५	१.५४	L	०.०८	L	९.५	VL	९१.२	L	५.९	SA
४२	निर्मला हुमागमई	काभ्रे, ४	१.५२	L	०.०८	L	८.९	VL	६०.०	L	५.८	SA
४३	सीता लम्साल	काभ्रे, ९	१.५६	L	०.०८	L	१०.३	L	६२.४	L	६.१	SA
४४	शाकुम्डल हुमागमई	काभ्रे, ४	१.५८	L	०.०८	L	११.१	L	९३.६	L	५.६	SA
४५	इन्द्रमाया हुमागमई	काभ्रे, ४	१.५२	L	०.०८	L	३.०	VL	५२.८	VL	५.७	SA
४६	कविता ढकाल	काभ्रे, ५	१.५२	L	०.०८	L	४.८	VL	८६.४	L	५.८	SA
४७	सरस्वती हुमागमई	काभ्रे, २	१.५६	L	०.०८	L	१७.४	L	४२९.६	H	६.८	NN
४८	उपेन्द्र हुमागमई	काभ्रे, ५	१.५२	L	०.०८	L	२.५	VL	४०.८	VL	६.३	SA
४९	गापीकृष्ण पन्त	काभ्रे, ५	१.४८	L	०.०७	L	२.४	VL	६०.०	L	६.९	NN
५०	सम्भ्रना तिमल्सेना	काभ्रे, ४	१.५८	L	०.०८	L	६.७	VL	७४.४	L	६	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
५१	गमला तोलाङ्गे	काभ्रे, ५	१.५२	L	०.०८	L	९.१	VL	३१.२	VL	६.१	SA
५२	सीता हुमागाई	काभ्रे, ४	१.५६	L	०.०८	L	१.१	VL	८१.६	L	६.९	NN
५३	सावित्री आचार्य	काभ्रे, ५	१.५४	L	०.०८	L	५.७	VL	४३.२	VL	६.५	SA
५४	केशव प्रसाद बजगाई	काभ्रे, ४	१.५८	L	०.०८	L	५.५	VL	८६.४	L	५.६	SA
५५	भिमसेन सापकोटा	काभ्रे, ४	१.५४	L	०.०८	L	५.६	VL	३३.६	VL	५.९	SA
५६	सावित्री सिग्देल	काभ्रे, ४	१.६१	L	०.०८	L	२.६	VL	३१.२	VL	६.७	NN
५७	सानुमैया दाहाल	काभ्रे, ७	१.५६	L	०.०८	L	०.२	VL	३६.०	VL	६.५	SA
५८	नारायण बडाल	काभ्रे, ६	१.५६	L	०.०८	L	१६.८	L	२०६.४	M	६.४	SA
५९	सोम प्रसाद गौतम	काभ्रे, ६	१.५६	L	०.०८	L	३.७	VL	४३.२	VL	६.५	SA
६०	प्रदिप प्रसाद बडाल	काभ्रे, ६	१.५४	L	०.०८	L	११.८	L	५०.४	VL	६.४	SA
६१	प्रह्लाद बडाल	काभ्रे, ६	१.६१	L	०.०८	L	६.१	VL	११०.४	M	७.१	NN
६२	इन्द्रमणी बडाल	काभ्रे, ६	१.५४	L	०.०८	L	६.१	VL	५२.८	VL	६	SA
६३	निर्मला तिमल्सेना	काभ्रे, ७	१.६१	L	०.०८	L	३.६	VL	१२.०	VL	६.५	SA
६४	कुमार प्रसाद दाहाल	काभ्रे, देविटार ४	१.५२	L	०.०८	L	४.२	VL	७९.२	L	६.३	SA
६५	कुमार प्रसाद दाहाल	काभ्रे, देविटार ४	१.५४	L	०.०८	L	०.२	VL	३३.६	VL	६.३	SA
६६	रामचन्द्र गुरुङ्ग	काभ्रे, देविटार ५	१.५८	L	०.०८	L	७.०	VL	१६०.८	M	६.५	SA
६७	सानीमाया तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ४	१.५६	L	०.०८	L	१.७	VL	८१.६	L	६.८	NN
६८	वासु दाहाल	काभ्रे, देविटार ४	१.५४	L	०.०८	L	११.९	L	३३.६	VL	५.२	A
६९	सजना दाहाल	काभ्रे, देविटार ४	१.५०	L	०.०७	L	०.८	VL	४३.२	VL	६	SA
७०	केदार प्रसाद दाहाल	काभ्रे, देविटार ४	१.५६	L	०.०८	L	५.१	VL	२८.८	VL	५.४	A
७१	सावित्री गिरी	काभ्रे, पाँचखाल २	१.५८	L	०.०८	L	१४.०	L	२१८.४	M	५.६	SA
७२	चन्द्रकला गिरी	काभ्रे, पाँचखाल २	१.५६	L	०.०८	L	१०.८	L	३८.४	VL	५.८	SA
७३	गोमा न्यौपाने	काभ्रे, पाँचखाल २	१.५४	L	०.०८	L	१६.३	L	६९.६	L	६.२	SA
७४	खेलु पराजुली	काभ्रे, पाँचखाल २	१.५६	L	०.०८	L	०.१	VL	६२.४	L	६.५	SA
७५	कृष्ण प्रसाद त्रिपाठी	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.५८	L	०.०८	L	२.५	VL	४३.२	VL	६.८	NN
७६	चन्द्र प्रसाद सुवेदी	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५६	L	०.०८	L	०.६	VL	१३९.२	M	६.५	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
७७	फट्टिक प्रसाद शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५८	L	०.०८	L	६.८	VL	१७०.४	M	७.७	Alk
७८	हरि प्रसाद शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६१	L	०.०८	L	५.३	VL	६७.२	L	५.८	SA
७९	सविता शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६५	L	०.०८	L	४.५	VL	२१६.०	M	६.८	NN
८०	बाबुराम ढकाल	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६१	L	०.०८	L	२.०	VL	७२.०	L	६	SA
८१	टिका प्रसाद शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५८	L	०.०८	L	१.४	VL	१८९.६	M	५.८	SA
८२	इच्छाराम ढकाल	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६५	L	०.०८	L	५.८	VL	१८४.८	M	५.८	SA
८३	ढकमाया शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५८	L	०.०८	L	४.७	VL	१८४.८	M	६.५	SA
८४	शिव प्रसाद शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६१	L	०.०८	L	६.५	VL	१८२.४	M	६	SA
८५	करुणा शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६५	L	०.०८	L	८.०	VL	१८२.४	M	६	SA
८६	दिलानाथ न्यौपाने	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५८	L	०.०८	L	८.१	VL	१८२.४	M	६.५	SA
८७	हिरालाल शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६५	L	०.०८	L	९.९	VL	१८७.२	M	५.६	SA
८८	जगनाथ सुवेदी	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६१	L	०.०८	L	६.९	VL	२३०.४	M	७	NN
८९	कुस्माखर शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५६	L	०.०८	L	७.६	VL	१८४.८	M	५.८	SA
९०	सरिता शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५४	L	०.०८	L	५.३	VL	१८७.२	M	७.१	NN
९१	प्रेम प्रसाद शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६१	L	०.०८	L	१४.४	L	१८२.४	M	५.९	SA
९२	टिका प्रसाद शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५४	L	०.०८	L	८.०	VL	१८२.४	M	७	NN
९३	शारदा पराजुली	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५६	L	०.०८	L	८.७	VL	१८९.६	M	६.३	SA
९४	गोविन्द सुवेदी	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५६	L	०.०८	L	१०.७	L	१८२.४	M	६	SA
९५	रमण प्रसाद गौतम	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५६	L	०.०८	L	८.७	VL	१८७.२	M	६.५	SA
९६	छविराम सुवेदी	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.५४	L	०.०८	L	८.८	VL	१९४.४	M	५.७	SA
९७	कृष्ण प्रसाद शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६३	L	०.०८	L	११.५	L	१८७.२	M	६.६	NN
९८	स्वस्थानी शर्मा	सिन्धुपाल्चोक, चौतारा ६	१.६१	L	०.०८	L	११.०	L	१८४.८	M	७.४	NN
९९	नारायण शेर्पा	काभ्रे, पांचखाल ९	१.५८	L	०.०८	L	१४.४	L	१८४.८	M	५.९	SA
१००	संगीता नेपाल	काभ्रे, देविटार २	१.५०	L	०.०७	L	८.३	VL	१८४.८	M	६.३	SA
१०१	संगीता नेपाल	काभ्रे, देविटार २	१.५२	L	०.०८	L	७.७	VL	१८९.६	M	६.९	NN
१०२	अम्बिका घोरसैनी	काभ्रे, देविटार ३	१.५२	L	०.०८	L	८.७	VL	१८९.६	M	६.४	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
१०३	अम्बिका घोरसैनी	काभ्रे, देविटार ३	१.५२	L	०.०८	L	११.७	L	१८२.४	M	६.७	NN
१०४	कृष्ण प्रसाद भट्टराई	काभ्रे, देविटार ३	१.५०	L	०.०७	L	१७.७	L	१८९.६	M	५.४	A
१०५	प्रह्लाद घोरसैनी	काभ्रे, देविटार ३	१.५२	L	०.०८	L	१३.७	L	१८२.४	M	६.१	SA
१०६	प्रह्लाद घोरसैनी	काभ्रे, देविटार ३	१.४८	L	०.०७	L	१८.६	L	१८२.४	M	६.७	NN
१०७	रामशरण घोरसैनी	काभ्रे, देविटार ३	१.५२	L	०.०८	L	१२.९	L	१९२.०	M	७.२	NN
१०८	रामशरण घोरसैनी	काभ्रे, देविटार ३	१.५४	L	०.०८	L	१२.८	L	१८२.४	M	७.१	NN
१०९	ध्रुव प्रसाद न्यौपाने	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.५६	L	०.०८	L	११.४	L	१९४.४	M	७.४	NN
११०	विमला हुमागाई	काभ्रे, ७	१.५८	L	०.०८	L	२०.२	L	२०६.४	M	७.४	NN
१११	विमला हुमागाई	काभ्रे, ७	१.५६	L	०.०८	L	१४.१	L	१८२.४	M	६.४	SA
११२	राम शरण राउत	काभ्रे, देविटार २	१.५६	L	०.०८	L	१९.३	L	१८४.८	M	६.३	SA
११३	राम कृष्ण न्यौपाने	काभ्रे, देविटार १	१.५२	L	०.०८	L	१४.०	L	१९२.०	M	६.५	SA
११४	गोविन्द प्र. घोरसैनी	काभ्रे, देविटार २	१.५०	L	०.०७	L	१३.३	L	१८४.८	M	६.३	SA
११५	सुनिता लामा	काभ्रे, देविटार २	१.५०	L	०.०७	L	२०.०	L	१८७.२	M	५.९	SA
११६	सुनिता लामा	काभ्रे, देविटार ९	१.५४	L	०.०८	L	१६.५	L	१८२.४	M	६.४	SA
११७	फन्द प्र. तिमल्सेना	काभ्रे, देविटार २	१.५४	L	०.०८	L	१८.५	L	१८२.४	M	६.३	SA
११८	फन्द प्र. तिमल्सेना	काभ्रे, देविटार २	१.५२	L	०.०८	L	१६.७	L	१८७.२	M	६.५	SA
११९	वासुदेव घोरसैनी	काभ्रे, देविटार २	१.५२	L	०.०८	L	१८.८	L	१९९.२	M	५.४	A
१२०	आइते तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.५४	L	०.०८	L	९.०	VL	१८२.४	M	६.४	SA
१२१	जीतमाया तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.५४	L	०.०८	L	४.२	VL	२१८.४	M	५	A
१२२	सम्भन्ना लामा	काभ्रे, देविटार ७	१.५०	L	०.०७	L	२.६	VL	२५२.०	M	५.८	SA
१२३	माभी लामा	काभ्रे, देविटार ७	१.५०	L	०.०७	L	२.७	VL	२४७.२	M	६.५	SA
१२४	प्रह्लाद सापकोटा	काभ्रे, महादेवस्थान ८	१.५६	L	०.०८	L	९.०	VL	२३०.४	M	६.४	SA
१२५	हरि प्र. सापकोटा	काभ्रे, महादेवस्थान ८	१.५४	L	०.०८	L	८.२	VL	२१३.६	M	७.१	NN
१२६	हरि प्र. सापकोटा	काभ्रे, महादेवस्थान ८	१.५८	L	०.०८	L	९.९	VL	२५४.४	M	७	NN
१२७	हरि प्र. सापकोटा	काभ्रे, महादेवस्थान ८	१.५४	L	०.०८	L	२.८	VL	१८७.२	M	७.२	NN
१२८	सावित्री पाण्डे	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.५४	L	०.०८	L	६.६	VL	२०६.४	M	७.२	NN

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
१२९	शिव प्र. त्रिपाठी	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.६५	L	०.०८	L	१३.१	L	२५४.४	M	६.४	SA
१३०	भगवती दाहाल	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.५४	L	०.०८	L	४.०	L	१७०.४	M	८	Alk
१३१	गोपिलाल तिमल्सेना	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.५४	L	०.०८	L	५.९	L	१७०.४	M	७.१	NN
१३२	के.वि. कृषि फार्म	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.६३	L	०.०८	L	९.३	L	१५६.०	M	७.३	NN
१३३	के.वि. कृषि फार्म	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.५६	L	०.०८	L	३.३	L	१५८.४	M	६.७	NN
१३४	काजीमान स्याङ्गटन	काभ्रे, देविटार ८	१.५४	L	०.०८	L	१.२	L	२०४.०	M	७.१	NN
१३५	काजीमान स्याङ्गटन	काभ्रे, देविटार ८	१.५८	L	०.०८	L	५.८	L	२२५.६	M	७.५	NN
१३६	सविता तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.५४	L	०.०८	L	१.५	L	२२३.२	M	७.२	NN
१३७	दुधराज तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.५८	L	०.०८	L	१.८	L	१५६.०	M	७.२	NN
१३८	रमेश गौतम	काभ्रे, देविटार १	१.६१	L	०.०८	L	१.१	L	१८४.८	M	६.८	NN
१३९	पञ्चलाल तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.६१	L	०.०८	L	२.४	L	२२०.८	M	६.७	NN
१४०	पञ्चलाल तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.५८	L	०.०८	L	१.९	L	२४२.४	M	६.८	NN
१४१	मखमली लामा	काभ्रे, देविटार ७	१.५८	L	०.०८	L	१.८	L	२०४.०	M	६	SA
१४२	मखमली लामा	काभ्रे, देविटार ७	१.५८	L	०.०८	L	१.७	L	२११.२	M	७	NN
१४३	कालीमाया तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ७	१.६१	L	०.०८	L	७.५	L	१७०.४	M	६.३	SA
१४४	कालीमाया तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ७	१.५६	L	०.०८	L	१.०	L	२१३.६	M	६.८	NN
१४५	सनिता लामा	काभ्रे, देविटार ९	१.६३	L	०.०८	L	४.६	L	१९४.४	M	६.४	SA
१४६	सरोज तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.५६	L	०.०८	L	१.४	L	१९६.८	M	६.८	NN
१४७	कर्म लामा	काभ्रे, देविटार ७	१.५८	L	०.०८	L	५.७	L	२२५.६	M	६.६	NN
१४८	पञ्चलाल घिसिङ्ग	काभ्रे, देविटार १	१.५६	L	०.०८	L	५.७	L	२०१.६	M	६.९	NN
१४९	पञ्चलाल घिसिङ्ग	काभ्रे, देविटार १	१.६१	L	०.०८	L	१.४	L	२३५.२	M	६	SA
१५०	सोनाम लामा	काभ्रे, देविटार १	१.६१	L	०.०८	L	२.२	L	१८२.४	M	७.५	NN
१५१	सुरेन्द्र तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ५	१.६३	L	०.०८	L	२.८	L	१९४.४	M	६.५	SA
१५२	सुनिता लामा	काभ्रे, देविटार १	१.६५	L	०.०८	L	२.५	L	१६०.८	M	६.९	NN
१५३	दर्जे लामा	काभ्रे, देविटार १	१.६७	L	०.०८	L	६.०	L	१५६.०	M	६.७	NN
१५४	रमेश लामा	काभ्रे, देविटार १	१.६३	L	०.०८	L	२.८	L	१५६.०	M	७.५	NN

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
१५५	भिम ब. तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.६३	L	०.०८	L	२.०	VL	२२५.६	M	६.७	NN
१५६	भिम ब. तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.६५	L	०.०८	L	१.५	VL	१८७.२	M	६.७	NN
१५७	धर्म बहादुर तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ९	१.६१	L	०.०८	L	४.२	VL	१९९.२	M	७	NN
१५८	सञ्चमाया तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ७	१.६३	L	०.०८	L	५.९	VL	१८७.२	M	६.४	SA
१५९	प्रकाश तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.६१	L	०.०८	L	२.५	VL	२५२.०	M	६.६	NN
१६०	सुविता तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.६१	L	०.०८	L	०.९	VL	२२३.२	M	७.५	NN
१६१	राम बहादुर तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.६१	L	०.०८	L	०.७	VL	१९२.०	M	७.१	NN
१६२	इन्द्र बहादुर तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ८	१.६१	L	०.०८	L	१.९	VL	१९२.०	M	६.५	SA
१६३	सानुराम तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ७	१.६१	L	०.०८	L	२.२	VL	१८७.२	M	६.७	NN
१६४	गणेश बहादुर तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार २	१.५८	L	०.०८	L	६.८	VL	१८९.६	M	६.८	NN
१६५	चमार सिं तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार १	१.५६	L	०.०८	L	३.३	VL	१८७.२	M	८.१	Alk
१६६	अञ्जुमाया तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ९	१.५८	L	०.०८	L	०.९	VL	१८७.२	M	६.८	NN
१६७	संगिता तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ९	१.६३	L	०.०८	L	३.०	VL	१८७.२	M	७.३	NN
१६८	विपना लामा	काभ्रे, देविटार ९	१.६१	L	०.०८	L	०.३	VL	१८९.६	M	७.२	NN
१६९	नविन बोलखे	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.६१	L	०.०८	L	१३.३	L	१९२.०	M	७.४	NN
१७०	नवराज बोलखे	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.५६	L	०.०८	L	२.९	VL	१९४.४	M	७.७	Alk
१७१	नवराज बोलखे	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.६१	L	०.०८	L	११.६	L	१९६.८	M	७	NN
१७२	नवराज बोलखे	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.६१	L	०.०८	L	२५.२	L	१९२.०	M	६	SA
१७३	चन्द्र बहादुर तामाङ्ग	काभ्रे, देविटार ९	१.६३	L	०.०८	L	०.६	VL	१८७.२	M	७.२	NN
१७४	शिव बहालदुर दनुवार	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.६१	L	०.०८	L	१५.८	L	१९९.२	M	७.२	NN
१७५	सजना दाहाल	काभ्रे, देविटार ४	१.५८	L	०.०८	L	७.७	VL	१८९.६	M	६.२	SA
१७६	सजना दाहाल	काभ्रे, देविटार ४	१.६३	L	०.०८	L	५.३	VL	१९९.२	M	७.२	NN
१७७	शम्भु प्र. खत्यौडा	काभ्रे, पाँचखाल १५	१.६३	L	०.०८	L	१३.०	L	१८७.२	M	७	NN
१७८	शम्भु प्र. खत्यौडा	काभ्रे, पाँचखाल १५	१.६५	L	०.०८	L	९.२	VL	१९६.८	M	७.२	NN
१७९	शम्भु प्र. खत्यौडा	काभ्रे, पाँचखाल १५	१.६३	L	०.०८	L	३.३	VL	१९६.८	M	७	NN
१८०	तारा प्र. सिटौला	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.६३	L	०.०८	L	४.४	VL	१८७.२	M	७.३	NN

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
१८१	भिम प्र. काफले	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.५८	L	०.०८	L	१.३	VL	१९२.०	M	७.१	NN
१८२	गणेशलाल कायष्ठ	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.५८	L	०.०८	L	१३.३	L	१९२.०	M	६.९	NN
१८३	गणेशलाल कायष्ठ	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.६१	L	०.०८	L	१०.४	L	१९६.८	M	७.१	NN
१८४	कृष्ण बहादुर कायष्ठ	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.५८	L	०.०८	L	१२.९	L	१९६.८	M	६.५	SA
१८५	राजु सापकोटा	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.६३	L	०.०८	L	३.६	VL	१९६.८	M	६.७	NN
१८६	राजु सापकोटा	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.६१	L	०.०८	L	६.४	VL	१८७.२	M	७	NN
१८७	सिता दाहाल	काभ्रे, पाँचखाल १	१.६९	L	०.०८	L	६.८	VL	२९०.४	H	८	Alk
१८८	चन्द्रमूनी गौतम	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.५६	L	०.०८	L	०.१	VL	१९९.२	M	७.२	NN
१८९	चन्द्रमूनी गौतम	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.५८	L	०.०८	L	०.१	VL	१९९.२	M	४.५	A
१९०	निरु नेपाल	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.५६	L	०.०८	L	२.९	VL	१८७.२	M	७.८	Alk
१९१	विष्णु गौतम	काभ्रे, पाँचखाल १५	१.५८	L	०.०८	L	२.३	VL	१९४.४	M	६.४	SA
१९२	विष्णु गौतम	काभ्रे, पाँचखाल १५	१.५८	L	०.०८	L	११.७	L	१९२.०	M	७.३	NN
१९३	पुरुषोत्तम अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल १४	१.६५	L	०.०८	L	४.४	VL	१९९.२	M	६.६	NN
१९४	पुरुषोत्तम अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल १४	१.६७	L	०.०८	L	१३.३	L	१९४.४	M	६.५	SA
१९५	महेश अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल २	१.६३	L	०.०८	L	२२.५	L	१९६.८	M	६.९	NN
१९६	महेश अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल २	१.६७	L	०.०८	L	२१.९	L	२५९.२	M	७.१	NN
१९७	कान्छा अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल २	१.५८	L	०.०८	L	१५.२	L	१८७.२	M	६.६	NN
१९८	गोपी अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.५८	L	०.०८	L	२१.९	L	१८७.२	M	६.५	SA
१९९	गिता भट्ट	काभ्रे, पाँचखाल १५	१.६१	L	०.०८	L	१०.८	L	१८९.६	M	६.४	SA
२००	कान्छी गिरी	काभ्रे, पाँचखाल २	१.६१	L	०.०८	L	१३.६	L	१९४.४	M	६.८	NN
२०१	दुधराज तामाङ्ग	काभ्रे, देवितार ८	१.५८	L	०.०८	L	७.७	VL	१९४.४	M	६.३	SA
२०२	हरि बहादुर खड्का	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.५६	L	०.०८	L	४.०	VL	२०१.६	M	६.८	NN
२०३	देवि प्र. चौलागाँई	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.५६	L	०.०८	L	८.०	VL	२०४.०	M	७.२	NN
२०४	चन्द्रकर अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल ६	१.५८	L	०.०८	L	१८.०	L	१८७.२	M	६.१	SA
२०५	आशुतोष अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल ६	१.५६	L	०.०८	L	२१.९	L	१९४.४	M	५.७	SA
२०६	तारा अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल ६	१.५६	L	०.०८	L	१४.४	L	१८७.२	M	६.२	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
२०७	कमला तिमल्सेना	काभ्रे, पाँचखाल २	१.५६	L	०.०८	L	१.६	VL	१९२.०	M	६.३	SA
२०८	कमला तिमल्सेना	काभ्रे, पाँचखाल २	१.५६	L	०.०८	L	२.०	VL	१८९.६	M	६.१	SA
२०९	मथुरा भुजेल	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.६७	L	०.०८	L	२०.७	L	१९४.४	M	५.७	SA
२१०	कालु पराजुली	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.६७	L	०.०८	L	९.१	VL	१९६.८	M	६.७	NN
२११	कालु पराजुली	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.६३	L	०.०८	L	६.२	VL	१६.८	VL	६.७	NN
२१२	कालु पराजुली	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.६१	L	०.०८	L	७.९	VL	२८.८	VL	६.९	NN
२१३	कमल प्र. पराजुली	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.६१	L	०.०८	L	७.५	VL	३१.२	VL	६.७	NN
२१४	कमल प्र. पराजुली	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.६१	L	०.०८	L	१२.१	L	१६.८	VL	६.८	NN
२१५	कमल प्र. पराजुली	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.६१	L	०.०८	L	०.७	VL	१६०.८	M	६.८	NN
२१६	कमल प्र. पराजुली	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.५८	L	०.०८	L	०.३	VL	९१.२	L	६.३	SA
२१७	राम प्र. काफ्ले	काभ्रे, पाँचखाल ६	१.५८	L	०.०८	L	१३.९	L	२८.८	VL	६.४	SA
२१८	टिका प्र. बोलखे	काभ्रे, पाँचखाल ६	१.५८	L	०.०८	L	१३.०	L	८६.४	L	६.८	NN
२१९	भोतु गिरी	काभ्रे, पाँचखाल १	१.५८	L	०.०८	L	१२.१	L	३३.६	VL	६	SA
२२०	तेज प्र. तिमल्सेना	काभ्रे, पाँचखाल १	१.६१	L	०.०८	L	५.४	VL	२८.८	VL	६	SA
२२१	तेज प्र. तिमल्सेना	काभ्रे, पाँचखाल १	१.६१	L	०.०८	L	४.४	VL	३३.६	VL	६.५	SA
२२२	जि.बी. धोज तामाङ्ग	काभ्रे, पाँचखाल १	१.५८	L	०.०८	L	६.५	VL	१००.८	L	६.५	SA
२२३	जि.बी. धोज तामाङ्ग	काभ्रे, पाँचखाल १	१.६१	L	०.०८	L	४.२	VL	४३.२	VL	६.४	SA
२२४	प्रस्ताद गिरी	काभ्रे, पाँचखाल ५	१.६७	L	०.०८	L	५.७	VL	९.६	VL	७.२	NN
२२५	रामशरण लुइटेल	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.५६	L	०.०८	L	४.५	VL	४८.०	VL	७.२	NN
२२६	खड्ग बहादुर तामाङ्ग	काभ्रे, पाँचखाल १५	१.५६	L	०.०८	L	४.२	VL	१५३.६	M	६.६	NN
२२७	खड्ग बहादुर तामाङ्ग	काभ्रे, पाँचखाल १५	१.५८	L	०.०८	L	६.१	VL	६९.६	L	६.८	NN
२२८	खड्ग बहादुर तामाङ्ग	काभ्रे, पाँचखाल १५	१.५८	L	०.०८	L	१.९	VL	१५८.४	M	७	NN
२२९	हरि बहादुर पन्त	काभ्रे, पाँचखाल १	१.६१	L	०.०८	L	५.३	VL	६०.०	L	६.६	NN
२३०	विमला लामिछाने	काभ्रे, पाँचखाल २	१.५६	L	०.०८	L	६.४	VL	३८.४	VL	६.४	SA
२३१	राममणी पौडेल	काभ्रे, महादेवस्थान २	१.५८	L	०.०८	L	१५.८	L	४८.०	VL	५.३	A
२३२	प्रमिला पौडेल	काभ्रे, महादेवस्थान २	१.५८	L	०.०८	L	४.६	VL	६७.२	L	६.५	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P205 Kg/ha	Rating	K20 Kg/ha	Rating	pH	Rating
२३३	ज्ञानेन्द्र प्र. लामिछाने	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.५६	L	०.०८	L	१.९	VL	७.२	VL	७.८	Alk
२३४	ज्ञानेन्द्र प्र. लामिछाने	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.६३	L	०.०८	L	७.०	VL	२१.६	VL	६.७	NN
२३५	बलराम काफ्ले	काभ्रे, पाँचखाल ६	१.६१	L	०.०८	L	७.५	VL	१६.८	VL	६.४	SA
२३६	पदक श्रेष्ठ	काभ्रे, पाँचखाल ८	१.६१	L	०.०८	L	५.९	VL	९६.०	L	६.१	SA
२३७	लव गिन नेपाल	काभ्रे, पाँचखाल ७	१.६३	L	०.०८	L	३.१	VL	६२.४	L	७.८	Alk
२३८	डिल्लीराम सापकोटा	काभ्रे, जैसीथोक ४	१.६५	L	०.०८	L	२०.५	L	३८.४	VL	५	A
२३९	ऋषिराम सापकोटा	काभ्रे, जैसीथोक ४	१.६३	L	०.०८	L	११.०	L	४३.२	VL	५.४	A
२४०	विष्णु प्रसाद सापकोटा	काभ्रे, जैसीथोक ४	१.६३	L	०.०८	L	१२.५	L	२६.४	VL	५.४	A
२४१	रूपक अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल २	१.६३	L	०.०८	L	८.६	VL	५७.६	L	५.९	SA
२४२	मनहरी अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल २	१.६१	L	०.०८	L	७.१	VL	२८.८	VL	६.७	NN
२४३	अजित अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल २	१.६३	L	०.०८	L	११.३	L	२१.६	VL	६	SA
२४४	उद्धव सापकोटा	काभ्रे, जैसीथोक ४	१.६३	L	०.०८	L	१२.४	L	८६.४	L	६.१	SA
२४५	लिला सापकोटा	काभ्रे, पाँचखाल ४	१.६३	L	०.०८	L	८.३	VL	४०.८	VL	५.७	SA
२४६	नानीमायम लामा	काभ्रे, अनैकोट ३	१.५८	L	०.०८	L	५.२	VL	१०३.२	L	५.४	A
२४७	नानीमायम लामा	काभ्रे, अनैकोट ३	१.५८	L	०.०८	L	१.९	VL	२८.८	VL	५.५	A
२४८	नानीमायम लामा	काभ्रे, अनैकोट ३	१.६१	L	०.०८	L	८.६	VL	५०.४	VL	५.६	SA
२४९	गणेश अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.५८	L	०.०८	L	१३.३	L	२२३.२	M	६.५	SA
२५०	कमला अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.५६	L	०.०८	L	५.९	VL	९६.०	L	६.२	SA
२५१	भेषराज काफ्ले	काभ्रे, होक्से ३	१.६१	L	०.०८	L	१०.६	L	३१.२	VL	७	NN
२५२	चन्द्र वहादुर श्रेष्ठ	काभ्रे, पाँचखाल ९	१.६१	L	०.०८	L	१०.८	L	९३.६	L	५.८	SA
२५३	माधव थापा	काभ्रे, होक्से १	१.५८	L	०.०८	L	१०.८	L	२११.२	M	६.३	SA
२५४	जगनाथ अधिकारी	काभ्रे, पाँचखाल ६	१.५६	L	०.०८	L	३.६	VL	४.८	VL	६.५	SA
२५५	लक्ष्मण श्रेष्ठ	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.६१	L	०.०८	L	६.५	VL	२४.०	VL	६.५	SA
२५६	लक्ष्मण श्रेष्ठ	काभ्रे, पाँचखाल ३	१.६५	L	०.०८	L	८.६	VL	५२.८	VL	५.८	SA
२५७	लव गिन नेपाल	काभ्रे, अनैकोट	१.६३	L	०.०८	L	९.२	VL	२५२.०	M	६	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
२५८	मसला वाली विकास केन्द्र काभ्रे	काभ्रे	१.५८	L	०.०८	L	३.८	VL	२४.०	VL	६.३	SA
२५९	मसला वाली विकास केन्द्र काभ्रे	काभ्रे	१.६५	L	०.०८	L	२.७	VL	१९.२	VL	६.७	NN
२६०	मैना दनुवार	काभ्रे, बालुवा ५	१.६१	L	०.०८	L	११.४	L	२१६.०	M	६.२	SA
२६१	रामहरि कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	१.५९	L	०.०८	L	१५८.७	VH	२२८	M	७	NN
२६२	रामहरि कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	१.१६	L	०.०६	L	१०२.०	H	११७.६	M	७.२	NN
२६३	केशव प्र. कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.४६	L	०.१२	M	४९.३	M	६७.२	L	६.८	NN
२६४	विष्णु हरि कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.६०	M	०.१३	M	१३४.०	VH	१७२.८	M	७.४	NN
२६५	विष्णु हरि कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.४६	L	०.१२	M	१०३.०	H	९६	L	७	NN
२६६	सोभिता कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	१.७४	L	०.०९	L	८४.४	H	३४०.४	H	६.४	SA
२६७	गुणराज कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	०.५८	VL	०.०३	VL	२४३.४	VH	६९.६	L	६.७	NN
२६८	गुणराज कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	१.८८	L	०.०९	L	४९.३	M	३४३.२	H	६.९	NN
२६९	राज कुमार विसुराल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	१.३०	L	०.०७	L	४५.२	M	१३९.२	M	७.१	NN
२७०	भूमि प्र. कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	१.८८	L	०.०९	L	२२.५	L	७९.२	L	६.५	SA
२७१	भूमि प्र. कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.०३	L	०.१०	M	९.१	VL	५७.६	L	६.५	SA
२७२	पुर्णमणि कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	१.४५	L	०.०७	L	१२५.७	VH	२०१.६	M	७.४	NN
२७३	रेवती प्र. कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	१.७४	L	०.०९	L	१४८.४	VH	५७.६	L	७.६	Alk
२७४	तुलसी कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.३२	L	०.१२	M	२५०.६	VH	१६०.८	M	७.७	Alk
२७५	तुलसी कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.४६	L	०.१२	M	२७३.३	VH	१४४	M	७.४	NN
२७६	रामकाजी विसुराल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	१.८८	L	०.०९	L	८९.६	H	१९२	M	७.७	Alk
२७७	रामकाजी विसुराल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.४६	L	०.१२	M	५६.५	H	१९२	M	७.३	NN
२७८	नेत्र प्र. विसुराल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.४६	L	०.१२	M	२५.६	L	१८४.८	M	७.७	Alk
२७९	मान बहादुर गुरुङ्ग	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.६०	M	०.१३	M	११.१	L	२१८.४	M	७.६	Alk
२८०	सुकदेव कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.४६	L	०.१२	M	९८.९	H	१३४.४	M	७	NN
२८१	सुकदेव कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.१७	L	०.११	M	५५.५	H	४१०.४	H	७.५	NN
२८२	सुकदेव कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	२.७५	M	०.१४	M	९१.६	H	४१०.४	H	७.३	NN
२८३	बालकृष्ण कंडेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८	१.५९	L	०.०८	L	१५८.७	VH	२७१.२	M	७.८	Alk

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
२८४	बालकृष्ण कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	२.१७	L	०.११	M	९९.९	H	२९५.२	H	७.३	NN
२८५	बालकृष्ण कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	२.७५	M	०.१४	M	३.९	VL	६२.४	L	७.१	NN
२८६	सुवास कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	२.७५	M	०.१४	M	१०२.०	H	१०५.६	L	७.५	NN
२८७	सुवास कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	२.७५	M	०.१४	M	२५.६	L	१८२.४	M	७.३	NN
२८८	कृष्ण ब. विसुराल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८, विशालटार	२.४६	L	०.१२	M	१५६.७	VH	२३७.६	M	७.७	Alk
२८९	पुष्पा ढकाल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८, विशालटार	२.६०	M	०.१३	M	३१.८	M	११५.२	M	८	Alk
२९०	रमेश कुमार कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	२.३२	L	०.१२	M	४३.१	M	२०६.४	M	७.६	Alk
२९१	रविन्द्र प्र. कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	२.०३	L	०.१०	M	२५७.९	VH	३४३.२	H	७.२	NN
२९२	नन्द प्र. कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	१.७४	L	०.०९	L	१९२.८	VH	२९२.८	H	७.८	Alk
२९३	रविना विशुराल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	१.५९	L	०.०८	L	६३.८	H	३८१.६	H	६.८	NN
२९४	एकराज कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	१.१६	L	०.०६	L	१९.४	L	१२४.८	M	७.३	NN
२९५	एकराज कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	२.०३	L	०.१०	M	१४.२	L	११५.२	M	७.६	Alk
२९६	शान्ता कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८, बाहुनटार	२.०३	L	०.१०	M	६४२.९	VH	२०८.८	M	७.५	NN
२९७	शान्ता कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८, बाहुनटार	१.५९	L	०.०८	L	१९.४	L	१२२.४	M	६.८	NN
२९८	मिठुमाया कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८, बाहुनटार	२.४६	L	०.१२	M	५८.६	H	२४०	M	७.६	Alk
२९९	केशव कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८, बाहुनटार	२.०३	L	०.१०	M	७३.१	H	१८४.८	M	७.८	Alk
३००	खेमराज कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८, बाहुनटार	२.४६	L	०.१२	M	६२.७	H	९३.६	L	८	Alk
३०१	गिता पाण्डे	धादिङ्ग, बेनिघाट ३	१.३०	L	०.०७	L	४.९	VL	४२७.२	H	७.४	NN
३०२	गिता पाण्डे	धादिङ्ग, बेनिघाट ३	३.४७	M	०.१७	M	२६.६	L	३३१.२	H	८	Alk
३०३	गिता पाण्डे	धादिङ्ग, बेनिघाट ३	१.५९	L	०.०८	L	११.१	L	२७६	M	७.५	NN
३०४	सुकदेव कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	१.७४	L	०.०९	L	१९५.९	VH	२६१.६	M	७.३	NN
३०५	तारानाथ कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	२.१७	L	०.११	M	२२३.८	VH	२६६.४	M	७.५	NN
३०६	तारानाथ कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	२.०३	L	०.१०	M	२५९.९	VH	३९१.२	H	७.२	NN
३०७	रण ब. मगर	धादिङ्ग, बेनिघाट ३	१.५९	L	०.०८	L	९०.६	H	५८३.२	VH	७	NN
३०८	खुम ब. मगर	धादिङ्ग, बेनिघाट ३	२.३२	L	०.१२	M	५१.४	M	४३९.२	H	६.५	SA
३०९	मेनुका कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट ८	१.१६	L	०.०६	L	५५.५	H	३७९.२	H	७.७	Alk

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
३१०	पम्फा श्रेष्ठ	धादिङ्ग, बेनिघाट न	१.५९	L	०.०८	L	२६.६	L	२०६.४	M	७.८	Alk
३११	शान्ति कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट न	१.८८	L	०.०९	L	१८०.४	VH	२८५.६	H	७.५	NN
३१२	शान्ति कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट न	०.८७	VL	०.०४	VL	२६.६	L	२१३.६	M	७.४	NN
३१३	सरिता सुनार	धादिङ्ग, बेनिघाट न	१.५९	L	०.०८	L	२२४.८	VH	३८१.६	H	७.५	NN
३१४	अम्बिका कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट न	२.०३	L	०.१०	M	१४९.५	VH	३०९.६	H	७.४	NN
३१५	अम्बिका कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट न	२.६०	M	०.१३	M	१०९.२	H	२६८.८	M	७.१	NN
३१६	वावुराम कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट न	१.१६	L	०.०६	L	६५६.३	VH	५२३.२	VH	७.७	Alk
३१७	भगवती कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट न	१.७४	L	०.०९	L	२२.५	L	३८४	H	७.६	Alk
३१८	कृष्ण ब. कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट न	१.०१	L	०.०५	L	३०२.२	VH	३३१.२	H	७.१	NN
३१९	राम प्र. जमरकट्टेल	धादिङ्ग, बेनिघाट न	१.३०	L	०.०७	L	१६१.८	VH	४२९.६	H	७.५	NN
३२०	होमनाथ कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट न	२.०३	L	०.१०	M	९०.६	H	२५४.४	M	७	NN
३२१	बुद्धिराज कंडेल	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	२.६०	M	०.१३	M	१०८.२	H	६७.२	L	७.४	NN
३२२	लिला विशुराल	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	१.८८	L	०.०९	L	२६९.२	VH	१९९.२	M	७.६	Alk
३२३	भोला विशुराल	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	२.०३	L	०.१०	M	१९९.०	VH	२६.४	VL	६.७	NN
३२४	दिपक ब. विशुराल	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	१.७४	L	०.०९	L	११४.४	VH	२६८.८	M	७.४	NN
३२५	दिपक ब. विशुराल	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	२.३२	L	०.१२	M	१९५.९	VH	७२	L	७.६	Alk
३२६	शिवराज नहकी	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	१.७४	L	०.०९	L	१२२.६	VH	३८.४	VL	७.४	NN
३२७	गंगा नहकी	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	१.३०	L	०.०७	L	१२६.७	VH	४८	VL	७.३	NN
३२८	रुद्र ब. गौली	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	१.३०	L	०.०७	L	१३२.९	VH	४३.२	VL	७.९	Alk
३२९	सुभद्रा डल्लाकोटी	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	३.३३	M	०.१७	M	२३९.३	VH	८८.८	L	८	Alk
३३०	गोपाल ब. विशुराल	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	२.८९	M	०.१४	M	१२८.८	VH	७४.४	L	७.९	Alk
३३१	धुव पाण्डे	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	२.३२	L	०.१२	M	२०३.१	VH	६२.४	L	७.७	Alk
३३२	सान्काजी विशुराल	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	२.७५	M	०.१४	M	१५१.५	VH	८८.८	L	६.८	NN
३३३	सान्काजी विशुराल	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	३.०४	M	०.१५	M	८७.५	H	९३.६	L	७.७	Alk
३३४	नवराज पाण्डे	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	४.३४	M	०.२२	H	१२७.८	VH	१६८	M	७.८	Alk
३३५	नवराज पाण्डे	धादिङ्ग, बेनिघाट न, विशालटार	२.०३	L	०.१०	M	६१.७	H	८१.६	L	७.३	NN

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
३३६	रामशरण विशुराल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८, विशालटार	२.८९	M	०.१४	M	११८.५	VH	५७.६	L	७.५	NN
३३७	हरि विशुराल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८, विशालटार	२.७५	M	०.१४	M	१३५.०	VH	८४	L	७.५	NN
३३८	पार्वती विशुराल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८, विशालटार	३.१८	M	०.१६	M	२१५.५	VH	७९.२	L	६.४	SA
३३९	जुना विशुराल	धादिङ्ग, वेनिघाट ८, विशालटार	२.७५	M	०.१४	M	१६१.८	VH	१७५.२	M	७.९	Alk
३४०	एकराज सिलवाल	धादिङ्ग, धुषा १	१.३०	L	०.०७	L	१६५.०	VH	१२४.८	M	५.४	A
३४१	एकराज थपलिया	धादिङ्ग, धुषा १	२.४६	L	०.१२	M	२४०.०	VH	२२५.६	M	७.५	NN
३४२	हरिशरण सिलवाल	धादिङ्ग, धुषा १	२.३२	L	०.१२	M	१३९.२	VH	११२.८	M	७.३	NN
३४३	जगन्नाथ थपलिया	धादिङ्ग, धुषा १	१.१६	L	०.०६	L	१२२.५	VH	६७.२	L	७.५	NN
३४४	हेमनाथ थपलिया	धादिङ्ग, धुषा १	१.७४	L	०.०९	L	३४३.३	VH	३०९.६	H	७.७	Alk
३४५	एकराज थपलिया	धादिङ्ग, धुषा १	३.७६	M	०.१९	M	३४६.६	VH	२४९.६	M	७.८	Alk
३४६	डिल ब. मगर	धादिङ्ग, धुषा १	२.१७	L	०.११	M	२२५.०	VH	१४८.८	M	७	NN
३४७	सुवास बस्नेत	धादिङ्ग, धुषा १	१.४५	L	०.०७	L	१६४.२	VH	५०.४	VL	७.८	Alk
३४८	सुवास बस्नेत	धादिङ्ग, धुषा १	२.०३	L	०.१०	M	८७.५	H	४०.८	VL	७.५	NN
३४९	राजेन्द्र त्रिताठी	धादिङ्ग, वेनिघाट ७	२.१७	L	०.११	M	८७.५	H	७६.८	L	७.५	NN
३५०	मोहन उप्रेती	धादिङ्ग, वेनिघाट ५, किटेनी	१.७४	L	०.०९	L	१२५.८	VH	४००.८	H	६.९	NN
३५१	रमेश उप्रेती	धादिङ्ग, वेनिघाट ५, किटेनी	२.१७	L	०.११	M	१७१.७	VH	३४५.६	H	६.८	NN
३५२	प्रकाश उप्रेती	धादिङ्ग, वेनिघाट ५, किटेनी	२.३२	L	०.१२	M	१५२.५	VH	३६७.२	H	६.५	SA
३५३	रत्न ब. उप्रेती	धादिङ्ग, वेनिघाट ५, किटेनी	२.७५	M	०.१४	M	१६७.५	VH	८७३.६	VH	६.८	NN
३५४	कृष्ण उप्रेती	धादिङ्ग, वेनिघाट ५, किटेनी	२.३२	L	०.१२	M	१४०.०	VH	६३१.२	VH	७.२	NN
३५५	कृष्ण उप्रेती	धादिङ्ग, वेनिघाट ५, किटेनी	१.४५	L	०.०७	L	७४.२	H	३०४.८	H	६.८	NN
३५६	दिपक बस्नेत	धादिङ्ग, धुषा १	२.४६	L	०.१२	M	१८७.५	VH	१४१.६	M	७	NN
३५७	बाबुराम उप्रेती	धादिङ्ग, वेनिघाट ५	२.०३	L	०.१०	M	१४२.५	VH	२३७.६	M	६.५	SA
३५८	बाबुराम उप्रेती	धादिङ्ग, वेनिघाट ५	२.८९	M	०.१४	M	१३४.२	VH	१६५.६	M	६.५	SA
३५९	चन्द्र ब. सिलवाल	धादिङ्ग, धुषा १	३.३३	M	०.१७	M	४२९.१	VH	११०.४	M	७.१	NN
३६०	विदुर थपलिया	धादिङ्ग, धुषा १	३.०४	M	०.१५	M	६४०.७	VH	१०३.२	L	७.१	NN
३६१	विदुर थपलिया	धादिङ्ग, धुषा १	३.३३	M	०.१७	M	४१७.४	VH	२०८.८	M	६.५	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
३६२	दिपेन्द्र बस्नेत	धादिङ्ग, वेनिघाट ७	२.३२	L	०.१२	M	४२४.१	VH	१७०.४	M	७.४	NN
३६३	तिल कुमारी त्रिपाठी	धादिङ्ग, वेनिघाट ७	२.४६	L	०.१२	M	४३४.१	VH	११७.६	M	७.३	NN
३६४	तेज वहादुर पोखरेल	धादिङ्ग, वेनिघाट ७	३.७६	M	०.१९	M	४७३.२	VH	५९२.८	VH	७.१	NN
३६५	राजेन्द्र थपलिया	धादिङ्ग, धुषा १	२.७५	M	०.१४	M	७६५.७	VH	२३७.६	M	७.१	NN
३६६	राजेन्द्र थपलिया	धादिङ्ग, धुषा १	३.१८	M	०.१६	M	४९९.१	VH	३८.४	VL	८	Alk
३६७	राजेन्द्र थपलिया	धादिङ्ग, धुषा १	२.६०	M	०.१३	M	५४८.२	VH	१८७.२	M	७.५	NN
३६८	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	१.८८	L	०.०९	L	२५.५	L	३६०.०	H	६.७	NN
३६९	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	२.७५	M	०.१४	M	३.३	VL	९६.०	L	६.५	SA
३७०	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	०.८७	VL	०.०४	VL	३.३	VL	७२.०	L	६.४	SA
३७१	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	३.३३	M	०.१७	M	१४.४	L	१२०.०	M	६.४	SA
३७२	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	३.१८	M	०.१६	M	३.३	VL	७२.०	L	६.७	NN
३७३	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	३.६२	M	०.१८	M	३.३	VL	२४०.०	M	६.६	NN
३७४	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	२.६०	M	०.१३	M	३.३	VL	९६.०	L	६.२	SA
३७५	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	१.७४	L	०.०९	L	३.३	VL	५२८.०	VH	७	NN
३७६	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	२.३२	L	०.१२	M	३.३	VL	२४०.०	M	६	SA
३७७	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	२.८९	M	०.१४	M	३६.६	M	७२.०	L	८.४	Alk
३७८	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	२.८९	M	०.१४	M	४७.७	M	१६८.०	M	८.३	Alk
३७९	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	२.७५	M	०.१४	M	३.३	VL	७२.०	L	७	NN
३८०	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	२.६०	M	०.१३	M	२५.५	L	९६.०	L	८.२	Alk
३८१	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	२.१७	L	०.११	M	६९.८	H	१२०.०	M	७.३	NN
३८२	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	२.७५	M	०.१४	M	२२४.९	VH	७२.०	L	६.९	NN
३८३	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	३.१८	M	०.१६	M	१४७.३	VH	४८.०	VL	५.८	SA
३८४	कृष्ण गौतम	अर्घाखाँची, सिमलपानी	३.६२	M	०.१८	M	२३६.०	VH	७२.०	L	५.८	SA
३८५	शशी प्रकाश गुरुङ्ग	कास्की, पोखरा, अन्नपूर्णटोल	६.६६	H	०.३३	H	११०.०	H	१४४.०	M	८.५	Alk
३८६	रेशम व. सुवेदी	कास्की	३.९१	M	०.२०	M	१२०.९	VH	४०८.०	H	६.८	NN
३८७	रेशम व. सुवेदी	कास्की	१.८८	L	०.०९	L	४५८.८	VH	४०८.०	H	६.१	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
३८८	रेशम ब. सुवेदी	कास्की	३.१८	M	०.१६	M	६६.४	H	९६.०	L	५.९	SA
३८९	रेशम ब. सुवेदी	कास्की	३.६२	M	०.१८	M	३३.७	M	१२०.०	M	६	SA
३९०	रेशम ब. सुवेदी	कास्की	३.०४	M	०.१५	M	३३.७	M	७२.०	L	६.२	SA
३९१	रेशम ब. सुवेदी	कास्की	२.०३	L	०.१०	M	३३.७	M	९६.०	L	६.८	NN
३९२	रेशम ब. सुवेदी	कास्की	१.५९	L	०.०८	L	६६.४	H	१४४.०	M	८.१	Alk
३९३	हरि मास्के	कास्की	३.३३	M	०.१७	M	३७१.६	VH	१६८.०	M	७.४	NN
३९४	केशव बराल	कास्की	१.७४	L	०.०९	L	५२४.२	VH	२४०.०	M	७.७	Alk
३९५	लक्ष्मण वानीया	तनहुँ	२.३२	L	०.१२	M	१२२.१	VH	१६८.०	M	८.२	Alk
३९६	सरस्वती भट्टराई	कास्की	१०.२७	VH	०.५१	VH	२४९.३	VH	३३६.०	H	७.८	Alk
३९७	समीरा मल्ल	कास्की	१.४५	L	०.०७	L	२९५.६	VH	७२.०	L	७.७	Alk
३९८	कृष्ण कुमारी पाण्डेय	पाल्पा, मदनपोखरा ६	५.७९	H	०.२९	H	९०.८	H	२६४.०	M	६.९	NN
३९९	सुमित्रा न्यौपाने	पाल्पा, मदनपोखरा ६	५.०६	H	०.२५	H	१२.५	L	२४९.६	M	६.६	NN
४००	सिता तिमल्सेना	पाल्पा, मदनपोखरा १	६.३७	H	०.३२	H	१३०.०	VH	३६७.२	H	७	NN
४०१	लक्ष्मण बस्याल	पाल्पा, मदनपोखरा ६	६.८०	H	०.३४	H	१३०.०	VH	३६०.०	H	६.६	NN
४०२	विनिता बस्याल	पाल्पा, मदनपोखरा ६	६.५१	H	०.३३	H	१५९.३	VH	३००.०	H	६.६	NN
४०३	शान्ती धिमिरे	पाल्पा, मदनपोखरा ६	६.०८	H	०.३०	H	२९६.४	VH	३७९.२	H	६.८	NN
४०४	शान्ती धिमिरे	पाल्पा, मदनपोखरा ८	७.२४	H	०.३६	H	२५७.२	VH	४२४.८	H	६.७	NN
४०५	लक्ष्मण ब. कुमाल	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	६.२२	H	०.३१	H	३०६.२	VH	२९५.२	H	७.३	NN
४०६	चन्द्र ब. कुमाल	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	७.३८	H	०.३७	H	१३०.०	VH	२९७.६	H	६.८	NN
४०७	इन्द्र प्र. पौडेल	पाल्पा, मदनपोखरा ८	५.९३	H	०.३०	H	५८०.२	VH	५२०.८	VH	७.२	NN
४०८	रमेश कुमार भण्डारी	पाल्पा, मदनपोखरा ८	६.२२	H	०.३१	H	५९९.८	VH	८५६.८	VH	८	Alk
४०९	तीर्थ ब. थापा	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	५.०६	H	०.२५	H	१३९.८	VH	३२८.८	H	६.७	NN
४१०	यम ब. पौडेल	पाल्पा, मदनपोखरा २	६.२२	H	०.३१	H	८१.०	H	३४८.०	H	७.३	NN
४११	यम ब. पौडेल	पाल्पा, मदनपोखरा २	५.२१	H	०.२६	H	८१.०	H	४८२.४	H	७.२	NN
४१२	सीता पौडेल	पाल्पा, मदनपोखरा २	५.३५	H	०.२७	H	२२.३	L	३३८.४	H	७.५	NN
४१३	बसन्ती पाण्डे	पाल्पा, मदनपोखरा ७	५.६४	H	०.२८	H	५११.७	VH	५५२.०	VH	७.५	NN

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
४१४	इशवरी प्र. भण्डारी	पाल्पा, मदनपोखरा ८	५.७९	H	०.२९	H	१३०.०	VH	५८०.८	VH	७.२	NN
४१५	शालिग्राम भण्डारी	पाल्पा, मदनपोखरा ६	५.९३	H	०.३०	H	३.७	VL	१३४.४	M	७.३	NN
४१६	हरि प्र. घिमिरे	पाल्पा, मदनपोखरा ८	४.६३	M	०.२३	H	३३५.५	VH	१९९.२	M	५.८	SA
४१७	लक्ष्मी खराल	पाल्पा, मदनपोखरा ६	५.२१	H	०.२६	H	४७२.५	VH	३८६.४	H	७.४	NN
४१८	लक्ष्मी खराल	पाल्पा, मदनपोखरा ६	४.९२	M	०.२५	H	१४९.६	VH	१५३.६	M	७.८	Alk
४१९	राम प्र. भट्टराई	पाल्पा, मदनपोखरा ६	४.६३	M	०.२३	H	३.७	VL	५५.२	L	८.४	Alk
४२०	मान कुमारी कुमाल	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	६.९५	H	०.३५	H	७१.३	H	१३२.०	M	६	SA
४२१	मान कुमारी कुमाल	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	६.८०	H	०.३४	H	३०६.२	VH	५६४.०	VH	६.६	NN
४२२	रीता पंगेनी	पाल्पा, मदनपोखरा ७	६.३७	H	०.३२	H	४४३.२	VH	८३२.८	VH	७.२	NN
४२३	वीरमान कुमाल	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	६.३७	H	०.३२	H	२२.३	L	२२८.०	M	६.५	SA
४२४	कृष्ण ब. कुमाल	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	५.५०	H	०.२७	H	१२०.२	VH	२९०.४	H	६.७	NN
४२५	कृष्ण ब. कुमाल	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	५.५०	H	०.२७	H	६१.५	H	२९२.८	H	६.८	NN
४२६	गणेश भण्डारी	पाल्पा, मदनपोखरा ८	५.५०	H	०.२७	H	४३३.४	VH	४७०.४	H	६.५	SA
४२७	टेक ब. थापा	पाल्पा, मदनपोखरा ७	५.६४	H	०.२८	H	३८४.५	VH	३४८.०	H	७.१	NN
४२८	मान कुमारी दर्लामी	पाल्पा, मदनपोखरा ६	५.३५	H	०.२७	H	५६०.६	VH	५६६.४	VH	७.२	NN
४२९	कमला घर्ती	पाल्पा, मदनपोखरा ६	५.५०	H	०.२७	H	८१.०	H	६४८.०	VH	७.२	NN
४३०	सृजना चैरे	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	५.०६	H	०.२५	H	१५९.३	VH	५४२.४	VH	६.५	SA
४३१	सृजना सुवेदी	पाल्पा, मदनपोखरा ७	४.९२	M	०.२५	H	१४९.६	VH	५३५.२	VH	७.१	NN
४३२	टिका बस्याल	पाल्पा, मदनपोखरा ६	४.६३	M	०.२३	H	१००.६	H	३२१.६	H	७	NN
४३३	नरीसरा भण्डारी	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	३.३३	M	०.१७	M	४१.९	M	६७.२	L	७.१	NN
४३४	युवराज पौडेल	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	२.०३	L	०.१०	M	१३०.०	VH	३५५.२	H	७.१	NN
४३५	कृष्ण पौडेल	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	३.६२	M	०.१८	M	१९८.५	VH	५५४.४	VH	६.७	NN
४३६	मिना सुनार	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	२.७५	M	०.१४	M	१२.५	L	१२९.६	M	८.२	Alk
४३७	खेमराज न्यौपाने	पाल्पा, मदनपोखरा ८	३.६२	M	०.१८	M	१८८.७	VH	२५९.२	M	७.८	Alk
४३८	मन कुमारी बमरेल	पाल्पा, कसेनी ७	२.३२	L	०.१२	M	२२.३	L	११५.२	M	६.५	SA
४३९	कमला घर्ती	पाल्पा, कसेनी १	२.७५	M	०.१४	M	१८८.७	VH	२०८.८	M	६.७	NN

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
४४०	टिकाराम राना	पाल्पा, कसेनी ७	३.१८	M	०.१६	M	१५९.३	VH	६७.२	L	६.१	SA
४४१	विष्णु दर्लामी	पाल्पा, कसेनी ७	२.७५	M	०.१४	M	७१.३	H	२३०.४	M	६.४	SA
४४२	देवी राना	पाल्पा, कसेनी ९	३.६२	M	०.१८	M	१३९.८	VH	५९५.२	VH	६.८	NN
४४३	कान्ती राना	पाल्पा, कसेनी ९	१.८८	L	०.०९	L	९०.८	H	२११.२	M	६.२	SA
४४४	श्याम कला गाहा	पाल्पा, कसेनी ५	२.६०	M	०.१३	M	१००.६	H	६७२.०	VH	६.५	SA
४४५	लिला राना	पाल्पा, कसेनी ९	२.८९	M	०.१४	M	१३०.०	VH	५४९.६	VH	६.४	SA
४४६	मनीषा घर्ती मगर	पाल्पा, कसेनी १	२.७५	M	०.१४	M	१२.५	L	१७७.६	M	६	SA
४४७	दम कुमारी मगर	पाल्पा, कसेनी १	१.८८	L	०.०९	L	१३९.८	VH	२९०.४	H	६.१	SA
४४८	भिम ब.जर्घा	पाल्पा, कसेनी ४	२.४६	L	०.१२	M	१३९.८	VH	५०४.०	VH	७.६	Alk
४४९	मकर ब. आले	पाल्पा, कसेनी ३	३.०४	M	०.१५	M	१४९.६	VH	७९.२	L	६.१	SA
४५०	भूपाल सिं चिठी	पाल्पा, कसेनी ७	३.३३	M	०.१७	M	१४९.६	VH	१३२.०	M	६.१	SA
४५१	भूपाल सिं चिठी	पाल्पा, कसेनी ७	२.०३	L	०.१०	M	८१.०	H	३३.६	VL	५.८	SA
४५२	भुवन सिं चिठी	पाल्पा, कसेनी ७	१.८८	L	०.०९	L	१९८.५	VH	८८.८	L	६	SA
४५३	धन ब. राना	पाल्पा, कसेनी ५	२.६०	M	०.१३	M	१४९.६	VH	२७३.६	M	६.४	SA
४५४	धन ब. राना	पाल्पा, कसेनी ५	१.७४	L	०.०९	L	७१.३	H	४०.८	VL	६.६	NN
४५५	देविसरा मगर	पाल्पा, कसेनी १	२.८९	M	०.१४	M	१००.६	H	२६६.४	M	५.८	SA
४५६	भुवन सिं चिठी	पाल्पा, कसेनी ७	४.२०	M	०.२१	H	४१.९	M	७६.८	L	५.५	A
४५७	चेत नारायण बस्याल	पाल्पा, मदनपोखरा ७	२.१७	L	०.११	M	५०१.९	VH	३६९.६	H	७.४	NN
४५८	टोप ब. सारु	पाल्पा, कसेनी ९	१.७४	L	०.०९	L	२२.३	L	१२०.०	M	६.२	SA
४५९	टिकाराम हिताङ्गा	पाल्पा, मदनपोखरा २	२.३२	L	०.१२	M	२०८.३	VH	३०४.८	H	७.१	NN
४६०	चेत ब. हिताङ्गा	पाल्पा, मदनपोखरा २	२.३२	L	०.१२	M	५१.७	M	४०३.२	H	६.७	NN
४६१	लक्ष्मी पोखरेल	पाल्पा, मदनपोखरा ७	२.०३	L	०.१०	M	४७२.५	VH	२४४.८	M	६.९	NN
४६२	सीता पुरी	पाल्पा, मदनपोखरा ७	२.६०	M	०.१३	M	५२१.५	VH	४८९.६	H	७	NN
४६३	जुना पुरी	पाल्पा, मदनपोखरा ७	२.७५	M	०.१४	M	२६७.०	VH	३०९.६	H	७.५	NN
४६४	कृष्ण पुरी	पाल्पा, मदनपोखरा ७	४.०५	M	०.२०	H	६४८.७	VH	५२८.०	VH	७.४	NN
४६५	शुसिला थापा	पाल्पा, मदनपोखरा ९	४.७८	M	०.२४	H	३८४.५	VH	४०८.०	H	७.१	NN

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
४६६	बुढराज बस्याल	पाल्पा, मदनपोखरा १	५.७९	H	०.२९	H	१३९.८	VH	४२२.४	H	६.८	NN
४६७	यमानवीर थापा	पाल्पा, चिदीपानी ६	३.१८	M	०.१६	M	९०.८	H	१७०.४	M	६.३	SA
४६८	उमापति पराजुली	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	६.५१	H	०.३३	H	२४७.४	VH	२१३.६	M	६.७	NN
४६९	मोहन भुसाल	पाल्पा, मदनपोखरा ६	५.३५	H	०.२७	H	३२५.७	VH	५०१.६	VH	६.८	NN
४७०	नुरदेव पराजुली	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका १४	६.०८	H	०.३०	H	१९८.५	VH	१०३.२	L	७	NN
४७१	महेश्वर पन्त	पाल्पा, तानसेन नगरपालिका ११	६.३७	H	०.३२	H	६१.५	H	१४६.४	M	६.५	SA
४७२	सीता भट्टराई	पाल्पा, मदनपोखरा ७	५.५०	H	०.२७	H	३८४.५	VH	११५.२	M	६.६	NN
४७३	कमल राना	पाल्पा, अर्गली ६	३.६२	M	०.१८	M	८१.०	H	१०५.६	L	६.७	NN
४७४	कमल राना	पाल्पा, अर्गली ६	३.७६	M	०.१९	M	१२०.२	VH	३१९.२	H	७	NN
४७५	निर्मल राना	पाल्पा, अर्गली ५	२.८९	M	०.१४	M	११०.४	VH	११७.६	M	६.९	NN
४७६	मान कुमारी श्रेष्ठ	पाल्पा, भैरवस्थान ३	५.२१	H	०.२६	H	९०.८	H	२२०.८	M	६.५	SA
४७७	विष्णु प्र. न्यौपाने	पाल्पा, अर्गली ६	३.३३	M	०.१७	M	६१.५	H	४१२.८	H	६.९	NN
४७८	बसना थापा	पाल्पा, अर्गली ६	३.१८	M	०.१६	M	१३९.८	VH	३३१.२	H	७	NN
४७९	गोपाल प्र. पराजुली	पाल्पा, अर्गली ३	२.४६	L	०.१२	M	५१.७	M	६९.६	L	६.८	NN
४८०	गोपाल प्र. पराजुली	पाल्पा, अर्गली ३	३.३३	M	०.१७	M	६१.५	H	२९२.८	H	७.३	NN
४८१	रेनुका भुसाल	पाल्पा, अर्गली ३	३.४७	M	०.१७	M	३.७	VL	१३६.८	M	७.२	NN
४८२	रेनुका भुसाल	पाल्पा, अर्गली ३	४.०५	M	०.२०	H	३.७	VL	४३६.८	H	७.४	NN
४८३	कृष्ण प्र. पाण्डे	पाल्पा, अर्गली २	३.३३	M	०.१७	M	३.७	VL	१३४.४	M	७	NN
४८४	निल कण्ठ भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.७८	M	०.२४	H	४१.९	M	४००.८	H	६.५	SA
४८५	लक्ष्मी कुमारी भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.७८	M	०.२४	H	२.७	VL	३८८.८	H	६.५	SA
४८६	गीता भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	५.२१	H	०.२६	H	२.७	VL	५२५.६	VH	६.५	SA
४८७	बालानन्द पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	४.६३	M	०.२३	H	२.७	VL	५८३.२	VH	६.६	NN
४८८	ठाकुर कुमारी भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.२०	M	०.२१	H	२.७	VL	४९४.४	H	६.४	SA
४८९	इन्द्रकला भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.४७	M	०.१७	M	२.७	VL	२२८	M	६.३	SA
४९०	शोभाखर भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	२.८९	M	०.१४	M	२.७	VL	१२७.२	M	६.१	SA
४९१	हरि ब. पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	४.९२	M	०.२५	H	२.७	VL	२३७.६	M	६	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
४९२	हरिकला भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	५.९३	H	०.३०	H	२.७	VL	३६९.६	H	६.१	SA
४९३	यज्ञमूर्ती पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.९२	M	०.२५	H	१६९.१	VH	४८९.६	H	६.७	NN
४९४	जङ्ग ब. अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	५.५०	H	०.२७	H	२.७	VL	४१२.८	H	६.६	NN
४९५	टिकाराम काफ्ले	गुल्मी, हर्दिनेटा ४	५.२१	H	०.२६	H	२२७.९	VH	८५२	VH	६.८	NN
४९६	लाल शर्मा पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ३	५.५०	H	०.२७	H	६१.५	H	४६०.८	H	६.६	NN
४९७	छवि लाल अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ३	४.४९	M	०.२२	H	१२.५	L	७४८.८	VH	६.८	NN
४९८	कृष्ण प्र. अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ३	४.०५	M	०.२०	H	२.७	VL	४७०.४	H	६.५	SA
४९९	रीता अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.७६	M	०.१९	M	५१.७	M	६१९.२	VH	६.५	SA
५००	मधु शर्मा	गुल्मी, हर्दिनेटा ३	४.९२	M	०.२५	H	५१.७	M	२८५.६	H	६.३	SA
५०१	विजय अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.०५	M	०.२०	H	२.७	VL	३१२	H	६.१	SA
५०२	सुमित्रा बुढाथोकी	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	३.७६	M	०.१९	M	९०.८	H	४२७.२	H	६.२	SA
५०३	माया खासु	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	४.२०	M	०.२१	H	२.७	VL	५०६.४	VH	६	SA
५०४	विमला खासु	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	३.७६	M	०.१९	M	७८५.७	VH	६३८.४	VH	६.९	NN
५०५	बसन्त स्वमरे	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	४.३४	M	०.२२	H	५१.७	M	२४९.६	M	५.२	A
५०६	ओम प्रकाश अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.४७	M	०.१७	M	६१.५	H	२१८.४	M	५.१	A
५०७	मुक्तिराम भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.४७	M	०.१७	M	१००.६	H	३५७.६	H	५.५	A
५०८	सरस्वती कंडेल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.४७	M	०.१७	M	१२.५	L	२१६	M	५.७	SA
५०९	अतुराम अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	२.८९	M	०.१४	M	१२.५	L	३४५.६	H	६	SA
५१०	कमला अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	२.६०	M	०.१३	M	१२.५	L	२५९.२	M	६	SA
५११	विष्णु प्र. कंडेल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	२.७५	M	०.१४	M	१४९.६	VH	६७२	VH	६	SA
५१२	सुमन पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	३.७६	M	०.१९	M	२२.३	L	४३२	H	६	SA
५१३	लालमणी पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	३.६२	M	०.१८	M	७१.३	H	३६७.२	H	६.२	SA
५१४	तुलसीराम पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.७६	M	०.१९	M	२.७	VL	२९७.६	H	६	SA
५१५	गणेश ब. पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.६२	M	०.१८	M	६१.५	H	१५८.४	M	५.८	SA
५१६	राधा पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.३३	M	०.१७	M	२३७.६	VH	३८८.८	H	६.१	SA
५१७	मैया देवि पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.०४	M	०.१५	M	४१.९	M	५३२.८	VH	६.२	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P205 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
५१८	विष्णु प्र. पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	१.८८	L	०.०९	L	२०८.३	VH	६६७.२	VH	६	SA
५१९	रमाकान्त पन्त	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	३.३३	M	०.१७	M	४१३.८	VH	६७९.२	VH	६.४	SA
५२०	धनपति पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	३.७६	M	०.१९	M	३२.१	M	३७९.२	H	६.१	SA
५२१	डिल्लीराज भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.६२	M	०.१८	M	३२.१	M	३१६.८	H	६.३	SA
५२२	मिना भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.४७	M	०.१७	M	७१.३	H	५०१.६	VH	५.९	SA
५२३	कृष्ण पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	३.३३	M	०.१७	M	२२.३	L	५३७.६	VH	५.७	SA
५२४	देवि प्र. पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.७६	M	०.१९	M	५१.७	M	३००	H	६.१	SA
५२५	शानेश्वर न्यौपाने	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	२.८९	M	०.१४	M	८१.०	H	८४२.४	VH	६.७	NN
५२६	शिवलाल पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.६२	M	०.१८	M	४१.९	M	२४९.६	M	६	SA
५२७	गंगा पोखरेल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.४७	M	०.१७	M	३२.१	M	४७२.८	H	६.३	SA
५२८	डिलाराम अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.७६	M	०.१९	M	१२०.२	VH	३९८.४	H	६.३	SA
५२९	भिमलाल अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.६२	M	०.१८	M	६३८.९	VH	१०८२.४	VH	६.८	NN
५३०	तेल्सा अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	३.९१	M	०.२०	M	४१.९	M	२३२.८	M	६.४	SA
५३१	सीता वि.क.	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	३.७६	M	०.१९	M	१००.६	H	१६५.६	M	६.२	SA
५३२	सीता बुचा थापा	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	३.६२	M	०.१८	M	५१.७	M	३२४	H	६.३	SA
५३३	कृष्ण प्र. पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	३.४७	M	०.१७	M	२३७.६	VH	५४४.८	VH	६.५	SA
५३४	नन्दराम पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	४.२०	M	०.२१	H	११०.४	VH	३५७.६	H	६.२	SA
५३५	चेमकला थामी	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	३.६२	M	०.१८	M	३२.१	M	५१६	VH	६.२	SA
५३६	महादेव पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	२.६०	M	०.१३	M	२०८.३	VH	८२५.६	VH	६.४	SA
५३७	मित्रलाल भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	३.६२	M	०.१८	M	१३०.०	VH	३६०	H	६.३	SA
५३८	गोमा खासु	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	३.६२	M	०.१८	M	७१.३	H	१२	VL	६.४	SA
५३९	ललिता टडनामी	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	३.०४	M	०.१५	M	४१.९	M	५३७.६	VH	६.२	SA
५४०	मनु वराल	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	२.३२	L	०.१२	M	६१.५	H	३१४.४	H	६.३	SA
५४१	डिललमाया बुचा	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	२.७५	M	०.१४	M	२२.३	L	१८७.२	M	६.३	SA
५४२	नर ब. कंडेल	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	३.६२	M	०.१८	M	७१.३	H	५८८	VH	६.४	SA
५४३	फतिकला खासु	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	३.०४	M	०.१५	M	४१.९	M	४०५.६	H	६.१	SA

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाला	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
५४४	विष्णु प्र. शर्मा	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	३.३३	M	०.१७	M	१३९.८	VH	३४८	H	६.५	SA
५४५	कुन्ता पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	४.७८	M	०.२४	H	४१.९	M	२६८.८	M	६.७	NN
५४६	कर्ण ब. अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.९२	M	०.२५	H	२२.३	L	२०८.८	M	७.५	NN
५४७	बुद्धिराम पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	५.०६	H	०.२५	H	५१.७	M	२८०.८	H	७.८	Alk
५४८	धनपति पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	४.६३	M	०.२३	H	२३७.६	VH	५६१.६	VH	७.२	NN
५४९	देव केमारी श्रेष्ठ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	३.३३	M	०.१७	M	२१८.१	VH	५८५.६	VH	७.४	NN
५५०	लक्ष्मी माया खासु	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	५.३५	H	०.२७	H	६१.५	H	२४०	M	७.४	NN
५५१	हेमलाल पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.०५	M	०.२०	H	५१.७	M	५६६.४	VH	७.५	NN
५५२	लक्ष्मी खासु	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	५.६४	H	०.२८	H	३२.१	M	२४२.४	M	७.२	NN
५५३	चेन्टीमला घर्ती	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	५.२१	H	०.२६	H	८१.०	H	६९८.४	VH	६.५	SA
५५४	शंकर प्र. पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.९२	M	०.२५	H	५१.७	M	५११.२	VH	६.९	NN
५५५	सुमित्रा पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.३४	M	०.२२	H	१५९.३	VH	२५९.२	M	७	NN
५५६	प्रेम सिं वेढाथोकी	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	३.९१	M	०.२०	M	३०६.२	VH	४७७.६	H	७.२	NN
५५७	कमला पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ४	४.३४	M	०.२२	H	२१८.१	VH	३७२	H	६.८	NN
५५८	मैया बुचा	गुल्मी, हर्दिनेटा ९	३.३३	M	०.१७	M	१२०.२	VH	१०९२	VH	६.७	NN
५५९	मेघराज पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.७८	M	०.२४	H	२१८.१	VH	४६५.६	H	७.५	NN
५६०	गीता पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ४	४.२०	M	०.२१	H	३०६.२	VH	७८०	VH	७	NN
५६१	तुलसीराम भुसाल	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.९२	M	०.२५	H	३२.१	M	४१२.८	H	६.९	NN
५६२	सुमित्रा पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ३	४.६३	M	०.२३	H	१६९.१	VH	२३०.४	M	६.८	NN
५६३	चन्द्रकला पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ४	४.२०	M	०.२१	H	१८८.७	VH	४८४.८	H	६.६	NN
५६४	यमकला पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ४	४.३४	M	०.२२	H	२४७.४	VH	५०८.८	VH	६.८	NN
५६५	भिमलाल अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ३	४.९२	M	०.२५	H	४१.९	M	३६२.४	H	७.२	NN
५६६	जीत ब. भुक्की	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	५.३५	H	०.२७	H	७१.३	H	२६८.८	M	७.३	NN
५६७	कमला अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	४.७८	M	०.२४	H	९०.८	H	३७२	H	७.२	NN
५६८	निर प्र. पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	४.९२	M	०.२५	H	६१.५	H	२४९.६	M	७.३	NN
५६९	जित ब. गाहा	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.७८	M	०.२४	H	५१.७	M	१३२	M	७.२	NN

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
५७०	यमकला भक्ती	गुल्मी, हर्दिनेटा ६	४.६३	M	०.२३	H	१००.६	H	४७७.६	H	७.२	NN
५७१	बल ब. अर्याल	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	४.७८	M	०.२४	H	२२७.९	VH	२८०.८	H	७.८	Alk
५७२	रिखीराम न्यौपाने	गुल्मी, हुंगी ९	४.७८	M	०.२४	H	४१.९	M	१७०.४	M	७	NN
५७३	नारायण प्र. कडेल	गुल्मी, दिगाम २	५.२१	H	०.२६	H	४१.९	M	४१५.२	H	७.१	NN
५७४	दुर्गा टण्डन	गुल्मी, हर्दिनेटा ७	४.३४	M	०.२२	H	३२.१	M	१६३.२	M	६.९	NN
५७५	रिखीराम न्यौपाने	गुल्मी, हुंगी ९	४.४९	M	०.२२	H	५१.७	M	२३०.४	M	७	NN
५७६	इन्द्र ब. टण्डन	गुल्मी, गौडाकोट ७	३.९१	M	०.२०	M	३२.१	M	२१८.४	M	६.८	NN
५७७	हुप ब. कार्की	गुल्मी, गौडाकोट ७	३.४७	M	०.१७	M	३२.१	M	९६	L	६.९	NN
५७८	राम प्र. पन्थ	गुल्मी, हर्दिनेटा ५	४.३४	M	०.२२	H	३१५.९	VH	१०६८	VH	७.१	NN
५७९	मान कुमारी श्रेष्ठ	गुल्मी, वलेटक्सार ४	४.३४	M	०.२२	H	८१.०	H	६९३.६	VH	७	NN
५८०	शंकर प्र. ज्ञवाली	गुल्मी, वलेटक्सार ६	३.६२	M	०.१८	M	२२.३	L	६२.४	L	६.५	SA
५८१	दुर्गा ब. दर्लामी	गुल्मी, वलेटक्सार ६	४.६३	M	०.२३	H	२०८.३	VH	५०४	VH	६.८	NN
५८२	बाबुराम ज्ञवाली (क)	गुल्मी, वलेटक्सार ६	४.७८	M	०.२४	H	३१५.९	VH	३८१.६	H	७.१	NN
५८३	दिवाकर ज्ञवाली	गुल्मी, वलेटक्सार ६	४.२०	M	०.२१	H	१८८.७	VH	३४०.८	H	६.८	NN
५८४	बाबुराम ज्ञवाली (ख)	गुल्मी, वलेटक्सार ६	३.१८	M	०.१६	M	१३९.८	VH	२४२.४	M	७	NN
५८५	लेखनाथ ज्ञवाली	गुल्मी, वलेटक्सार ६	४.४९	M	०.२२	H	१९८.५	VH	४०३.२	H	६.१	SA
५८६	केशव ज्ञवाली	गुल्मी, वलेटक्सार ६	४.३४	M	०.२२	H	२२.३	L	२३७.६	M	६.६	NN
५८७	गणेश प्र. कडेल	गुल्मी, दिगाम २	३.३३	M	०.१७	M	५१.७	M	९६	L	६.५	SA
५८८	जगत तिवारी	गुल्मी, ग्वादी ९	४.०५	M	०.२०	H	२२.३	L	७४.४	L	६.६	NN
५८९	हुमनारायण भण्डारी	गुल्मी, धानपति	२.८९	M	०.१४	M	१००.६	H	४७०.४	H	७.३	NN
५९०	यज्ञ प्र. ज्ञवाली	गुल्मी, वलेटक्सार ६	४.३४	M	०.२२	H	१४९.६	VH	७७५.२	VH	६.७	NN
५९१	पर्शराम ज्ञवाली	गुल्मी, वलेटक्सार ६	३.३३	M	०.१७	M	९०.८	H	५९५.२	VH	६.६	NN
५९२	मेघ ब. घिमिरे	गुल्मी, गौडाकोट ६	४.४९	M	०.२२	H	३७४.७	VH	४५१.२	H	७.१	NN
५९३	कल्पना खत्री	गुल्मी, गौडाकोट ९	४.०५	M	०.२०	H	११०.४	VH	१२२.४	M	६.७	NN
५९४	शेर ब. थापा	गुल्मी, गौडाकोट ९	३.७६	M	०.१९	M	१३०.०	VH	९८.४	L	६.६	NN
५९५	नुरै घिमिरे	गुल्मी, गौडाकोट ६	४.६३	M	०.२३	H	४१.९	M	२६४	M	६.८	NN

क्र. सं.	कृषक नाम, ठेगाना	माटोको नमूना संकलन गरेको स्थान र जिल्ला	OM%	Rating	N%	Rating	P2O5 Kg/ha	Rating	K2O Kg/ha	Rating	pH	Rating
५९६	पिताम्बर पाण्डे	गुल्मी, वलेटक्सार ७	५.२१	H	०.२६	H	८१.०	H	५५.२	VH	६.८	NN
५९७	भोजराज रेगामी	गुल्मी, रेगामी १	५.०६	H	०.२५	H	१२.५	L	६०	L	६.७	NN
५९८	भोजराज रेगामी	गुल्मी, रेगामी १	५.६४	H	०.२८	H	२.७	VL	६९.६	L	७.१	NN
५९९	लक्ष्मण ज्ञवाली	गुल्मी, रुरु ३	५.५०	H	०.२७	H	१२.५	L	१२२.४	M	६.८	NN
६००	मिना ज्ञवाली	गुल्मी, रुरु २	५.०६	H	०.२५	H	४१.९	M	२८८	H	७	NN
६०१	पसन्त क्षेत्री	गुल्मी, रुरु ३	४.२०	M	०.२१	H	१२.५	L	१२०	M	६.६	NN
६०२	कृष्ण ज्ञवाली	गुल्मी, रुरु ३	५.०६	H	०.२५	H	२२.३	L	४१०.४	H	६.७	NN
६०३	लेखनाथ गौतम	गुल्मी, धानपति ३	३.९१	M	०.२०	M	२०८.३	VH	२८८	H	७.१	NN
६०४	युवराज ज्ञवाली	गुल्मी, वलेटक्सार २	३.९१	M	०.२०	M	२.७	VL	२५९.२	M	६.५	SA
६०५	केशवराज ज्ञवाली	गुल्मी, वलेटक्सार ६	३.७६	M	०.१९	M	३१५.९	VH	४४४	H	६.६	NN
६०६	लिला ब. सिंजाली	गुल्मी, दिगाम ४	५.२१	H	०.२६	H	५१.७	M	४४१.६	H	६.५	SA
६०७	खिम ब. कुंवर	गुल्मी, ग्वादी ५	३.६२	M	०.१८	M	२२.३	L	१३६.८	M	६.८	NN
६०८	खुमादेवी कुंवर	गुल्मी, ग्वादी ५	३.६२	M	०.१८	M	१२.५	L	१५१.२	M	७	NN
६०९	मंगल ब. रेगामी	गुल्मी, ग्वादी १	३.६२	M	०.१८	M	१३०.०	VH	२६४	M	७	NN
६१०	मंगल ब. रेगामी	गुल्मी, ग्वादी १	४.२०	M	०.२१	H	१३९.८	VH	२४२.४	M	७	NN

आ.ब. २०७१/७२ मा माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयमा परीक्षण गरिएका मलखादका नमुनाहरू र प्राप्त नतिजा

Analysis Report of Chemical and Organic Fertilizer FY 2071-72

क्र. सं.	नाम, ठेगाना	मलको किसिम	N %	P2O5 %	K2O %	Moisture %	pH
१	सौभाग्य प्रागारिक मल उद्योग, को टिहवा, रुपन्देहि	Organic	१.५१	३.६३	२.७४	९.६	
२	सौभाग्य प्रागारिक मल उद्योग, को टिहवा, रुपन्देहि	Organic	१.७९	५.८५	४.२८	४७.३	
३	भुमि केयर	Chemical	०.१३	१.०१	१.०८	३.२	
४	भुमि गोल्ड	Chemical	०.०५	०.००	०.११	१.४	
५	गौसेमा सदन मोर	Compost	२.०९	१.६९	१.८३	७२.७	
६	चिउरीको पिना	Organic	३.५७	१.८७	२.३१	११.९	
७	मनकामना प्रागारिक मल	Organic	१.७५	३.५२	२.९६	८.७	
८	नेपाल कल वृक्षय	compost	०.७९	१.११	३.३८	२५.७	
९	जिक प्लस	Chemical	०.०८	०.००	०.०४	२.६	
१०	गडेउली मल(किर्तिपुर)	compost	१.८१	२.७३	५.११	६६.६	
११	भर्मिकम्पोष्ट	compost	१.६०	१.७५	३.३९	५६.८	
१२	उचित जैविक मल	Organic	२.५९	४.६९	२.४५	३२.३	
१३	काफ्ले कृषि भण्डार, फिदिम-१	Urea	४६.०				
१४	पोखेल एग्रोभेट सेन्टर, फाक्तेपञ्चमी-१	Urea	४५.९				
१५	नवतारा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था ली, बनिगामा-१ मोरङ	Urea	४६.०				
१६	काफ्ले कृषि भण्डार, फिदिम-१	Urea	४५.९				
१७	श्री सामाजिक कल्याण बचत तथा ऋण सहकारी संस्था ली. हसनदह-१,	Urea	४६.०				
१८	काफ्ले कृषि भण्डार, फिदिम-१	Urea	४६.०				
१९	काफ्ले कृषि भण्डार, फिदिम-१	Urea	४६.०				
२०	मनोज खाद्यबीज भण्डार, डाईनिया-८, मोरङ	Urea	४६.०				
२१	मिश्र एग्रोभेट सेन्टर, फिदिम-१, पाँचथर	Urea	४६.०				
२२	सुवेदी एग्रोभेट सेन्टर, भर्पु-२	Urea	४६.०				
२३	बुद्ध एग्रोभेट सेन्टर फिदिम-१	Urea	४६.०				
२४	बुद्ध एग्रोभेट सेन्टर फिदिम-१	Urea	४६.०				
२५	पोखेल एग्रोभेट सेन्टर, थर्पु-२	Urea	४६.०				
२६	पोखेल एग्रोभेट सेन्टर, फाक्तेपञ्चमी-१	DAP	१८.०	४६.०			
२७	मनोज खाद्यबीज भण्डार, डाईनिया-८, मोरङ	DAP	१८.०	४६.०			

क्र. सं.	नाम, ठेगाना	मलको किसिम	N %	P2O5 %	K2O %	Moisture %	pH
२८	नवजीवन कृषि सहकारी संस्था ली. कर्सियाणघ, मोरङ	DAP	१८.०	४६.०			
२९	काफ्ले कृषि भण्डार, फिदिम-१	DAP	१६.२	४४.६			
३०	काफ्ले कृषि भण्डार, फिदिम-१	DAP	१६.८	४६.०			
३१	काफ्ले कृषि भण्डार, फिदिम-१	DAP	१६.८	४६.०			
३२	अपिल एगोभेट सेन्टर, फिदिम-१	DAP	१६.६	४६.०			
३३	बोहरा एगोभेट सेन्टर, फिदिम-३	DAP	१८.०	४६.०			
३४	बोहरा एगोभेट सेन्टर, फिदिम-३	DAP	१६.९	४६.०			
३५	बोहरा एगोभेट सेन्टर, फिदिम-३	DAP	१६.५७	४६.०			
३६	पोखेल एगोभेट सेन्टर, थर्पु-२	DAP	१६.५८	४६.०			
३७	कृषि सामग्री कम्पनी लि. शाखा कार्यालय, धनकुटा	DAP	२.२४	११.८			
३८	मिश्र एगोभेट सेन्टर, फिदिम-१, पाँचथर	MOP			६०.०		
३९	अपिल एगोभेट सेन्टर, फिदिम-१	MOP			६०.०		
४०	बुद्ध एगोभेट सेन्टर फिदिम-१	MOP			६०.०		
४१	बोहरा एगोभेट सेन्टर, फिदिम-३	MOP			६०.०		
४२	खनाल एगोभेट सेन्टर, रवि-५	MOP			६०.०		
४३	पोखेल एगोभेट सेन्टर, थर्पु-२	MOP			६०.०		
४४	काफ्ले कृषि भण्डार, फिदिम-१	MOP			६०.०		
४५	सुवेदी एगोभेट सेन्टर, भर्पु-२	MOP			६०.०		
४६	मिश्र एगोभेट सेन्टर, फिदिम-१, पाँचथर	MOP			६०.०		
४७	अपिल एगोभेट सेन्टर, फिदिम-१	MOP			६०.०		
४८	नवजीवन कृषि सहकारी संस्था ली. कर्सियाण३, मोरङ	MOP			६०.०		
४९	मनोज खाद्यबीज भण्डार, डाईनिया-८, मोरङ	MOP			६०.०		
५०	कृषि सामग्री कम्पनी लि. शाखा कार्यालय, धनकुटा	MOP			३३.१		
५१	श्री गुप्तेश्वरी महिला सहकारी ललितपुर	Organic	२.१३	१.५०	४.२९	६८.९	
५२	पदम कुमार राई, धादिग	compost	२.७५	३.८१	४.७८	६७.४	
५३	पदम कुमार राई, धादिग	compost	२.२४	३.५७	४.६९	६६.७	
५४	पदम कुमार राई, धादिग	compost	०.१२	०.०३	०.७६		
५५	हिमालयन फर्टिलाइजर प्रा.लि. पुतलिसडक काठमाण्डौ	compost	१९.८२	५.४४	८.०९	१६.५	
५६	हिमालयन फर्टिलाइजर प्रा.लि. पुतलिसडक काठमाण्डौ	chemical	२३.८३	७.२४	१३.३५		

क्र. सं.	नाम, ठेगाना	मलको किसिम	N %	P2O5 %	K2O %	Moisture %	pH
५७	हिमालयन फर्टिलाइजर प्रा.लि. पुतलि सडक काठमाण्डौ	chemical	१२.४६	१२.८२	११.८९		
५८	हिमालयन फर्टिलाइजर प्रा.लि. पुतलि सडक काठमाण्डौ	compost	१.४३	२.८८	३.७८	४८.३	
५९	हिमालयन फर्टिलाइजर प्रा.लि. पुतलि सडक काठमाण्डौ	compost	१.४८	३.०१	४.०१	५०.७	
६०	हिमालयन फर्टिलाइजर प्रा.लि. पुतलि सडक काठमाण्डौ	compost	१.४३	३.९५	३.६५	४५.५	
६१	हिमालयन फर्टिलाइजर प्रा.लि. पुतलिसडक काठमाण्डौ	compost	१.४४	२.९१	३.६०	५१.३	
६२	सन्तोस लोहनी रामपुर क्याम्पस	compost	१.५०	१.२५	२.५५	६७.४	
६३	विनोद कुमार शाक्य काठमाण्डौ	Urea	४६.०				
६४	विनोद कुमार शाक्य काठमाण्डौ	DAP	१६.७	४६.०			
६५	विनोद कुमार शाक्य काठमाण्डौ	MOP			६०.०		
६६	विनोद कुमार शाक्य काठमाण्डौ	MOP			६०.०		
६७	विनोद कुमार शाक्य काठमाण्डौ	MOP			६०.०		
६८	विनोद कुमार शाक्य काठमाण्डौ	Organic	१२.०	४.०३	४.४४	५.२	
६९	विनोद कुमार शाक्य काठमाण्डौ	Organic	१५.०	१.१२	२.१४	४.२	
७०	कम्पोष्ट नेत्र भट चितवन	Vermic compost	१.९१	२.७९	३.३४	६७.८०	
७१	कम्पोष्ट नेत्र भट चितवन	Biomal	१.६१	४.२३	२.४४	९.३४	
७२	वायो कम्प नेपाल अर्गानिक कम्पोष्ट फर्टिलाइजर	compost	२.३०	२.०५	६.१०	५९.९५	
७३	कम्पोष्ट मनिता थापा	compost	१.७०	०.८५	२.४२	८२.५३	
७४	सफल दानेदार प्रगारिक मल उद्योग	Organic	१.८८	५.१७	३.४४	२३.३७	
७५	आकृति फार्म ब्रह्मपुरी १ रौतहट	Organic	१.७३	१.३९	३.५७	६६.१५	
७६	आकृति फार्म ब्रह्मपुरी १ रौतहट	Organic	१.७३	२.४६	३.६८	७३.१८	
७७	श्री गुप्तेश्वरी महिला सहकारी संस्था भारदेउ ,ल.पु	Organic	१.८०	१.०८	२.६८	२८.८०	
७८	वातावरण संरक्षण समाज पाँगा ,किर्तिपुर	Organic	१.९२	१.२३	४.९७	५९.३८	
७९	श्री कृष्ण प्रंगारिक मल उत्पादन गनापुर २ बाके	Organic	०.५२	०.३१	२.०१	३.२९	
८०	कृषि सामग्री कम्पनी लि. विराटनगर	Urea	४६.०				
८१	कृषि सामग्री कम्पनी लि. भैरहवा,(खरिद महाशाखा	Urea	४६.०				

क्र. सं.	नाम, ठेगाना	मलको किसिम	N %	P2O5 %	K2O %	Moisture %	pH
८२	श्री खरिद महाशाखा कृषि सामाग्री क.ली. प्रधान कार्यालय टेकु कुलेश्वर काठमाण्डौ	Urea	४६.०				
८३	दर्गा एगटेक प्रा.ली. काठमाण्डौ	Organic	१.८७	७.०७	१.९३	२०.७	८.६
८४	डब्लु डब्लु एगोटेक प्रा.ली.(उर्वरा-भु-मल) नवलपरासी	Organic	३.७४	४.८३	२.३३	३७.९१	९.०
८५	वायोकम कम्पोष्ठ मल	Organic	१.८२	२.१७	४.७८	४५.०९	९.७
८६	कंचन मलखाद्य उद्योग भलारी	Organic	३.७७	३.९४	२.६२	२८.२७	६.६
८७	बी.एण्ड पी. इमपेक्स	chemical	२१.०				
८८	अनन्तमणी भद्राई	FYM	२.१	१.०	४.५	७८.६	८.३
९४	Lumbini Agro organic fertilizers co.ltd.Rupandehi	Organic	२.१४	५.१०	२.५३	६.८०	७.५०
९५	W. w. Agro tech Ltd .Deurali न.पा. नवलपरासी	Organic	३.१५	४.४९	६.०३	५३.९०	८.७०
९६	त्रिवेणी टेक्शियल इण्डस्ट्रिज प्रा.ली. कमल लामिछाने	ASH	०.१९	१.७२	३.०२	१.८३	१०.४०
९७	मनकामना प्राङ्गारिक मल	Organic	२.११	६.२९	२.१७	१६.२९	७.९०
९८	क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला भुम्का	DAP	१७.९०	४६.००			
९९	अन्नपूर्ण कृषि मल खाद्य उद्योग विराटनगर मोरङ्ग	Organic	०.६१	०.३९	०.३७	५.००	६.६०
१००	अन्नपूर्ण कृषि मल खाद्य उद्योग विराटनगर मोरङ्ग	Organic	२.२३	३.४३	२.२४	८.२०	६.७०
१०१	उचित जैविक मल उद्योग ललितपुर ठेचो	Organic	१.९६	३.४१	२.३९	२७.८०	५.१०
१०२	सौभाग्य प्राङ्गारिक मल उद्योग ,	Organic	३.६७	५.२६	२.८७	२०.७०	८.४०
१०३	सौभाग्य प्राङ्गारिक मल उद्योग ,	Organic	१.८१	३.०७	३.३९	२९.१०	८.५०
१०४	सौभाग्य प्राङ्गारिक मल उद्योग ,	Organic	१.५०	२.९७	३.७०	२१.१०	८.७०
१०५	लुम्बिनी एगो अर्गानिक फर्टिलाइजर कम्पनी प्रा.ली.मकहर ढरुपन्देहि	Organic	१.५०	२.५६	२.२६	८.००	८.००
१०६	लुम्बिनी एगो अर्गानिक फर्टिलाइजर कम्पनी प्रा.ली.मकहर ढरुपन्देहि	Organic	१.७४	२.८९	२.२९	५.१०	६.९०
१०७	क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला भुम्का	DAP	१८.०	४६.०			
१०८	क्षेत्रिय माटो परिक्षण प्रयोगशाला भुम्का	DAP	१८.०	४६.०			

आ.ब. २०७१/७२ मा माटो व्यवस्थापन निर्देशनालयमा परीक्षण गरिएका सुक्ष्मतत्वयुक्त मलखादका नमुनाहरू र प्राप्त नतिजा

क्र. सं.	प्रयोगशाला दर्ता नं.	मलको ब्राण्ड	कम्पनीको नाम ठेगाना	तत्व	मलमा उल्लेख गरेको तत्वको मात्रा ९ ५ ०	प्रयोगशालामा जाच गर्दा पाइएको तत्वको मात्रा ९ ५ ०
१	१०९	जिवन धारा	नव भारत केमिकल्स नयाँ दिल्ली	Zn	१०	०१४
१				Fe	१	१३१४
				Cu	१	०१०१
२	११०	सुपर संजीवनी	नवभारत केमिकल्स, अलिपुर दिल्ली	Zn	२१	०१०७
३	१११	एग्री केयर जिंक पावर	जि.एम.टि. कृषि सामाग्री उद्योग नारायणगढ	Zn	१११	०१५९
४	११२	एग्री प्लस सुपर जिंक	नेपाल एग्री केमिकल्स प्रा.लि. सफाली, बारा	Zn	५	११२८
				Fe	१	०११
५	११३	एग्री जिंक प्लस	एग्री केयर प्रा.लि. भरतपुर, चितवन	Zn	८	१०६८
				Fe	१	२१२६
				Cu	१	०१२४
६	११४	गोल्ड जिंक	गोल्डेन एग्री केमिकल्स, भरतपुर, चितवन	Zn	८	०१९
				Fe	१	२१५९
				Cu	०१५	०
७	११५	श्री राम जिंक सल्फलेट	श्री राम फर्टिलाइजेसन	Zn	२१	२०६५
८	११६	दयाल जिंक सल्फेट	दयाल फर्टिलाइजर प्रा.लि. पर्तापुर मेरठ	Zn	२१	२०१५२
९	११७	दयाल मनोजिंक	दयाल फर्टिलाइजर प्रा.लि. पर्तापुर मेरठ	Zn	३३	२९१९३
१०	११८	माईक्रो पावर	तुलसी भेट, बुटवल	Zn	५	४१६७
				Fe	०१५	०१४३
				Cu	०१५	०१२५

